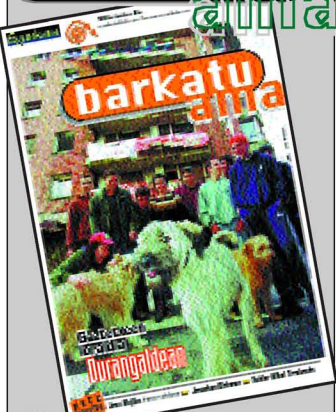

Donostiako
arrantzale bat hil
da eta bi zauritu,
haien ontziak su
hartu ondoren

■ 'Lazcano' ontzia gaur
iritsiko da Britainiatik
Euskal Herrira • 24

barkatu
aina

**Gaztetxeen
mugimendua
bizi-bizi dago
Durangaldean**

ETAren agiria ♦

«Euskal Herria eraikiko den orubea ateratzea da hilabeteotako lana»

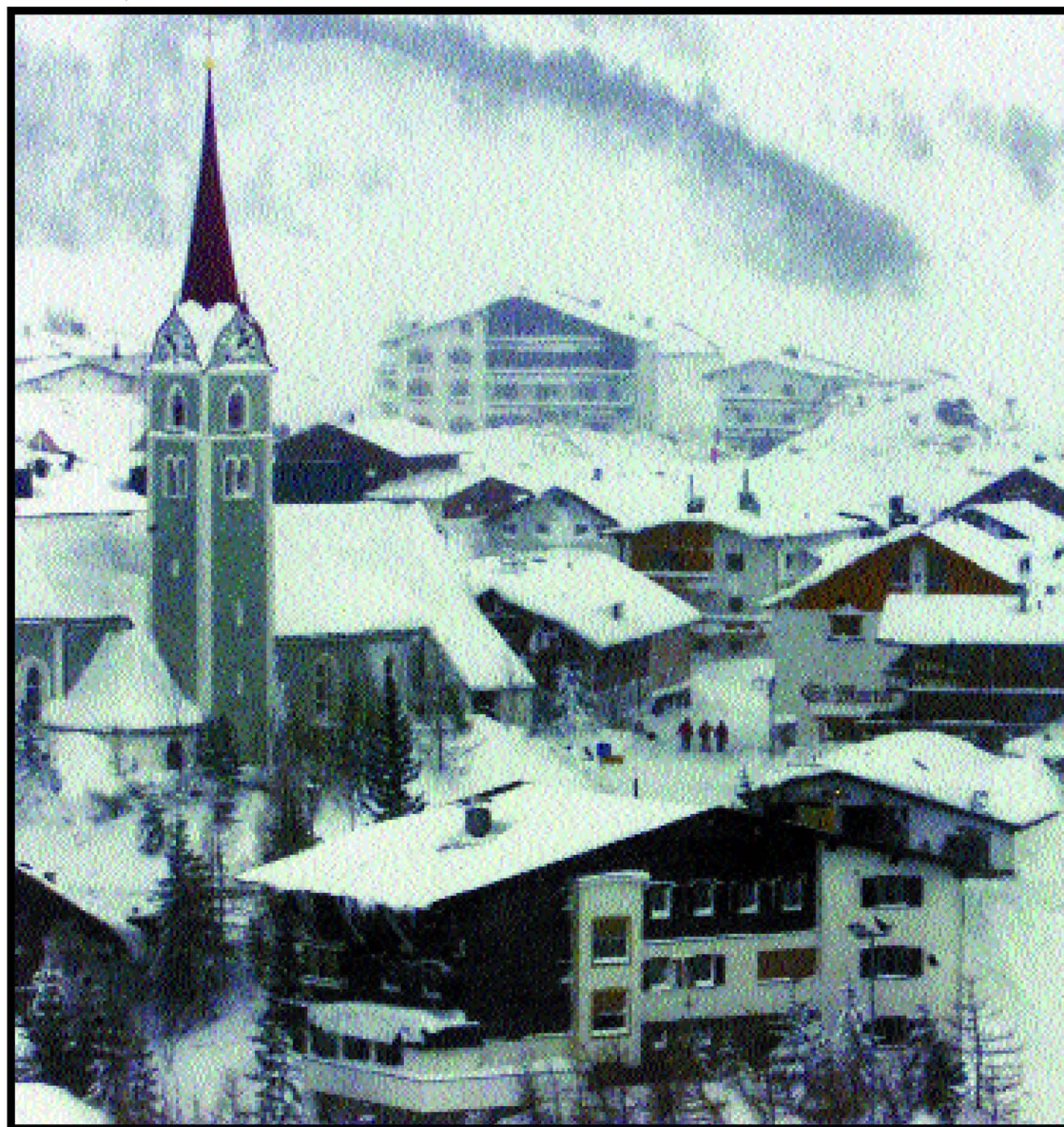
«Herri eraikuntzan eginiko urratsak» kontuan izanda, su-etena indarrean mantendu du

■ ETAK EGUNKARIARI igorritako agirian, bost hilabeteotako hausnarketa politikoa egin du, eta «Euskal Herria duela bost hilabete bezain zanpatua» dagoela dion arren, herri eraikuntza eraginkorrago bihurtzen duten indarrak ere ugaltu egin direla uste du

ETAK, eta, besteak beste, Lizarra-Garaziko Hitzarmena, Bai Euskarari ekimena, euskal presoan eta Euskal Departamenduaren aldeko borroka eta Udal Ordezkarien Biltzerra nabarmendu ditu. «Ibilbidea nondik norra daramagun argi erakusten duten muga-

rriak dira», dio agiriak. Datozen hilabeteetan, prozesu horretan aurrera egin eta «Euskal Herria eraikiko den orubea» atera behar dela dio: «Euskal Herria ikusarazi behar da». Hori guztia kontuan izanda, su-etena indarrean segitzen duela azaldu du. • 6-8

PLANKENAUER / AP

Elur jauziak etenik gabe

■ ELURROLDEAK berebiziko triskantza ari dira egiten Alpeetan. Atzo beste elur jauzi bat izan zen Galtuer eta Ischgleko estazioen artean, eta gutxienez pertsona bat hil zen. Sorospen taldeek, berriz, nahikoa lan izan zuten atzo Galtuer herria azpian harrapatu zuen elurroldea garbitzen eta azpian harrapatutako pertsonak ateratzen. Argazkiak Austriako herri hori nola geratu den erakusten du. Orain arte Alpeetan izan diren elurroldeetan 47 lagun hil dira, eta desagertuak, berriz, 33 dira. Frantziako Alpeetako Vanoise mendialdean bederatzi egunetan blokeaturik egon diren hiru mendizaleek onik daudela jakinarazi dute, baina oraino ez dituzte atzeman.

• 26

politika

■ PP, PSE-EE eta UA ez dira ariko biolentziaren biktimen lan taldean • 9

■ Joxean Etxeberriari bihar Legebiltzarrean egoteko baimena eman dio EAEko Auzitegi Nagusiak • 13

■ Frantxua Maitia: «Grenetek, zurrumurruak zabaldu ordez, hobe du kontseiluari bozkaraztea» • 14

gizartea

■ NUPen lanpostu elebidunak ateratzearan aldeko epaia «urrats garrantzitsutzat» jo dute hainbatek • 15

europa

■ Ordezkaritza albaniarrak aurea hartu eta autonomia gobernua osatzea erabaki du • 27

kultura

■ Gaur zabalduko dute Donostiako Koldo Mitxelena Andres Nagelen 'Bide bazter' erakusketa • 39

Daewok jasotako laguntzak legez
kanpoko jo ditu Bruselak, «merkatu
bakarrarekin bateraezinak direlako»

Auzitan EAEko autonomia fiskala jarri dela salatu du Imazek • 23-24

iritzia

gaurko...

...elkarriketa

IÑAKI MARTIN

• TXIROEKIN BAT EGINIK
TALDEKOA •

«7000 kaltetu baino gehiago daude Araban»

Giza bazterketaren aurkako
mobilizazioak deitu dituzte
Arabako hainbat taldek.

■ Bazterketa soziala are- agotu dela uste duzue?

Bai, azken hiru urteetan kontu horretara bideraturiko diru ekarpena 9.000 milioi pezetakoa izan da, aldaketa barik, eta ez da aski. Horrez gain, gero eta zailtasun handiagoa dago laguntza horiek eskuratzeko. *Jauregi legea* delakoak asko murriztu ditu laguntzak. Lehen, pertsona bakoitzak bere laguntza jasotzen zuen; orain pisu berean bizi diren pertsona guztiek laguntza bakarra jasotzen dute guztientzat.

■ Zenbat kaltetu daude?

Esan dezakegu Araban 3.500 lagunek jasotzen dituztela bazterketaren kontrako laguntzak, baina uste dugu beste horrenbeste daudela laguntza horiek jasotzeko moduan.

■ Zer aldatu behar dute erakundeek?

Batez ere jarrera. Orain arte laguntza politika izan da, ez gizarteratzera bideratutakoa. Uste dugu egoera horrekin amaitzea pertsona ororen eskubidea dela. Aurrekontua igotzea beharrezkoa da, une honetan dagoen aurrekontuarekin bazterturik bizi direnen erdia laguntzarik gabe gelditzen da. Horrez gain, ekarpenak gutxieneko soldatarekin parekatzea, laguntzak jasotzeko adina 25etik 18 urtera pasatzea eta giza-banakoaren eskubidea izatea eskatzen dugu.

Iban Santamaria

GASTEIZ

...esaera

«Goiz jaikia, goiz gose; berandu jaikia, loz ase»

...hizpideak

Daewooren afera: sakoneko eztabaidarako aukera

■ Azterketa sakona eta luzea egin ostean, euskal erakundeek Daewoo multinazionalari emandako diru laguntzak legez kanpokoak direla ebatsi du Europako Batzordeak. Hego korearrek hozkailuak produzitzeko 11.850 milioi pezetako inbertsioa egin zuten Jundizen, eta horretarako Jaurilaritzak eta Arabako Aldundiak pizgarri oparoak eman zizkieten.

Bruselaren erabakiaren jatorrian, besteak beste, Euskal Herrian oso errotuta dagoen etxetresna alorreko Daewooren lehiakide batek jarritako salaketa dago. Hari horretatik tiraka, Bruselak auzitan jarri du euskal erakundeen ahalmen fiskala eta ekonomikoa. Gasteizko agintariek esan dutenez. Eta horrek kezka eragin du bertako enpresarien artean, gero-

ra atzerriko inbertsioak erakartzeko kaltegarri izango delakoan. Jaurilaritzak ere haserre azaldu du Bruselaren erabakia dela eta.

Herritarrok zergatan ordaintzen dugun diru publikoaren erabilera kontrolpean dagoela jakitea lasaigarria izan daiteke, kontrolatzaileak zintzo eta ezkutuko interesik gabe jokatzeko badu berea. Hala ere, hori ez dago hain argi Daewooren aferaz Bruselak hartu duen erabakiaren oinarrian, Madrildik presio politikoak izan direla kritikatu baita Euskal Herrian.

Dena dela, eztabaida hau beste sakoneko kontu bat azaleratzeko baliagarri izan liteke: zergen bidez bildutako baliabide publikoak zer eta noren onerako erabiltzen diren, alegia.

Nazioartera zabaltzen

■ Australiak iragarri berri du nazioarteko kontaktu talde bat osatuko dela Ekialdeko Timorko bake prozesua bultzatzeko. Australiaz gain, EEB-Bek, Europako Batasunak eta Japoniak osatuko dute taldea, munduko herrialde boteretsuenetako batzuek. Ez da seinale txarra gatazka horren erantzukizuna nazioarteko komunitatera zabaltzea, batik bat Indonesiaren gain egin dezakeen presioagatik.

Arrazismo instituzionala

■ Stephen Lawrenceren hilketaren ikerketak eta honen ondorioek hautsak harrotu dituzte Erresuma Batuan. Stephen, 18 urteko beltza, Londresen hil zuen gazte zuri talde batek 1993an, baina ustezko bost errudunak libre utzi zituen Poliziak irregulartasunez jositako instrukzioaren ondoren. Stephenen gurasoek errekurritu egin zuten, eta sei urte geroago Jack Straw Barne ministroak onartu egin du funtsezko aka-

tsak izan zirela prozedura hartan. Hala ere, Strawk ez du beharrezkotzat jo Londresko Poliziaren buru Paul Condon kargugabetzea.

Gertatutakoa «arrazismo instituzionala» dela esan du Condonek, eta hainbat neurri iragarri ditu egoera hau aldatzeko. Poliziaren Federazioak onartu egin du arrazismoa badela instituzioan, baina «harriturik» azaldu da «gizarte osoan erroturik dagoen fenomenoaren errudun gisa» ageri delako.

...pertsonaiak

ANDRES NAGEL • Artista-
ren *Bide bazter* era-
kusketa zabalduko da
gaur Donostiako Kol-
do Mitxelena Kulturun-
ean. 68 artelanak
apirilaren 24a arte
izango dira ikusgai.

JOHN BENJAMIN TOSHACK •
Errealeko entrenatzaile
ohiak Real Madrid
taldea zuzenduko du.
Guus Hiddink holan-
darraren tokia hartu-
ko du galestarrak
hurrengo liga partidutik aurrera.

JORGE OTEIZA • Bartzelo-
nako Terrassa hirian
izan da Orioko artista
bertan jarri behar
duten bere eskultura-
ren lanak ikuskatzen.
Malevitx-i omenaldia
du izena eskulturak.

...datua

47 lagun hil eta 33 desagertu dira Alpeetan, azken asteetako elur jauzien ondorioz. Austria, Frantzia, Italia eta Suitzako Alpeetan izan dira elur jauzi garrantzitsuenak.

...adierazpena

«Tuteran gure izaeraren zati bat,
euskal izaera, ez dago ondo
ulertua»

•
Milagros Rubio

Batzarreko zinegotzia Tuteran

... seiko urrea

ANDRES URRUTIA

Bilbotarkeriak ote?

tatea eta aparteko ezagupidea, mundu osoan zehar ikusgarri baitira halako filmak.

Izan da, lehen esan legez, bestelakorik ere Bilbon.

Euskalduna izeneko jauregiaren irekiera dela eta, jai berezitsuak Bizkaiko hiriburuan. Hasierako egunean aginte eta deduzko jendea; hurrengoan, aldiz, edonor ikusle, horretarako izena zerrenda batean eman eta, zozketa tartean zela, saridun suertatu.

Berehala plazaratu dira eraikin berriaren ezaugarriak. Halako eszenatoki erraldoia, hainbateko aulkidun tegia... oro da handia antzerki, kongresu eta

musika toki berri horretan.

Jauregi berriari izena eman dio leku bereko eta aspaldiko ontzigintza lantegiak. Izana ere, ontziaren tenorekoa du, horretarako gogo izan eta erakutsi baitute arkitektoek. Horra hor, iruditan emana, Bilbo

berriaren bilakaera: burdin eta altzairutik zerbitzuko arlora.

Bilbotarkeriak ote? Ez dut uste. Nahiago dut azken horretan nabarmendu gogo berri bat, goi mailako hats bat, behin batean izan zena ostera ere eskuratzekoa baino, gizarte bilbotar berri baterako urratsak garatu eta kanporatzekoa.

Urrats horiek tinkotzeko ahaleginean, zilegi bekit, bilbotar moduan eta jauregi horren izena eta izana aitzaki eta akiakulatza hartuta, beste behin ere, euskalduntasunaren alde jokatzeko, aurkakoak ez baitira, batzuek hala uste arren, bilbotar izaera, kultura, herri zentzuna eta euskara. Txinboak beti txinbo, jakina.

• MATTIN •

Aurkia eta ifrentzua

• TXEMA RAMIREZ DE LA PISCINA •

[EHUKO IRAKASLEA]

Joan den irailaz geroztik Euskal Herrian ireki den prozesu politiko berriak aukera paregabea eskaintzen digu plaza mediatikoan aritzen diren bozeramaileen lana epaitzeko eta aztertzeko. Artikulu honetan bi eledunen lana hartu dut ardatz modura: Arnaldo Otegiarena batetik eta Carlos Iturgaizena bestetik, txanponaren alde biak —aurkia eta ifrentzua— irudikatzen dituztelako, nire iritziz.

Arnaldo Otegiaren aurkikuntza azkenaldi honetan ezker abertzaleari gertatu zaion «ezbeharrik» onenetakoa da, zalantzarik gabe; ezbeharra diot, Otegiaren plazaratze mediatikoa dezente indartu baitzen Epaitegi Goreneko magistratuek lehengo mahai nazionala gartzeleratu eta gero. Estatu-arrazoiaren miseria bere gordintasunean agertu zen orduan, beste behin ere.

Orduraz geroztik, EHko bozeramaileak eltzete guztietako osagaia bihurtu da: Madrilgo tertulietan hizpide, lagunarteko solasaldietan askotan aipagai. Otegi defendatzen dituen helburu politikoak gorrotatzen dituztenek ere elgoibartarraren jardunari jaregiten zaion argitasuna aitortu dute (Rosa Díez, Carlos Iturgaiz eta Mayor Oreja, besteak beste). HBko ordezkariak Katalunian egin berri duen bisita horren guztia- ren adierazle garbia izan da: kazetariak liluratu, Unibertsitateko ikasleak ahozabalik utzi eta politikoak txunditu egin ditu. Pilar Raholak eta Ernest Lluch-ek ere artikulu interesgarri bana eskaini diote, *Avui*-n lehenak eta *La Vanguardia*-n bigarrenak.

Persuasioa eta sinesgarritasuna dira, kasu honetan, arrakasta mediatiko horren gakoak. Galdera zorrotz eta konprometituenean aurrean ez da kikitzen (kale borroka dela,

edo mehatxuak direla). Itaun guztiak erantzuten ditu; kazetari guztiak ez ditu konbentzitzen, baina zenezari adarretatik heltzen saiatzen dela, ezin uka. Tinkotasunez aritzeko ez du arazorik; baina oilartu gabe, dotore. Intonazio egokia eta euskara zuzena du, batueraz beti ere. Hitzegiterakoan mugimendu leunak egiten ditu. Gogotsu azaltzen da (esaten duena sinisten duela antzematen zaio) eta parean duenari ez dio kontaktu bisualik ukatzen. Jazkerari dagokionez, era guztietako iruzkinak entzun ditut: «modernoa» batzuentzat, zarpaila beste batzuentzat. Jazkeren kontu horrek dirudiena baino garrantzi handiagoa du, denok egiten baitugu geure juzkua aurrean dugun pertsonak daraman *look*-aren arabera.

Puntu ahulak ere badira, noski, Otegiaren diskurtsoan. Adibidez, irailetik hona arlo sozialari dagokion guztia erabat baztertuta geratu da, bai bere diskurtsoan, baita beste alderdi guztien mezuetan ere (IU-EBreanean izan ezik). Lizarrako trenak —orain arte— zeharkatu duen paisajeak postaleko irudia dirudi: oso berdea, txuri-txuria... baina ez batere gorria. EHk laguntza eskaini dio EAJ eta EA alderdiek osatutako Gobernuari eraikuntza nazionalaren izenean. Nire kezka hauek dira: emango al dira, ondorengo lau urteotan, urrats zehatzak 35 lanorduko astea lortzeko?, desagertuko al dira Aldi Baterako Lan-Enpresak (ETT) Euskal Herritik?, onartuko al da Gizarte-Eskubideen Agiria?, ETBk jarraitu behar al du futbola, pilota-partidu, trikitixa eta dantza-sueltoaren sindromepean? Jaurilaritza berria elkarlanean arituko al da gizarte-mugimenduekin? Noizko EHUn eskuduntza?

Ifrentzuaren aldean, Carlos Itur-

gaiz dugu, izar mailara iristeko bidean popularrek aukeratu zuten harrobiko mutila. Siux basatiak domestikatzeko jaioa zen gizonak sukaldeko bakoian dudana aguakatearen irudia dakarrit burura: egunak pasa arren, ez du inoiz helduarora iristea lortzen. Euskaraz mihimotz eta gatzeleraz motz dugu Carlos. Bere azken agerraldietan ohi baino urduriago somatzen da, egoera berriak sortarazten dion bihotzereza ezin baitu disimulatu. Iraganean oinarritutako mezua da berea: zaharkitua, errepikakorra, defentsibara eratu. Bere diskurtsoak marmitako txepelaren antza du: tipula gehiegi eta gatz gutxi.

Familia guztietan dago lehengusu sinpatikoren bat. Atsegin eta adeitsua da oso, normalean. Nahiz eta bera anfitrioi ez izan, koktel guztietan ardura bakarra du gure lehengusuak: inori ez diezaiola ezer falta. Hori da, gainera, lehengusu horrek egin dezakeen gauzarik onena, inork ez baitu bere ondoan bost minutu baino gehiago iraute. Hain da astuna gizona! Hizpide bakarra du beti: bera eta bere lana; noski, eta bere etxea. Horrela imajinatzen dut Iturgaiz, utopiaren antidoto perfektu bezala.

Txanponaren alde biak ikusita, Madrilgo kezkatuta dabilta. Arrazoiak badituzte. Ramon Cotarelo konstituzionalista espainiarrak *El País*-en bertan (1999-I-22) aitortu du PP eta PSOEren noraeza eta ekimen politikoa berrekuratzeko animatu ditu bataila gaitzerik ez badute nahi, bederen. Pisuzko arrazoia eman du: «euskal nazionalismoa gero eta artikulatuagoa dago, gero eta legitimatuagoa gizartean». Artikulazio horrek gizarte-arazoetan ere isla zuzena behar du izan, nire iritziz. Bestela, prozesu soberanista osoa hankamotz gera liteke.

LUIS FERNANDEZ

Kosovokoak

Kosovokoak dakarzkigun ikasgaiak politikak dira, benetan. Nazioarteko politikaren paradoxetan ikus dezakegu, zinez, hipokrisia besterik ez dela politika... Horra paradoxa paradigmaticoa batzuk: Lehenengoa: Ez da izan bonbardaketarik Kosovon, Serbian edo zegokion tokian. Ez gara

gehiegi harritzen. Izan ere, sekula ha-

lako hipotesi estrategikorik egin zitekeen ere... Bi alderdi daude gerran, eta biak mahaira negoziatzera eta akordiora iristera bultzatzeko, eraso egingo diezula esaten diezu. Biei batera eraso? Hau bai gerra batean esku hartzeko modu kurioso! Bitxia baino gehiago zen hori: ezinezkoa.

Bigarren paradoxa: Kosovori eta kosovarrei libre izaten utzi behar zaie. Horretan ia denak ados daude. Autonomia zabala, hauteskunde libre, erakunde propioak... Baina, guztiz-guztiz libre izan daitezen ez da komeni: autodeterminaziorik, edo horren gaineko erreferendumik ez, horrek ez du balio. Merkealdietan jartzen dituzten prezio etiketa engainagarri horiek bezala da hau: 995 pezetan saldu behar da akordioa. Ez du balio mila pezetan biribiltzeak.

Hirugarren paradoxa: Oraindik ez dut oso argi ikusten zerk desberdintzen duen Kosovo, demagun, Kurdistandik edo Sri Lankako tamien kasutik. Kurdistangoa, hurbiltasunagatik diot, paradoxa latza da benetan. Eskubide eta egitura propiorik gabeko kultura edo herri bat... Matxinada politiko-militar bat, «askapen fronte» edo «talde terrorista» (terminoak trukagarriak dira, seguruenik) baten gidaritzapean... Estatu baten indar armatuen zapalkuntza gupidagabea... Axaleko parekotasunak dira horiek, esaten digute jakintsuek. Arazoaren muina oso bestelakoa da, noski, eta koxka datza kasu batean NATOko partaide bat dela zanpatzailea, eta bestean ez. Ezer badaki Javier Solanak, tonto aurpegi horren atzean, egia haundi hori da. Gainerako axalkeriek bost axola NATOburu espainolari.

Azkenengoa: Zer demontragatik deitzen diote Euskadi Irratian «ELK» Kosovoko gerrillari? Argi asko ikusten da ba, argazkietan, UÇK jartzen duela haien uniforme eta ikurretan! Atera ezazue, atera, sigla horien esanahia. Efe agentziaren teletipoetan aurkituko duzue.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Dolly ere txuria

■ NBEk ohartarazpena egin omen du lar hazi dela haxix kontsumoa. Datuak, noski, berarekin darama balorazio etikoa: hori *txarra* da. Ez da harritzekoa metafisikaren hilotzari laboratorietan autopsiak egin eta etika mandamentuen arabera eraiki duen mende honetan. *Onak* edo *txarrak* dira gauzak, eta beti dago NBE edo FMI edo aitasanturen bat herriar-ardioi jakinarazteko (dena sailkatu behar horretan kolesteroleraino ere iritsi da; ona eta txarra omen daude). Arazoa, noski, ez da ongia eta gaizkia sailkatzen jardutea, beti haien gainetik jardunda besteoi ikastaraztea baizik. Ikasgaia, jakina, modurik tradizionalen ematen baita: debeku eta zigorraren bitartez (Kubak oraintsu onetsi du kode penal berria, heriotza-zigorra berretsiz, eta narkotrafiko kasuetarako ezarritik). Transgenikoki bada ere, ardi beltzak behar ditugu.

erantzuguazu...

943 300 228

zuzendariari@jalgi.com

Non dago baserriaren etorkizuna?

■ **Nik, kalekumea izaki,** baserriaren etorkizuna modu batera ikusten dut. Ziur naiz baserrian bizi den norbaitentzat niri iritziak ez duela ezertarako balio izango, baina hala ere, emango dut. Baserriak etorkizuna baduela uste dut. Hiriak izugarri ari zaizkigu betetzen: bai lantegi, auto, etxe eta populuz. Saturazioa nabarmena da. Gure bailarak betetzen ari

Ez dira argitaratuko izenik gabe iristen diren mezuak. Izen-abizenak eta telefono zenbakia eman behar dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak badu horretarako eskubidea.

gara. Goazen eran ez dugu tokirik izango gure umeentzat. Norbaitek esango dit oso ezkorra naizela eta gauzak neurritz kanpo ateratzen ditudala. Ezta hurrik eman ere! Gure hirietako ingurugiroa ikusi besterik ez dago. Baserriak eta nekazal gunek zain-

du behar ditugu. Pixkanaka-pixkanaka baserriari begira hasiko gara berriro. Produzitzeko aukera desberdinak eskaintzen dizkigu baserriak eta hirietako lan erritmo itogarriari alternatiba emateko egokia dela uste dut. Beraz, baserriaren etorkizunean

sinisten dut eta prest nago bere alde lan egiteko. **Miguel Alkorta** (Donostia)

■ **Baserri eta produkzio** handietan dago etorkizuna. Landa txikiak ez dute indarrik Europan leihatze. Beraz, kontzentrazioetara jo beharko dugu aurrera egin nahi badugu. Kalitateari ere duen garrantzia emanez. **A. Aranberri** (Tolosa)

galdeiozu...

Txillardegí

IDAZLEA

Euskaltzaindian debekatua, UPVn nahiko alboratua, politikan, soilik, argazkian agertzeko deitua. Zer gertatzen da gure Euskal Herrian?

Joseba Tobar-Arbulu

■ **EUSKALTZAINDIARI** buruz ez dut ezer esatekorik. Ez banaute nahi, ez naute nahi, eta kito. UPVri buruz ere ez dut zeresanik. Politikari buruzko kontua ulergarriagoa da. Ni elementu autonomoa naiz eta ez ditut gustukoak olatuak eta modak. Beti modetatik at egon izan naiz, eta politikan jarrera hori ordaindu egiten da.

Martxoaren 2tik aurrera

Imanol Lazkano • EUSKAL HERRIKO BERTSOZALE ELKARTEKO
LEHENAKARIA izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.

Bidali zure galderak ordurako.

zuzendariari

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta
NAREN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere
esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

Eguesibarko udala eta CDN Euskara irentsi ezinik

Iruñerriko Euskal Herrian Euskaraz taldeak Eguesibarko Udalaren jokaera salatu nahi du.

Aparejadore-arkitektoa kontratatu nahian, euskara jakiteari oposizio-lehiaketako gehieneko puntuazioaren %4,24 eman zion.

Eguesibarko hiritar batek helegitea aurkeztu zuen, eremu mistoan euskara meritu gisa hartzen denetan gutxienezko puntuazioa % 5 izan behar delako, Nafarroako Administrazio Publikoetan euskararen erabilera arautu zuen Dekretuaren arabera.

Nafarroako Administrazio Auzitegiak halaxe ulertu ondoren, % 5 puntuatzea agindu zuen.

Eguesibarko Udalak, ordea, Dekretuaren irakurketa murriztailea egiten du, eta ez du gutxieneko protzentaiarik onartzen.

Nafarroako Auzitegi Nagusiaren aurrean administrazio aferetako helegitea tartekatu du, aurrez aipatutako epaiaren aurka.

CDN alderdiak du alkatetza Eguesibarrean. Orain dela gutxi *Bai Euskarari* akordioa izenpetu zuen, beste alderdiekin batera, euskararen normalizaziorako Plan Orokorren eske.

Baina ez da gauza UPNren Gobernuak tajutu zuen Dekretua onartzeko, nahiz eta Dekretu hori Juan Cruz Alli bere Lehendakariaren garaikoa izan. Eta Merino epaile ospetsua buru duen Auzitegiaren esku utzi du interpretazioa.

Zoritxarrez, ez da CDNren inkoherentzia erakusten duen kasu bakana.

Hor dugu Iruñeko Udalean Toponimia Batzordeko adituen

proposamenari bere ezetza. *Diario de Navarra*-ren presioei men eginez.

Hor dugu CDNkoa den Iruñeko Udaleko Alkateak 198 langileri emandako ezetza. Euskararen Ordenantza bete ahal izateko euskaraz eskolak lan ordutegi barruan sartzea eskatu zutenean.

Euskararen aldeko itxura eman nahi du, marketing operazio batean. Baina CDNk agintzen duen tokietan euskararen aldeko zer-bait ateratzeko orduan atzera egiten du, eta oposaketa batean euskaraz jakitea % 5 puntuatzea helegite baten jomuga bihurtu du.

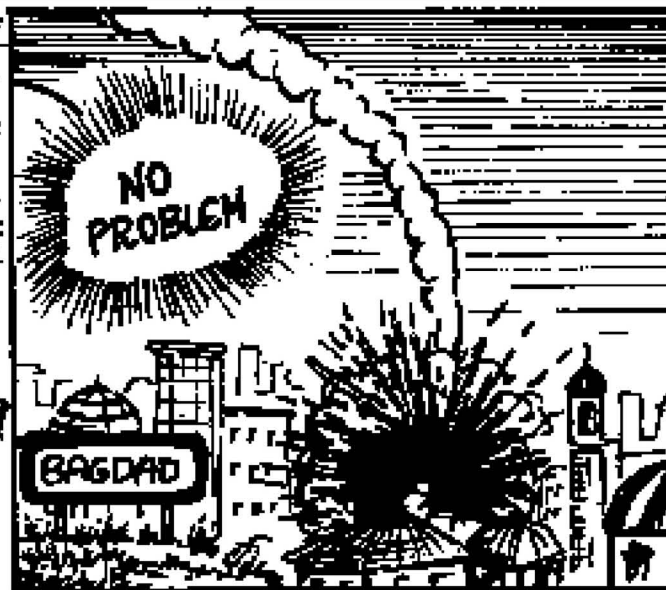
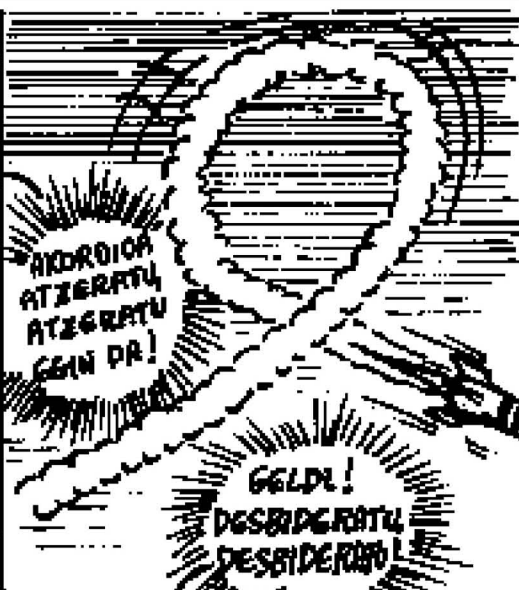
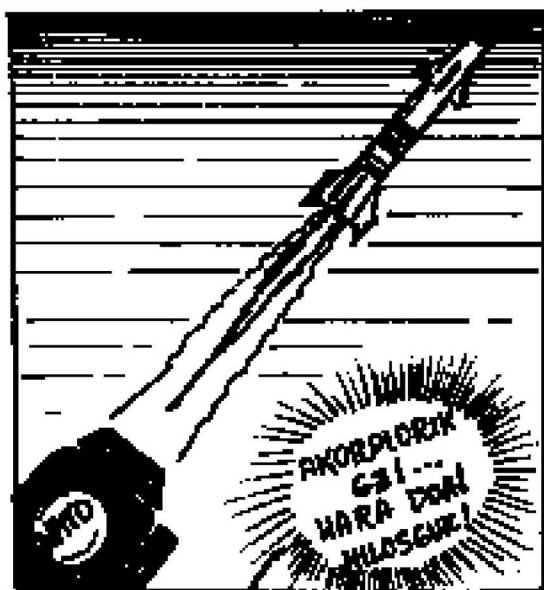
Nahikoa da! Itxurak egin ondoren egunerokotasunean euskara tratatzea ez da zilegi. Eguesibarko Udalak bere helegitea bertan behera utzi beharko luke, euskal-

dunokiko sentsibiltate pittin bat erakutsi nahi izanez gero. **Beñat Goñi** • IRUÑEA

Txakur kontuak

Jendea baino txakur gehiago ikus daiteke azken aldian Donostiako pasealeku nagusienean. Ez nago txakurrak paseiatzearen aurka. Bai ordea kontrolik gabe edonora eramatearen aurka. Era orotako jabeak daude, ezin ukatu hori. Txakurrak ongi eta txukun zaintzeaz gain, ongi hezitzen dituztenak. Alderantzizko kasuak ere gero eta ugariagoak dira ordea. Izan ere, aurreko astean zaunka, amorru, hasi zitzaigun txakur bat, eta bere jabeak ere ezin izan zion erraz eutsi. Txakurrak ez zuela haginka egiten esan zigun gero jabeak. Akaso egia zen, baina denboraldi batean sustoa ez zaigu joango ordea. **Miren Mugertza** • ERRENTERIA

MONTXO

Tratuak

• EDUARDO GIL BERA •

[IDAZLEA]

Ikuilu, borda eta halako zoko exotiko zenbaitetan barrena ibilia naiz azken honetan. Neretako arrontik ezezaguna eta esoterikoa zen fenomeno baten lekuko pribilegiatua izaten: azienda tratuak. Aziendadun profesionala den adiskide batek eraman nau harendako eta biondako probetxagarria zitekeelakotan. Neretako, behintzat, ezinago argigarri eta entretenigarri suertatu da. Harendako, berriz, ez dakit... Bizpahiru egunetan, gauza askoren berri izan dut, haragitako behien deretxoak, bargoen prezioen hekatonbea, ardien maingueria eta behor ielen misterioen gainetik zerbaittere ikasiz. Baina, oroz gain, tratuak nola gauzatzaren diren ikusi dut. Espantuak, keinuak, gezurrezko gorrieriak, deskuido faltsuak, baieztoko eta ezeztoko kategoriakoak, denetarik.

Harritzen nintzen halako etsaigo eta lagungo itxurazkoetarik fidatzeko zerbait ateratzea. Adiskideak errana, ikasi dut azienda tratuetan hagitz deontologia finkatua badela eta azienden kalitatean ziri haundixkoak sartzen badira ere, diruari dagokionez tratuak beti tratu ohi direla eta hitza hitz.

Horrek eraman nau ofizioen konparaketaren zientziara eta, naturala denez, arront ondorio hitsak suertatu zaizkit. Nire adiskidea —euskaldun naturala dena, erran nahi baita, honelako ezta bertzelako euskarazko artikulurik, kazetarik ezta libururik sekula irakurriko ez duena— osoki sinetsia da nire ofizioa gauza serioa dela eta nihaunek probetxuzko gauzak egiten ditudala. Iduritzen zaio idazlea izateak azienda tratuen altura morala eta deontologikoa daukala.

Nik uste, berriz, idazlea eskale modu bat dela. Oroitzen naiz neure haurtzaroko eskale haiez, *Xubitako maingua*, *Rojillo*, *Maddari ustela*, nola bakoitzak bere egunak, etxeak, zeremoniala eta estatusa zeuzkan, nola batzuei burla egitea zilegia zen, nola bakarren bati aulkitto atera-tzen zitzaion bere moñakoaren erakustaldia egin zezan. Gero, berauen artean, eskaleek hagitz makur eta zitalki jokatzaren dute, beti ebaska, joka eta jukutriak eginez. Eta bai, dudarik gabe, haien gremiokoa da idazlea. Haiek bezain tradizionala eta naturala.

Nire adiskideak badakizki gauza

guzien prezioak. Berari dagozkion gauzena bai, behintzat. Datorkiola bezinoa arkazia ihar horien eskaka, piketeak egin nahi dituela, bale, honek, txa, bere prezioa paratu...

doala horrengana ea goldeatuko dion bazter hura, eta, txa, deus erran baino lehen, prezioa jakin, kontutan hartu iazko arbiazia zor diola... Nik admirazionez beterik kontsideratzen dut hori. Eskaleak, alegia, idazleak, berriz, zer daki? Badu bere prezioen berri? Baldin bada aulkitto atera-tzen dioten pribilegiatuetarik, zerbaittere dakiela iduritu-ko zaio, baina...

Orain berriki, erran nahi baita, duela hiru hilabete, *Argia*-koek elkarrizketa bat egin zidaten, arras galdemodu arrazista eta tontolaba batzuk eginez, nik kontesta eman, san akordio eta gainerako sainduekin sartu errespeturik gabe eta haiek elkarrizketa ez publikatu. Oso gauza natural eta tradizional bat. Zeren eskale baten erran beharrekoak, *Abemarie* hasi eta esker-rrak ematen akitzerakoan, mugak baititu.

Denbora hartan ere, euskaratu nuen *Amonaren Botika*, kapitalismoak dakarren katea zapal-ketaren etsai amorratua den, biharko Euskadi sozialista bat egin gogo omen duen eta Urretxuko bardoaz, artobizar bat paratuta, jatzten den sasiyupi batek enkargatuta. Lana egin eta gero, hara nola gertatzen den, atx, okerreko bidetik jo izan nuela: *tradizional* eta *natural* bezalako hitzek euskal labelik ez baitute, Euskal Sandiak benedikaturiko erdarakaden kontrako garbiketa etnikoa egin behar izan zaiola textuari eta, ondorioz, bizpahiru alukeria aldatzeagatik, autoretza ukatzen zait, niri txintik ere erran

gabe. Liburua kaleratu eta gero enteratzen bainaiz. Dudarik gabe, teleproduktora txar bat eta bi duro izateagatik sasiyupiak uste du inpunea dela. Baina zer diot? Arras gauza tradizionala eta naturala da hori, nire beka-

tuengatik merezi dudana baino goxogoa.

Horretaz landara, Iparragirreri buruz agertuko omen den liburu potolo batean kolaboratu nuen, ares-

tiko gitarra antikapitalista berberaren eskariz —ez dakit aurkezpenerako Zeanuriko jentea landa batera berriro bilaraziko duen, lehen Francok eta gero moztar to-bizidun beronek egin zuten bezala—. Lan zirrilda eskertzarreko bat zen, ohar batzuk euskaratu, kantuak erdaratu eta joan etorri franko. Bada, antikapitalista erreziklatuak sosik ere ez pagatu. Ongi eta ederki egina, aurrekoa zigor eskasegia baitzen.

Bertzalde, arras gauza tradizionala eta naturala, eskalearen ofizioari dagokiona. Zeren *pagatzea*, erdarakada izateaz gain, ez baita eskale bati dagokiona. Eta, seguraski, dena da nire arimaren salbaziorako, ez nadin sobera kapitalista egin eta kondena. Hasi behar baita datorren Euskadi sozialistarako prestatzen. Gainera, ni aski gixajoa izandu naiz faktura sinatu bat emateko, alegia, kobratu izan banu bezala. Bertze tratuetan hala egina nuen, sorpresa txarrik gabe —erdaldun kapitalistekin, behintzat, ez—, sinpleki tramiteak eta postako alukeriak laburtzeko. Tratuak tratu eta hitzak hitz direlakoan.

Baina ez du balio nork bere burua engainatzeak: eskaleak ez dira aziendadunak. Ez dute traturako deretxorik. Eskale batek ez daki etxe atari batera inguratuta zer lortuko duen, zakur ausikia ala zaunka soila, ogi puska ala sosa. Eskaleek ez dute dirurik irabazten. Ematekotan, grazioski ematen zaie.

Eta, apropos, erran dezadan atzendu baino lehen, honelakoak eta hobeak irakurtzen ahalko dituzu oraintxe publikatzen dudana entseiu liburu batean. Ez horregatik.

Eta beharrik, beharrik! nire adiskide euskaldun naturalak ez baitu honelakorik irakurtzen, bertzenaz, akabo, baldin baleki zenbat gauza egiten duan probetxurik gabe eta naifkeriarik haundienean, berak dioen bezala: sos gabe bayago eta erraten baduk, sarri konprobatuko duk sos baino adiskide guttiago dukela.

Eta beharrik, beharrik! eskale idazlea bere erremintaz oraindik ere baliatzen ahal den.

“
Ez du balio nork bere burua engainatzeak: eskaleak ez dira aziendadunak. Ez dute traturako deretxorik. Eskale batek ez daki etxe atari batera inguratuta zer lortuko duen, zakur ausikia ala zaunka soila

“
Nire adiskidea osoki sinetsia da nire ofizioa gauza serioa dela eta nihaunek probetxuzko gauzak egiten ditudala. Iduritzen zaio idazlea izateak azienda tratuen altura morala eta deontologikoa daukala

JASONE OSORO

Aita modernoak

Autubusaren zain nengoen batean, aita moderno horietako bat eseri zen nire ondoan. Kotxe-kapota batekin iritsi zen, harro-harro. Begiradarekin agurtu ninduen, «lepa!», eta nik «egunon!» erantzun nion. Haur txikiaren aingerutxo aurpegia ikus nezakeen, logoxotan. Ezin nion igerri neska edo mutila zen. Arroparik ez zitzaion ikusten eta garai bateko urdina-arrosa binomioari esker ateratako konklusiorik nekez lor nezakeen oraingo honetan. Haurraren belarrietara zuzendu nuen bista. Hara, belarritakoak zituen, beraz, neska zen. Halako batean umetxoa esnatu eta oihuka hasi zen. Hura negarra! Haiek garrasiak! Ez zegoen neskatala baretzetik, ez demonio! Aitatxok besoetan hartu zuen alaba eta bere bularraren kontra babestua zuenean, «lasai, Mikeltxo, lasai» ez zion, bada, esan ustez neskatala zen haurtxoari!

Lagun feminista batek jaio berria zuen alabari ez zizkion belarritakoak ipini «ohitura matxista delako», eta gizonezko honek, berriz, semeari zer eta belarri bakoitzean bana! Gure amonak kontu horiek «tontousainak» direla esango luke «belarritxakuak neskentzat dia eta prakak mutilentzat». Aita modernoak, berriz, «berdintasunaren seinalea» dela defendatuko luke. Niri, egia esan, oraindik ere arraroa egiten zait gizonezko batek, kale erdian, seme txikiari biberioia eman eta sehaska-kanta bat nola abesten dion entzutea. Oraindik ere gutxitxo direlako izango da, seguruena.

Euskadi Ta Askatasunaren agiria Euskal Herriari

■ ETak, EGUNKARIARI igorritako agirian, irailaren 18an indarrean jarritako behin-behineko su-etena mantentzea erabaki duela iragarri du. Erabaki hori

«herri eraikuntzaren prozesuan egin diren urratsak eta sortu den esperantzazko giroa kontuan hartuz eta datozen hilabeteetan eraikuntza bidean

emanen den aurrerakadari begiratzuz» hartu duela dio. Halaber, azken hilabeteetako gertaeren irakurketa egiten du ETak.

«Hilabeteotako lana Euskal Herria eraikiko den orubea ateratzea da»

ETak, nazio askapenerako euskal erakunde sozialista iraultzaileak, agiri honen bidez azken bost hilabeteotan Euskal Herrian bizi izan den egoerari buruzko hausnarketa eta ondorioz hartu duen erabakiaren berri eman nahi dio euskal gizarteari.

Duela bost hilabete, su-eten mugagabe eta orokorra iragarritz argitara emandako Agirian egoeraren irakurketa zehatza egiteaz gain, etorkizunari begira ibili beharreko bidea eta landu beharreko ildo orokorrak zeintzu zirenaren berri eman genuen.

Su-etena iragarri aurretik, Euskal Herria egoera berri batetara eramanez aldaketak neurtu genituen eta borondateak aztertu. Ezker abertzaleko kide eta euskal herritar askoren urtetako borroka eta eskeintza militanteari esker gure herriaren etorkizuna oinarri berri eta sendoen gainean eraikitzeko baldintzak sortuak genituelakoan geunden orduan:

—Espainiak eta Frantziak askatasunaren bidean ezarri izan dizkigun oztopo eta amarru administratiboek beren eraginkortasun eza erakusten zuten nabarmen;

—ezker abertzalea, gatazka armatua gainditze bidean jarriko duen bake-rako proposamena esku batean eta Independentzia eta sozialismoa lortzeko erabakitasuna bestean, jasandako eraso anitzei aurre egin ondoren, eraginkortasun berria eskuratzear zegoen; «bidegurutze»tzat hartu den egoera konplexu honetan, ezker abertzaleak urtetan sutsuki defendatu duen oinarritzko hauta-bidea aurkezteko eta garatzeko aukera paregabea du: Euskal Herriari hitza ematean (eta errespetatzean) oinarritzen den hautabidea.

—bestalde, azken bi hamarkadetan Euskal Herriaren etsaiekin kolaborazio gero eta estuagoan arituak ziren antolakunde desberdinek irteerarik gabeko bide hori utzi eta bestelako bideetan barrena abiatzeko asmoak agertuak zituzten. Itxuraz, independentziaren aldeko borrokarekin amaitzeko ezintasuna nabarmendu zenean eta Euskal Herriaren ingurune geopolitiko hurbila den Europak eragin eta eragingo dituen aldaketen kariaz, tradizioz Espainia eta Frantziaren alde jokatu izan duten bertako indar sozioekonomiko eta boteretsu batzuk beren etorkizuna marko horretan zalantzan ikusi zuten. Horrek hausnarketa berri bat sortu ei zuen haien baitan: Autonomismotik landa dagokeen egoera berri bat eskuratu beharra. Halabaina, Espainia eta Frantziako botere faktikoek ez dute Eus-

Eraikuntza prozesua

■ ■ ■ «Inoiz baino gehiago herritar guztien ahalegina da beharrezkoa urrats eraginkor eta funtsezko aldaketak gauzatzeko»

■ ■ ■ «‘Euskal Herriaren eraikuntza orubea’ kontzeptu bezala diogu; dinamika orokorrean, eta baita arloka ere, formatu eta forma eman behar zaio»

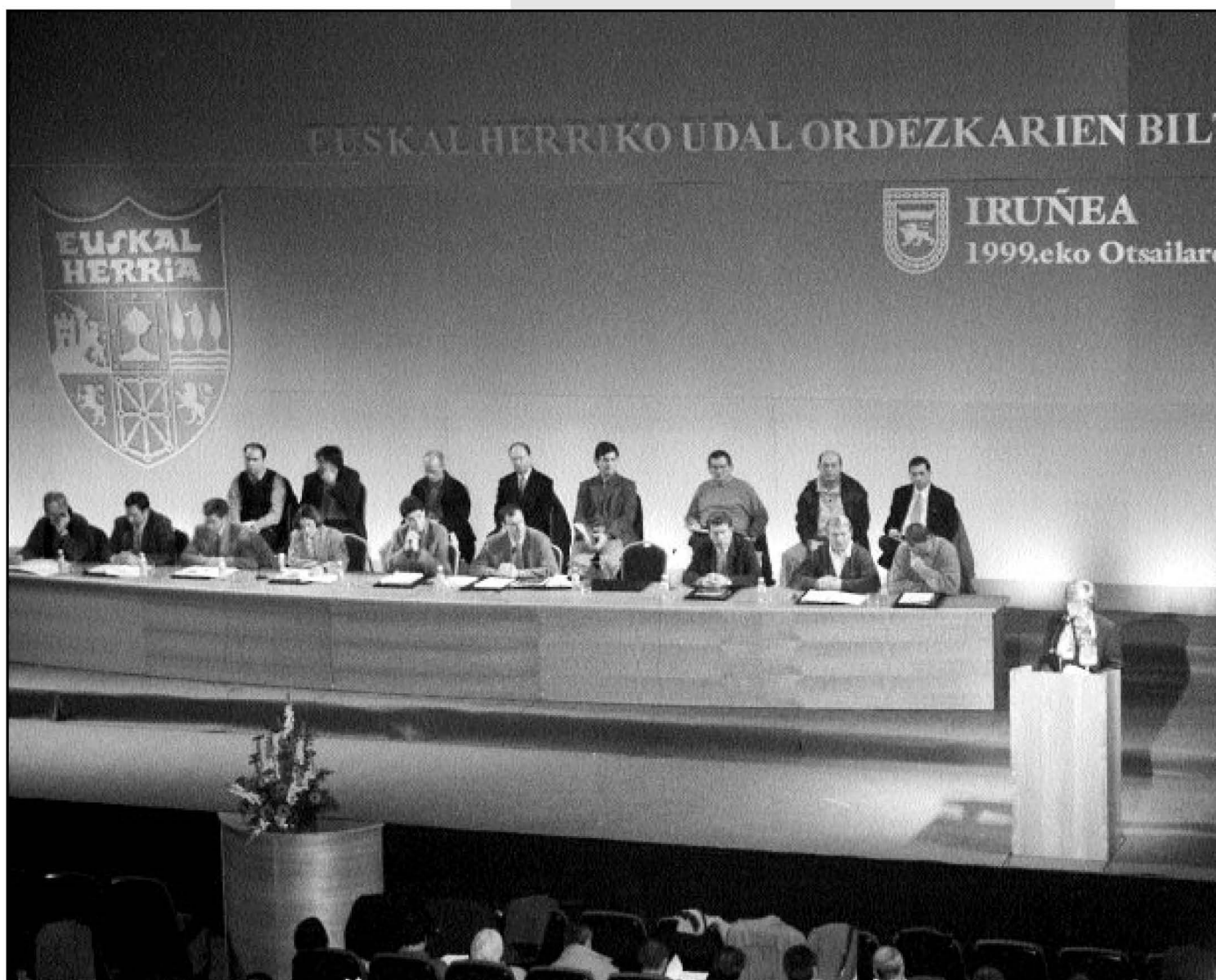
kal Herriarentzat tarteko alternatiba politikorik. Ez bederen EA eta PNV bezalako alderdien kolaborazio berririk gabe. Atzo-gaurko «autonomismo organikoa» eta biharko Autodeterminazio eta Lurraldetasunean oinarritutako Subiranotasunaren artean ez dago tarte berririk, ez baldin bada beste hogeitaz, esaterako, egiazko konponketa saihestu eta gatazka luzatuko lukeen sasi-eskeintza antzu berri bat asmatzen. Baina esan bezala, horrek EA eta PNVren kolaborazioa ezinbestekoa eskatuko luke.

Bost hilabetez eraikuntza prestaketa-lanetan

Gertaerak arrapaladan etorri zaizkigu bost hilabeteotan. Baina zer da aldatu dena? Politikagintzan, indar harremanetan eta etorkizuneko urratsei begira aldaketa sakonak erakar ditzaketen zantzuak eta ekimenak plazaratu direlakoan gaude. Su-etenean aurretik aipagai genituen etorkizuneko egoera batzu gauzatzera jo dutela ukaezinezkoa da. Euskal Herria prozesu dinamiko berri batetan sartua dugu, herri eraikuntzaren prozesuan, eta eraikuntza horren abia azkarragoa ala motelagoa izatea herritar bakoitzak, antolakunde bakoitzak bere aldetik eskeiniko duenaren araberakoa izango delakoan gaude.

Arriskurik haundiena herritarrek gertakari horien eragile ez izatea litzateke, zer egin jakin gabe edo zer eginik ez dagoela pentsatu eta alderdi politiko edo zuzendaritza egituretatik gauzak «ondo lotuak» daudelakoan esperoan eta besogurutzaturik egotea litzateke. Euskal Herriaren askatasuna baitago erronkaren erdian, eta inoiz baino gehiago herritar guztien ahalegina da beharrezkoa urrats eraginkor eta funtsezko aldaketak gauzatzeko. Grina eta zintzotasuna behar beharrezko ditu Euskal Herriak, epelkeriak alde batera utzi eta erresistentzian bezainbesteko tinkotasun erakutsi behar dugu orain eraikuntzan (lehe-

Euskadi Ta Askatasunaren agiria Euskal Herriari

na deusetarako ahanzi gabe, Euskal Herriaren etsaiek gure herrian egituratzea lortu baitute mendetako zampaketa onorioz. Hainbateraino, ze bizi dugun okupazio militarra bera ere ikusezin bilakarazi baitute euskal herritar askorentzat).

Euskal Herriaren aldeko indarrak beren kabuz eragitea zer den ikasten ari dira. Euskal gizartearen sortutako bultzada eta giro berria askorentzat ipar-izar berri bilakatu da, eta Euskal Herriaren etsaiek gero eta zailtasun haundiagoa dute beren proiektu espainiar-frantses irenslea eta egoera berri honek sortzen dien deserosotasuna ezkutatzeko. Euskal Herriak askatasunera daraman bide zuzenean ematen duen urrats bakoitzeko, bere hitza argi adierazten duen bakoitzeko, bere duintasuna agertzen duen bakoitzeko amorratzen jartzen dira eta erabilgarri dituzten tresna ia guztiei -politikoei, ekonomikoei, komunikabideakoei- eragiten diete. Ia guztiei diogu, tresna militarra hor mantentzen dutelako, «tankeen» eta garai bateko «sable zaratzen» mehatxua gauzatu gabe; baina egon hor daude eta Euskal Herriaren askatasunerantzako urratsak errotik mozteko prest gainera. Ez dezagun ahanzi.

Hona hemen bost hilabeteotan egindako ibilbidearen zenbait mugarri:

■ «Lizarra-Garaziko Hitzarmena» izan zen iraileko su-etenearekin batera indar harreman berrien ispilu nagusia. Lizarran eta Garazin sinatu eta garatutako hitzarmen horretara bildutako indarrek Euskal Herriak jasaten duen zampaketa konponketarako oinarriak jarri eta adostasunak bildu zituen. Gehiago biltzeko atea zabalik dudelarik.

■ Urrian Araba, Bizkaia eta Gipuzkoan egin ziren hauteskundeetan, eta horien ondorioz, Euskal Herrian egituratzen ari den indar-harreman berriak bultzada hartu zuen. Gainera, EAJko Ibarretxeren Gobernuak bere kudeakuntza kutsu haundi

EAEko Gobernuak

■ ■ ■ «EAJko Ibarretxeren Gobernuak bere kudeakuntza kutsu haundi horrekin erraztu dezake Euskal Herriaren subiranotasuna ekarriko duen marko berri batetarako transizioa»

Euskal presoak

■ ■ ■ «Haien aldeko ekimenek garbi utzi dute gehiengoaren nahia errespetatua izan dadin bermerik ez dutela ematen menpean gaituzten bi estatuek»

horrekin erraztu dezake Euskal Herriaren subiranotasuna ekarriko duen marko juridiko-politiko berri batetarako transizioa. Horixe izan beharko luke Gobernuak osatu edota babesa ematen dioten alderdi eta antolakundeen zeregin nagusia, zatiketa estatutariotik, «zaindaritza»peko autonomia»tik, herri eraikuntzan oinarritutako politika eskuzabala burutzea, interes partidistak albo batera utziz.

■ «Bai Euskarari»rekin euskal herritarrek etorkizuneko Euskal Herriaren oinarri nagusienetako izango den euskararen inguruan hitz argi adierazi zuten adostasun sozial eta politikoa nagusia bilduz. Euskara orainarteko erresistentzia egoeratik atera eta gizarteko atal guztitan hedapena eta berreskurapena ziurtatzeko egingo diren urratsek gizartearen babes zabala dute. Eztabaida ez baita izan behar orainartean nork zer egin duen, edo nork egin duen gehiago, baizik eta Euskal Herriko hizkuntza, «lingua navarrorum» hori, gizarte hiz-

kuntza betea izan dadineko zutoin sendoak jartzeko egin behar den lan eskerga eta eskeini behar den konpromezu mugagabea nola bideratu. Euskarak Euskal Herrian bertan etsai argiak dituela ahanzi gabe.

■ Euskal preso politikoen aldeko ekimen desberdinek, beren aldetik, gauza bi utzi dute garbi. Bate-tik, euskal gizartearen nahi argia artikulatzeko ahalmena badagoela. Bestetik, nahi hori errespetatua izan dadin inolako bermerik ez dutela ematen menpean gaituzten Estatu biek. Trufa eta iraina dabilte herriaren gehiengoaren aurrean. Ezintasuna eta etsipena hedatu asmoz.

■ Lapurdi, Baxenafarroa eta Zuberoa bilduko lituzkeen euskal departamenduaren aldeko borrokak, bere aldetik, ohiko zatiketak eta alderdiz-alderdiko iritzi banaketa gainditu du, euskal gizartearen nahi argia adieraziz honetan ere. Eta presoen gaian bezalatsu errefusa eta urduritasunez erantzun dute agintariek.

■ Egiten dugun irakurketa honetan denbora arau dugularik, azkenik, hainbat kalapita eta neurritz kanpoko erreakzio eragin duen «Euskal Herriko Udaltzaren Biltzarra» dugu. Gaurdaino egindako bidean mugarri garrantzitsua izan zen otsailaren 6an Euskal Herriko hiriburuan sortu

zen Biltzarra. Mugarri, egun horrezaz gero, eta lehen aldikotz, euskal lurralde guztiak bere baitan biltzen dituen instituzio egitura eskuratu baitute euskal herritarrek. Mugarri ere, euskal gizarte osoan bateragarri diren gaien inguruan azterketak eta erabakiak hartzeko egitura delako eta, batez ere, etorkizunari begira egitura iraunkor gisa agertzen delarik, bere lane-tako bat Euskal Herriaren etorkizuneko instituzio egituraketa zer nolakoa izango den hausnartzea bere lanen artean duela-ko.

Ibilbidea nondik nora daramagun argi erakusten duten mugarriak dira, bai. Eta, hala ere, deus funtsezko ez da aldatu. Halaxe da. Espainia eta Frantziarekiko loturak hor daude, beraiekiko kolaborazio guneak zenbaezinak dira, eta kimutzen ari den euskal-egituraketa berri horrek munduko bi Estatu botere-tsuenek gurean indarrean eta indarrez mantentzen duten tresneria izugarriari aurre egin behar dio. Eskubide demokratikoen defentsak eta Euskal Herriaren nahiaren adierazpenak ematen duen zilegitasunak erakusten dute gure herria askatzeko borrokak eraman behar duen norabidea. Oraindik, asko dago egiteko, asko eteteko Espainia eta Frantziarekiko eta asko lotzeko Euskal Herrian.

Alderdi politikoen eta Gobernuen iharduera

Ibilbide honetan, eta alderdi politikoei so eginenez, hiru jarrera moeta antzeman dugu. Bate-tik Euskal Herriaren eraikuntza lanetan gero eta ausartago abiatzen ari diren alderdiak: EAJ, EA, AB eta HB; bestetik, hastapenean epel edo ausart baina gutxinaka gutxinaka hozten joan diren alderdiak: IU eta CDN (heldu den ekainean Araba, Bizkaia, Gipuzkoa eta

Euskadi Ta Askatasunaren agiria Euskal Herriari

Nafarroan egiteko diren hauteskunde aurreko kalkulo politiko erratuengatik, batez ere); azkenik, su-etenenaren interpretazio oker eta triumfalista egin ostean beren moztarria kendu dutenak eta orainarte beren burua gatazka orokorretik at mantentzea lortu izan dutenak: PP, PSOE eta UA eta eskuin frantsesa eta PSF.

Espainiar eta frantses agintariak jarrera erasokor eta itxia erakutsi dute hilabeteotan. Eta hasierako noraeza gaudituz gero beren estrategia marrazteari ekin diote. Itxikeria dute lehen arau: deus ez mugitzea. Nahiz eta Euskal Herriaren inguruan mende mende eraiki duten gartzelaren hormak pitzatuak dituzten, inongo aldaketa edo konponketa egiteak egitura guztia bertan behera utziko lukeen beldurrez, nahiago dute ezikusiarrena egin eta Estatu-nazio zaharkituen printzipioare zaharkitu eta artifizialagoen defentsa sutua egin.

Bigarren araua bizi dugun une politikoaren desitxuraketa eta toxikazioarena da. Herri eraikuntza prozesu batetan ezik negoziaketa prozesu batetan gaudela sinestarazi nahi dute: bakea helburu. Bakea, baina bake aseptikoa, «status quo» zaharra bere horretan mantenduko lukeen ustezko bakea, «pax romana», «hileritako bakea». Inondik inora ez justizian eta eskubide demokratikotan oinarritutako bakea. Adituek diote gisa horretako jarrerak direla gerlak piztu edota areagotzen dituztenak. Baina ez da aditu izan behar hori asmatzeko, egunero egunero ikusten du edonork agintari espainiar eta frantsesentzat «bakea»ren sinonimi bakartzat «borroka armatua desagertaraztea eta beste guztia berdin mantentzea» dela. Eta, oraindik orain, jarrera horrek maiz kutsatzen ditu orainartean beren kolaboratzaile izandako alderdiak ere.

Aurrera begira

Zein da Euskal Herriaren egoera bada? Duela bost hilabete bezain zanpatua dago Euskal Herria. Aldiz, gatazkaren izaera politikoa onartzen duten eta irtenbide negoziatuaren aldekoak gehiengo dira euskal gizartean; eta aldi berean herri eraikuntza eraginkorrako bihurtzen duten indarrak ere ugaltzen dira.

Ondo kontutan hartu behar dugu zein den bizi dugun fase politiko berriaren ezaugarria eta zer lortu nahi eta behar dugun. Hitz gutxitan adieraztea zaila bada ere, horrela laburbil daiteke: Euskal Herriaren biharko zutoinak ezarri behar dira; herri aske batek izan behar dituen baliabide guztientzako aurrekariak diseinatu eta martxan ezarri behar dira. Euskal Herriaren aldeko indarren ekina herri aske ikuspuntutik burutu behar da. Herri gisa ditugun eskubide guztiak eskatu eta eskuratzeko bidean jarri.

Jokabide horrek eskatzen duen lehendabiziko lana Euskal Herri osoko ikuspegia eta prozesua marraztearena da. Herri zatiketa eragiten duten instituzio edota ez-ezagutza instituzionalen interferentzien eragina baztertea. Euskal Herriaren zutoinak finkatzeko unea baita. Jartzen ari diren gutxieneko oinarrien gainean ikuspegi horretatik bideratu behar dira ekimen guztiak, plangintzak zehaztu eta gaur dagoena eta ez dagoena Euskal

Espainiar eta frantziar agintariak

■ ■ ■ «Herri eraikuntza prozesu batetan ezik negoziaketa prozesu batetan gaudela sinestarazi nahi dute: bakea helburu. Bakea, baina, bake aseptikoa, 'pax romana', 'hileritako bakea'»

Euskal Herriaren etsaiak

■ ■ ■ «Euskal Herriak hitza argi adierazten duen bakoitzeko amorratzen jartzen dira eta erabilgarri dituzten tresna ia guztiei eragiten diete»

Herri osoari egokituz burutu behar da. Horra hor datozen hilabetetarako lana. Herri gisa oinarri material berriak eskaini eta prozesu dinamiko batean Euskal Herria ikustaraztea. Bestela esanda, engungo estatuetan arkitektura juridiko edota enjake legal borobilik ez izan arren, aitoren konstituzional edo nazioarteko ofizialik ez izanik ere, eskutartean dugun prozesu honetatik Euskal Herria eraikiko den orubea atera behar da. Euskal Herriarrei eta piskana-piskana kanpokoei ere, Euskal Herria bere osotasunean begietatik bihotzeraino sartuz.

«Euskal Herriaren eraikuntza orubea» kontzeptu bezala diogu, zeren eta aitoren legal-konstituzional horiek gorabehera, dinamika orokorrean eta baita arloz-arlokoan ere, formatu eta forma eman beharra zaio. Egituratze instituzionalean, ama eskolatik unibertsitate-rainoko irakaskuntza egitura berriaz, kirol mailan, espazio komunikatibo propioan, Euskal Herriko hauteskunde orokor mailan, ekonomian... Euskal Herria marraztu eta ikusa-

razi behar da. Gero, alor bakoitzean egon daitezkeen garapenak, egin beharreko zuzenketak, eta lerro txikitako Euskal Herriaren eraikuntzaren zehaztapenak beharko dira. Hor dago gakoa: «Euskal Herria eraikiko den orubea» kontzeptu dinamiko hori eskuratzean. Hartara, datozen hilabeteek abian dagoen eraikuntza prozesuan urrats sendoagoak egiteko eta finkatzeko aukera ugari eskeinituko dute.

Eraikuntza uneak dira, bai, euskal herritarrentzat. Baina defentsa uneak ez dira joan, hortzetaraino armaturik dagoen etsaia baitugu aurrean eta etxean sartuta, euskal herritarren erabakiak eta nahiak errespetatzen ez dituen, errespetatuko ez dituela behin eta berriro dioena, bere tresneria errepresiboa mantendu eta komeni zaion bakoitzean erabiltzen duena. Herritarren defentsarako eskubidearen zilegitasuna sekula galdu behar ez den kontzeptua eta praktika da. Askok kosta baitzaigu burua altxatu eta oinez abiatzea. Eta erru galanta litzateke gaurko egoerara borrokaren eta duintasunaren bidez heldu garela ahanzte.

Azterketa honen buruan, Estatu espainiar eta frantsesaren jarrera erasokor eta antidemokratikoa alde batera utziz, eta nahiz eta ekimena abiatzeko unean mahai gainean jarritako betebeharrak batzutan hutsean dauden oraino, herri eraikuntzaren prozesuan egin diren urratsak eta sortu den esperantzazko giroa kontutan hartuz eta datozen hilabetetan eraikuntza bidean emanen den aurrerakadari begiraturik, 1998ko irailaren 18tik indarrean dagoen behin-behineko su-etena mantentzea erabaki berri du Euskadi Ta Askatasunak. Halaber, su-etenen izaera orokorra berres-ten dugu, hornidura beharrei erantzuteko ekimenak burutzeko eta balizko enfrendamendutan defentsarako eskubidea guretzat gordez.

**Euskal Herrian, 1999ko Otsailan
Euskadi Ta Askatasuna**

Biolentziaren biktimen lan taldean ez dute parte hartuko PSE-EE, PP eta UAk

Ponentzia eratzeko eginiko bozketan ez zuten parte hartu nahi izan hiru alderdiok

Felix Iriarte / Gasteiz

Motz geratuko da biolentziaren biktima guztiak aztertzeko Gasteizko Legebiltzarrean eratu den lan taldea. PPk, PSE-EEK eta UAK jakinarazi dute ez dutela parte hartuko batzordean, lan talde horrek bereziki «terrorismoaren biktimak» hartu behar lituzkeelako aintzat, eta ez biolentzia politikoak eragindako guztiak.

GIZA Eskubideen Batzordeak lehen bilera egin zuen atzo, eta aurreko legegintzaldia amaitu bezala hasi zen: akordiorik gabe, eta bi bloketan banatuta. Kasu honetan, ordea, abertzaleek bat egin zuten eta lubakiaren beste aldean PP, PSE-EE eta UA kokatu ziren.

Batzordeak, abertzaleen botoekin, erabaki zuen «biolentzia guztienbiktimak» aintzat izango duen lantalde bat eratzea, bake prozesuan biktimen protagonismoa garrantzitsua delakoan. Alderdi espainolistek, haatik, nahi dute lantalde horrek ETaren biktimak bakarrik aintzat hartzea, eta ahalegin guztiak egin dituzte hala izan dadin. Ez dute lortu, ordea, eta porrotaren ondoren eratutako lantaldean ez zutela parte hartuko jakinarazi zuten.

PP, PSE-EE eta UA ez zeuden konforme lantaldearen sorrera atzo eztabaidatzearekin. Izan ere, bihar osoko bilkuran eztabaidatuko da «terrorismoaren biktimak» bakarrik kontuan izango duen lantaldea sortu edo ez, eta alderdi espainolistek nahi zuten datorren asterako uztea atzoko eztabaida. Hala eskatu zuten, baina gehiengo ez dutenez, eskaera bertan behara geratu zen.

Batzordea eratzeko bozketan ez zuten parte hartu, baina gero botoa adierazteko txanda eskatu zuten. Inigo Urkullu batzordeko lehendakariak ez zien hitza eman, argudiatuz ezin zutela botoa esplikatu bozketan parte hartu ez zutelako. Horrek hase-

JOSEBA OLALDE

PPko, PSE-EEKo eta UAKo ordezkariak, atzo, Giza Eskubideen Batzordearen bileran, elkarrekin hitz egiten.

re bizian jarri zituen PP, PSE eta UAKo ordezkariak.

Eztabaidaren alde eta aurka

Biharko osoko bilkuraren ostean hartuko dute behin betiko erabakia hiru alderdiek. PSE-EEK eskatuko du zehazteko lantaldearen helburua, hau da bertan biolentzia politikoak kaltetutako kideak agertuko diren edo baita ere gaizkileek eragindako biktimak. Aitzaki hori jarri zuen Huertas lantaldea arbuizatzeke. Hala ere, argitu zuen PSE-EE prest dagoela GAL taldeak edo talde paramilitarrak eragindako biktimak batzordean hartzeko eta eztabaidatzeko. «Terrorismoaren biktimek lehentasuna izan behar dute», argitu zuen, hala ere Manuel Huertasek.

PPk eta UAK ez dute hori ere onartuko. Baldintza modura jarri dute lantaldea ETaren biktimentzat bakarrik izatea, eta beste biolentziek eragindakoa beste lantalde baten aztertzea anartuko balu ere, inoiz ez guztiak «nahastea». UAK popularren jokabide bera izango du.

Botoari buruzko adierazpenak galaraztea biziki gaitzetsi zuten alderdi espainolistek. «Lantalde hori sortu izanarekin zerbait larria estali nahi dute, eta larriena da ez dutela adierazi nahi izan», esan zuen Enriqueta Benito UAKoak.

Jose Antonio Rubalcaba jeltzaleak, izan ere, arbuiatu zuen biktimen gaia osoko bilkurara eramatea. Biktimekiko errespetua aldarrikatuz, esan zuen ez dela «ona» jendaurreko eztabaida egitea, eta lantaldean egiteko eskatu zien. Huertasek, UAKoak bezala, gaitzetsi egin zuen Rubalcabaren ikuspuntua. «Harrigarria da jendaurreko

eztabaida arbuizatzea. Zerbait ezkutuan gorde nahi izango du», esan zuen.

Jone Goirizelaia EHko kideak, ordea, espainolisten jokabidea kritikatu zuen. «Adierazgarria da ikusi duguna. Biktimei buruz hitz egiten izan dira une oro UA, PSE-EE eta PP, eta lantaldea eratzea atzeratu nahi izan dute. Garbi geratu da biktimak erabili nahi dituztela euren mesederako», adierazi zuen. Goirizelaia lantaldeko kide izango da, eta bertan nabarmenduko du Euskal Herria dela «benetako biktima», eta «biolentzia instituzionala» ere kontuan izan beharko dela

Pique: «Terrorismoaren biktimez gain, besteez aritzea iseka egitea da»

Efe / Madril

JOSEP PIQUE Madrilgo Gobernuko eledunak adierazi du «iseka» egitea litzatekeela Gasteizko Legebiltzarreko Giza Eskubideen Batzordea «terrorismoaren biktimen» eskubideak ez diren beste zerbait aztertzea. Adierazpen horiek Senatuko korridoreetan egin zituen, Gasteizen biolentzia guztiek eragindako biktimen eskubideak aztertzeko lan taldea sortu eta gero.

«Kontraesan bat da

Gasteizko Legebiltzarrean giza eskubideaz aritzea, eta honek balio ez izatea bakar-bakarrik terrorismoaren biktimen eskubideak ezagutzeko eta bai beste helburu batzuk lortzeko. Konstituzioaren garapen demokratikoa begibistakoa da», esan zuen.

Biktimak bake prozesuan «garrantzitsuak» izango direla uste du Piquek. Zalantzan jarri zuen bake bidea egitea, horretarako ETak armak utzi behar lituzkeelako.

Juan Jose Ibarretxe BAKeko ordezkariekin bildu da

■ *Talde guztiekin elkarriketarako egiteko txanda abiatu du*

Erredakzioa / Donostia

BAKE prozesuaz hitz egiteko bildu zen atzo Juan Jose Ibarretxe lehendakaria Bakearen Aldeko Koordinakundea taldearekin. Xabier Olla, Imanol Zubero eta Pedro Luis Arias izan ziren taldeko ordezkariak, eta kale indarkeriari buruzko agiri bat eman zioten lehendakariari. Koordinakundek «solidaritaterare» baten aldeko apustua egin du. Hurrengo egunetan, Ibarretxek elkarriketekin jarraituko du eta gizarte mugimendu, komunikabide eta sindikatuekin bilduko da.

Rubiok eginiko irregulartasunak ez aurkitzea litekeena dela dio Fernando Corderok

Erredakzioa / Donostia

FERNANDO CORDERO Nafarroako Ekonomia eta Ogasun Departamentuko ordezkariak atzo adierazi zuenez, baliteke Jose Galbeteren nominetako diruarekin Maria Jose Rubiok eginiko irregulartasunak ez atzematea. Corderok Auzitegian azaldu zuenez, Galbeteke Poliziako Goi Buruzagitzatik jasotzen zuen nomina Madrilan fiskalizatzen zen, eta Ordezkaritzatik modu irregularrean bideratu zuena Nafarroako Foru Aldundiko Ogasun Ordezkaritzan fiskalizatzen zen. Galbeteke gobernuko ordezkarietan lan egiteari uzti zionean, Rubiok soldata hori nominen barnean sartzen jarraitu zuen eta horrela lau milioi pezetara ateratu zituen ilegalki (160 mila libera inguru).

Mariano Berduque eta Maria Jose Ruboren aurkako epaiketaren sei lekukok hartu zuten parte atzo, hoietatik lau Nafarroako Ogasun Ordezkaritzako funtionariak. Gaur Berduqueren defentsak aurkeztutako beste sei lekukok hartuko dute parte; hoien artean Iruñean Poliziaren buru nagusia izan zen Antonio Pascual Asín aurkitzen da.

Barne Sailak ez du interesik kale borroka gelditzeko, PPren ustez

Javier Balzak, berriz, «elektoralismoa» egotzi dio Iturgaitzi

F.I. / Gasteiz

Kexu daude PPko kideak, Ertzaintzak ez omen duelako interesik kale istiluak sortzen dituztenak atxilotzeko. «Ez dago treguarik bizitza ezinezkoa egiten dutenekin. Horien aurka jardun behar da», adierazi du Carlos Iturgaitzek. Javier Balza Herrizaingo sailburuak elektoralismoa egitea leporatu dio.

HAUSNARKETA egiteko eskatu dio PPko lehendakariak Herrizaingo sailburuari. Izan ere, Iturgaitzek pentsatzen du haren sailak ez dituela ahalegin guztiak egiten kale borrokan ari direnak atxilotzeko. «Zergatik lehen atxilotetak egiten ziren, eta orain ez? Tregua dago kale borrokarentzat? Jakin nahi nuke», adierazi zuen atzo Gasteizko Legebiltzarreko prentsa aretoan, lehendakariari egin dion interpelazio baten aurkezpena aprobetxatuz.

ETak orain bost hilabete su-etena iragarri zuenetik, «ehunka» sabotaje, mehatxu eta eraso izan direla gogora ekarri zuen PPko kideak, eta hori ikusita Herrizaingo Sailak zer egiten duen galdetu zuen. Egoera horrek gizartearen «frustrazioa» dakarrela ondorioztatu zuen, halaber, Iturgaizek.

«Guztiok lasai bizi nahi

DAVID AGUILAR / EFE

Leopoldo Barreda eta Carlos Iturgaitz, atzo, Eusko Legebiltzarrean.

CARLOS ITURGAITZ

■ ■ ■ «Zergatik lehen atxilotetak egiten ziren, eta orain ez? Tregua dago kale borrokarentzat? Jakin nahi nuke»

dugu, hori eskatzen du gizarteak. Horregatik nahi dugu istiluak sortzen dituzten horiek epaileen aurrean izatea, edo kartzelan, hori baita atentatuak egiteagatik merezi duten lekua», adierazi zuen.

Javier Balza Herrizaingo

sailburuak atzo bertan erantzun zion Iturgaitzi. ETBn egindako adierazpenetan «elektoralismoa» egitea egotzi zion. «Interes politikoa eta alderdikeria dago bizi dugun hauteskunde egoeragatik», adierazi zuen. Balzak, bezperan, PPko kideei ñabartu zion, eta jakinarazi zion ez dela jendaurrean adierazi duten adinako mehatxu eta atentatu kopurua izan, gutxiago baizik. Iturgaitzek onartu zuen hala izan daitekeela, baina horrek ez duela atxilotetak egin beharra murrizten nabarmendu zion. Balzak, bestalde, adierazi du atxilotetak ez egiteko arrazoiak «asko eta konplexuak» direla eta ez zuen xehetasun gehiago eman.

CGPJk «zentsura formaltzat» jo du Legebiltzarrek Urrutikoetxea eta Etxeberriari buruz azaldu jarrerara

■ Kezkatuta agertu da Entzutegi Nazionalaren erabakiaren kontra azaldu zelako

Agentziak / Madril

KEZKA agertu zuen atzo Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiko osoko bilkurak (CGPJ), Eusko Legebiltzarra Joxean Etxeberria eta Josu Urrutikoetxea EHko parlamentario presoak bilkuretan izatearen alde agertu zirelako. Madrilgo Entzutegi Nazionalak Legebiltzarreko Batzordeen eraketan egotea debekatu zion lehenik Etxeberria eta Urrutikoetxeari, eta ondoren otsailaren 12ko osoko bilkuran egotea ere bai.

Ondorioz, EAJ, EH eta EAK

legez besteko proposamena aurkeztu zuten bilkura horretan. Onartu egin zen proposamen hori eta bertan Entzutegi Nazionalaren jarraera kritikatzeko zen, erabakiak aipatu bi presoei euren parlamentario lana betetzea eragotzen ziela esanez. Halaber, ebazpenak Legebiltzarren borondateari eta euskal gizarteari muzin egiten diola eransteko zuten.

CGPJen ustez, Legebiltzarrek erakutsitako jarrerara «zentsura formala» izan da. CGPJak bere kezka agertzeko akordio bat onartu zuen atzo-

ko bilkuran. «Beharrezkoa ikusten dugu horrelako akordio parlamentarioen aurrean gure kezka agertzea, Botere Legegileak organo jurisdikzionalei eginiko zentsura formala dela uste dugu», zioen agiriak. Horrelako erabakiak ez datoz bat botere banaketen printzipio konstituzionalekin, CGPJk dioenez.

Kontseilua osatzen duten 21 kideetatik 18k alde bozkatu zuten. Emilio Olabarriak bakarrik bozkatu zuen kontra, eta Manuela Carmena eta Javier Moscoso ez ziren izan atzoko saioan.

Estatutua Europako egoerari egokituko zaio legealdian

■ Zenarruzabeitia lehendakariordeak hala esan du

F.I. / Gasteiz

GERNIKAKO Estatutua Europako egoerari egokitu-ko zaio, Idoia Zenarruzabeitia lehendakariordeak Legebiltzarrean jakinarazi duenez. Izan ere, atzo berak eskatutako agerraldia egin zuen legealdirako asmoak jakinarazteko. Asmo horien artean aipatu zituen Estatutuaren egokitze prozesua, Udal Legea eta LHL Lurralde Historikoen Legearen aldaketa.

Orain hogeitaz egin zen Estatutua, Europaren erakuntzak oraingo bilakaera ez zuenean. Hori dela eta, errealitate horretara egokitzeko unea iritsi dela uste du Jaurlaritzak. Egokitzearen ezaibaida Legebiltzarre-ramango du Zenarruzabeitiak, liburu zuri baten

bitartez. Liburu horrek EAEk Espainiarekin eta Europarekin dituen harreman motak zehaztuko ditu, eta erabakiak hartzeko oinarritzko idatzia izango da.

Udal Legea legealdi honetan egingo dela iragarri zuen lehendakariordeak. Legeak jasoko ditu zertan oinarritzen den Udalen autonomia eta finantza sistema. Helburua da Udalak finantza sistema propioa izatea. Horretarako LHL legea aldatu beharko dute, eta hala izango dela ziurtatu zuen Zenarruzabeitiak. Udalek leku bat izango dute Euskal Finantza Kontseiluan. Hala ere, ez zuen argitu Jaurlaritzak eta Diputazioek duten ordezkartza izango duten finantza erakunde horretan.

EHk ez du parte hartuko diru berezien kontrolerako taldean

■ Atzo amaitu zen hautagaiak aurkezteko epea

Agentziak / Gasteiz

EUSKAL HERRITARROK taldeak ez du parte hartuko Herrizaingo Saileko diru berezien kontrolerako osatuko den azpibatzerdean. Jose Antonio Rubalkaba Institutioa eta Barne Batzordeko presidenteak zazpi eguneko epea eman zuen alderdiek azpibatzerde horretarako hautagaiak aurkeztu zitzaizkion. Epea atzo amaitu zen eta talde guztiek aurkeztu dituzte

hautagaiak, EHk ezik; horretarako arrazoi berezirik ez dagoela esan dute. UAk ere ez du aurkeztu, baina IUekin batera Talde Mistoa osatzen duelako eta hautagaia IUkoa delako.

Diru berezien gastua kontrolatuko duen batzordea Rubalkabak eta beste bost lagunek osatuko dute. Herrizaingo sailburuak gastuen berri eman beharko du sei hilabete behin batzorde horren aurrean, eta eskatzen dioten aldiro.

J.J. GUILLEN / EFE

Trillo eta Atutxaren arteko bilera. Espainiako Kongresuko presidente Federico Trillo eta Eusko Legebiltzarreko lehendakari Juan Maria Atutxa Madrilen bildu ziren atzo. Kargu horiek dituztenak Madrilen bildu diren lehen aldia izan zen atzokoa; Eusko Legebiltzarrean behin izana da Trillo.

Kurduak Eusko Legebiltzarreko erabakia betetzea nahi dute

Erbesteko Parlamentuko kideak alderdiekin bildu dira Bilbon

I. Olabarri / Bilbo

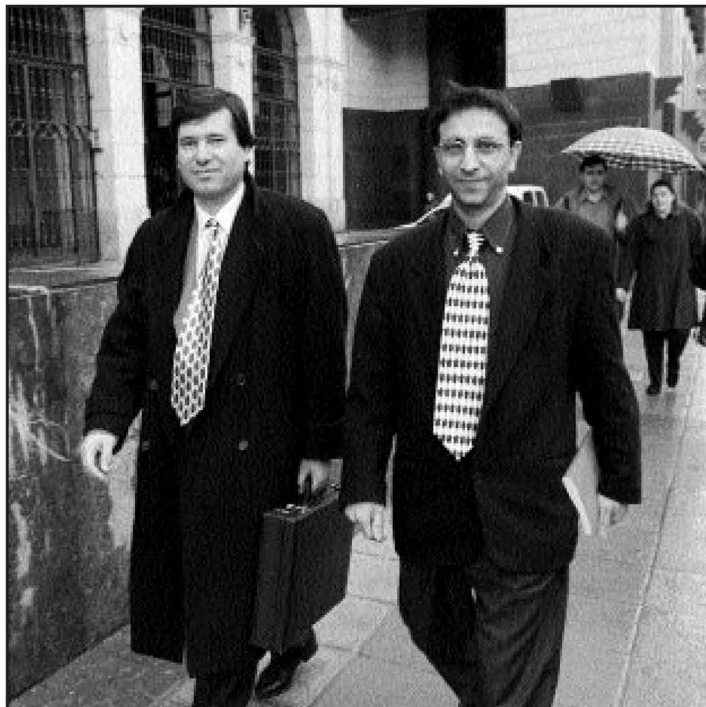
Ali Giyitek, Kurduen Erbesteko Parlamentuko kanpo harremanetarako arduradunak, lotsagarritzat jo zituen kurduen aurkako terrorismo salaketak. EAEko parlamentua euren esku uztea eskertu eta erabaki hori azken muturreraino iristea espero zuela nabarmendu zuen.

ALI GIYIT-EK, Kurduen Erbesteko Parlamentuko kanpo harremanetarako arduradunak, eta Kisra Ibok, Kurdistango Askapenerako Fronte Nazionaleko ordezkariak, «lotsagarritzat» jo zituzten kurduak jasaten ari diren terrorismo salaketak. Giyiten esanetan, «PKK herri kurduaren bihotzetik jaio da eta gehienon sustengua dauka». Kanpo harremanetarako arduradunak gogorarazi zuen Turkiaren jazarpena ez dela PKKrekikoa bakarrik.

Kurduen Erbesteko Parlamentuaren izenean Euskal Herrian izan ziren ordezkari biek Legebiltzarrak hartutako erabakia eskertu zuten, «eta azkenerraino heltzea» espero zutela gaineratu. Haien hitzetan, Turkiako gobernuak kurduen parlamentua hartzea onartu duen estatu oro presionatu du, eta «hala ere, beti lortu dugu nahi genuen tokian biltzea».

Alderdiekin bilerak

EAJrekin ekin zioten atzoko elkarrizketei Kurduen Erbesteko Parlamentuko ordezkariak. EAJtik Xabier Arzailluz, Gorka Agirre, Karmelo Sainz de la Maza, Xabier Ormaetxea eta Jose Maria

XOUSE SIMAL

Ali Giyit eta Kisra Ibo, kurduen ordezkariak, atzo Bilbon.

Etxebarría izan ziren bileran. Bilerak amaitutakoan, EAJrekin urte askotako elkarlana daramatela gogorarazi zuen Giyitek.

Euskal Herria beti Kurdistani laguntzeko prest azaldu dela azpimarratu zuten Giyitek eta Ibok. «Gaurko bilerak harreman horiek sendotzeko balio izan du», adierazi zuen Giyitek.

EHren proposamena Legebiltzarrean

HBren izenean Esther Agirre eta Miriam Campos bildu ziren Ali Giyit eta Kisra Iborekin. Miriam Camposek Ocailanen atxilotetaren gainean eta Gasteizko Legebiltzarrean egin nahi duten bileraren gainean mintzatu zirela adierazi zion EGUNKARIARI.

Bihar Legebiltzarrean egingo den bileran Ocailanen atxiloteta aztertzeke talde bat eratzea proposatuko du

EHk. Talde hori eratzea lortuz gero, berehala PKK-ko buruzagiaren egoera aztertzeke lanean hasteko asmoz.

Gasteizko Legebiltzarrean egin behar duten bilerak burutu ahal izateko eragozpen handiak baleude, Herri Batasuna bilera hori egin dadin alternatibak emateko prest dagoela adierazi zieten kurduen ordezkariak Agirrek eta Camposek.

IU-EBren elkartasuna

Javier Madrazo IU-EBren koordinatzaile nagusia ere Kurduen Erbesteko Parlamentuko kideekin bildu zen haiek Euskal Herrira egin zuten bisitaldia aprobetxatuz. Madrazok elkartasuna eta sustengua adierazi zien. Era berean, Ocailanen atxiloteta eta bizi duen egoera aztertzeke nazioarteko begirale talde bat eratu beharra nabarmendu zuen Madrazok.

PSNko parlamentario Turrillasek dimititu egin du

■ Soldata jasotzen zuen lanera ez joan arren

Asier Azpilikueta / Iruñea

JOSE JAVIER SANCHEZ TURRILLAS PSNko parlamentarioak dimititu egin zuen atzo, herenegundik zenbait hedabidek zabaldu dutelako azken 32 hilabeteetan Riegos de Navarra enpresa publikoaren bere lanpostuan agertu ez delako. Turrillasen aburuz, berak eginikoa ez da irregularra. Turrillas parlamentarioak Ganberako bizitza politikoan egiten zituen bere ahaleginak. 1998. urtean bera izan zen Parlamentuan galdera gehien aurkeztu zuen parlamentarioa. Ordea, Riegos de Navarra enpresa publikoko bere lanpostua erabat abandonaturik zuen, duela 32 hilabetetik honat ez baitzen agertzen. Hala ere, Riegos de Navarraren soldata jasotzen segitu zuen. Turrillasen erranetan, «egin beharrekoa egiten ari zela erabat konbentziturik» jokatu zuen horrela.

«Ez da ez irregularra, ez ilegala», erran zuen Turrillas. «Ezin nituen bi gauzak batera egin, eta nik jarduerak parlamentarioari eman diot lehentasuna. Oker egon daiteke hartu nuen

ARTXIBOKOA

Javier Sanchez Turrillas.

erabakia, baina ez da ustelkeria. Zerbitzu publikoa egiten ari nintzen eta horregatik kobratzen nuen». Turrillasek ez zuen atzokoz azaldu nahi izan zergatik ez den lanera joan azken 32 hilabeteetan, ez eta ere Riegos de Navarrako bere nagusiak zergatik onartzen zuten bere egoera. Horren harira, erran behar da Miguel Sanzek onartu duela enpresari eskatu ziola Turrillasen jarduera politikoa laguntzea.

Dimisioaren arrazoiei dagokienez, Turrillasek adierazi zuen sortzen ari den zerbait suntsitzeko erabilian izan nahi ez duelako dimititu duela.

Kontzentrazioa Donostiako PPko hautetsien etxepean

■ Espetxe politikaren erantzule egin dituzte

EHUN lagunetik gora manifestatu ziren atzo Donostiako kaleetan presoan Euskal Herriratzeko eskatzeko. Senideek eta Amnistiaren Aldeko Batzordeak deitu manifestazioa Jose Manuel Aizpurua PPko buruaren eta Mari Jose Usandizaga

PPko zinegotziaren etxean aurrean gelditu zen, «espetxe politikaren erantzule zuzenak direlako». Manifestariak presoan argazkiak zeramatzaten eskuetan eta PPri jarrera aldaketa bat exijitzen zion pankarta bat buruan.

Mahai Nazionalak preso jarraitzea zenbateko intentsitateko indarkeria den galdetu du HBk

Espetxeratutako mahaikideak Gobernuaren «bahitu legalak» direla esan du Otegik

Asier Pz. de Karkamo / Gasteiz

Preso den HBko Mahai Nazionala libre uzteko eskatu zuten atzo Gasteizen alderdi abertzaleko kideek. Espetxeratzearen kontrako errekurtsoa aurkeztu zenetik urtebete baino gehiago igaro dela salatu zuten Arnaldo Otegik eta Xanti Hernandok, eta mahai nazionalakideak berehala askatzeko eskatu. Maria Jose An- duezaren osasunak txarrera jo duela jakinarazi zuten.

MAHAI NAZIONALAK espetxean segitzea zenbateko intentsitateko biolentzia den argitzeko galdegin zion atzo Arnaldo Otegik Espainiako presidente Jose Maria Aznarri. Herri Batasunako buruzagiaren aburuz, ezker abertzaleari egunero bortxakeria gaitzestea exijitzen zaion bitartean, Gobernuak biolentzia erabiltzen du, «bake proposamen bat zabaldu izanagatik» alderdi politiko bateko agintariak espetxean edukiz. Hori zein neurritako bortizkeria den galdetu zuen Otegik atzo Gasteizko Goiuri jauregian eginiko agerraldian.

HBko Mahai Nazionalaren espetxeratzea zela-eta errekurtsioa aurkeztu zenetik 14 hilabete igaro dira, eta Auzitegi Konstituzionalak orain tsu ekin dio errekurtsoa tramitatzeari, «euskal gizartearen gehiengoak Mahai Nazionalak zabalduetako izpi-

JOSEBA OLALDE

Xanti Hernando eta Arnaldo Otegi, atzo, espetxeratutako Mahai Nazionalari buruzko prentsaurrekoaren aurretik.

ritua bereganatu duen arren».

Otegiarentzat, preso diren mahaikideak «legalki bahituak» daude, «beren kondena politikoa izateaz gain, Konstituzionalak errekurtsoa aztertze» «tempo politikoa» baitarabil, «tempo juridikoaren orde». Rafael Vera eta Jose Barrionuevoren auzia ekarri zuen gogora Otegik: haien kasuak Guinness marken liburuan agertu behar lukeela, «horren azkar tramitatu baitzen».

HBrentzat, Madrilgo Gobernuak eta PPK ez dute ulertzen euskal gizarteak «bakea

bai baina euskal demokrazian gauzaturikoa» nahi duela, eta hori oztopatzeko «errepresioa da hautatu duten ekinbide bakarra». Espainiako eta Frantziako estatuei deia luzatu zien Arnaldo Otegik Euskal Herria bakean utz dezaten, «euskaldunok munduko beste herriei zein motatako harreman politiko eta ekonomikoak nahi ditugun erabakitze».

Anduezaren osasunak txarrera egin du

Xanti Hernandok Maria Jose Anduezaren kasua nabar-

menduzuen. Langraizko espetxean preso den Herri Batasunako mahai nazionalakidea artritis reumatoidea eta hepatitis B-ak jota dago eta azken egunotan plaketa jaitziera aipagarria pairatu du. Andueza aztertu duten medikuen arabera, espetxean segitzeak aguraindarren gaitza areagotu besterik ez du egiten eta, berehala aske geratu ezean, «egoera itzulezina» gerta daiteke. Hori guztia dela eta, Txotxe Anduezari 92. artikulua aplikatzeko eskaera berretsi zuen HBren ordezkari Hernandok.

‘Bakeleku’ frontismoari aurre egiteko tresna gisa aurkeztu du Odon Elorzak

■ Aurrerantzean Kristina Enea «biktimen oroimenerako» lekua izango dela esan du

Agentziak / Donostia

DONOSTIAKO alkate Odon Elorzak *Bakeleku* proiektuaren aurkezpena egin zuen atzo. Alkate sozialistak azaldu zuenez, helburua «bakerako espazio berri bat» sortzea da, eta «alderdi politikoetatik haratago» doa. Izan ere, Elorzaren arabera alderdien interesetatik kanpo proiektua da Donostiako Udalak martxan jarri duena. «Alderdien blokeak eta frontismoak sortzen duten joko arriskutsu horrekin haustea da helburua», adierazi zuen.

Bakeleku-k Donostiako Kristina Enea parkean izango du kokagunea, eta Elorzaren ustez proiektu berri horrek izaera eman go dio parkeari, «egun ez baitu izaera garbirik». Donostiako alkateak azaldu zuenez, espazio horrek, gainera, «biktimen oroimena errebindikatzeko» ere balioko du.

Kristina Enea parkea Donostiako Egia auzoan dago, eta 97.460 metro koadroko eremua da. Elorzak azaldu zuenez, proiektu berriarekin parkean hobekuntzak egingo dira: loretoiak konpondu, eraikinak berritu, eskulturak ezarri....

Kale istiluengatik epaitzen dituztenek jasaten duten babes eza salatu dute

■ Gurasoak taldeak mobilizazioak iragarri ditu martxoko lau epaiketarako

I. Olabarri / Bilbo

MARTXOAREN 2, 3, 8 eta 18an egingo diren epaiketetan hamar gazte epaituko dituzte kale istiluetan parte hartzearen. 2 eta 3an Portugaletoko zortzi gazte epaituko dituzte Barakaldoko entzategian, eta 56 urteko kartzela zigorra eskatu dute haien tzat. 8an beste gazte bat epaituko dute Bilboko Epaitegi Probintzian eta 11 urteko zigor eskaerari egin beharko dio aurre. 18an, aldiz, 3 urteko zigorra eta 800.000 pezeta

eskatuko dituzte beste gazte batentzat epaitegi berean.

Gurasoek atzoko prentsaurrean azaldu zuten, fiskalek gazte horiei egozten dizkieten ekintzak eta eskatzen dituzten zigorrak ez datoz bat. Pilar Gilek fiskalen jarra gogor salatu zuen, «espetxeratze prebentiboa eskatzen baitute kasu guztietan eta poliziaren bertsioa kontuan hartuz bakarrik».

Kasu askotan gazteei ekin tzaren bat edo beste leporatzerakoan gorputz polizialek erabiltzen dituzten testigan-

tzak dira froga bakarra, gurasoek adierazitakoaren arabera. «Ematen dituzten frogak izaten dira, esate baterako, adabaki beltzak dituen zira edo jaka urdina daramatela», adierazi zuen Gilek.

Atxilotutako gazteen artean aske geratzen dira aske, Gurasoek esan zuten. «Eta zigortzen dituztenei urtebeteko zigorrak edo isunak jartzen dizkiete. Askotan atxilotuek zigorra negoziatu egin behar izaten dute, fiskalaren eskaerak hain handiak izanda izutzen direlako».

XOUSE SIMAL

Gurasoek atzo Bilbon eskainitako prentsaurrekoa.

Epaileen jarrera ere gaitzetsi zuten gurasoek atzoko prentsaurrekoan. Haien ustez, fiskalen jarrera eta polizien testigantzetan oinarrituta neurritz kanpoko zigo-

rrak ezartzen dituzte. Hori dela eta, epaiketak egiten dituzten egunetan epaitegi bakoitzaren aurrean kartelatuko direla iragarri dute Gurasoek.

Presoen egoera ez dela aldatu salatu dute sindikatuek Gobernu Ordezkaritzan

PPren espetxe politika gaitzetsi dute ELA, LAB, ESK, STEE, EHNE eta HIRUK

Asier Pz. de Karkamo / Gasteiz

Euskal presoak Euskal Herriratzea eskatzeko urtarilaren 9an Bilbon egin manifestaziora deitu zuten sei sindikatuek kontzentrazioa egin zuten atzo Espainiako Gobernuak Gasteizen duen egoitzaren aurrean. ELA, LAB, ESK, STEE, EHNE eta HIRU langile elkarteek presoek auzian amore ez emateko eskatu zuten eta alderdi politikoei gaiari hel diezaioten galdegin.

ELA, LAB eta beste lau sindikatuetakoz dozenaka kide bildu zen atzo Espainiako Gobernuaren Gasteizko Ordezkaritzan Jaime Mayor Oreja Barne ministroaren espetxe politika salatzen. Ekitaldiaren antolatzaileak iragan urtarilaren 9an Bilbon egin zen manifestazio erraldoira dei egin zuten sei sindikatuak izan ziren. LABeko ordezkaririk Rafa Diezek «manifestaldi haren izpirituari eusteko» eskaera egin zuen. Jose Maria Aznarren Gobernuaren jarrera ikusirik, Diezek ezinbestekotzat jo zuten presoek auzian «amore ez ematea», eta alderdi politikoei eta eragile sozialei lanean segitzeko deia egin zuten.

Atzoko ekintzarekin sindikatuak presoek alde harturiko konpromisoa agertu nahi izan zuten, hain justu, dis-pertsioaren ardura duen Gobernuaren Ordezkaritzan.

JOSEBA OLALDE

Sindikatuak presoek Euskal Herriratzea eskatzeko atzo egindako kontzentrazioa.

Horrela, idazki bat ere helarazi zioten Gobernuaren ordezkariei, «euskal gizartearen gehiengo zabalak egindako eskaerari muzin egin ez diezaion». Idazki horretan Gobernuak presoak eta haien familiak presio politikoa egiteko erabiltzen dituela salatzen zuten, «berak onarturiko legeak ere mespretxatzen dituelarik». Partidu Popularrak espetxe politika aldatu beharra du «justizia, gizatasuna eta euskal herritarrenaganako errespetua aintzat hartuz». Sindikatuen tzako presoek senideei dis-pertsioak ezartzen dien zigorra amaitzea «inork eskatu

gabe ere egin beharreko zeregina» da, eta, betetzen ez den bitartean, «mobilizazioekin tinko» jarraituko dutela jakinarazi zuten.

Distentsiorako baldintzak

Jose Elorrieta ELAko idazkari nagusiak atzokoa bezalako ekimenek duten garrantzia azpimarratu zuen, «Euskal Herrikan kanpo diren euskal presoek egoeraren berri emateko baliagarriak direlako». Elorrietaren aburuz, «euskal gizartearen gehiengo zabala hurbilketaren alde agertu arren, Espainiako Gober-

nuak ez du inolako urratsik egin». ELA, LAB, HIRU, STEE, ESK eta EHNE sindikatuak iritziz, Gobernuaren jardura are salagarriagoa da euskal gizartearen «distentsioa eragin dezaketen faktoreak agerian direnean».

Atzoko ekitaldian bildutakoek, bestalde, euskal presoek ordezkariekin biltzeko gura berretsi zuten. Horretarako hain zuzen ere iazko azaroaren 13an sei sindikatuak Espetxe Erakundeetako Zuzendaritzari eskaera egin ziotela gogoratu behar da. Eskaera hark, baina, ez du inolako erantzunik jaso oraindik.

Joxean Etxeberriari bihar Eusko Legebiltzarreko plenoan egoteko baimena eman dio EAEko Auzitegi Nagusiak

■ Baina erabakiak bihar bakarrik izango du indarra, epaileak kasuan kasuko azterketa egin behar dela baitio

Erredakzioa / Donostia

JOXEAN ETXEBERRIA EHko legebiltzarkidea Eusko Legebiltzarreko biharko osoko bilkuran izango da, EAEko Auzitegi Nagusiak horretarako baimena eman baitio atzo ezagutarazi autoan. Hala ere, baimenak ez du indarrik izango gainerako bilkuretan ere Langraiztik Legebiltzarre-raldatua izateko; epaileak uste du kasuan kasuko azterketa egin behar dela Etxeberria bilkuretan egotea

beharrezkoa den erabakitze-ko.

Etxeberriaren abokatu Jone Goirizelaiak egin zuen eskaera EAEko Auzitegi Nagusian. Izan ere, biharko osoko bilkuran senadoreen hautaketa egingo dute legebiltzarkideak, eta Joxean Etxeberriaren botoa behar-beharrezkoa dela argudiatu du haren abokatuak. Auzitegi Nagusiaren autoaren arabera, «bidezkoa da eskariari baieztoko erantzuna ematea eskaeraren arrazoia senado-

reen hautaketan parte hartzea izanik, eta gai horren garrantzia kontuan hartuta».

Dena dela, erabaki horretan Etxeberriari ez zaio gaitzetsi nontzeko plenoetan egoteko baimena ematen. «Kasu konkretu bakoitzean ematen diren zirkuntzientzen arabera erabaki beharko dira hartu beharreko neurriak», dio autoak. Auzitegi Nagusiaren arabera, bere jardura parlamentario normalean aritzeko trasladoa baimentzea ez da nahitaezkoa, Etxeberria

behin-behineko espetxealdian dagoelako.

«Orokorrean ez dira onartuko konpromiso parlamentarioetan aritzeko eskaera guztiak. Aldiz, salbuespen neurri gisa, eskaera onartu egingo da aztertuko den gaiaren garrantzia frogatzen denean, interes komunerako beharrezkoa denean eta legebiltzarkidearen presentzia pertsonala nahitaezkoa denean. Halakoetan, ezingo zaio eskaera ukatu», esaten du autoak.

■ **Hiru euskal preso espetxez aldatu dituzte**
AZKEN egunetan hiru euskal presoek lekua aldatu gertatu da. Fernando Diez Torre bilbotarra Langraiztik Valdemorora eramandu dute dilijentziengatik. Beste bi kasuetan, Valdemoron denboraldi batean izan ondoren, aurretik zeuden kartzeletara itzuli dituzte. Josetxo Etxeberria Pascual donostiarra Malagara eramandu dute eta Jorge Gonzalez Endemaño Algecirasera.

■ **Ibaetako ikasle presoek omenezko kontzertua Añorgan martxoaren 5ean**
PRESOEN Aldeko Ibaetako Ikasle Taldeak jaialdi bat antolatu du martxoaren 5erako. Preso guztiek ikasteko eskubidea dutela gogoratu nahi du ikasle taldeak, eta beste hainbat eskubide bezala hori ere zapaldua dagoela estatu espainolak zein frantsesak eta instituzioek jartzen dituzten oztopoengatik. Horrenbestez, bereziki Ibaetako ikasle presoek egingo diete omenaldia. Kontzertua gaueko 10etan izango da Añorgako frontoian, La Polla eta S.A. taldeekin.

■ **Presoen aldeko ekitaldi ugari antolatu dituzte Azkoitian**
HAUSNARKETA egunaren ondorioz presoek eskubideen aldeko ekitaldiak antolatzea erabaki zuten Azkoitian. Bihar gaueko 10etan presoek inguruko saio berezi bat eskainiko da herriko telebistan. Larunbatean, berriz, Baztartxo zinemaren *En el nombre del hijo* filma eskainiko da eta Mixel Sarasketarekin solasaldia izango da. Martxoaren 6an kontzentrazioa egingo da 19:30etan eta martxoaren 12an itzalaldi zaratzatua burutuko dute.

■ **EAJk TVE kritikatu du bake prozesuari ematen dion tratamenduarengatik**
EAJKO diputatu Jose Joan Gonzalez Txabarrik adierazi du TVEk «jokaera beligerantea» duela eta Euskal Herriko gizartearen borondatearen aurkakoa dela erabat. EAJko diputatuaren ustez, «TVEko albistegien arduradunek ez dute gustuko bake prozesua, eta alde interesatuko bozgorailu bezala jokatzeko dute».

Maitia: «Grenetek hobe du kontseiluari bozkaraztea, zurrumurruak zabaldu ordez»

Jospinek erabakia «herriko etxe gehienek iritzia ematean» hartuko duela dio

Hur Gorostiaga / Baiona

Jean Grenet Baionako auzapezari ihardetsirik, «zurrumurruak zabaldu ordez, Baionako herriko kontseiluari bozkaraztea hobe» lukeela azaldu dio EGUNKARIAri Frantxua Maitia euskal sozialisten idazkariak. «Ez da serioa hiri nagusi bateko auzapez bat zurrumurruak zabaltzen hastea. Ez luke kazetari txar baten lana egin behar», gehitu du Maitiak.

«GRENETEK gutun bat jaso ote du Jospinengandik, edo telefono elkarrizketa bat izan ote du Jospinekin? Ez da serioa hiri nagusiko bateko auzapez bat zurrumurruak zabaltzen hastea. Ez luke kazetari txar baten lana egin behar», dio Frantxua Maitia Izpurako auzapez, Akitania-ko eskualde kontseilari eta euskal sozialisten idazkariak.

EGUNKARIAK atzoko alean Jean Greneten hitzetan aitzi-natu zuenez, «Jospinen gobernuak Euskal Departamendua ez sortzea erabaki du, baina ez du aitortu nahi». Sozialisten euskal idazkariak, aldiz, garrantzia kendu nahi dio, nahiz eta Grenet gezurretan ari denik ez duen erraten. «Mementoko ez da inportanta Chirac, Jospin edo bertze edozeinek Euskal Departamenduari buruz erraten ahal duena. Momentu honetan, axola tipia dut

ARTXIBOKOA

Frantxua Maitia sozialistak Jean Grenet auzapezaren adierazpenen inguruan hitz egin zuen atzo.

zein arrapostu izanen den jakitea. Lehenik, gure galderari behar da aski indar eman. Hemen inportanta dena da herrien gehiengo bat ager dadin Euskal Departamenduaren alde, ondotik lehen ministroa gonbida dezagun. Horretarako, Baionak zer pentsatzen duen erran behar du. Gehiengoa ukanik, momentu horretan lehen ministroak gure gomita kontuan hartu ala zakarrontzira botako duen ikusiko dugu», azaldu du.

«Grenet ez dadila arduratuguk zer egingen dugun eta erran dezala Baionak zer dio-

en afera horretaz, alde den ala ez», aldarrikatu du berriz ere. «Grenetek egiten zaion galderari erantzun diezaiola, bertzerik asmatu gabe. Mementoko galdera da, ea zer pentsatzen duten udal kontseiluek. Izpura, Ziburu, Hendaia eta besteren erantzuna ukan dugu. Eta Baiona? Erantzun dezala, eta gero ikusiko dugu zer erantzuten duen lehen ministroak. Gehiengoa alde agertzen bada, lehen ministroari idatziko diogu erranez zein den Iparraldeko egituren sentimendua. Segurrenik, gomita egingen diegu lehen ministro

eta Barne ministroari Ipar Euskal Herriko Udalen Biltzarrerara jin daitezen, beren erantzuna eman dezaten beren arrapostuaren emateko», gehitu du. «Udalen Biltzarrak erabaki zuen auzapezek 1996 urtean egin zuten bezala, orain udal kontseiluei galdera egin dadin. Gisa horretan plaketa bat egin ondoren, orain super-iritzi bilketa bat egiten ari gara udal kontseiluen iritzia jakiteko. Bururaino joan behar dugu eta 120 herriko etxe agertzen badira alde, 90 baino hobeki izanen da», esan du hautetsi baxenafartarrak.

Delizagarai: «Ez dugu ezkorrak izan behar»

■ RENAUD Delizagaraik, Jean Greneten taldeko udal kontseilari eta Euskal Departamenduaren bultzatzaile nagusietarikoak, «ezkorra izateko arrazoirik» ez dagoela adierazi zigun atzo, Greneten adierazpenei buruz. «Momentuz Jospinek Madrilen errandakoak bakarrik ditugu eta bertan ez zuen deus zehatzik erran» dio Delizagarai Greneten kontseilariak.

Hala ere Lionel Jospinek Euskal Departamendua Madrileko presioagatik ez sortzea erabaki balu «oso larria» litzatekeela dio Euskal Departamenduaren Aldeko Hautesien Elkarteko (AED) idazkariak. «Ez da posible erratea Frantziako egitura administratiboa ez duela aldatuko beste Estatu baten eraginagatik, eta une berean erratea ez duela aldatuko, beste Estatu horren eragina onarturik» gehitu du.

«Inoiz baino gehiago ageri da ahal bezain bat hautetsi agertu behar dela euskal departamenduaren alde. Hemengo hautetsiek beren nahia agertu behar diote Jospini» aldarrikatu du, Nicole Pery Gobernuako kide den Estatu idazkariak zentzu horretan lan egin dezan galdegiteko. Baionako udal kontseiluan boza antolatzeari buruz, auzapez lapurtarrak ezezkoa agertu ondoren, berriz, «itxaropena galtzen ez» duela esan digu.

UPNk PPrekin Madrilen negoziatu zuena «adar jotzea» izan zela dio PSNk

■ Nafarroako IUren iritziz, «fartsa, pantomima eta sainetea» izan zen

Asier Azpilikueta / Iruñea

JUAN JOSE LIZARBE PSNko burua alderdi horrek bake prozesuaren inguruan atera zuen agiria aurkeztera joan zitzaion atzo Nafarroako Gobernuako lehendakariari. Horren ostean, herenegun UPNk PPrekin Madrilen negoziatu zuenari buruz aritu zen. Nafarroako lehendakariaren hautaketa sistema automatikoaren erreformaren inguruan eztabaidatzen aritu ziren UPN eta PP. «Adar jotzea izan zen atzo Madrilen gerta-

tu zena. Batek zeozer aldatu nahi ez duenean, nahiz eta negoziazio prozesuari ekin, ez du aldatuko. Gainera, negoziazio mahaiko bi aldeak alde bera badira, alde aurretik jakin daiteke zein izanen den emaitza». «Ekainaren 13a igarero eta gero egitea espero dugu», diote UPNkoek.

Lizarberen aburuz, «nafarrekar garbi izan behar dute egungo Gobernuak ez duela sistema automatikoa aldatu nahi, komeni zaiolako UPNri eta PPri». Egungo sistemaren arabera, bigarren bozketan

inolako hautagairik ez badu gehiengoa lortzen, automatikoki botu gehien jaso dituen zerrendaburua bihurtzen da lehendakari. PSN eta CDN, garai ezberdinetan egon izan da UPNrekin gai honen inguruan eztabaidatzen. «Guk eta CDNkoek UPNrekin akordatu genuenean gai honen inguruan, ez zuen borondaterik kontu hau zuzentzeko. Elektoraliki ez baitzaie komeni». Lizarberen ustez beharrezkoa da hautaketa sistemaren aldatzea baina ekaina pasa arte itxaron beharko da.

MIKEL UHARTE

PSNko Juan Jose Lizarbe eta UPNko Miguel Sanz atzo eginiko bileran.

Nafarroako IUko koordinadore Felix Tabernak hautaketa sistemaren balizko erreformaren inguruan hitz egin zuen atzo ere. Atzo UPNk

Madrilen eginikoa «fartsa, pantomima eta sainetea» zela erran zuen Tabernak. IUren ustez, UPNk ziria sartu die hiritarrei gai honekin.

NUPEKO LANPOSTU ELEBIDUNAK SORTZEAREN ALDEKO EPAIA GORAIPATU DUTE HAINBAT TEKNIKARIK

«Garrantzitsua eta aurrerakoia»

■ Euskararen Legeak NUPen barruan indarririk baduela esateak normalizaziorako prozesuan lagun dezakeela uste dute NUPen

■ Epaiak eragina izan dezake baita langileen lanpostuen deialdietan ere, hizkuntz eskakizunak eskatu beharko lirakekeelako

■ Administrazio arloan ezer berririk ekartzen ez badu ere, NUPEko teknikariek uste dute aldarriak indar hartuko duela aurrerantzean

Alberto Barandiaran / Iruñea

NAFARROAKO Unibertsitate Publikoak 1995ean deitutako lanpostu elebidunak ateratzearen alde egin duen epaia «garrantzitsua», «aurrerakoia» eta hizkuntz normalizaziorako dauden aurreko lege dekretu eta erabakiekin «osagarria» da, eta orain arte administrazioa eta erakunde publikoekin euskaldunek izan behar dituzten harremanei buruz arautu bai baino bete ez dena indar handiagoz aldarrikatzeko balio izan dezake. Hala deritzote atzo egunkariak galdetutako iturriek. Denek nabarmendu zuten, ordea, eskatu bai, indar handiagoz eska daitekeela, baina borondatean dagoela oinarria. Eta borondaterik, antza, ez dago soberra.

NUPen Euskararen Legeak badu indarririk, eta horko irizpideak dira aplikatu beharrekoeak hizkuntz plangintzaz aritzeko. Hori, eta erakunde hau eremu mistoaren barruan ez dagoela dioen kontsiderazioa dira, abokatu, teknikari eta adituen uste-tan, atzo egunkari honek aurreratutako epaiaren puntu garrantzitsuenak. Unibertsitateko Hizkuntz Normalizaziorako Zerbitzuko buru Jose Manuel Legarrak epaia ezagututa azpimarratu zuen erakunde honen goi kargodunen baitan zegoela orain prozesuaren abiaduraren giltza, alegia, hizkuntz normalizazio gehiago bultzatu edo mantso-tzea, baina hemendik aurrera euskal lerroak eta lanpostu elebidunen aurka ezin izango zela erabili, orain arte bezala, ez legezkotasunaren argudioa. «Irakaslegoak eskatzen badu, ezin da hori baliatu».

Unibertsitatearen barruan ere baziren iritzi ezkorragoak, Euskara Teknikari Koldo Asironena kasu. Onartu ondoren epai honek desegiten zuela betidanik erabili den argudioa, hau da, ilegala dela lanpostuak elebidunak deitzea, horren hutsa beste batekin ordezkatzeko dela uste du berak. «Seguru nago esaten bada hau legala dela, besteren bat aterako dutela,

MIKEL SAIZ

Nafarroako Unibertsitate Publikoa.

dela dirua, dela ezin dela unibertsitatea bikoiztu... egoera ez da baikorragoa». Asironen ustetan, nolanahi ere, epaiak izan dezake eragina beste esparru batzuetan, esate baterako langileen kontratazioan. «Finean garrantzitsuenak da esaten dela hau ez dagoela zonalde mistoan, baina komunitate elebidun batean gaudela».

Eta unibertsitatetik kanpo

Unibertsitatetik kanpo izan dezakeen eragina ere franko

azpimarratu izan da kontsultatutako iturrietan. Onartuta ere orokorregia dela testua, zehaztasun gehiago beharko lukeela zer edo zer praktikoa goa eragiteko, garbi dago beste euskarri legal baduela hemendik aurrera administrazioaren barruan hizkuntz normalizazioa bultzatu nahi duenak. Orain arte Euskararen Legeak eta administrazioan euskararen erabilera arautzen duen foru dekretua dira eskaera horri indar legalik eman diotenak. Lehenak onartzen die hiritarrei euskaraz aritzeko eskubidea, admi-

nistrazioekin bere harremanetan, eta bigarrenak arautzen du eremu mistoan egoteagatik administrazioa ez dela alderdi horretako arautegia huts-hutsik bete behar, zerbitzua eskaintzen duelako gizarte osoari. Hau da, epaiak dio aurretik dekretuak araututa duena. Hala ere, hemendik aurrera indar gehiago egin ahal izango dela onartzen dute administrazioa eta hizkuntz politika ondo ezagutzen dutenek. «Epaia honek dio irizpide horiekin jokatu behar dela administrazioan, baliabide materia-

lak jarri behar direla». Hala-ber, epaitegietan irizpide finkatu beharra ere oso garrantzitsutzat jo izan da. Gogoratu behar da euskararen erabilera administrazioetan arautzeko onartu zen dekretuaren aurretik eztabaida handia izan zela erabakitzeke zonalde mistoarena, batzuek esaten zutelako horko araudia aplikatu behar zela, baina azkenean nagusitu zen fisikoki bai baino juridikoki ez zioen argudioa, eta hori islatu zen gero dekretuan. Lege honek, bada, berriro gauza bera esaten du.

Egin dena, tiraderetan gordeta

■ Orain arte hizkuntz normalizaziorako administrazioetatik ateratzen den gehiena tiraderatan gordeta dago. Hori da iritzi nagusia. Horregatik, beraz, edozer eskatu edo aldarrikatzeko orduan horrelako euskarri legalek ematen duten laguntzaren garrantzia —txikia bada ere—.

Egoera hau azaltzen duen adibidetako bat da Nafarroako administrazioa. Ez du bete berauk araututako ia ezer: ez filosofia, ez eduki legala ez, nola bestela, epeak.

Hain zuzen, euskararen erabilera administrazioan arautzeko dekretua urtebete geldirik egon ondoren,

gobernuak akordioa hartu zuen 1995eko abenduaren 18an, plangintza hori arautzeko egutegia zeritzana, gutxi zabaldu dena. Bertan zehazten zen departamentu bakoitzak egin beharko lukeen plangintzaren xehetasunak eta urratsen epeak ezartzen. Aipatu plangin-

tza zehazten zen, adibidez, 1996rako indarrean jarriko zirela publikitate elebiduna, seinalizazioa eta antzeko erabakiak. Zirkuito elebidunei buruz, aipatzen zen aipatu epean egingo zirela zirkuito bakoitzaren diseinua, lanpostu guztien hizkuntz profila, eta 1997ko lehen

hiruhilabetekorako jarriko zirela martxan, partzialki bazen ere. Urte horren zehar garrantzia emango zitzaizkien hezkuntza arloari, hau da, langileen euskalduntze, eta 1998an egingo zen ordura arte egindakoa- ren ebaluaketa.

1995ean gelditu gara, bistan da.

Rikardo Arregi Kazetaritza Mintegia sortu dute EHUK eta Andoaingo Udalak

Euskarazko kazetaritzaren historia ikertzeko urtebeteko beka emango dute laster

Inaki Petxarroman / Andoain

Rikardo Arregi Kazetaritza Mintegia sortu dute Euskal Herriko Unibertsitateak (EHU) eta Andoaingo Udalak. Mintegiaren helburua euskarazko kazetaritzaren erronka eta arazoak aztertzea izango da, eta lehen lana izango da euskarazko kazetaritzaren historia aztertzea. Horretarako urtebeteko beka emango dute laster.

PELLO SALABURU EHUKo errektoreak eta Jose Antonio Perez Gabarain Andoaingo alkateak sinatu zuten atzo Rikardo Arregi Kazetaritza Mintegia sortzeko akordioa.

Rikardo Arregi Andoaingo kazetari eta idazlearen omenez sortutako ekimenaren helburua da euskarazko kazetaritzaren historia eta egungo erronkak aztertzea.

Mintegiak batzorde eragile bat izango du, Udaleko eta EHUKo Gizarte eta Komunikazio Zientzietako Fakultateko hiruna ordezkarik osatua. Mintegiaren lehen zeregina izango da euskarazko kazetaritzaren historia aztertzea, eta horretarako urtebeteko beka bat emango du laster. Beka lortzen duenak 100.000 pezetako soldata izango du hilero, eta lana egin ahal izango du EHUKo Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultatean, EHUK behar dituen tresna eta azpiegitura guztiak jarriko baititu bere esku.

Pello Salaburu EHUKo errektorea eta Jose Antonio Perez Andoaingo alkatea, atzoko ekitaldian.

Andoaingo Udalak 1.500.000 pezeta emango ditu azterketa egiteko (60.000 libera inguru), eta, horrez gain, beste milioi bat eman dezake ondoren lana argitaratzeko.

Mintegiak lau urteko iraupena izango du printzipioz, baina luzatu ahal izango da bi aldeek hala erabakiz gero. Historia aztertuko duen beka bukatu ondoren, Batzorde Eragileak deialdi gehiago egin ahal izango ditu.

Pello Salaburu EHUKo errektoreak adierazi zuenez, bekaren bidez euskarazko kazetaritzaren iragana eta geroa lotu nahi dute: iragana historia aztertuko dutelako, eta etorkizuna euskararen normalizazio bidean aurrera egindako beste pauso bat delako lan hori.

Rikardo Arregiren oroimenez

Jose Antonio Perez Gabarain

Andoaingo alkateak adierazi zuenez, ekimen berri hau Rikardo Arregiren oroimenez egiten duten beste bat izango da.

Alkateak gogoratu zuen duela 10 urte sortu zutela Rikardo Arregi Kazetaritza Saria, eta egun onarpen handia duela lanbide horretako profesionalen artean. Sari horrek lortutako ospea handia izan arren, udalak beste pauso bat ematea erabaki duela esan zuen alkateak.

Euskara ikasten ari direnak hartzeko prest dauden familiak izena eman dezakete

■ Gutxienez lau kideko familiak izango dira, eta etxeoko harremanak euskaraz izan behar du

Erredakzioa / Donostia

UDAN euskara ikasten ari diren ikasleak etxean hartu nahi dituzten familiak epea zabalik dute eskaera egiteko. Eskakizunak HABEk Donostian duen bulegoan aurkeztu behar dira, Vitoria-Gasteiz kalean, eta hilabeteko epea dute horretarako.

Egonaldiak familia euskaldunetan proiektuan parte hartzeko familiak gutxienez lau kide izan behar ditu, eta haien artean euskaraz hitz egin behar dute. Gainera, herriak inguru euskaldun batean egon behar du, alegia, herritarren %70 baino gehiagok euskalduna izan behar du.

Egonaldiak uztailean, abuztuan eta irailean izango dira, eta ikasleek apiriletik aurrera eman ahal izango dute izena proiektuan.

Familiak logela bat jarriko dio ikasleari, eta saiatu behar du ikaslea egunero bizi izan integratzen. Hilero 75.000 pezeta jasoko dituzte familiak (3.000 libera).

Informazio gehiago lortzeko HABEren telefonora dei daiteke, alegia, 943-412621. Ipar Euskal Herritik deitzeko, 00-34 aurretik.

Egunkaria -n bisitan

Donostiako Herri Ametsa ikastola - OHO-ko 6. maila

NBEren Biosegurtasun Protokoloaren akordioa lortzeko bilerek porrot egin dute

EEBBek eta beste bost herrialdek ezezkoa eman diete proposaturiko gai guztiei

Erredakzioa/ Donostia

170 herrialdetako 500 ordezkari hamar egunez egon dira NBEren Biosegurtasun Protokoloaren inguruko akordio bat lortzeko bilerak egiten. Adostasunik lortzen ez zela ikusirik, pentsaera desberdina zuten taldeetako hamar ordezkari hautatu zituzten, baina hauek ere ez dira akordio batera iritsi.

ESTATU BATUEN eta honen aliatu diren Australia, Kanada, Argentina, Uruguay eta Txileren aurkaritzak eragin du NBEren Biosegurtasun Protokoloan akordiorik ez lortzea eragin du. Produktu hauen salerosketa arautuko zuen akordioa lortu nahi zen eta hamar egunez bilerak egin dituzte Kolonbiako Cartagena hirian. 170 herrialde-tako 500 ordezkariak akordiorik lortzen ez zutela ikusirik, pentsaera desberdina zuten taldeetako hamar ordezkari aukeratu zituzten, baina hauek ere ez ziren ados jarri.

Aipatu sei herrialdeek osatzen zuten Miami Taldea deritzanak –genetikoki eraldatuak izan diren gai bizidunen esportatzaileak, guztiak adostasunera heltzeko proposamen guztiei ezezkoa eman zien.

Duela lau urte hasi ziren negoziaketaren porrota, azken epe ofizialak bukatu eta handik ordu batzuetara gertatu zen, Kolonbiako Cartagenan NBEren Aniztasun Biologikoa-aren gaineko Batzarra sinatu zuten herrialdeek egiten ari ziren ohiz kanpoko batzarrean. Adostasunik lortu ez denez, negoziaketak atzeratu egin dira eta 2.000. urtean edo lehen egingo da bilera berria.

Protokoloak, genetikoki eraldatuak izan diren organismo bizien (OVM) inportazio eta esportazioak giza osasunarentzat eta naturaren-entzaz izan ditzakeen arriskuen aurrean, neurriak hartzea du helburu. Bilera berria egin bitartean, kontrolik gabe jarraituko du gai transgenikoen eta hauen eratorrien merkatuak.

«Adostasunera iristeko egin dugu beti guztia», esan zuen bilera batean Kanadako delegazioak, Miami Talde-

LUIS GENE / EFE

Greenpeacek eta beste hainbat talde ekologistak elikagai transgenikoen aurkako mobilizazioak egin dituzte.

aren izenean. Talde honek, merkatu askearen oztopo izango ez den dokumentu bat eskatu du beti, eta esportatzen diren genetikoki eraldatutako organismo biziek ez dutela arriskurik sortzen ziurtatu zuen.

Talde honek esandakoak garapen bidean dauden herrialdeen erantzuna izan zuen. Azken erabakiak «genetikoki eraldatutako bizidunen merkataritza eskubideak salbatzea» damutu zuten, «merkataritza horrengatik sofritu dezakegunok eskubiderik ez dugun bitartean», esan zuen Botswana de-

gazioak. «Elkar-ulertze orokorra lortzetik oso gertu ibili gara, baina erabaki guneetan ingurugiroarekin zerikusirik ez duten ikuspuntuak nagusitu direla ikusi dugu», gaineratu zuten mexikarrek.

Produktu transgenikoen arriskuak

Genetikoki eraldatuak izan diren produktu begetal eta animalizkoetatik sortzen dira produktu transgenikoak. Beste espezie bateko gen bat sartuz edo beste ADN bat sartu gabe espresio genetikoa

aldatuz egin daiteke eraldaketa. Bioleknologiaren %7 baino ez dago elikadurara zuzendua, eta %70 baino gehiago osasun arloetara zuzendurik dago.

Zientzialari, talde ekologista eta ingurugiro talde batzuek gai transgenikoek sor ditzaketen arriskuak azpimarratu dituzte. Alde batetik, alergiak eta antibiotikoei aurre egin ezina sor diezazkiekete kontsumitzaileei. Eta bestetik, produktu hibrido eta ahulak sor ditzakete ondoko lurretan landaturik dauden gaiekin bat egiten badute.

Desadostasunak sortu dituzten puntu nagusiak

Erredakzioa/ Donostia

BI izan dira akordiorik ez lortzeko desadostasunak sortu dituzten puntu nagusiak. Alde batetik, elikagai transgenikoek gizakiengan eta animaliaengan izan ditzaketen ondorioak zehazten dituzten gehigarriak jartzeari Miami Taldeak emandako ezezkoa. Beste elikagaiek –erlaidu gabeek– adina kontrol

dutela uste dute eta ingurugiroan sor ditzaketen arriskueta-rra bideratu nahi dute eztabaida. Arlo horretan bioteknologiak arazoak sor ditzakeela uste baitute Miami Taldeak.

Produktu transgenikoek nazioarteko mugak oztoporik gabe igarotzeari dago-kiona da desadostasunak sortu dituen bigarren puntua. Garapen bidean

dauden herrialdeak ez daude honekin ados, eta produktu hauek sartzen ez zuteko duten eskubidea aldarrikatzen dute, euren nekazaritzari lehia desleiala egiten diotelako eta duten aniztasun biologikoa pobretu dezaketelako. Miami Taldearen ustez, debeku honek nazioarteko merkataritza akordioak bortxatzen ditu, eta

aldi berean, munduko nekazaritzaren garapenerako oztopo izango da.

Akordioa lortzeko egon diren zailtasunek, bioteknologiaren garrantzia ekonomiko, politiko eta estrategikoan dute oinarria. EEBBeko sektore pribatuak, esaterako, 9.000 milioi dolar baino gehiago inbertitu zuen iaz bioteknologia.

Euskararen Asteaz gozatuko dute Gasteizko haur zein gurasoek

Arabako Guraso

Elkarteen Federazioak antolatutako ekimena da

L.K.G. / Gasteiz

IKASGELAZ kanpo ere euskaraz. Arabako Guraso Elkarteen Federazioak abian du, hirugarrenez, Euskararen Astea, euskaraz «Gasteizko haurren gelako hormetatik atera eta plazara» eramateko asmoz. Horrela jakinarazi dute Mikel Mintegi Arabako Kultura eta Euskara diputatuak, Santa Gonzalez Denon Eskolako buruak eta Inaxio Eizagirre festa-ko koordinatzaileak.

Antolatzaileak helburu batzuen bila dabiltza. Jomuga orokorra da Gasteizko haur, gazte nahiz gainontzeko euskaldun guztiei «euskaraz bizi ahal izateko esparruak» eskaintzea, eta zehatz-mehatz, euskaraz ikasten duten haurrei euskaraz jarduteko bidea erraztea. Nolanahi ere, txikien euskararen aldeko «motibazioa» lortzeko, euskaraz antolatzen diren ekintzetan parte hartzeko eskatu dute nahiz eta euskara jakin ez.

Denon Eskola Euskal Eskola Publikoaren festaren aurtengo edizioa ospatzen ari da azken egunotan, oraingoan ekitaldiak sakabanatzeko erabakia hartu baitzen. Horrela, haur zein gurasoentzako jaialdiak aparte, eztabaida jardunaldia egingo da etzi Gasteizko Europa biltzar-etxean, eta azkenik, datorren martxoaren 14an, Euskal Eskola Publikoaren festa nagusia izango da Mendizorrotza aldean.

Hasi da Euskararen Astea

Asteon bertan hasi dira Euskararen Asteko ekitaldiak, ipuin kontalariak ikastetxe batetik bestera ari baitira euskal mitologiaren gainean datorren aste bukaerara arte. Gainera, datorren astelehenean Koldo Zuazo irakasleak Arabako euskarari buruzko hitzaldia emango die gurasoei. Martxoak 5ean festa jardunaldi nagusia biziko da arratsalde partean kalejirak, antzezlanak (Kukubiltxo Foru plazan) nahiz musika lagun (Etza-kit Plaza Berrian).

Mendiko hautetsi eta profesionalak bildu dira oihanen geroaz mintzatzeko

Mendiko ekonomia garatzeko xedea azalduko dute Estatu-Eskualde plangintzan

Lutxi Fourcade / Izpura

Estatu-Eskualdearen arteko sei urteko plangintza gogoetatzen ari da Akitania osoan. Mendia tailerra bildu da joan den asteartean Izpuran, Frantxua Maitia auzapezak kudeaturik. Mendiko oihanen aktibitate ekonomikoa aztertzeaz gain, turismoari buruzko lehen-tasunak finkatzen hasi ziren bildutako profesionalak eta hautetsiak.

AKITANIAREN sei urteko politika orokorra gogoetatzen ari da eskualde osoan. Hain zuzen, urte bukaeran izenpetuko den Estatu-Eskualde plangintzak finkatuko ditu eskualdeko antolakuntzaren lehentasunak 2000tik 2006ra. Hautetsiak, profesionalak eta administrazioko ordezkariak biltzen dira urte hasieratik hamabost tailerretan. Proposamen zehatzak egin beharko dituzte udarako, kontratuak negoziatzeko udazkenetik goiti.

Mendia tailerra bildu da bosgarren aldikotz Izpuran. Mendiko profesionalak eta hautetsiak osatzen dute lan tailerra eta bi gai ikertu zituzten azken bilkuran: mendiko oihan publikoa eta turismoa. «Batzordearen helburua da mendiko garapen ekonomikoa bultzatzea eta indar handiak egin behar genituzke bi sail horietan», azpimarratu zuen Frantxua Maitiak, kontseilari sozialistak.

Oihanak baliatzeko nahikaria

Mendiko turismoari buruzko

JAGOBA MANTEROLA

Enborrak pilaturik pagadi batean.

■ ■ ■ Oihanetara iristeko bideak errazteko beharra agertu zuten lehen helburu gisa Izpuran bildutako politikoei eta basogintzaren profesionalak

gogoetaldia bakarrik hasi bazuten ere, bildutako kideek luzaz aztertu zuten mendiko oihanen egoera. ONF Frantziako Oihan Batzordearen inkesta oinarritzat harturik, oihana garatzeko xede nagusiak finkatu zituzten. «Oihan publikoa zabaltzen da 78.000 hektareatan (hots, oihanen %40) baina hustiapen eskasa nabari da», azpi-

marratu zuen Maitiak. Izan ere, 415.000 metro kubiko zur ateratzeko gaitasuna izan arren, 141.700 metro kubiko bakarrik saltzen dira urtean. «Azpimarratu behar da zailtasun handiak direla iristeko toki anitzetara, eta obra errazak dira oihanen %15etan bakarrik», gaineratu zuen.

Mendiko oihanen garapena

laguntzeko, bildutako lagunek hainbat proposamen zehatz finkatu zituzten. Lehendabizi, oihanera iristeko bideak premiazkotzat jo zituzten. «Lehen helburua litzateke 10.000 metro kubiko gehiago ateratzea urtean», azpimarratu zuen Maitiak. Bestalde, oihaneko lanarentzako laguntzak sustatu beharko dira. «Gaur egun, hiru urteko laguntzak ematen dira. Laguntza askoz luzeago sortu beharko dira garapena bultzatzeko». Alabaina, oihanak ongi baliatzekoan zura lantzeko azpiegitura berpizteko behar gorria azaldu zuen bilerak.

Ingurugiroan jarduten duten EAEko enpresek 200.000 milioi pezeta fakturatu zituzten iaz

■ Aclima sektoreko enpresa taldeak eman ditu datuak Bilbon

Efe / Bilbo

INGURUGIROAREN alorrean lan egiten duten Euskal Autonomia Erkidegoko (EAE) enpresek 200.000 milioi pezetako fakturazioak egin zituzten iaz (8.000 libera), Aclima alorreko enpresa taldeak atzo Bilbon egin zuen batzarrean jakinarazi zue-nez.

Nestor Goikoetxea Aclimako lehendakariak eman zituen datuen arabera, enpresa horien parte hartze ekonomikoa EAEko Barne Produktu Gordina-ren %4,47koa izan zen iaz. Ingurugiroaren merkatura egindako hornikuntzak 85.000 milioi pezetakoak izan iaz EAEn, eta horietatik 60.000 EAEko enpresei egindako erosketak izan ziren.

Aclimak urteroko batzar orokorra egin zuen atzo Bilbon, eta bertan bildu ziren enpresa pribatu, enpresa publiko, instituzioetako, teknologia zentroetako eta unibertsitateko ordezkariak. Haien helburua da ingurugiroa hobetzea eta ekoindustria-rekin lotutako salerosketak bultzatzea eta sustatzea.

Aclimako batzar nagusian izandakoek taldearen plan estrategikoa aztertu zuten. Planak administrazioarekin elkarlanean jardutearen aldeko apustua egiten du, hark ingurugiroaren alorrean egiten duen politikan hain zuzen ere. Bestalde, alor horretan exekutiboak egiten duen industria politikaren definizioan laguntzea proposatu zuen. Halaber, alor horretan esparru arautzaile bat egitearen aldeko apustua egiten du ingurugiro alorrean jarduten duten enpresek.

Aclimaren plana lau urterako da, eta ingurugiroaren alorrean lan egiten duten Euskal Autonomia Erkidegoko enpresen nazioartekotzea erraztu eta bultzatu nahi du, kanpoko merketatuetan duten eragin eta presentzia areagotuz.

Arazuriko araztegia egitea eta eskualdeko garraioa hobetzea izango dira Iruñeko Mankomunitatearen xedek aurtan

■ Miguel Izu lehendakariak adierazi zuenez, hurrengo udan bi proiektutan martxan hastea espero du

Europa Press / Iruñea

ARAZURIKO ur araztegiaren bigarren faseari ekitea eta eskualdeko garraioa hobetzea izango da Iruñeko Mankomunitatearen aurtengo xedea, Miguel Izu lehendakariak atzo jakitera eman zue-nez. Gainera, Izuk nabarmendu zuen bi obra horiek

aurtengo udan martxan hastea espero duela.

Bestalde, hurrengo urteko xedeen artean aipatu zuen lurreko hondakinen tratamendua meotizazioaren bidez, Nafarroako Gobernuarekin duela aste batzuk sinatutako hitzarmena martxan jarrita. Izan ere, Gobernuak 1.800 milioi pezeta emango

ditu Gongorako zentroa zaharberritzeko.

Iazko urtearen balantzea ere egin zuen Izuk, eta ziurtatu zuen orain arte jarritako helburuak ongi betetzen ari direla, aurreikusitako aurrekontuarekin eta «eraginkortasun handiz».

Bestalde, Izuk nabarmendu zuen uraren kontsumoa

murritzeko egindako kanpainen emaitza onak izan dituztela. Bidenabar, ontzat jo zuen egin duten paper eta kartoiaren jasotze selektiboa. Urterik urte berreskuratzen diren hondakinen kopurua handitzen ari dela azaldu zuen Izuk, baina oraindik askoz ere gehiago berreskuratatu behar dela onartu zuen.

Instituzioen lana gaitzetsi du Nafarroako Biolentzia Sexistaren aurkako Plataformak

Tratu txarren biktimentzako plan integralik ez dagoela salatu dute emakumeek

OSKAR MONTERO

Biolentzia Sexistaren aurkako Emakumeen Plataformak Nafarroako Parlamentuan egindako kontzentrazio bat.

Europa Press / Iruñea

Nafarroan eraso sexualak pairatzen dituzten emakumeentzako plan integralik ez dagoela salatu zuen atzo Nafarroako Biolentzia Sexistaren aurkako Emakumeen Plataformak prentsurrekoan. Erakundeek jarrera pasiboa dute emakume horien ustez, biolentzia fisiko eta sexuala amaitzeko.

TRATU TXARRAK jasaten dituzten emakumeen beharrei erantzuteko plan orokor bat falta dela salatu zuten atzo Nafarroako Biolentzia Sexistaren aurkako Emakumeen Plataformak prentsurrekoan. Emakume horientzako zerbitzu gutxi eskaintzen dituztela adierazi zuten.

Tere Saenz plataforma horretako kideak adierazi zuenez, «eskaintzen dituzten zerbitzuak ez dira nahikoak, dauden zerbitzuek ez dituztelako egungo behar errealak egoki betetzen».

Plataformak egindako bi eskaera soilik hartu dituzte instituzioek kontuan, Saenzek azaldu zuenez: «Tratu txarrak jasaten dituen emakumearentzat Tuteran eta Iruñean abian jarri den laguntza juridikorako zerbi-

tzua, eta larrialdietarako zentro eta harrera etxeak».

Zerbitzu horren inguruan, ordean, esan zuen daturik ez dutela harrera etxeen funtzionamenduari eta horietara joateko baldintzei buruz, instituzioek ez diotelako horrelakorik ematen plataformari.

Plataformak erakundeei egindako hainbat eskaera

Nafarroako Biolentzia Sexistaren aurkako Emakumeen Plataformak hainbat neurri hartzeko eskaerak egin ditu instituzioetan. Batetik, arlo juridikoan eta gizartearen hartu behar diren neurri zehatzak aurkeztu dituzte. Beste-

tik, hezkuntza eta osasun arloetan aplikatzeko neurriak ere helarazi dituzte. Hala ere, neurri horiek ez dituztela kontuan hartu salatu zuten.

Saenzek adierazitakoaren arabera, plan orokorrik ez izateak areagotu egiten du emakume biktimen arazoa: «Tratu txarrak jasateaz gain, etxetik alde egin nahi eta alde egin ezinik daude asko, Gizarte Segurantzako prestaziorik ez baitute».

Emakume gutxi instituzioen koordinaketan

Duela hilabete gutxi instituzioen jokaera koordinatzeko departamentuen arteko ba-

tzorde bat sortu zen. Era berean, tratu txarrak jasotzen dituzten emakumeei berehalako harrera osoa eskaintzeko polizien arteko koordinazioa egokia dela ziurtatu behar du batzorde horrek. Plataforma horretako emakumeak kexu dira oso emakume gutxi daudelako batzorde horretan. Emakumeek uste dute organo horretan parte hartzea ezinbestekoa dela haien esperientziaren ekarpena egin ahal izateko.

Datorren ostiralean eta larunbatean, plataforma horrek jardunaldiak egingo ditu sortu zenetik orain arteko balorazioa egiteko, eta egungo arazoaren premiazko irtenbideak eztabaidatzeko.

Musika, zinema, antzerkia eta hitzaldiak Getxoko Emakumearen X. Jardunaldietan

■ Lidia Falcon abokatuak inauguratuko du topaketetako bigarren astea

Europa Press / Bilbo

MARTXOAREN 2an hasiko da Getxoko jardunaldietako bigarren astea, eta inaugurazioan Lidia Falcon abokatua izango da. XXI. menderako alternatiba feministak hitzaldia eskainiko du Falconek. Mugimendu feministak hirugarren milurtekoaren atarian dituen proposamen berriak eta garai berrietara egokituz mugimenduak hartu duen norabide aldaketa azalduko ditu.

Ondoren, zinemak hartuko du lekukoa. Martxoaren 3an, *La manzana* filma eskainiko dute, Areetako Gran Cineman eta Getxo antzokian, 20:00etan. Ostiralean, martxoaren 5ean, Begoña Vicarioren *Haragia* film laburra eta Katja Von Singerren *Bandidits* filma izango dira ikusgai, 22:00etan.

Musikak ere tarteak izango du Getxon. Eleanor Shanley musikari irlandarrak kontzertua eskainiko du Getxo antzokian, martxoaren 4an, 20:00etan.

Jardunaldien amaieran antzerkia

Antzerki emanaldiak amaituko ditu aurtengo emakumeei buruzko Getxoko jardunaldiak. Lamiak antzerki taldeak *Des-montaje* antzezlanaren taularatuko du. Getxo antzokian izango da emanaldia martxoaren 6an, 20:00etan.

Emakundek aurreko legealdiko planari jarraikiz egingo du lan

Zenarruzabeitiak eman zuen Parlamentuan lan ildoen berri

Efe / Gasteiz

◀ **EAEko Parlamentuan agerraldia egin zuen atzo Idoia Zenarruzabeitiak, Emakume eta Gazteen Batzordean. Emakumearen egoerari buruz mintzatu zen, eta ara-**

zo horien inguruan EAEko gobernuak dituen planen inguruan. Emakundek egingako Emakumearen Ekintza Positiborako 3. planaren berri eman zuen, eta aurreko legealdian hasitako lanak jarraituko duela esan.

JAURLARITZAKO Lehendakariorde Idoia Zenarruzabeitiak agerraldia egin zuen atzo EAEko Emakume eta Gazte batzordearen aurrean.

Oro har emakumearen egoerari buruz aritzeaz gain, Emakunde egiten ari den Emakumearen Ekintza Positiborako 3. planaren berri eman zuen.

Amaitzear dago plan horren zirriborroa, eta bi ardatz nagusiak hauexek dira: alde batetik, emakumeen heziketa bultzatzea gizonen eta emakumeen arteko lan baldintzak berdina izan daitezen, eta bestetik, etxeko lanak, bikotekideen artean bana daitezen.

Plan horrek badu berrikuntzarik. Lurralde antolaketa, etxebizitza eta ingurugiro arloetan kokatzen ditu berrikuntzak plan horrek. Zenarruzabeitiak adierazita koaren arabera, hirien egitura atzoko gizartearen molde- etara dago egokituta, eta sektore guztien berdintasuna eta integrazioa lortzeko barne-egitura berriak beharrezkoak dira.

Plan hori, Zenarruzabeitiak adierazi zuenez, instituzioen arteko konpromisoan dago oinarritua. Jaurlaritzak, Foru aldundiek eta udalek aurrera eraman behar duten plana.

Planari buruz hitz egiteaz gain, emakumearen egungo

JOSEBA OLALDE

Idoia Zenarruzabeitia, atzo, EAEko Parlamentuko Emakume eta Gazte Batzordearen aurrean egindako agerraldian.

egoerari buruz ere aritu zen EAEko Lehendakariordea.

Azpiarratu zuenez, emakumeen arazoan gainean eta berdintasunaren bidean badago alderdien arteko adostasuna.

Bestalde, esan zuen gizarteak gero eta sentsibilizazio handiagoa duela gai honen inguruan.

Zenarruzabeitiaz gain, batzordeko beste kide batzuek ere hitz egin zuten. Koldo Usin IUko kideak hitz egin zuen emakumea-

ren garapenak eta integrazioak gizarterako duen garrantziaz.

EAKo Karmele Antxustegik garrantzia eman zion udalek eta diputazioek berdintasuna lortzeko bidean egin behar duten lanari.

PSE-EEko Teresa Rodrigezen esan zuen Emakundek lan egin behar duela batez ere lan soldatetako diskriminazioa saihesten, tratatu txarren kontrako borrokan, eta pobrezia-aren feminizazioa erotik mozten.

Arabako urtegiak bete-beteta daude euritearen ondorioz

■ *Gainezka egin ez dezaten lanean ari dira*

Efe / Gasteiz

◀ KEZKATI daude Arabako urtegiak arduradunak, azken egunotako euritearen ondorioz betekada oso handia hartu baitute —edukieraren %94—. Ondorioz, urtegi horiek aurre-alerta egoeran daudela esan zuen atzo Amvisa udal uren elkarteko lehendakari Francisco Probanzak. Egoera horri aurre egiteko Barazar eta Bilbo bitarteko zatia turbinatzen ari direla ere gaineratu zuen.

Oraingoz hartutako neurri bakarra hori izan dela azaldu zuen Probanzak. «Bi turbina daude Barazarren, baina haietako bat baino ez gara erabiltzen ari, eta uha-teak zabaltzeko asmorik ere ez dugu oraindik», esan zuen. Azaldu zuenez, aurre-

ko egunetako euritearen ondorioz iragartzeko modukoa zen aurre-alerta egoera, baina atzo arte ez zuten abisu hori jaso.

Krispiñanako araztegia ere hizpide

Atzo hedabideen aurrean egindako agerraldian, Francisco Probanzak ahotan izan zuen Krispiñanako araztegia ere, Eusko Jaurlaritzaren aldetik araztegi hori eraberritzeko hitzarmen bat iritsi zaiela esan zuen, baina oraindik ez dutela haren zirriborroa jaso, eta ondorioz, ezin dutela horren aurrean jarrera argirik hartu. Hala ere, oro har afera horretan «Eusko Jaurlaritzako Garraio Sailaren gestio txarra» kritikatu zuen Probanzak.

Intsumisoei inhabilitaziorik ez ezartzeko eskatu du IUk

■ *Legez besteko proposamena aurkeztu zuen atzo*

Europa Press / Gasteiz

◀ JAVIER MADRAZO IUko parlamentarioak, intsumisoiari buruzko legez besteko proposamena aurkeztu zuen atzo. Bertan, Espainiako Estatuko Justiziak zigortu dituen Euskal Herriko intsumisoei inhabilitazio zigorrak ez ezartzeko eskatzen zaie Eusko Jaurlaritzari, Foru Aldundiei eta Udalei. Aldi berean, soldadutza edo ordezkotza zerbitzu soziala egin nahi ez duten gazteek inolako zigorrak izan ez dezaten hartu beharreko neurriak hartzeko eskatzen zaie Espainiako Gorteei eta Gobernuari.

Ekimenaren arrazoitzat, etorkizuneko soldadutza eta ordezkotza zerbitzu soziala desagertzea «bultzatu dutenak» intsumisoiak izan direla esan zuen, eta hala ere giza inhabilitazioa pairatzen dutela. Hori dela eta, gazte hauek bizi duten «erreprezioa» kritikatu duten EAEko Administrazio Publikoak eta alderdi politikoek euren alde borroka egin behar dutela gaineratu zuen. «Armadarik, biolentziarik eta militarismoak gabeko gizarte lortzeko beren bizi-tzaren zati handi bat eman duten horiei elkartasuna erakutsi behar diegu», azpimarratu zuen.

Sanzek dio berak ez duela erantzukizunik Euskararen Kontseiluko dimisioetan

■ *Kontseilu horrek lanean jarraitzea nahi duela esan zuen atzo Parlamentuan*

Europa Press / Iruñea

◀ NAFARROAKO GOBERNUKO presidente Miguel Sanzek Nafarroako Parlamentuan Nafarroako Euskararen Kontseilua izan zuten atzo hizpide. Gogoan izan behar da iragan urtarilaren 22an kontseilu horretako hamabi lagunek dimisioa aurkeztu zutela. Kontseilu horretatik egiten zi-

ren proposamenei gobernuak ez diela jaramonik egiten salatu zuten keixati, eta horregatik aurkeztu zuten dimisioa. Batez ere FMko irrati lizentzien banaketan Euskal Herria Irratiari ez jaramonik egiteak mindu zituen.

Atzo Miguel Sanzek Parlamentuan egindako agerraldian, kontseilu horren lan egiteko era normala izan zela

esan zuen, ordea. «Ez da elkargunearen kontrako foro bat izan». Hala, dimisioek ekarri duten etena gainditu eta kontseiluak lanean jarraitzea nahi duela esan zuen.

Nafarroako parlamentuko talde guztiek, UPN ez beste, kritikatu egin zuten Sanzen jarduna, eta dimisio horiek atzerapauso handia ekarri dutela esan zuten.

ANDER GILLENEA

Donostiako alkateak Udalak inhabilitazioaren aurka hartutako jarrerarekin bat egin ez, eta Udalaren aurrean intsumisioen protesta.

l a b u r r e a n

XOUSE SIMAL

A-8 Doan Akordio Sozialaren aurkezpena egin zuten hainbat elkartek duela hilabete inguru.

A-8 Doan Akordio Soziala ekimena Europistasekin bildu da

Bidesaria ez ordaintzearen kontrako jarrerarik ez zuen agertu

Erredakzioa / Bilbo

A-8 Doan Akordio Soziala ekimeneko ordezkariak bat autopista hori kudeatzen duen Europistas enpresarekin bildu zen. Bileran bidesaria ez ordaintzeko asmoaren berri eman zieten enpresako arduradunei, eta haiek ez zuten kontrako jarrerarik agertu.

A-8 DOAN Akordio Sozialan biltzen diren alderdi politiko, sindikatu eta herri mugimenduen (HB, IU-EB, Zutik, HIRU, EHNE, LAB, SATSE, EILAS, ESK, Eguzki, AAHE Lezo, A-8 Doan plataforma eta EKA) eta akordio sozial honi atxikimendua eman dioten beste hainbat talderen izenean, akordioaren eta aurrera begira bidesaria ez ordaintzeko ekime-

naren berri eman zieten Europistas enpresako ordezkariak.

Akordio Sozialako kideek azaldu zuten, «35 urte luzez autopista hau ordaintzen jardun eta gero, adierazi genien badela garaia publiko eta doan izan dadin. Horretaz gain, beste 40 urte luzez bidesaria luzatzeko dagoen asmoa erabat bidegabea da eta herritarren gehiengoa

(azken inkestaren arabera, %78,2) bidesaria luzatzearen aurka dagoela gaineratu genien».

Beren planteamenduak arrazoi ostean, bidesaria ez ordaintzearen edo intsumiso egitearen ekimenaren berri eman zieten Europistas enpresako arduradunei. Iturri berberaren arabera, «bidesaria ez ordaintzeko ekimen masibo eta antolatua bultzatu nahi dugu, herritarrentzat ahalik eta azkarrena, seguruena eta arazo gutxien sortuko duena. Hori dela eta, bidesaria ez ordaintzea erabakitzen duten herritarrek ahalik eta arazo gutxien jasan ditzaten eskatu genien».

Txorierriko Korridoreko lanak urte amaieran hasiko direla agindu dute

■ Lan horrek 17.800 milioi pezetako aurrekontua du, azpiegiturarik garestiena

Erredakzioa / Bilbo

BIZKAIKO Diputazioak finantziatutako duen Txorierriko Korridoreak 17.800 milioi pezetako aurrekontua izango du (72 milioi libera inguru). Derio eta Erletxe lotuko dituen korridorea bi fasetan eraikiko dute; lehenengo Derio eta Larrabetzu arteko

zatiaren alternatiba izan nahi du, tarte hori «gainezka» baitago gaur egun.

A-8 autopistaren tarte horretan egunero 105.000 ibilgailu baino gehiago dabil-tza, eta proiektu berriak egunero 20.000 inguru kenduko dizkiola adierazi zuen Jose Felix Basozabal Herri Lan diputatuak atzo.

■ Azpeitiko gazte batek bere buruaz beste egin du

HEMEZORTZI urteko gazte batek (I.L.G.) bere buruaz beste egin zuen asteartean Azpeitian. Haren inguruko iturriek aditza eman dutenez eguerdi partean eskopeta batekin tiro eginda hil zuen bere burua eta ilunabarrean aurkitu zuten. Gazteak Iraurgi ikastetxean ikasten zuen. Atzo izan ziren haren aldeko hileta-elizkizunak.

■ Bermeoko ur hornikuntza sarean 23 ihes-gune topatu dituzte

BERMEOKO ur hornikuntza sarean 23 ihes-gune topatu dituzte iaz egindako hiru azterketetan, Udalak kontratatutako enpresaren txostenean ageri denez. Juan Karlos Goienez alkateak atzo azaldu zuenez, urak sarearen gune ezberdinetan sortzen duen presio neurri ezberdinak eta hainbat lekutan plomo egoteak sortu dituztela ihes gune horiek. Hala ere, 1997koarekin konparatuz egoera hobetu egin da, urte horretan 39 ihes-gune topatu baitzituzten.

■ Banku bateko taloia faltsutu eta milioi bat pezeta baino gehiago lapurtzeagatik atxilotu dute pertsona bat Bilbon

ERTZAINTZAK 52 urteko gizonezko bat atxilotu du Bilbon, enpresari baten banku taloia faltsifikatu eta beste enpresari bati milioi pezeta baino gehiago lapurtzeagatik, Ertzaintzak eman zuen informazioaren arabera. Ertzaintzak joan den astelehenean arratsaldean izan zuen gertaeraren berri. Ordu horretan, banku bateko langileak deitu zien esanez pertsona batek milioi bat pezeta baino gehiago zituen taloia kobratu nahi zituela. Ertzaintzako agenteek diruaren jatorria argitu ondoren, ustezko lapurra atxilotu zuten.

■ Iazko ikasturtearen balantzea egingo du UEUk larunbatean

IAZKO ikasturtearen balantzea egingo du Udako Euskal Unibertsitateak datorren larunbatean Iruñeko Larraona ikastetxean. Horrez gain, 1999rako egitasmoa azalduko dute.

Daewoori emandako laguntzak Europako Batzordearen erabakia

DAEWOOK 600 MILIOI PEZETA ITZULI BEHARKO DIZKIE EUSKAL ERAKUNDEEI, BRUSELAK HALA AGINDUTA

«Laguntzak legez kanpokoak dira, merkatu bakarrarekin bateraezinak direlako»

■ Espainiako Etxetresnen Elkarateak (Anfel) jarritako salaketari arrazoia eman dio Europako Batzordeak

■ Koreako multinazionalak dio Europaren erabakiak ondorio larriak izango dituela euskal ekonomian eta gizartean

■ Erabakia euskal zerga ereduaren aplikazio zehatz bati buruzko ebazpena dela nabarmendu du Bruselak

Erredakzioa / Donostia

DAEWOO-K jasotako laguntzak legez kanpokoak dira, eta merkatu bakarrarekin bateraezinak. Hala erabaki zuen atzo Europako Batzordeko Lehiarako taldeak, Anfelek (Espainiako Etxetresnen Elkaratea) jarritako salaketa aztertu ondoren.

Erabakiaren ondorioz, Daewoo Hego Koreako multinazionalak Arabako Aldunditik eta Eusko Jaurlaritzatik jasotako hainbat laguntza itzuli beharko ditu, eta erakundeekin hitzartuta zeuzkan beste hainbat pizgarri ezingo ditu jaso. Itzuli beharko dien diruaren zenbatekoa zehazteke dago, baina 600 milioi pezeta baino gehiago izango da.

Karel Van Miert Lehiarako komisarioak azpimarratu duenez, erabakiak ez du inolaz ere euskal eredu fiskala auzitan jartzen, ebazpena «eredu horren aplikazio zehatz bati buruzkoa» baino ez delako. «Espainiako beste edozein eskualdek edo Europako beste edozein estatuk zerga pizgarrien gainean berdin jokatu izan balu, gure erabakia berbera izango zen», azaldu du Van Miertek.

JOSEBA OLALDE

Daewooko arduradunek eta euskal erakundeetako ordezkariak gustura jaso zuten duela bi urte sinatutako inbertsiorako egitasmoa.

gizarte osoarentzat ere», ohartarazi dute Hego Koreako multinazionalen buruek. Bestalde, Euskal Herrian dituzten inbertsio eta zabal-tze egitasmoen gainean Bru-

selak hartu duen erabakiak izango duen eragina «ahalik eta lasterren eta ahalik eta sakonen aztertuko dutela» esan du Jundizen lantegia duen Hego Koreako taldeak.

Bestalde, Confebask EAE-ko patronalak esan du Bruselaren erabakia ez dela oso argia, eta horrek «ardura eta ziurgabetasuna» ematen duela adierazi du.

Dena dela, Confebaskeko enpresariak ez dute uste Van Miertek erabakiak euskal eredu fiskala edo Kontzertu Ekonomikoa kolokan jar dezakeenik.

puntuz puntu

«Kalte larriak euskal ekonomian eta gizartean»

Enpresarien artean, kezka zabaldu da aurrerantzean euskal erakundeek laguntzak ematerakoan izan dezaketenen mugaz jabetuta.

Daewoo bera «oso kezkatuta» dago Europako Batzordearen erabakiak euskal erakundeek dituzten tresnen «legitimitatea» auzitan jartzen duelako. Ebazpenak «ondorio larriak» izango dituela ziurtzat eman du Daewook. «Gerora ondorio txarrak izango ditu euskal enpresari-tzat, ekonomiarentzat eta

Jasotakoak itzuli, hitzartutakoa bertan behera utzi

■ Fagorrek, Elektroluxek eta Siemens-ek salaketa jarri zuten 1996an Europako Batzordeko Lehiarako batzordean Daewoo multinazionalak euskal erakundeetatik jasotako laguntzak legez kanpokoak zirelakoan. Bruselak arrazoia eman die enpresa horiei, eta, ondorioz, jasotako pizgarriak itzuli egin beharko ditu Daewook eta erakundeek hitzemandakoak ezingo ditu jaso.

Itzuli beharreko laguntzak

► **Jundizko lur saila** • Arabako Aldundiak Jundizko industria gunean bederatzi hilabetetarako lur sail zabala utzi zion Daewoori. Hori legez kanpo-

koa dela iritzi dio Bruselak, eta, Europako Batzordeak egindako kontuen arabera, horren kostua, 30,63 milioi pezetakoa da.

► **Lur saila erostea** • Lantegia altxatzeko lur saila erosteko, Daewook eta Arabako Aldundiak hitzartutako prezioa merkatukoa baino apalagoa dela ere uste du Bruselak. Hego Koreako multinazionalak 35,6 milioi pezeta ordaindu zizkion Aldundiari lur eremuaren truke.

► **Ekimen egitasmoa** • Industria inbertsioak bultzatzeko Ekimen programaren arabera, benetan inbertsio osoaren %20ko laguntza zuzenak baino

ezin dituztela jaso dio Bruselak. Jaur-laritzak %25eko laguntza eman zion Daewoori, eta aldea (600 milioi pezeta) itzuli egin beharko du multinazionalak.

Jaso ezingo dituen laguntzak

► **Aldundiko mailegua** • Inbertsioaren %45a ordaintzeko Arabako Aldundiak agindu zion mailegua.

► **Mozkinen gaineko zerga** • Lehen lau urteetarako irabazien oinarri ezargariaren gaineko jaitsierak. Zehazki, %99ko, %75eko, %50eko eta %25 jaitsierak agindu zizkion Aldundiak.

Daewoori emandako laguntzak Euskal erakundeen iritzia

«Europak ez du ulertzen eskualde batek finantza alorreko ahalmen osoa izatea»

Agintariek salatu dute EAEko autonomia fiskala bera jarri nahi dela auzitan

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

Daewooren laguntzei dagokienez Europako Batzordeak hartutako erabakia «bidegabekeria-tzat eta benetako akas-tzat» hartu du Jaurilaritzak. Azken batean auzitan jartzen ari dena Euskal Autonomia Erkidegoko autonomia fiskala bera dela salatu du, baina «behar bezain gogor babesteko» asmoa duela iragarri du.

JOSU JON IMAZ Jaurilaritzako eleduna eta Felix Ormazabal Arabako diputatu nagusia prentsaurrekoan agertu ziren Europako Batzordearen deliberazioaren aurkako jarrera emateko. Bozeramailearen arabera, Europako erabakiak «sakon» aztertuko dituzte, ea noraino jotzen duten EAEko erregimen propioaren aurka; gero, «autonomia fiskalaren babesa azken muturreraino eraman» nahian, Luxenburgoko Justizia Epaitegian helegitea aurkezteko aukera aztatuko da. «Kontzertua babestu beharra daukagu, gure garapenerako tresna erabakigarria izanda ezin baitugu utzi Bruselatik auzitan jartzen», esan zuen Ormazabalek.

Imazek bi arazo bereizi zituen komisarioen erabakian. Alde batera, Ekimen programaren barruko laguntzak %25etik %20ra murriztu behar izateak «logikarik» ez duela aipatu zuen, eta gainera, une oro arrazoitu zuen Europak berak onetsi zituela bere garaian Ekimen programaren nondik-norakoak.

Bestalde, Europa maileru fiskalei buruzko «marko orokorrek» ados izanik ere, Daewooren «kasu konkretuaren aplikazioan» desadostasuna agertu duela nabarmendu zuen.

«Gerra luze bateko lehen bataila»

Gogoeta politikoak gailendu ziren Imazen nahiz Ormazabalen esanetan, eta Arabako diputatuak hitz gogor samarrak egin zituen. «Gerra luze bateko lehen bataila baino ez da», iragarri zuen,

Felix Ormazabal, Arabako ahaldu nagusia, eta Josu Jon Imaz, Industria sailburua.

eta halaber, azken finean auzitan jarri nahi dutena Kontzertu Ekonomikoa bera dela esan zuen.

Ildo horretan, zalantzan jarri zuen komisarioek oraingoan erakutsitako jokabidea estaturen batekin noizbait agertu izana. «Europar ez dute ulertzen Estatu bateko eskualde batek finantza edo ogasun alorreko gaitasun osoa izatea», gaineratu zuen.

Era berean, Imazek Espainiari begiratu eta Madrilgo Gobernuari «aktibotasuna» exijituko diotela iragarri zuen. Gainera, EAEk Europar «presentzia izateko nahiz esku hartzeko tresna zuzenak» behar dituela aldarrikatu zuen.

Ormazabalen hitzetan, «Administrazio zentralak auziari heldu behar dio, eta pozaren pozez egiten ez badu

ere, behintzat duintasunez egin beharko luke, Europar Estatu-egitura eraldatzea onartzerik ez baitago».

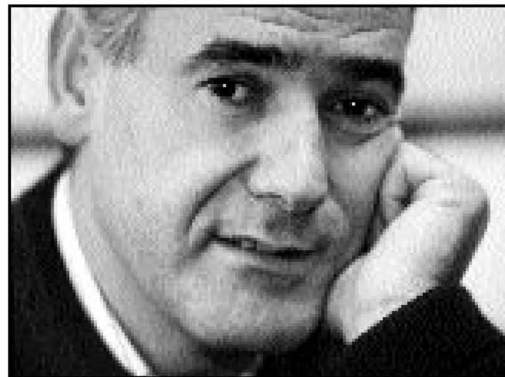
Bestetik, Imazen arabera, Daewook itzuli beharreko laguntzak 300 milioi pezeta-koak dira (12 milioi libera). Aferak inbertsioak uxatzean izan dezakeen eraginaz Ormazabali galdetuta, inongo laguntzarik ez dakarrela aitortu zuen.

«Enpleguak ez daude arriskuan»

A. Agirreurreta / Donostia
DAEWOOK Jundizen duen lantegiak aurrera egingo du, eta bertan sortutako enpleguak ez daude arriskuan. Hala esan zuen atzo Sabin Intxaurrek, Eusko Jaurilaritzako Enplegu eta Lan sailburua.

Hego Koreako multinazionalak eskatu eta jasotako laguntzak Eusko Jaurilaritzaren Industria Sailak eta Arabako Aldundiak

aztertu eta bideratu dituzte. Izan ere, multinazionalak Jundizen lantegi berria altxatzeko jasotako pizgarriak industria inbertsio berria egiteagatik jaso ditu, eta ez enplegu berriak sortzeagatik. Intxaurrekaren ustez, laguntza zuzenak eta pizgarri fiskalak ez legezkoak izanagatik, multinazionalak ez du Gasteizen dituen egitasmoak geldituko, eta beraz enpresa horre-

XOUSA SIMAL

Sabin Intxaurre, EAEko Lan eta Enplegu sailburua.

tako enpleguak ez daude arriskuan.

Intxaurrek ASLE Lan Elkartuko En-

presen egoitza berriaren inaugurazio egon zen atzo, Donostian.

«Errepresio sindikala» salatu dute Credit Lyonnaiseko langileek

Bordeletik etortzekoa zen zuzendaritza atzo Baionara, baina ez zen agertu

Hur Gorostiaga / Baiona

CREDIT LYONNAIS Banketxeak Baionako administrazio zentroko lau ordezkari sindikal kanporatu nahi dituela eta, ehun bat langile bildu ziren atzo Baionako Credit Lyonnaiseko zentralaren aitzinean «errepresio sindikala» salatzeke. Lau ordezkariak Bordeleko zuzendaritzarekin izatekoa zuten bilkura, baina ez ziren agertu, eta bilkura Bordelen eginen delako abisua eman zieten langileei.

Grebalarien delegazioa Baionako zuzendaritzarekin bildu zen, eta honek lau sindikatu ordezkarietara leporatu zien Ipar Euskal Herrikan kanpo eskaini zaizkien lanpostuak ez onartu izana.

UPNko Gobernuak prest dago foru administrazioan 35 orduak ezartzeko

Erredakzioa / Iruñea

NAFARROAKO Gobernuak prest dago urriaren lehen foru administrazioaren sindikatuarekin hasiko duen negoziazioan 35 orduen ezarpena mahaigaineratzeko, atzo Herri Administrazioaren kontseilari Rafael Gurreak erran zuenez. Negoziazioaren agendan sartuko duen 35 orduen proposamena «sendoa» dela uste du Gobernuak baldin eta urteko 1.592 orduen zenbaketa orokorraren barnean badago. Era berean, 35 orduen truke, produktibitatearen hobetzea edo lan malgutasuna lortu nahi du sindikatuengandik Nafarroako Gobernuak.

«Gobernuak erraten duenean negoziazioan 35 orduen kontua sartuko duela erran nahi du ados dagoela kontu hori jorratzearekin», adierazi zuen Gurreak. «Baina Gobernuak ulertzen du horren truke zeozker lortu behar duela, hala nola produktibitatearen hobetzea edota lan malgutasuna».

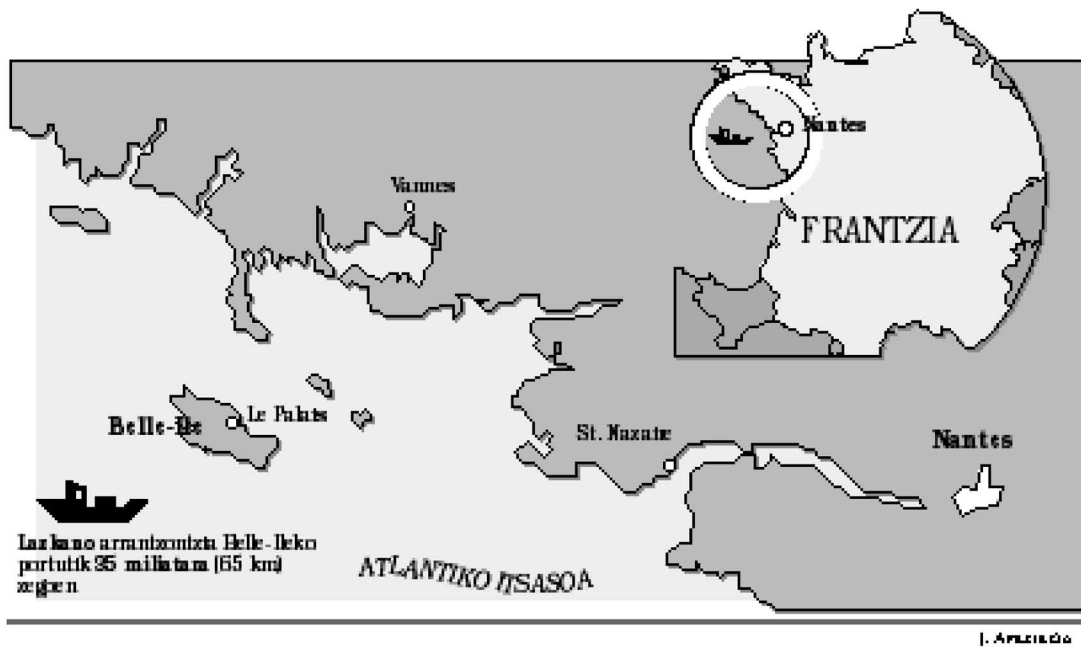
Arrantzale bat hil eta bi zauritu dira Lazcano ontzia suak hartuta

Ontzian izandako eztanda batek eragin zuen sua atzo

Ander Padda / Nantes

Arrantzale bat hil eta beste bi larri zauritu ziren atzo Britainiako kostaldean, Lazcano izeneko itsasontzian izandako sutearen ondorioz. Hildako arrantzalea Imanol

Urtizberea 41 urteko donostiarra da. Zaurituak Ernesto Gomes eta Jose Soto dira. Lehena portugesa da eta bestea galiziarra, eta Pasaian bizi dira. Sorospen zerbitzuek esan dutenez, ontzia bihar eguerdi aldera iritsiko da Pasaia.

ISTRIPUA atzo gauerdian gertatu zen. Lazcano izeneko 37 metro luzeko itsasontzia Britainiako kostaldetik 80 kilometro hegoaldera zebilen arrantzan, Belle-Ile uharteren hego-mendebaldean. Bederatzi arrantzale ari ziren. Bat-batean eztanda bat izan zen, eta gero ontzia suak hartu zuen, oraindik argitu gabeko arrazoiengatik.

Hildakoa eta bi zaurituak Nantes hiriko erietxera eraman zituzten atzo goizaldean. Imanol Urtizberea helikopteroan bertan hil zen, eta Ernesto Gomes nahiz Jose Sotok erredura larriekin iritsi ziren ospitalera, bata gorputz azalaren %90 eta besteak %40 erreta zeukatela.

Lazcano ontziak Pasaiaiko portuan du basea. Haren patroiak Madrilgo Sorospen Zentrora dei egin zuen istripua gertatu bezain laster. Handik Morbihaneko Sorospen Zentroa (CROSS) ohartarazi zuten, eta azken zentro honek antolatu zituen erreskate lanak.

Eguraldiak sorospen lanak oztopatu ditu

Lan horiek bertan behera utzi behar izan zituen Brest hiritik abiatutako helikopteroak, ikusgaitasun txarrak eraginda, eta eguna argitu arte ezin izan zuten erreskate aldera.

Hiru arrantzaleak harturik, artean hirurak bizirik, Nantesko erietxera eraman zituzten. Lazcano ontzia gaur arratsaldean iritsiko da Pasaiaiko portura, berarekin batera lanean ari zen Lagunak ontziak atotian ekarrita.

Luis Lazcano kaltetutako ontziaren jabeak adierazi duenez, eguraldi kaskarra dela eta oso zaila da Lazcano eta Lagunak ontzietako tripulazioekin harremanetan jartzea.

Bi arrantzale zaurituei dagokienez, arratsaldeko azken orduan Nantesko erietxean zeuden oraindik, baina, EGUNKARIAK jakin duenez, Euskal Herrira ekartzeko gestioak egiten ari ziren.

Istripu bakoitzeko greba egingo dute eraikuntzan

■ Bizkaian bihar izango den greba lan osasunagatik lehenengoa izango da eraikuntzan

Joseba Aizartza / Bilbo

BIZKAIKO eraikuntza alorreko 22.000 langileak grebara deituta daude bihar, Sondikako aireportuan iragan ostegunean izandako lan istripuagatik, eta, oro har, sektore honetan eta herrialde honetan maizegi gertatzen diren ezbeharrenatik protesta egiteko.

ELA, CCOO, UGT, LAB eta ESKK batera dei egin dute grebara. Ordezkari sindikalek atzo adierazi zuten, biharkoa lan osasun eta segurtasuna direla eta sektore honetan egingo den lehen greba izango da.

Ez da azkena izango, ordea: bost sindikatuak iragarri dutenez, aurrerantzean sektore honetan gertatuko den lan istripu larri edo hilgarri bakoitzeko greba bat egingo dute, obran bertan nahiz lanaren ardura duen enpresan.

Sondikako aireportuan gertatutako istripuari dagokionez, oraindik ez dira ezaugaritza Osalan, Lan Ikus-

karitza, Ertzaintza eta enpresen (Ferrovia eta Nexo) ikerketen emaitzak. Sindikatuak ez dute baloraziorik eman, beraz.

Langileen %80 ezegonkorak

Nolanahi ere, langileen ordezkariak oso argi utzi dute segurtasun neurriak bete ez izanak eragin erabakigarria izan zuela, bai istripu horretan baita sektorean gertatu ohi diren beste guztietan ere.

Horrekin batera, lan eze-gonkortasuna (langileen %80 ezegonkorak dira), aldi baterako lan enpresen (ABLE) erabilpena eta, aurrekoen ondorioz, benetako profesionalik ez izateak erreztu egiten dituzte istripuak sektore honetan.

Biharko greba egunean, sindikatuak manifestazioan parte hartzea dei egin diete langileei. Manifestazioa Bilboko Gran Via kalean dagoen Denbolan ABLEtik abiatuko da goizeko 11etan.

Sindikatu guztiek bat egin dute eraikuntzan segurtasuna eskatzeko.

Burtsa

• J.B. ANDUEZA •

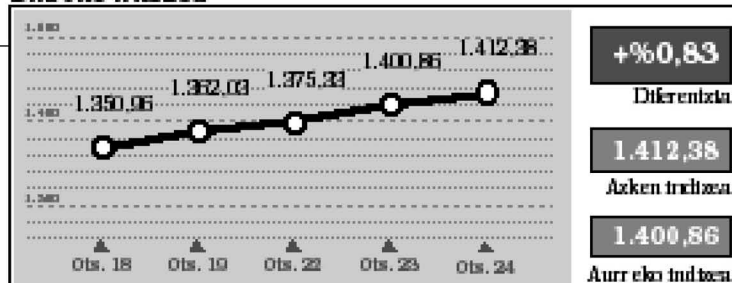
Good old times

Urtarrilak 13an Brasilgo krisia lehertu zenetik, Ibex-35ak ezin zion hamar milako mugarriari bi egunez jarraian eutsi. Hori atzo gertatu zen. Aspaldiko garai onak itzuli dira, good old times, urte hasierarekiko %3,94 irabazi du Ibex-35ak, bankuen %2 inguruko bultzada lagun.

Burbuila espekulatzaila batek jo ote gaitu? Erotu egin

al gara? Ez dut uste, 98ko datu makroekonomikoak oso onak dira, inflazioa eta interes tasak baxuak dira oso eta enpresen mozkinak altuak dira, barne eskaria eta EEB-Bak sendo baitabilta. Greenspanek zabaldu du oharra, neurrigabeko igoerei ezin zaie eutsi, baina diruak alternatiba gutxi ditu, European batipat.

Bilboko indizea

Dibisen merkatua

Dolarra (EUA)	1.1037
Libra Esterlina	0.6883
100 Yen (Japonia)	1.3365

Beste indizeak

New York (Dow Jones)	9,568.14 (+0.23)
Tokio (Nikkei)	14,355.45 (+0.1)
Madril (IBEX-35)	10,224.6 (+0.09)
Paris (CAC-40)	4,213.70 (+0.14)
Londres (FTSE 100)	6,307.6 (+2.48)
Frankfurt (DAX-XETRA)	5,058.26 (+0.09)
Milano (Milan)	24,520 (+1.65)

■ CAF enpresa gipuzkoarra 11,27 milioi euroko mozkinak izan zituen iaz. Fakturatu zituen 280 milioi euroen %51 atzerri-ara saldu zuen Jose Mari Baztarrika buru duen taldeak, eta Bilboko metroaren bigarren adarretarako 42 milioi euroko eskaria lortu berri du.

■ SAN MARTIN eguna iritsi da Zeltiarentzat: askotxo loditutako txerriak %15 galdu du bigarrenez.

Gobernua osatzeko erabakia hartu du Kosovoko ordezkaritza albaniarrek

UCKko buru Demacik Kosovo ordezkatzeko egitimitatea ukatu dio erakunde horri

Erredakzioa / Donostia

Oraindik autonomia politikorako akordioak sinatu ez den arren, Kosovoko albaniarrek aurrea hartu nahi izan dute, eta jada erabaki dute gobernua osatzea. Autonomia hitzarmena indarrean jarri arte egongo litzateke jardunean iraganbideko erakunde exekutibo hori.

RAMBOUILLET-EN bake negoziaketetan aritu den ordezkaritza albaniarrek Kosovorako behin-behineko gobernua sortzea erabaki du, atzo inguruko iturriek zabaldu zuten. Gobernu hori, gainera, Kosovoren Askapenerako Armadako (UCK) buruzagi batek zuzenduko luke.

Kosovoko albaniarren ordezkaritza UCKko ordezkarienez gain, Ibrahim Rugova moderatuaren Kosovoko Liga Demokratikoa (KLD) eta Rexhep Qosja-ren Mugimendu Demokratiko Batuak (MDB) osatzen dute. Gobernu ere alderdi horiek osatuko lukete, daukaten ordezkariaren arabera.

Gobernua iraganbideko erakunde gisa sortu dute, inguru hartako autonomia akordioa sinatu arte arte, hain zuzen ere. Kosovapress berri agentziak atzo zabaldu zuenez, justuki, «Kosovon hauteskunde libreak egin arte» jardungo luke gobernu horrek.

REMY DE LA MAUVINIERE / AP

Kosovoko albaniarren ordezkarietako kideak Rambouilleteko gazteluaren atarian, joan den astean.

Kosovapress-en arabera, Gobernu osatzeko erabakia astearte gauetan hartu zuten ordezkari albaniarrek Rambouilleten, bake elkarrizketak amaitu bezain pronto.

Ordezkari albaniarrek atzo goiza oraindik ere Rambouilleten eman zuten. Arratsaldean, Frantziako armadak haien zerbitzura jarritako hegazkinean itzuli ziren Pristinara, Kosovoko hiriburura.

Rambouilleten izandako

ordezkaritza albaniarrek hartutako erabaki horren aurka azaldu zen, ordea, atzo, Adem Demaci UCKko buru nagusia. Demaciren arabera, «erabaki hori hartu bada, UCKko gerrilla burutzaren printzipioen kontra hartu da eta pertsona batzuen saio bat soilik da. Iraganbideko gobernu horrek, Demaciren ustez, ez du legitimatzerik ez Kosovo ezta bertako herria ordezkatzeko. Gerrilla buru

politikoaren aburuz, gobernu bat osatzeko ekimenak Rambouilleten porrot egin zuten elkarrizketetan frakasatu batzuen saikera ahula da, «guztia gainera boterean mantentzeko». Gobernu hori kaltegarria den eta independentzia ikusten ez duen akordioa herritarrek onar dezaten lortzeko manipulazio saiakerak izan daitezkeela ere esan zuen UCK gerrillako buruak.

Fabius, Dufoix eta Herve ministroen errugabetasunerako adierazpenak egin dituzte akusaziokoek

■ Prokuradore nagusiaren iritziz, odol kutsatuaren afera «medikuntzaren porrot egitea izan da»

A.Sokarros / Baiona

ERREPUBLIKAKO Justizia Gorteko bi prokuradoreek, Laurent Fabius, Georgina Dufoix eta Edmond Herve ministro sozialisten errugabetasunaren aldeko hitzal-diak eman zituzten adierazpenak atzo odol kutsatuaren afera epaiketan. Jean-François Burgelin prokuradore nagusiaren iritzian, hiesaren birusaz kutsatutako odolaren tragediarekin gertatu dena «medikuntzaren porrot egitea» da lehenik eta behin. Magistratu honen jarrerak ez du inor ustekabean harapatu, zeren eta aurretik ere, bi aldiz, hiru ministroak ez zirela Errepublikako Justizia Gortean epaitu behar ebatzi baitzuten. Hala eta guztiz ere, auzi hau gertatu denez, bertan entzundako testigantzek «gure ikuspuntua baieztatu egin dugu» esan epaimahaikoen aitzinean.

Roger Lucas bigarren prokuradoreak, berriz, Fabius, Dufoix eta Hervé-ren erantzunkizun zehatzik ezin dela egiaztatzen iritzia. Haren ustez, «beti hobe izango da hobetun bat errugabetzat emanak izan dadin, errugabeak zigortuak izatea baino».

Elkarrizketetan denak irten dira «garaile»

■ RAMBOUILLET-eko gazteluan bi astez negoziazioan aritu diren alde bietzat balantzea egiteko eguna izan zen atzo. Eta espero zen bezala, biek «garaipentzat» jo dute euren alde lortutakoa.

«Lortu dugu Kosovoko arazoari irtenbide baketsua emateko bidean arrakasta garrantzitsua», esan zuen atzo Milan Milutinovic Serbiako lehendakariak. Zehaztu zuen, dena den, eurak ez dutela

amore eman, eta, beraz, garaile irten direla konferentzietatik.

Milutinovic, nolahi ere, onartu zuen elkarrizketa prozesuak berak ez duela emaitzarik eman, eta Kontaktutaldearen ikuspegitik porrota izan dela Rambouilletekoa. «Bitartekari baimenak porrotaren kamuflatzea da», esan zuen.

Serbiako ordezkariak prest agertu zirenen herenegun «akordioa betearaz-

teko indarren presentzia negoziatzeko». Horren berri jakin eta gutxira, ordea, aukera hori baztertu egin zuen Serbiako lehendakariak. «Ezin da onartu NATOko indarrak zabalitzea, ezta indar aliatu eta errusiarrek batuta ere». Serbiako ordezkarietako buruak jakinarazi zuen atzo datorren martxoaren 15ean hasiko den hurrengo elkarrizketa saioan izango direla.

Kosovoko albania-

rrek uste dute atxandak horretan nazioarteko komunitateak Belgraderi modu eraginkorrean egin ahal izango diola presio, eta azkenean bake akordioa euren aldekoa gertatuko dela.

«Proiektu hau iraganbideko epealdi bat baino ez da, hiru urte barru Kosovori behin betiko estatusa izatea ahalbidetuko diona», azpimarratu zuen atzo Rambouilleten izan den UCK-ko ordezkari batek.

Londresko Poliziak arrazakeriaz jokatzeko duela onartu du txosten ofizial batek

Egoera horri aurre egiteko neurriak hartuko dituztela iragarri dute agintariek

Erredakzioa / Donostia

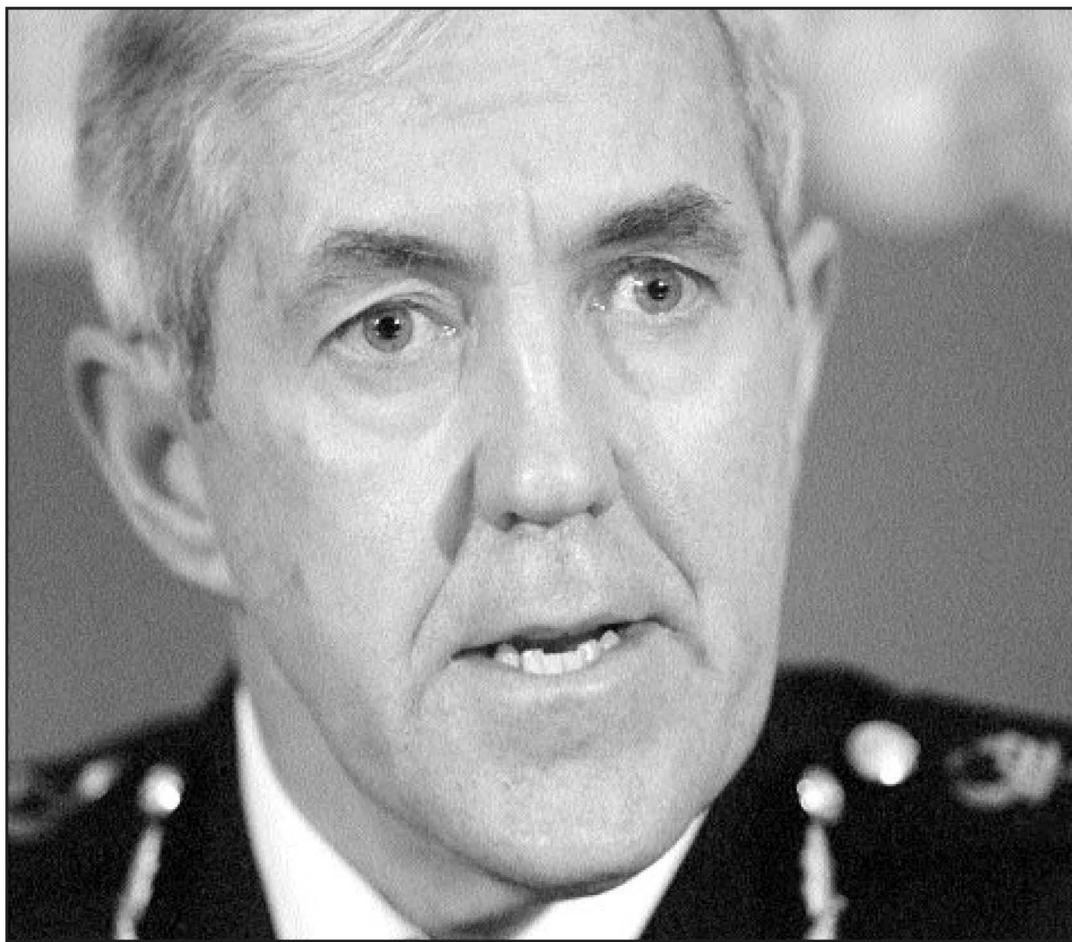
Londresko Polizia erakundeak «arrazakeria instituzionalizatua» dagoela dioen txosten ofiziala atzo aurkeztu zuten Londresen. Bertako agintariek aintzat hartu dute dokumentua, eta bertan arraza arteko harremanak hobetzeko biltzen diren gomendioak jarraituko dituztela jakinarazi dute. Poliziako buruak, baina, berretsi du ez duela dimitituko.

SOKA LUZEA DUEN afera da azken egun hauetan Erresuma Batuko gizartea, eta batez ere Londreskoa, erabat asaldatu duena. Arrazakeriak eragindako hilketak bat du iturburu, orain ia sei urte gertatutakoa.

Orduko hartan, azal zuriko gazte talde batek Stephen Lawrence izeneko 18 urteko mutil beltza hil zuen Londresko hego-ekialdean. Krimen harekin lotuta bost susmagarri atxilotu zituen Poliziak. Nahiz eta haiek hilketarekin lotuta zeudela nahiko agerikoa izan, inor ez zuten kondenatu.

Stephen Lawrencen senide eta giza eskubideen aldeko elkarteek behin eta berriz salatu zuten kasu horretan Londresko Poliziak arduragabekeriak jokatu zuela, eta horrexegatik ez ziotela inori hilketaren ardura egotzi ahal izan. «Arrazakeria instituzionalaren» biktimatzat jo zuten, hortaz, Lawrence.

Kasu horren karietara, azkenean, ikerketa ofiziala egitea agindu zuten agintariek. Haren emaitzak atzo zabaldu zituzten ofizialki, nahiz eta aurreko asteburu-

FIONA HANSON / AP

Sir Paul Condon atzo egindako agerraldian

rako jada ezagunak ziren, prentsara egindako filtrazioen bitartez.

Txosten horrek onartzen du «arrazakeria instituzionalizatua» dagoela Londresko Polizia metropolitanoan. Horrezaz gainera, argi eta garbi dio Lawrencen kasuan eraginkortasunik batere gabe aritu zela erakundea.

«Stephen Lawrencen hilketaren instrukzio prozedura akatsez josia egon zen, eta horrek ez du aitzakiarik», esan zuen atzo Jack Straw Erresuma Batuko Barne ministroak Parlamentuko komunetan ganberaren aurrean txostena azaltzeko atzo arratsaldean egindako agerraldian.

gomendioak

Gehiegikeriak eragoztearren

Stephen Lawrence gaztearen kasua aintzat hartuta, atzo ofizialki aurkeztu zen txostenak arrazakeriarekin lotutako gehiegikeriekin amaitzeko gomendioak ematen ditu.

Ikuskatzeak • Londresko Polizia Metropolitanoan aldioro ikuskatzeak egingo ditu Errege Ikuskaritza.

Diziplina • Datorren apirilaren lehen aurrera diziplina berria jarriko da indarrean erakundean, zaharra bertan behera utzita.

Arraza harremanak • Erresuma Batuan elkarrekin bizi diren arrazen arteko harremanak hobetzeko politika osatzea lehentasunatzat hartuko du Gobernuak.

Promoio neurriak • Poliziaren barruan gutxiengo etnikoetako kideak hartu eta sustatuko dira.

Ikerketa batzordeak • Ikerketa eta kontrol batzordearen eraginkortasuna handitu egingo da Polizia barruan.

Poliziaren arduragabekeria onartu arren, Strawk (Polizia metropolitonoko burua) jakinarazi zuen Sir Paul Condonek bere karguan jarraituko duela. «Sir Paulek onartu du txostenean arrazakeria instituzionalaz egiten den definizioa, eta horri aurre egiteko bitartekoak jartzen ahaleginduko da orain», jakinarazi zuen Barne ministro britainiarrak.

Condon jaunak aspalditik iragarria zuen datorren ekainean hartuko duela erretiroa. Atzo berretsi zuen uda arte jarraituko duela karguan, eta, bitarte horretan, Poliziaren barruan arrazakeriaren aurkako neurriak sustatuko dituela.

Kasua orain argituko delakoan

Txosten ofizialaren emaitzak ikusita, Lawrencen kasuak orain aurrera egingo duen esperantza agertu dute senideek eta giza eskubideen defentsan aritzen diren elkarteek.

Condonek berak atzo esan zuen orain sei urteko hilketaren arduradunak bila jarraituko duela haiek topatu arte. «Ez dut sekula Lawrencen hiltzaileak topatu eta atxilotzeko esperantza hori galdu», zehaztu zuen.

Omagheko atentatuagatik lehen akusatuak deklaratu du

Polizia britainiarrak IRAko hiru preso ohi atxilotu ditu Manchesterren

Erredakzioa / Donostia

COLM MURPHY, 48 urteko gizonezkoa, Ipar Irlandako Omagheko atentatuagatik lehena izan zen deklaratzeko atzo. Murphy bost minutuz egon zen Dublingo (Irlandako Errepublikak) Gorte Kriminal Gorenean, eta atentatuari buruz galdegin ziotenean ezer ez zuela esango erantzun zuen, Tadhg Foley Polizia inspektoreak adierazi zuenez. Omagheko atentatuan erabili ziren lehergaiak fabrikatzeko iazko abuztuaren 13tik 16ra konspiratzeaz akusatu dago Murphy, eta baita Irlandar Armada Errepublikanoaren (IRA) gisako legez kanpoko erakunde bateko kide izateaz ere.

Murphyk berriro azaldu beharko du auzitegian martxoaren 18an. Atxilotuta egongo da ordu arte.

Omagheko atentatua iazko abuztuaren 17an izan zen; 29 lagun hil ziren eta 200 gehiago zauritu. Benetako IRAk, IRAtik zatitutako taldeak, bere gain hartu zuen atentatua, baina su-etena indarrean jarri zuen egun batzuk geroago.

Omagheko atentatuagatik zazpi pertsona, tartean Murphy, atxilotu zituzten Ipar Irlandako eta Irlandako Errepublikako Poliziak joan den asteburuan.

Bestalde, IRAko hiru preso ohi atxilotu zituen atzo Ingalaterrako Poliziak Manchesterko (Ingalaterra) aireportuan, terrorismoa prebenitzeko lege britainiarra aintzat hartuta. Hirurak Ipar Irlandara itzultzeko hegazkina hartzeraz zihoazela atxilotu zituzten.

Atxilotuak Patrick Coyne, Sean McMonagle eta Tony Miller direla jakinarazi zuten Sinn Féineko iturriek, eta Ingalaterrara gimnasio bateko tresnak erosteko joan zirela gaineratu zuten.

Ipar Irlandan herritarren aurkako erasoak ez dira eten. Atzo goizaldera emakume gazte bati heriotza mehatxuak idatzi zizkioten larruazalean.

AUSTRALIAK, EEBB-EK, EUROPAKO BATASUNAK ETA JAPONIAK OSATUKO DUTE BATZORDEA

Timorrerako nazioarteko kontaktu taldea sortuko dute

■ Indonesia eta Timorren arteko bake prozesua bultzatzea eta gidatzea da taldearen helburua

■ Dilin, Timorko hiriburuan, kontsulatua zabaldu du Australiak, informazioa jasotzeko

■ Timorko egoera ekonomikoa oso larria da, eta arlo horretaz ere arduratuko da talde berria

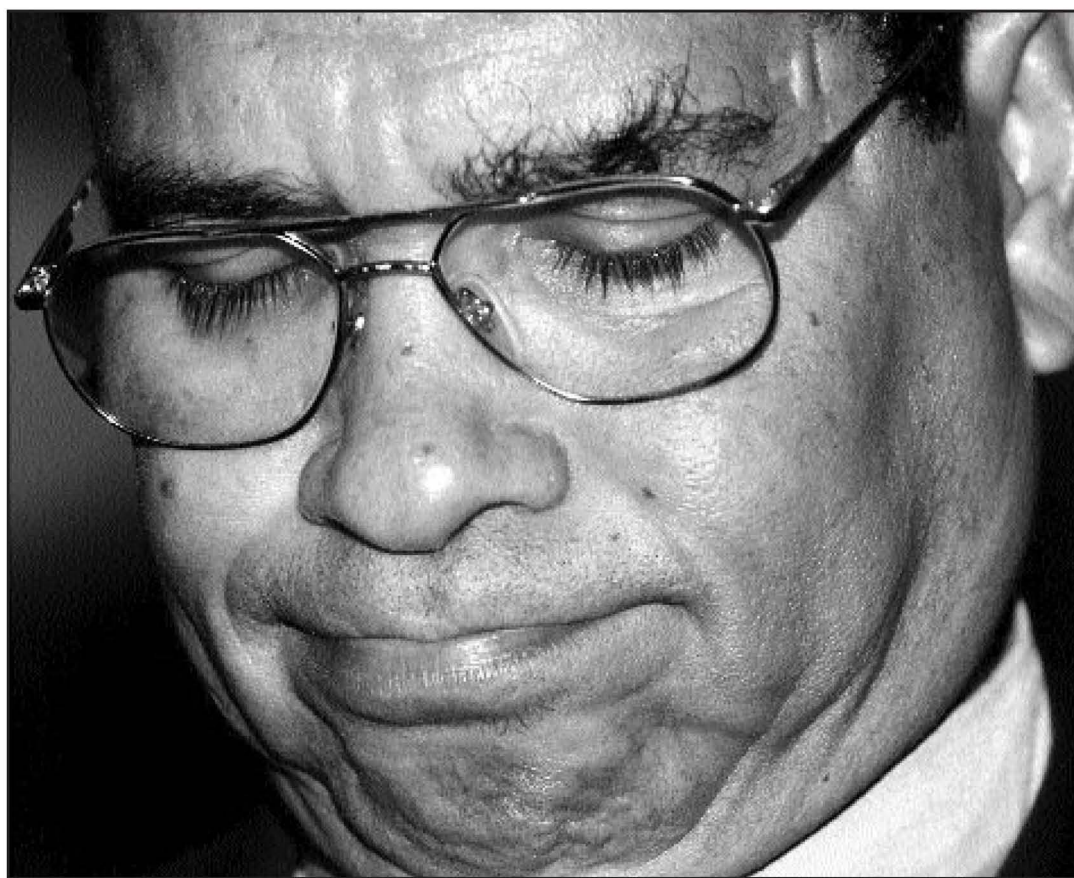
Agentziak / Sydney

AUSTRALIAKO Gobernuak atzo jakinarazi zuenez, Ekialdeko Timorri buruzko nazioarteko kontaktu taldea sortuko da laster, herrialde horrek eta Indonesiak duten gatazka konpontzen saiatzeko. Ordezkaritza zabal eta sendoa izango du, gainera, talde horrek, Australiako Gobernuak emandako azalpenen arabera. Hain zuzen ere, Australiak berak, EEBBek, Europako Batasunak eta Japoniak osatuko bide dute Ekialdeko Timorrerako kontaktu taldea.

Alexander Downer Australiako Atzerri ministroak atzo emandako azalpenen arabera, nazioarteko talde hori Timorko bake prozesua gidatzen eta bultzatzen saiatuko da, eta baita herrialde horren suspertze ekonomikoa sustatzen ere.

Ekimen hori aurrera ateratzeko, Australiak kontsulatua irekiko du Dilin, Timorko hiriburuan. Urrats horren helburua «informazioa bertatik bertara» eskuratzea da, egoera eta premiei buruzko «ahalik eta informazio zuzenena jasotzea».

Ekialdeko Timor Indonesiaren menpekota da egun, 1975ean inbaditu egin baitzuen. Astebete lehenago,

TORSTEN BLACKWOOD / EPA

Diliko gotzain Carlos Felipe Ximenes Belo, malkoei eusten, Australian Ekialdeko Timorren alde eginiko ekitaldian.

Portugalen kolonia zen oraindik.

Ildo horretatik, Timorko biztanleen zati handi batek independentzia nahi du, eta helburu horren aldeko borroka handia izan da azken urteotan. Indonesiak, berriz, errepresio gogorarekin erantzun dio beti eskaera horri.

Hala ere, inork uste ez zuen,

joan den hilean, ordu arteko jarrera erabat bigundu eta Ekialdeko Timorri independentzia emateko prest zegoela esan zuen Indonesiako Gobernuak.

Halaber, nazioarteko komunitatean ere izan dira hainbat mugimendu: Australia Indonesiaren alde egon da beti gai honetan, baina, orain, Ekialdeko Timorrek autonomia edo independentzia izatearen alde dago.

Gainerakoan, nazioarteko komunitateak beti gaitzetsi du Indonesiaren inbasioa, eta timortarrei beren eskubideak aitortzearen alde agertu da. Indonesiak egin duen politikaren ondorioz, oso herri pobrea da egun Timor.

Paramilitarrek Ekialdeko Timorko bi herritar hil dituzte Diliko auzo batean, tiroka

Agentziak / Dili

EKIALDEKO TIMOR-EK Indonesiari lotuta jarraitzea nahi duen paramilitar talde bat Timorko Dili hiriburuko Becora auzora sartu zen atzo eta tiroka hasi. Portugalgo telebistako kazetariak eta kamerak tiroketaren lekuko izan ziren, eta tiroketan bi timortar hil zituztela jakinarazi zuten. Gutxienez bost lagun zauritu zirela

gaineratu zuten. Hildako timortar horietako bat Joaquim de Jesus da, 21 urteko gaztea.

Portugalgo telebista kateko bi kazetari jipoitu egin zituzten paramilitarrek, eta filmatze ekipoak eta sakeleko telefonoak indarrez kendu ziezkieten.

Jose Alberto Carvalho kazetariak jakinarazi zuenez, paramilitarrek, jo ondo-

ren, Indonesiako tropen Diliko postu militar batera eraman zituzten. Han, bi ordu baino gehiago atxiki zituzten.

Egoera ikusita, kezkatuta azaldu ziren zenbait iturri. Xanana Gusmao Ekialdeko Timorko erresistentziaren buruzagi gerrillariak lasaitasunerako deia egin zien herritarrei. Tiroketan hildako bi timortarren hiletetan

lasai egoteko eskatu zuen Gusmaok.

Portugalgo presidente Jorge Sampaio ere mintzatu zen ekintzaz. Ekialdeko Timorrek gaur egun duen egoera «oso nahasia» dela esan zuen Sampaio. Lasaitasuna eskatu zuen, eta «irtenbide eraginkor eta egokia» bilatzeko gestioak azkartu egin behar dituztela adierazi zien Nazio Batuei.

EEBBetako eta Erresuma Batuko hegazkinen erasoak hilak eragin dituela esan du Irakek

■ Pentagonoak dio misilak jaurti dituela hegoaldeko debekatutako aire eremuan

Erredakzioa / Donostia

IRAKEKO hiriburu ondoko «instalazio zibil bati» eraso zioten atzo EEBBak eta Erresuma Batuko hegazkinak eta «herritarren artean hildakoak eta zauriak eragin» zituen, Irakeko Aire Defentsako bozeramaile batek INA agentziari esan zionez.

«Arratsaldeko 18.15etan (15.15ak Euskal Herria) Saudi Arabia eta Kuwaiteko aire eremutik sartu ziren etsaien 22 hegazkin eskudrillek Irakeko aire espazioa bortxatu zuten hegoaldean, eta Bagdade-rantz 48 irtenaldi egin zituzten», adierazi zuen Irakeko bozeramaile militarrek.

Eskudrillak osatzen zituzten hegazkinak ziren F-14, F-15, F-16 eta F-18ek, aurretiazko alertarako AWACS aparatu batek eta E2C batek.

Bozeramaile militarrek esan zuen beraien lur defentsek eta hegazkinak «etsaiei» behartu zirela alde egitera. Eraso arratsaldeko 19.20ak inguru amaitu zen, baina lehenago alarma tutuak entzun ziren Bagdaden, lehenengo aldiz iazko abenduko bonbardaketetatik.

Pentagonoak adierazi zuen, berriz, EEBBetako bonbarderoek Irakeko aire misilen aurka misilak jaurti zituztela hegoaldeko 33 paraleloko debekatutako aire eremuan.

Botikak banatu zain

Irakek 275 milioi dolarren truke erosi zituen botikak eta sendagaiak banatzeko daude oraindik, Kofi Annan Nazio Batuetako idazkari nagusiak atzo esan zuenez. «Jakiak petrolioaren truke egitasmoan erositako sendagaiak ez dira banatu, eta Irakeko Gobernuak harretaz berezia jarri behar du arazo horretan». Idazkari nagusiak adierazi zuen ez dela lehen aldiz premiazko gaien banaketa atzeratzen dena.

Hegazkin bat erori da eta gutxienez 64 lagun hil, Txina ekialdean, Wenzhou hirian

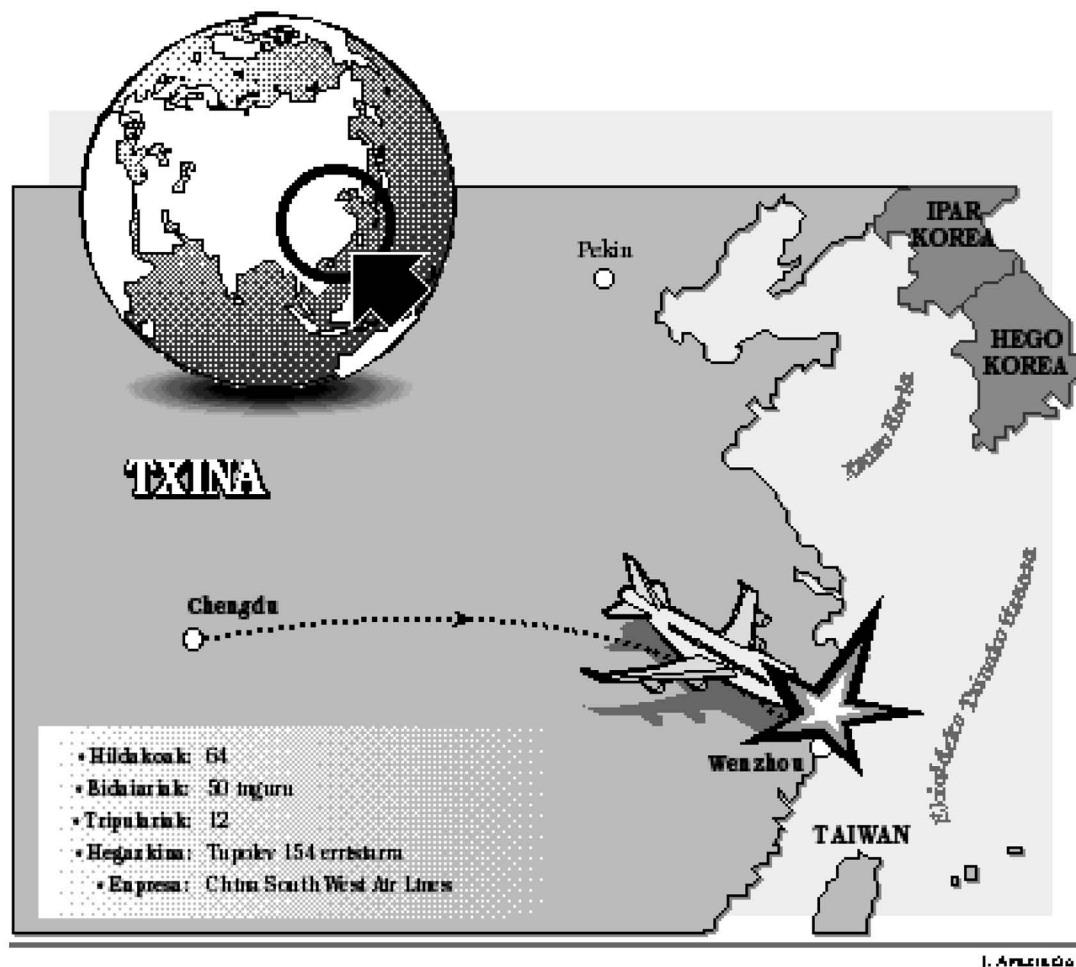
Bidaiariak ez ezik, amiltzerakoan azpian harrapatutako batzuk ere zendu dira

Agentziak / Pekin

China South West Air Lines enpresako hegazkin bat erori zen atzo Zhejiang probintziako Wenzhou hiriaren ondoan, eta ezbehar horren ondorioz, gutxienez 64 pertsona hil dira.

ISTRIPUA zerk eragin zuen ez dago argi baina gertakariari buruzko bi bertsio zabaldu ziren: batetik, Wenzhoun lurrartzera zihoanean eztanda bat izan zela hegazkinean azaldu zuten aireportuko iturri batzuk. Bestetik, berriz, aireportuaren inguruetan mendixka bat jo zuela esan zuten zenbait lekukok, eta horregatik jazo zela istripua.

Nolanahi ere, aireportuko funtzionarioek argi eta garbi utzi zuten inork ez zuela lortu ezbeharretik bizirik ateratzetik. Bidaiariaren kopurua ez zuten erabat zehaztu, baina 50 inguru zirela uste zuten aipatutako iturriek. Tripulanteak, berriz, hamabi ziren. Horrez gain, hegazkinak azpian harrapatutako etxeetako bi bizilagun ere hil ziren, guztira, 64 bat pertsona. Aireportuko iturrien arabera, kopuru hori handiagoa izan daiteke, gainera, hegazkinak erortzean azpian hartutako gorpuak kontatzen dituztenean. Biktimen artean atze-

rritarrik zegoenez argitu gabe zegoen informazio hau idazterako garaian.

Istripua izan duen hegazkina 14:20tan abiatu zen Chengdu hiritik (07:20 Euskal Herrian), eta 16:30etan galdu zuen Wenzhouko aireportuak haren arrastoa. Aireportuko iturrien arabera,

Handik lau minutura erori zen goitik behera.

Tupolev 154 hegazkina Errusian egindakoa zen eta tamainari dagokionez, Boeing 727 baten tankerakoa. Beraz, 160 bidaiari eraman zitzaizkeen. Egunotan Udaberriko Festak ari dira ospatzen Txinan, Urteberria,

eta asko eta asko dira batetik bestera bidaitzen duten herritarrek.

Kasualistatez, Txinako Gobernuak ordu batzuk lehenago iragarri zuen 1.200 milioi dolarreko inbertsioa egingo duela aire trafikoa kontrolatzeko sistema hobetzeko.

Mexiko Gobernua atzerritarren ekintzak ikertzen ari da

■ EZLNk indigenen eskubideei buruz bozka egingo du Chiapasen

Agentziak / Tuxla Gutierrez

CHIAPASKO Justizia Prokuradoretzak eskatuta, Mexikoko Gobernua gertutik jarraitzen ari da eskualde horretan dauden Gobernu Kanpoko Erakundeetako (GKE) langileak eta San Cristobal de las Casasko elizbarrutiko katekistak.

Kolektibo horietan «Chiapasko errealitatea ezagutzen ez duten» pertsonak daude eta «tentsioa» sortzen ari dira komunitateen artean, Prokuradoretzaren arabera. «Atzerritar horiek indigenen taldeek salatu dituzte bortizkeriaren hizkuntzan trebatzen ari direlako bizi-lagunak».

Eremu horretan gatazka armatua dago soldaduen eta Askapen Nazionalerako Armada Zapatistaren artean (EZLN).

Zapatistek bozketa bat antolatu dute maiatzaren 21erako, Chiapasko indigenen eskubideei buruz. EZLNk GKEei eta Baketze eta Adiskidetzeko Batzordeko legegileei eskatu die bozketaren segurtasuna gainbegiratzeko, baina Gobernuak esan du horretan arituko diren atzerritarrek kanporatuko dituela.

Milaka lagun Ocalanen alde Erroma eta Berlinen

■ Buruzagi kurduari asiloa eman edo ez aztertzen hasi da Erromako epaitegi bat

Erredakzioa / Donostia

ERROMA (Italia) eta Berlinen (Alemania) milaka manifestari atera zen kalera atzo, Abdullah Ocalan Kurdistango Langileen Alderdiko (PKK) buruzagiari babesa eskaintzeko eta joan den astean Israelen Berlingo enbaxadan hil ziren hiru kurduak omen egiteko.

Bi manifestazioak segurtasun neurri handiekin egin ziren. Italian 25.000 bat kurdu bildu ziren, Europako hainbat herrialdeetatik espreski inguratutakoak. Berlinen, berriz, 7.000 ingu-

ru lagunak parte hartu zuten manifestazioan.

Bestalde, Austriako Graz hirian turkiarren Bet egoitzari bi koktel molotov jaurti zioten ezezagun batzuek herenegun. Poliziak lau lagun atxilotu zituen ustez ekintzarekin zerikusia izateagatik.

Ocalanen abokatuak buruzagi kurduari asilo eskubidea onartzeko errekurtsioa ezarri zuten Erromako epaitegi batean, eta epaitegia atzo hasi zen hori aztertzen. Ocalan Turkian atxilotuta dago eta abokatuak Ankararen baimenaren zain daude hara sartzeko.

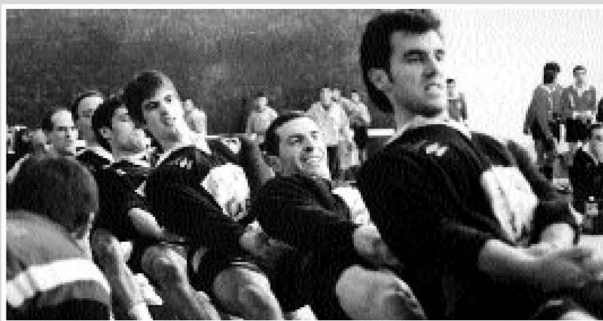

Kurduen alde milaka lagun bildu ziren atzo Erromako kaleetan.

ALESSANDRO BIANCHI / EPA

• **Futbola**

Reala: Sa Pintok baieztatu egin du inoiz Sporting de Lisboara itzultzeko asmoa daukala, baina oraingoz Realean segituko du → **33**

• **Sokatira**

Munduko Txapelketa: Gaur hasiko da Irlandan Mundiala, eta euskal herritarrek maila ona emateko prest daude → **36**

Alaves ♦ Nicola Berti italiarraren prestaketa atzeratu egin dela esan zuen atzo Manek

Terapiarik onena

Emaitza onak eragin positiboa izan duela dio entrenatzaileak

Ivan Santamaria / Gasteiz

ALAVES-EKO entrenatzaileak, Jose Manuel Esnal *Manek*, taldeak duen bolada ona izan zuen hizpide prentsaren aurrean eginiko agerraldian. Maneren ustez, emaitza horiek jokalarientzat «terapia onena» dira. «Orain arte emaitzak eta egoera psikologikoaren artean harreman egonkorra izan dugu, baina emaitza onak potentzialki ona den egoera hori hobetu egiten dute», esan zuen.

Maneren ustez, Tenerifen eta Zaragozan emaitzari buelta eman izana azpimarratzekoa da: «Garrantzitsua da talde batek egoerari buelta ematen jakitea, eta ez soilik ondo jokatuz, baita golak sartuz ere».

Gabonetan fitxaturiko jokalariekin erasoan «egonkortasuna» irabazi dutela uste du Manek. Horrez gain, jokalar horiek etorri eta gero taldean sartzeko entrenamenduetan sortzen den lehia gogorra taldearen onerako dela iritziz du Alaveseko entrenatzaileak.

Dena den, Balmasedakoak azken partiduen garrantzia erlatibizatu zuen. Maneren ustez, azken bost edo sei partiduak dira funtsezkoenak. «Azken norgehiagokak ga-rrantz handikoak dira, ez dago atzera bueltatzetik. Egia da orain jokatzen ditugun partiduak galduz gero atzean gelditu gaitzkeela, baina ezin da alderatu», aipatu zuen.

Taldearen jokoa polemika sortu duten bi kontuen inguruan ere mintzatu zen Manek. Alde batetik, ezker hegalean dauden arazoak. Bestetik, Nicola Bertiren egoera fisikoa. Ezker hegalearen inguruan polemika piztu da azken asteetan, eta hor aritzen

JOSEBA OLALDE

Manek, Alavesen entrenamendu batean.

diren jokalariek kritika ugari jaso dituzte. Manek ez zuen nahi izan eztabaida gehiago puztu: «Ulertu behar dugu zein jokalar ditugun eta noren aurka jokatzen dugun. Taldeak jokoaren alderdi batean akatsen bat badu ez dut esango. Taldearen errendimendua toki batean bereiztea da eta ez dut hori egin nahi».

«Nahi dugunetik urrun da Berti»

Nicola Berti jokalar italiarraren egoera fisikoa ere izan zuen mintzagai Manek. Berti italiarra sasoian ez dagoela bistakoa da, eta horrek hainbat zalaren kezka eragin du. Alaveseko entrenatzaileak

MANE

■ ■ ■ «Garrantzitsua da talde batek egoerari buelta ematen jakitea, eta ez soilik ondo jokatuz, baita golak sartuz ere»

Berti sasoiz kanpo dagoela onartu zuen: «Uste genuen prestaketa arinagoa izango zela, jokalararen konpromisoa ere alde horretatik zihorian, baina espero baino gehiago atzeratu da». Arazoak non izan daitezkeen ere ez zuen argitu entrenatzaileak: «Bera

nahiko ondo entrenatzen dabil, hasierako hiru asteetan lan handia egin zuen, eta gure asmoa laugarren astetik aurrera besteen mailatik gertu egotea zen, baina ez genuen lortu. Azken egunean asko hobetu duen arren, nahi dugunetik urrun da».

Manek beste jokalar batzuk pisuarekin arazoak izan dutela ekarri zuen gogorra, eta, horiekin bezala, Bertiri ere laguntza ematea beharrezkoa dela. Dena den, erdilari italiarrak taldeari gauza onak eman ahal izatea espero du entrenatzaileak. «Ez dugu nahi 1992. edo 1994. urteko Berti berreskuratzea. Baina uste dugu taldearentzat lan ona egin dezakeela».

Canabalek zaintiratu izan zuen saioan

Manolo Canabalek zaintiratu txiki bat izan zuen eskuin izterrean. Atzo arratsaldean medikuekin biltzekoa zen, lesioaren nondik norakoak aztertze-ko. Dena den, badirudi arazoa ez dela larriegia, eta gaur entrenatzeko moduan izan daiteke. Canabal beste lesio batetik sendatu berria da.

Teknikariek ez dute oraindik obretako proiektua amaitu

Jose Angel Cuerda Gasteizko alkateak atzo baieztatu zuenez, udal teknikariek ez dute Mendizorroztako obrak bukatzeko proiektua aurkeztu. Cuerdaren esanetan, txosten hori egun gutxi batzuetan amaituko dute. Mendizorroztako lanentzako diru ekarpen hitzarmenaren sinaduran, Cuerdak udalak obrak amaitzeko duen konpromisoa berretsi zuen, baina ez zuen eperik zehaztu.

Racingen aurkako partidurako autobusak dohainik

Alavesek Santanderrera joan nahi duten zale guztiei autobusa ordaintzea erabaki du. Azken asteetako emaitzek eta Gasteiz eta Santander artean dagoen hurbiltasunak Sardineroa Alaveseko jarraitzaile asko gerturatzea eragin dezake. Racingek bidalitako sarreraren prezioa 4.500 pezetakoa da.

Reala ♦ Sa Pintok inoiz Lisboara itzultzeko asmoa du, baina orain Realean segituko ei du

Aterpeko azalpenak

«*Reala ez dago, Sporting bezala, beti irabaztera behartuta*»

Enekoitz Esnaola / Donostia

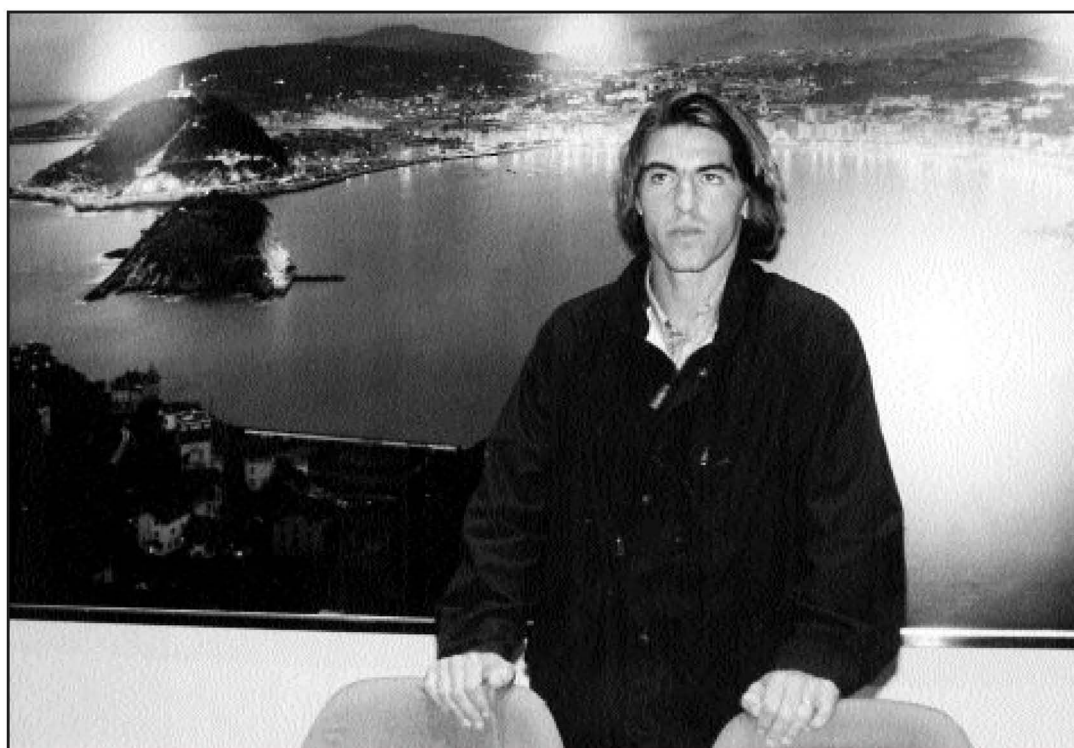
EURIA ari zuen atzo goizean Zubietan, eta Ricardo Sa Pinto portugaldarra ez zen, non-bait, oso gustura egongo. Ez zaio euria gustatzen, eta «Lisboako eguzkiaren nostalgia» daukala esan berri du Lisboan bertan. Eta ez hori soilik: Sporting de Lisboara itzultzeko gogoia zeukala ere esan zuen han, eta Realak ez duela, Sportingek bezala, beti irabaztera jokatzeko. Adierazpenok direla eta, atzo prentsaurrea eman zezan eskatu zioten komunikabideek, eta, aurretik esan bezala, euria ari zuen arren, irribarretsu zegoen. Hori bai, prentsa-aretoa sartu zen, aterpera.

«Ez da ezer izan. Eta horregatik nago pixka bat harrituta adierazpenek eduki duen oihartzunarekin. Egia da nik han esan nuen guztia, baina interpretazioa ez da nik esandakoaren gauza bera». Hori esanez ekin zion Sa Pintok prentsaurreri. Egia da, beraz, Sporting de Lisboara itzultzeko gogoia daukala. «Bai horixe! Neure bihotzeko kluba da. Tituluak irabazi ditut han, han nengoela iritsi nintzen selekzioa, han negola egin naiz ezagun...». Baina 2001a arteko kontratua dauka Realarekin –eta 3.500 pezetako klausula– eta «asmorik ez» du orain kluba uzteko. «Gustura nago hemen, eta kontratua betetzen saiatuko naiz». Baina baina bat dauka. «Baina nik ezin dut, beste edozeinek ezin duen bezala, ziurtatuta ordura arte hemen egongo naizela, klubari igoal iritsiko zaio-lako noizbait eskaintza on bat, edo neuri...».

Esan zuen egia dela Sporting beti irabaztera ateratzen dela, «Portugalen horretara behartuta dagoelako. Realak, aldiz, ez dago horretara behartuta Espainiako Ligan, Realak ez delako Real Madrid edo Barcelona. Hori bai: beti irabazten saiatzen da Realak».

Eta nola ez, euriak ere mintzatu zen, kanpoan zaparrada ari zuela. «Egia diot: ez dut gustuko euria. Askoz nahiago dut eguzkia. Eguraldi hau gogorra da niretzat».

Zer egiten duen gaizki jokatzeak edo gol okasio nabarmenak huts egiteak...

Ricardo Sa Pinto, 1997ko uztailaren 17an, Donostiara heldu zenean Realarekin fitxatzeko.

«Gauzak desberdinak lirateke gol gehiago sartuta»

■ «GUSTURA» dago Sa Pinto «Realean, Donostian eta Euskal Herrian», baina hobeto egon omen daiteke. «Ez nago oso kontent nire jokoarekin. Batez ere gol gehiago sartzea gustatuko litzaidake –hiru gol daramatza Espainiako Ligan–. Gauzak desberdinak lirateke horrela. Horrek ez dauka zerikusirik zelaiko postuarekin, erdi-punta jokatutakoan ere izan ditudalako okasioak. Batzuetan zorte txarra izan dut, baina lasaitasuna falta zait atearen aurrean. Hala ere, ez nago obsesionatuta gai horrekin».

4-0 txinatarren kontra. Beijing Guoan, Txinako taldearen kontrako lagunarteko partidua jokatu zuen atzo Realak Zubietan, eta 4-0 irabazi zuen. Llorentek (bi), Graciak eta Cvitanovicek egin zituzten golak. Guerrero ez zen aritu, ezta Kuhbauer ere. Realak B-tik Alvarezek, Urzelaik, Etxabek, Barkerok, Rubenek eta Llorentek jokatu zuten. Realak gaur 10:00etan entrenatuko da.

Klubak dio «normala» dela hark Lisboan hori esatea

■ ANDONI IRAOLA prentsa-arduradunak eman zuen atzo Realaren iritzia gai horri dagokionez, eta esan zuen klubak ez duela arazorik Sa Pintorekin. «Ez dugu uste Sa Pintok Realak utzi nahi duenik. Gainera, normala da Sa Pinto bera hango izanda eta bera Lisboan egonda hori esatea. Sporting de Lisboa beti irabaztera ateratzen dela eta Realak ez esatea da guretzat mingarriena. Baina, bestela, ez dugu arazorik harekin, eta harrituta gaude komunikabide batzuetan honek eduki duen oihartzunarekin».

De Pedrok hilabeterako dauka zuntz haustura bategatik

E. Esnaola / Donostia

REALA bere joko sortzaile-rik onena gabe gelditu da hilabeterako, Javier de Pedro erdilariak zuntz haustura duelako ezkerreko hankan. Joan den igandean Atletico de Madriden kontra egin zuen lesioa, –hamabosgarren minutuan, jokalaria atzo zioenez–, eta Bernd Krauss entrenatzaileak zelaitik kendu zuen partidua bukatzeko hamahiru falta zirela. Atzo arte, ordea, ez zen jakin nolako lesioa daukan De Pedrok.

Klubeko medikuek oharrean ez zioten jokalaria zenbat denbora beharko duen berriro jokatzeko, baina gutxienez hiru bat aste behar dira horrelako lesiotik osatzeko. Gauzak horrela, De Pedrok ezingo du igande honetan Coruñan Deportivoaren kontra jokatu, ezta Anoetan Villarrealen kontra eta gero Valladoliden ere. Taldeak martxoaren 21ean Barcelona hartuko du, eta ikusi egin behar erdilaria ordurako ondo dagoen ala ez. Barçaren ondoren, berriz, San Mamesen jokatuko du Realak.

Garrantzitsua da hark ez jokatzeko, ez baititu Realak joko sortzaile sobera. Gainera, Dietmar Kuhbauerrek min hartuta segitzen du. Oso litekeena da Mikel Aranburuk lehen ekipoarekin segitzea, eta baliteke Jose Javier Barkerok Realak B-ko ezker erdilariak aukeraren bat izatea; hain zuzen, De Pedro lehen itzulian min hartuta egon zen partidubatean –Valladoliden kontrakoan–, Barkerok jokatu zuen erdian ezkerretik.

Txistu egiten dietenei erantzunez

Lehengoa Realako jarraitzaile batzuek txistuak jo zituzten De Pedrori, eta ez da lehenengo aldia. Jokalaria atzo esan zuen haiek hori egiteko «eskubidea» daukatela. «Gainera, ez dago gaizki haiek nitaz kexatzea, gehiago egin dezakedala uste dutelako. Baina gutxiengoa dira haiek. Ez naiz kikilduko».

Athletic ♦ Celta taldeko Makelele erdilaria lesionatu egin zen atzoko entrenamenduan

Athletic eta Bigarren B mailakoak berbetan

Sekretupean

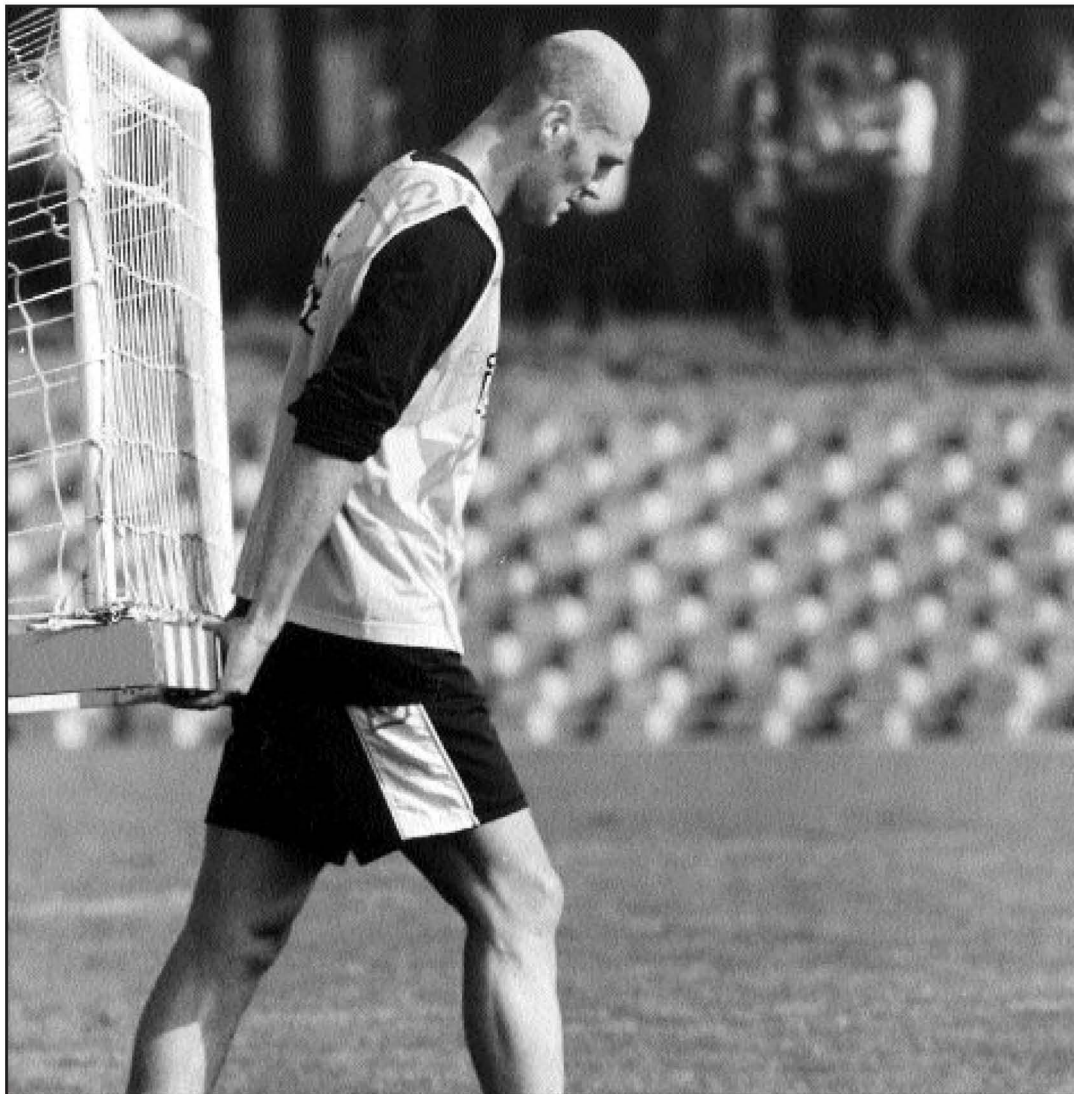
Berrehun zalek ez zuten Athletic-Bermeo partidua ikusterik izan

Ramon Basaldua / Bilbo

BERREHUN bat zale bildu zen atzo Lezaman Athletic eta Bermeoren arteko partidua ikusteko asmoz. Zaleak ahoa bete hortz geratu ziren Luis Fernandezek ez zielako utzi norgehiagoka ikusten. Bermeotik etorritako zaleek partidua ikusten uzteko eskatu zioten Athleticeko entrenatzaileari, baina hark ez zuen amore eman, eta bakean uzteko erantzun zien. «Joan zaitetze zuon herrira eta utz gaitzazue gure lana bakean egiten», esan zion Fernandezek Bermeoko zale bati.

Esan beharrik ez dago Lezaman bildutako zaleak oso haserre zeudela Luis Fernandezek hartutako erabakiarekin. Athleticeko entrenatzaileak argudiatu zuen berak ez zuela iragarri talde zuri-gorriak atzo Bermeoren aurka jokatu zuenik. Egia esateko, Athleticek ez du iragarpen ofizialik egin, eta jokalaria izan ziren astearteko entrenamendua amaitu ostean Athletic-Bermeo partiduen berri eman zutenak. Entrenamenduaren ondoren Athleticek bidalitako ohar batean, barkamena eskatzen zaie Lezaman bildutako zaleei, baina partidua ez zegoela iragarrita gogoratzen da.

Hala ere, zaila da ulertzen zer dela-eta hartu zuen Fernandezek hartu zuen ebazpena. Izan ere, lehen ekipoko sei jokalaria baino ez zuen

Roberto Rios, Lezaman egindako entrenamendu saio batean.

parte hartu Bermeoren kontrako partiduan: Lasa, Valencia, Jorge Perez, Rios, Jose Mari eta Nagorek. Gainera, Athleticeko entrenatzaileak ikusi ere ez zuen egin norgehiagoka, plantillako gainerrako jokalarien entrenamen-

dua zuzentzen izan zelako. Athleticek 4-1 irabazi zion Bermeori. Norgehiagoka lau rogeita hamar minutukoa izan zen hiru zatitan banatuta. Zuri-gorriek goizez entrenatuko dira gaur, 10:30etatik aurrera Lezaman.

Bestalde, Makelele, Celta taldeko erdilaria lesionatu egin zen atzoko entrenamenduan. Litekeena da Makelelek ez jokatzera Athleticean aurkako partiduan. Gogoratu behar da Michel Salgado eta Mostovoik ere ez dutela

ATHLETIC eta Bigarren B mailako lau talde bizkaitarren ordezkariak bilera izan zuten atzo Ibaigane jauregian. Barakaldo, Bermeo, Gernika eta Lemoa taldeetako presidentek Levante taldeak egingako eskaintzaren berri eman zieten Athleticeko arduradunei. Ez zen akordiorik izan atzoko bileran, eta bi aldeak berriz bilduko dira hogeitau egun barru. Bigarren B mailako lau talde bizkaitarrek Athleticekin duten kontratua datorren ekainean amaitzen da. Pedro Villarrolek zuzentzen duen Levante taldeak egindako eskaintzak boskoiztu egiten ditu egun Barakaldo, Bermeo, Gernika eta Lemoa Ibaiganeetik jasotzen duten diru kopurua. Atzoko bilera egin ostean Jose Mari Arratek zuzentzen duen direktibak badaki zer eskatzen duten Bigarren B mailako lau taldeetako ordezkariak. «Maiatzera arte Athletic lau taldeekin dituen kontratuak hobetzen saiatuko da», esan zuen atzo Bigarren B mailako taldeetarikordezkari batek. Athleticek hiru milioi pezeta (120.000 libera) ordaintzen dizkio urtero Barakaldori. Bermeo, Gernika eta Lemoa 1.350.000na pezeta (54.000 libera) jasotzen dute.

jokatuko San Mamesen. Azkenik, Valencia eta Athleticen arteko partidua ez dute telebistaz eskainiko. FORTAko telebistek eta Canal Plussek beste norgehiagoka batzuk aukeratu dituzte zuzenean emateko.

hor zain

Egutegi bateratua bi urtean behingo Mundiala baino lehen

UEFA eta FIFAk agintariek atzo egindako bileran erabaki zuten bi urtean behingo Mundialaz eztabaidatu aurretik ezinbestekoa dela egutegi bateratu bat lortzea. Joseph Blatter eta Lenart Johansson, FIFA eta UEFAko presidentek, erabat ados azaldu ziren gai honen inguruan: «Ezin dugu Mundiala bi urtean behin jokatu, egutegi bateratu bat lortzen ez

badugu». Blatterrek esan du 2009 arte ezingo dela bi urtean behingo Mundiala lortu.

Laziok Owen fitxatzeko lehen aukera izango du

Laziok Michael Owen Liverpoolko aurrelaria fitxatzeko lehentasuna izango du, jokalariaekin akordio batera iritsi ondoren —jokalaria berak hala onartu du—. Lazio 40 milioi dolar ordaintzeko prest dago, eta baliteke laster Vieri, Salas eta Owen izatea Lazoren aurrelariak.

Manchester Rivaldo fitxatzen saiatu zen

Ingalaterrako egunkari batek argitaratu duenez, Manchester United taldea Rivaldo Barcelonako jokalaria fitxatzen saiatu zen, baina jokalaria ez zuen onartu. Manchesterrek 28,8 milioi dolar eskaini zituen, baina Barcelonako jokalaria 104 milioiko klausula du. Manchesterrek ukatu egin du Rivaldo fitxatu nahi zuenik: «Ez da egia Rivaldo fitxatu nahi genuenik. Hori guztia zaborra baino ez da».

Italiako talde handiak aberasteko bidean

Italiako talde indartsuenek datozen urteotan aberasteko bide bikaina aurkitu dute, telebistako eskubide banaketa berri bat hitzartu ondoren. Hemendik aurrera talde bakoitzak bere kasa salduko dizkio eskubideak telebista kodetuari. Horrek esan nahi du orain arteko banaketa proportzionala amaitu dela, eta talde handiek izugarriko dirutzak irabaziko dituztela.

Flamengok hiru milioi dolar zor dizkio Romariori

Flamengo taldeak hiru milioi dolar zor dizkio Romariori, eta hiru hilabeteko soldata jokari guztiei, atzo klubeko zuzendaritzak onartu zuenez. Rodrigo aurrelariak —guar egun Santos taldean—, 550.000 dolar kobratzeko dituzte oraindik, eta Joel Santana entrenatzaile ohiari 500.000 dolar zor dizkio. Kluba erabat zorpeturik dago, eta ez dute egoera zuzentzeko biderik aurkitzen.

Txirrindularitza ♦ Manuel Sanromak eskuratu du neoprofesionalen lehen garaipena, Cipollini esprinta irabaziz

Gazteak eta bizkorrak

Historiak eman dituen ziklistarik onenetariko askok oso gazterik egin zuten garaipenarekin lotura

Xabier Usabiaga / Donostia

AUSARDIA eta ilusioa. Gaztearen bi ezaugarri. Bertute horiei esker urteoro profesionaletara saltoa eman ohi duten txirrindulari batzuek euren konplexuak gainditu eta kokildu gabe egiten diote aurre maila berriari. Zorte pittin baten laguntzaz, baita gailendu ere. Adibide esanguratsua orain egun bi jaso genuen, Valentziako itzuliko estreinako etapan: Manuel Sanroma esprinter ausartak (Almagro, Espainia, 21 urte) Mario Cipollini handia mendea hartu baitzuen. «Ezin dut sinetsi», bota zuen Sanroma gazteak garaipenaren zorabioa menderatu ezinik, eta Cipollinik lanak zituen gertatutakoari ameto emateko. Erantzunik gabeko galderak ostuko zioten afaldu ondorengo sosegua, dudarik gabe: nola, zergatik, nondik...

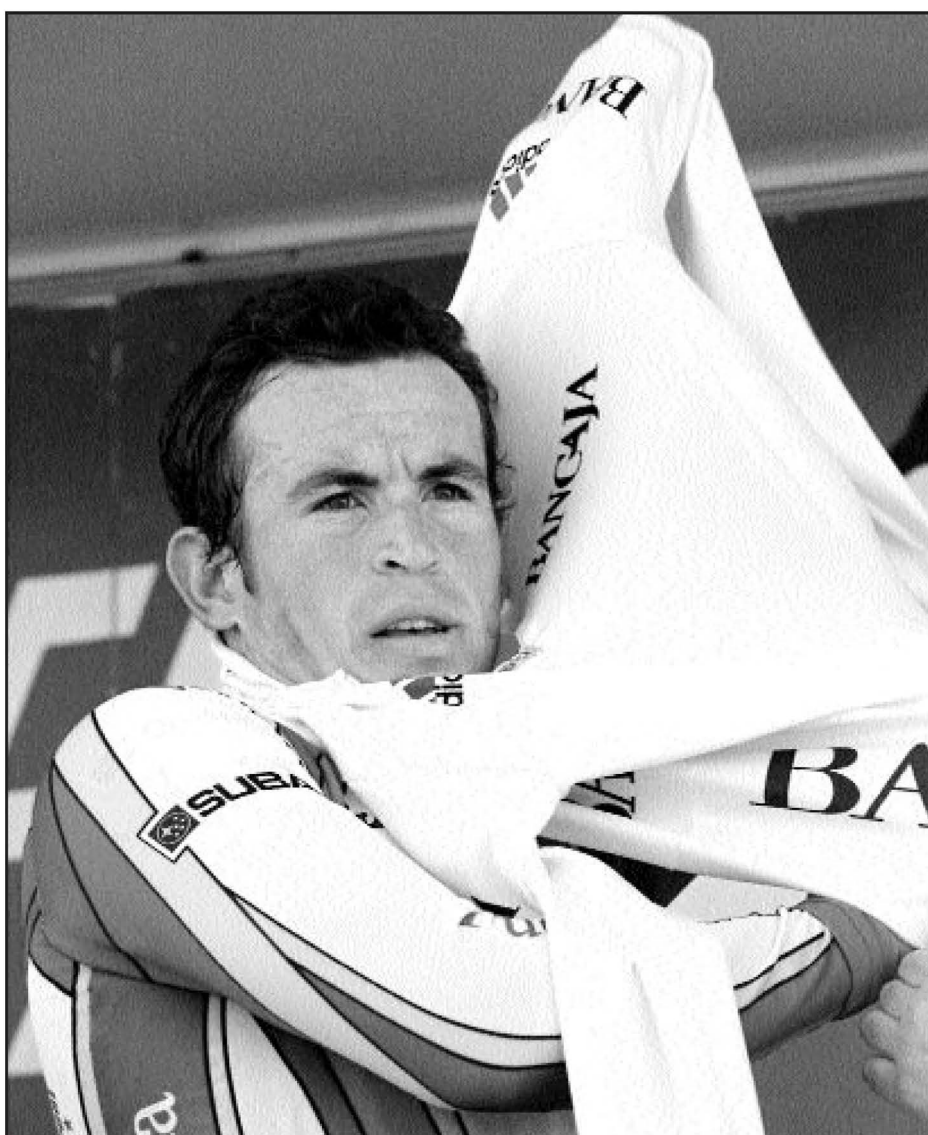
Antzina, gaur bezala

Kontu horiek, ordea, ez dira gaur goizekoak, eta txirrindularitzaren historian beti gertatu izan dira antzeko kasuak; bakoitzak bere garrantzia izaki, jakina. Hastapenetaraino joanaz, Tourra antolatu zen bigarren urtean, 1904an, Henri Cornet frantziarra gailendu zen, artean 20 urte ere ez zituelarik.

Beste bi kasu ezagun —eta apustu asko eragindakoak—, Felice Gimondi eta Laurent Fignon izan ziren. Oso gazterik erdietsi zuten haiek biek ere Tourra, 22 urterekin: Gimondik profesionaletako lehen urtean, eta Fignonek bigarren urtean.

Eddy Merckxek ez zuen horren gazterik Tourrik eraman, baina Munduko txapel-dun izan zen 22 urte egin orduko: 1967an, profesionaletako hirugarren denboraldian. Eta 23 urte egin aurretik Giroa ere ageri zen bere palmeresean.

Orain urte gutxiko kontuetara etorritik, Indurainek oso gazterik eman zuen profesionaletarako saltoa —19 urterekin, Hinaultek bezala—, eta bapatean hasi zen garai-

Manuel Sanroma gaztea, Valentziako Itzulian liderraren elastikoa soinean jartzen.

penak eskuratzen. Debutaren urtean (1984) Etorkizuneko Tourreko etapa batean gailendu zen; hurrengo urtean bi etapa erdietsi

zituen proba berean; eta 1986an irabazi zuen lehen itzulia, Murtzia aurrea eta Etorkizuneko Tourra gero. Egungo tropelean ere badi-

ra oso gazterik heldutako ziklistak. Laurent Jalabert, esate baterako, profesionaletako lehen urtean (1989an) hasi zen bere garaipen zaku-

gizenari jaten ematen. Saltoa 20 urte besterik ez zituela eman arren, Armoriqueko Itzulian gailendu zen, aurrez etaparen bat irabazi eta gero, eta hurrena Limousingo Itzulia ere irabazi zuen.

Jan Ullrich ere bai

Beste bi kasu deigarri dira Jan Ullrich eta Frank Vandenbroucke. Alemaniarrak harri eta zur utzi zuen mundua profesionaletako bigarren urtean, eta artean 22 urte baino ez zituela Tourrean izan zuen jarrerak; Riisenzat otzan lana galanki eginagatik sailkapen nagusian bigarren postuan sailkatu zen, eta azken erlojupekoan bera izan zen onena gainera. Orain urte bi, 23 urte zituela, ez zuen kontrariorik izan Frantziako itzulian.

Frank Vandenbrouck belgiarrak afizionatueta urte bakarra nahikoa izan zuen (Hinaulten eta Indurainen moduan) profesionaletara pasatzeko meritua egiteko. 1994an eman zuen saltoa, eta 19 urte baino ez izan arren denboraldia hasi orduko jaso zituen bi besoak, Mediterraneoko itzuliko etapa batean. Gerora hamaika aldiz errepikatu da irudi bera.

Pasa den urtean Alexandre Vinokourov Kazakistango ziklista izan zen dudarik gabe neoprofesionaletan onena. Ohi dena baino helduxeago pasatu zen urrezko mailara, 24 urterekin, baina hala ere normala ez den denboraldia burutu zuen Casino taldekoak, eskuratu zituen sei garai-penetatik hiru itzuliak izan ziren eta: Minesgo zirkuitua, Dunkerkeko lau egunak eta L'oiseko itzulia. Nabarmendu beharreko beste ziklista bat, Romans Vainsteins lituaniarra izan zen. Honek ere 24 urterekin ekin zion profesional mailari, eta urtea amaitzerako bost garaipen eskuratu zituen, eta gainera Munduko txapelketan bederatzigarren sailkatu.

Garaipenarekin lotura oso gazterik egin ohi dute batzuek, ikusi legez, baina komeriak izaten dira lotura horri askatu gabe eusten.

Gazteak eta bizkorrak, eta euskaldunak

■ EUSKAL ziklista batzuek ere oso gazterik hasi zutelako podiumnerako bidea. Gogoeta kronologikoa eginaz, Roger Lapebie baionarra izan zen debutaren urtean garaipen bat eskuratu zuen lehen euskalduna. 1932an egin zen profesional, eta urte hartan bertan Tourreko etapa bat irabazi zuen; 21 urte baino ez zituen. Gerora, Dalmantzio Langarika bizkaitarrak Narancoko igo-

era eta San Domingo proba erdietsi zituen 1944an, profesionaletako lehen urtean. Antzeko estreinaldia eman zion Jesus Loroñok ere bere lanbideari, larrabetzuarra Narancoko eta Arantzazuko igoeretan gailendu baitzen, baina 1947an.

Beste bi hamarkada aurreratuz, Txomin Perurenak ere ez zion batere antze-man profesionaletara pausoari, eta debutarekin batera, 1966an bertan,

Vueltako etapa bat eta Bordele-Saintes klasikoa irabazi zituen. Migue Mari Lasak, aurrekoaren herikide eta garaikideak, ez zuen gutxiago izan nahi, eta 1969an, Vueltako mendia eta Ordiziako Sari Nagusia eraman zituen.

80ko hamarkadan, Miguel Indurainek bereak egin aurretik, Fede Etxabek ere oso gazterik erakutsi zituen bere bertuteak. 1982an, Tekala taldean, bi al-

ditan gailendu zen: Kantabriako itzuliko etapa batean, eta Caboaless sarian.

Egungo euskal ziklistarik onenak ez zuen denbora asko pasa podiumetik landa, Olanok irabazi zuelako 92an Ordiziako Sari Nagusia. Eta Euskal Herriko talde bakarra lehen garaipena ere halaxe jaio zen, Agustin Sagastik bere debutean Euskal Herriko Itzuliko etapa bat irabazi baitzuen, Azpeitian.

Euskaldunek maila egokia

Gaur goizean hasiko da Txapelketa, klubaren arteko lehiarekin

KOLDO ALDUNTZIN

Beti Gaztek Carlowen izango du aukera Euskal Herriko Txapelketan eginikoa hobetzeko. Orain dela bi urteko txapelketan emaitza onak lortu zituen.

Koldo Alduntzin / Donostia

LAU EGUNEZ sokatirak hartuko du Carlow hiria (Irlanda), gaur hasiko baita goma gaineko V. Munduko Txapelketa. Irlandako Errepublikan dago Carlow (Leinster Herrialdea), eta izen bera duen konterriko hiriburua da. Goizeko 7:00etatik ilunabarreko 8:00ak inguru arte sokatiraz hitz egingo da Youth Centre kiroldegian, han baitira tiraldiak.

Ohi bezala, klubaren arteko lehia izango da gaur eta bihar, eta nazioen artekoa larunbatean eta igandean. Nolanahi ere, 11 euskal klub izango dira esku hartuko dutenak. Hegoaldekoak izango dira denak, Iparraldekoek ez baitute jardungo Euskal Herrikoan gertatu bezala. Bi urtez behin jokatzeko da Munduko Txapelketa, eta orain bi urtekoa Torbay-en (Ingalaterra) izan zen. Han ere ez zuten jardun Iparraldekoek.

Bizkaitik lau ariko dira: Abadiño, Euskal Kirol Zaleak (Leioa), Getxo eta Orozko. Nafarroatik hiru izango dira: Areso, Sakana eta Beti Gazte (Lesaka). Gipuzkoatik bik jar-

dungo dute: Urrestilla eta Auzolan Igeldo. Arabatik, berriz, bi: Badaiotz eta Arrizkuzubi (Gasteiz).

Gaur hiru pisutan ariko dira

Gizonezkoen 600 kiloetako lehia izango da goiztiarrena. Zazpi euskal talde dira ari tzeakoak. Areso da Euskal Herriko txapeladuna, baina Carlowen gazteenek jardungo dute gehienbat. Orain dela bi urte Urrestillak brontzezko domina lortu zuen, baina gaur ez da ariko. Beti Gazterekin izugarritzko lehia izan zuen ligatxoan. Gero, Torrekolanda menderatu zuen 3. posturako saioan, Ingelesak gailendu ziren.

Beti Gazte bigarren sailkatu zen 640koetan, finalean BACek (Ingalaterra) irabazi ziolarik. Pisu horretako norgehiagoka 14:00etan hasiko da, eta bost izango dira euskal ordezkariak. Areso da Euskal Herriko txapeladuna.

Emakumezkoen 520 kiloetako 14:00etan hasiko da, Bi euskal talde ariko dira. Torbayen Torrekolanda kolokatu zuen urrezko domina.

puntuz puntu

Zortzi klub ez dira ariko Mundukoan

Euskal Herriko Txapelketan aritu ziren zortzi ez dira Irlandan: Gaztedi, Iparralde, Orendain, Altamira Gazteak, Torrekolanda, Bizindar, Berriozar eta Goierri.

Orain bi urte • Joan den igandean amaitu zen Euskal Herriko Txapelketa, eta hartan aritu ziren goiko zortzi talde horiek ez dira ariko Carlowen. Bestalde, Orain dela bi urte Torbayen jokatu zen Munduko Txapelketarekin alderatuta, Gaztedi, Jai Beti, Mutriku, Torrekolanda eta Iparralde falta dira.

Lehen aldiz • Gure kontuak oker ez badaude, emakumezkoetan ariko diren Sakana eta Getxo izango dira goma gaineko Munduko Txapelketan lehen aldiz jardungo dutenak.

Pisu batzuetan ez • Euskal Herrian 480, 520, 560, 600, 640 eta 680 kiloetan tiratu ohi da, baina Munduko Txapelketan badira beste pisu batzuk ere: gizonezkoen 560 kiloetako jubentila eta 21 urtez azpikoena eta gizonezkoen 720 kiloetako. Horietan ez dira aritzen euskaldunak.

Bi epaile • Euskal Herriko Txapelketan bederatzi epaile aritu ziren: Bengoa, Beiztegi, Ranero, Azarola, Bengoetxea, Regil, Aizkorbe, Beitia eta Gonzalez. Horietatik bik dute nazioarteko maila: Azarolak eta Ranerok, eta biak dira Irlandan. Aurten Leonet falta da.

Pisaketa • Taldeburu eta tiralariei makina bat burohauste sortzen dien arazoa izan ohi da pisuarena, batzuk pasatu egiten direlako eta besteak helden ez direlako. Tiraldiak 10:00etan hasiko dira, baina pisaketa 7:00etatik 8:30etara izango da. Hortaz, 8:30ak arte dute astia kiloetara egokitzeke.

Goma • Etiket kanpo tiratzerakoan goma izaten dute kezka nagusia tiralariek; bai euskaldunek atzerri joaten direnean bai alderantziz. Atzerrian erabiltzen den goma irristagarriagoa da, eta oinetakoek ez diote hain ondo helden.

1999ko egutegia

Nazioen artekoa (larunbata eta igandea)

taldea	560 k	600 k	640 k	680 k	520 k	480 k	560 k
Ingalaterra	*	*	*	*			
Irlandako Errep.	*	*	*	*	*	*	*
Japania	*	*			*	*	
Anglo-normandiar Uhar.			*	*			
Holanda		*	*	*	*	*	
Iparr. Irlanda	*	*	*	*			*
Euskal Herria	*	*	*	*	*	*	
Eskotia	*	*	*	*			
Suedia		*	*	*	*	*	*
Suitza		*					
Chad			*				
EEBB	*	*	*	*	*	*	
Hego Afrika	*	*	*	*			
Taipei (Txina)	*	*			*	*	
GUZTIRA	9	12	11	10	7	7	9

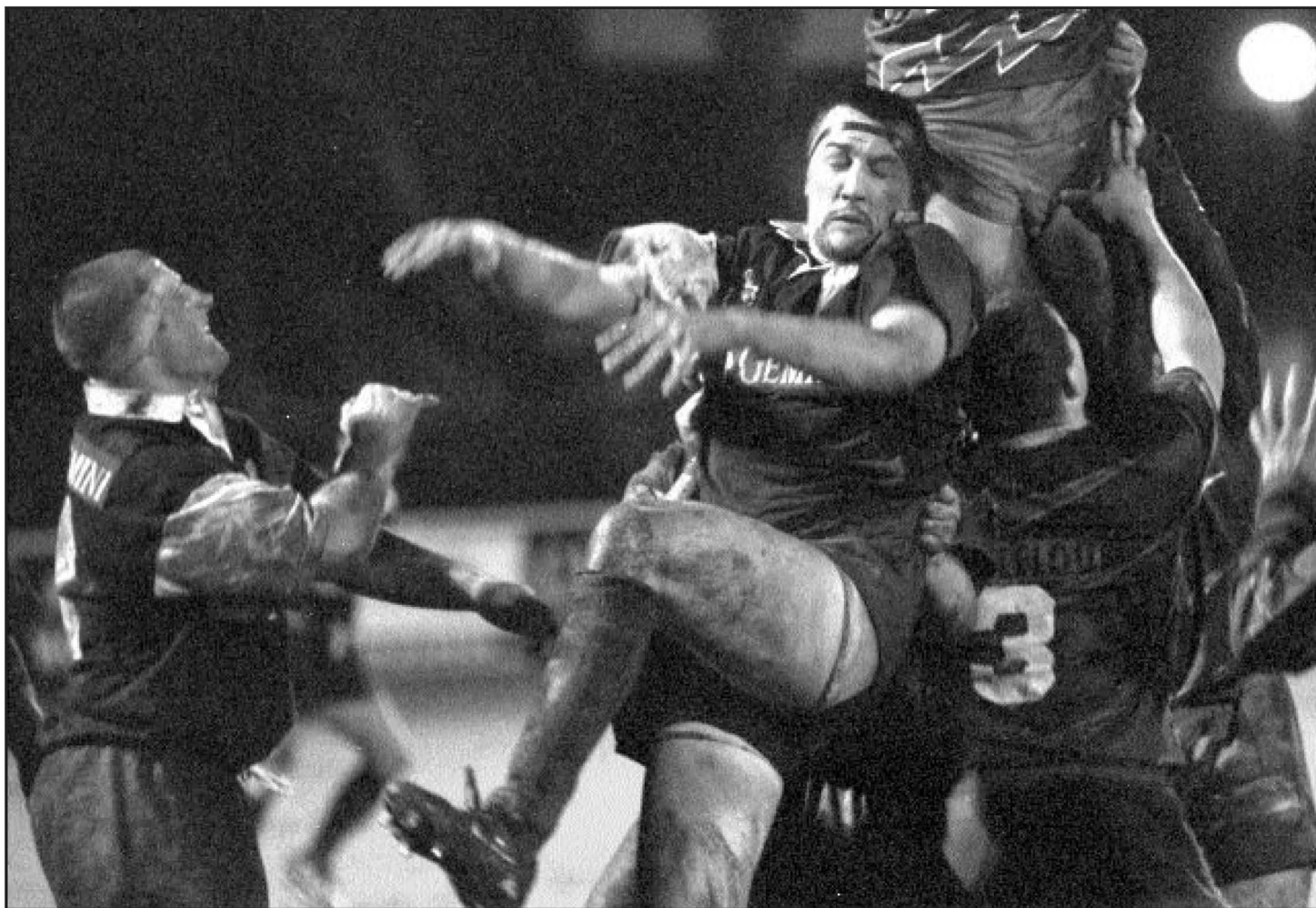
Klubaren artekoa (osteguna eta ostirala)

taldea	560 k	600 k	640 k	680 k	480 k	520 k
Abadiño (Btx.)	*	*				
Areso (Naf.)	*	*	*	*		
Arrizkuzubi (Ara.)	*	*				
Auzolan Igeldo (Gip.)	*	*				
Badaiotz (Ara.)	*	*			*	
Beti Gazte (Naf.)	*	*	*	*		
Euskal Kirol Zaleak (Btx.)	*	*	*	*	*	*
Getxo (Btx.)					*	*
Orozko (Btx.)				*	*	*
Sakana (Naf.)					*	*
Urrestilla (Gip.)			*			

Miarritze ♦ Stade txapeldunak 3-12 irabazi zuen, eta lapurtarrak final-laurdenetatik at dira

Zorteak bizkar emanda

Hastapeneko oren laurdenean izandako lesioak erabakigarriak izan ziren

BOB EDMIE

Roumat atzoko partidari, iaz taldekide izan zituen jokalarien aurka.

Koldo Alduntzin / **Miarritze**

STADE FRANÇAIS Liga txapeldunak mendean hartu zuen atzo Miarritze (3-12), baina ez Frantziako taldea jokoan argi aritu zelako. Zorte txarra izan zuen Miarritzek, hasierako minutuetan lesio asko izan zituelako. Gero, partidak aurrera egin ahala, zelaia lokaztuz joan zen, eta horrek zaildu egin zuen jokoa. Oro har, aitzinekoen jokoa nagusitu zen, eta Domingues italiarrak abantaila hartu zion Miarritzeko ostikatzailari.

Miarritzeko hamabostekoan Pouleoto falta zen, Koparako zigortuta baitago. Stade txapeldunaren hamabostekoan, berriz, zenbait naziota-ko bederatzi internacional zelairatu ziren.

Gaizki hasi zen partida Miarritzerentzat: hamargarren minuturako, Gonzalezek zelaitik alde egin behar izan zuen, aurre izan zuen lesioa osatu gabe zuelako, nonbait. Kanbotarraren ordez Irazoki zelairatu zen, baina hark ere min hartu zuen berehala. Kasik une berean, Pedron harroina 10 minuturako egotzi zuen epaileak.

Miarritze	Stade Français
3	12

Miarritze. - Pedron-Gonzalez-Avril; Versailles-Roumat; Betsen-Nauroy-Milheres; Darritchon-Arrieta; Bidabe, Coeurveille, Bonetti, Bernat-Salles, Teisseire.

Stade Français. - Simon-Pedrosa-Marconnet, Aradou-Georges; Lievremon-Pooljones-Juillet; Loustau-Dominguez; Lombard, Mytton, Comba, Dominici, Gomes.

MARKAGAILUA: Miarritzek zigor kolpe bat (Teisseirek, 57m.); Stade Françaisek lau zigor kolpe (Dominguesek 21, 54, 68 eta 75m.).

ARBITROA: Judge jauna.

Hori nahikoa izan ez, eta 38. minutuan Avril harroina ere kolpatu egin zen.

Aitzin-multzoa eraldatu egin behar izan zuten lapurtarrek. Ducasson harroina jarri zen, eta hirugarren

lerroko Milhieres aritu zen orpokatzaile lanetan. Ordurako Diego Dominguesek, Stadeko joko zabalzaileak, huts eginga zuen zigor kolpe bat hagetarako jaurtiketan.

Zelaia lokaztu ahala, aitzineko jokoa nagusituz joan zen. Gibeleskoak, berriz, hankako jokoa erabili behar izan zuten, eta horretan ez zuen finki asmatu Miarritzek.

Bigarren zatian erasoari ekin zion Miarritzek, 12. minutua arte, eta ia entsegua ere egin zuen. Zigor kolpea gauzatzeko aukera bana galdu zuen talde bakoitzak.

Dagerre zelairatu zen Arrietaren ordez, eta Courveille joko zabalzaile jarri zen. Normalean ez du, baina, postu horretan jokatzeko, eta hankako joko zehatza behar zen atzo. Pierre, berriz, Darritchonen lekuan aritu zen, uztartze erdian.

Miarritzen eraso aldian zigor kolpea eragin zuten 15 metrora, eta 3-6koa egin zuen Teisseirek. Stadek dominatzen jarraitzen zuen, eta zelairatu berriak ziren jokalariekin presioa egin zuen aitzinean.

Entsegua egiteko zorian izan zen Stade, baina hagetarako jaurtiketan lortu zuen Dominguesek 3-12koa. Markagailua Dominguesen jaurtiketa bidez baino ezin izan zuten mugiarazi txapeldunek. Miarritze, hala, final-laurdenetatik at geratu da.

Entsegua egiteko zorian izan zen Stade, baina hagetarako jaurtiketan lortu zuen Dominguesek 3-12koa. Markagailua Dominguesen jaurtiketa bidez baino ezin izan zuten mugiarazi txapeldunek. Miarritze, hala, final-laurdenetatik at geratu da.

Top 16an buru-belarri hurrena

■ AUKERA polita galdu zuen Miarritzek Stade txapelduna kanporatu eta larunbatean, Perpinyan, finalaurreko kanporaketa jokatzeko. Baina zorte txarrak eta Domingues ostikatzailak zapuztu egin zuten aukera hori.

Top 16a hiru aste barru hasiko da, eta orain hori prestatzen hasi beharko

du Miarritzek, buru-belarri. Martxoaren 13an jokatuko dute lehen partida, Tolosan.

Edozeinen aurka jokatzeke moduan direla berretsi zuten atzo miarritzarrek, eta horren zorte txarra izan ez balute, auskalo. Betsenek partida bikaina egin zuen, batez ere defentsako lanean.

Pilota ♦

Hiru urterako berritu du kontratua Kokak Asegarcerekin

Manomanistatik kanpo gelditu da azkenean

E. Telleria / **Donostia**

ITXURA guztien arabera Juantxo Koka Aspe enpresara joango zela zirudienean, akordioa hitzartu zuten atzo arratsaldean Bilbon Altzako aurrelariak eta Asegarce enpresak. Beste hiru urtez, gutxienez, Asegarcen jarraituko du. «Aspeko eskaintza ez zen hasiera batean zirudien bezain ona. Asegarcerekin ere ez dut nahi nuen guztia lortu, baina gustura nago», esan zuen atzo Juantxo Kokak bere uga-zabekin bilera amaitu bezain pronto.

Izan ere, martxoaren 2an amaitzen zitzaion Juantxo Kokari kontratua Asegarcerekin. Kontratua berritzea proposatu zion enpresak, baita Manomanistak irauten duen bi hilabeteetarako behintzat kontratu bat egitea ere. Ezet erantzun zien Altzakoak, lehendik ere Asperekin zerbait hitz egin omen zuelako, haiek egingo zioten eskaintzaren zain. Asegarcek, orduan, kendu egin zuen Lehen Mailako Manomanistatik.

Asperi ezetz eta Asegarceri baietz esan dio orain Kokak, baina Manomanista jokatu gabe geldituko da azkenean. Duela bi urte Bigarren Mailako txapela jantzi zuen Kokak Mikel Goñiren kontra, eta iaz Lehen Mailakoan aritu zen.

gaurko partiduak

DEPORTIVO. 17:00.

• Zeberio-Leunda / Goitia-Azelus • **Euskal Herriko txapelketa:** Unda I.a-Juan Pablo / Iriondo-Rekalde • Urkia-Ibarra / Ziskar II.a-Beldarrain

GALARRETA. 16:00

• Agirresarobe-Barrenetxea II.a / Iribarren-Aizpurua II.a • Ezkurra-Eizagirre / Zeberio II.a-Altuna I.a-Aizpurua • Urretabizkaia I.a-Etxabe / M. Lekunberri-Iriarte • Bitoria-Urretabizkaia II.a / Kalonge-Mendizabal.

Kiroldedia

KERIM OKTEN / EPA

Futbola

Toshack izango da Real Madrideko entrenatzaile berria

John Benjamin Toshack izango da Real Madrideko entrenatzaile berria, Guus Hiddink kargutik bota ostean. Realeko tekniko ohia lehen ere Real Madrideko entrenatzaile izana da (1989-90 eta 90-91 denboraldietan). Lehen denboraldian Ligako titulua irabazi zuen Toshackek Real Madridekin, eta bigarrenen sartutako gol marka berria ezarri zuten (107), baina bota egin zuen klub zuriko zuzendaritzak. Toshack Besiktas taldea ari zen entrenatzen Turkian (argazkian, atzoko saioan). Hurrengo partidurako Real Madriden aulkian izango da J.B. Toshack.

EFE

Txirrindularitza

Erik Zabel irabazle Valentziako Itzulian

Erik Zabel alemaniarak (Telekom) irabazi du Valentziako Itzuliko bigarren etapa, esprintean, Gian Matteo Fagniniren eta Stefano Zaniniri aurrea hartuz.

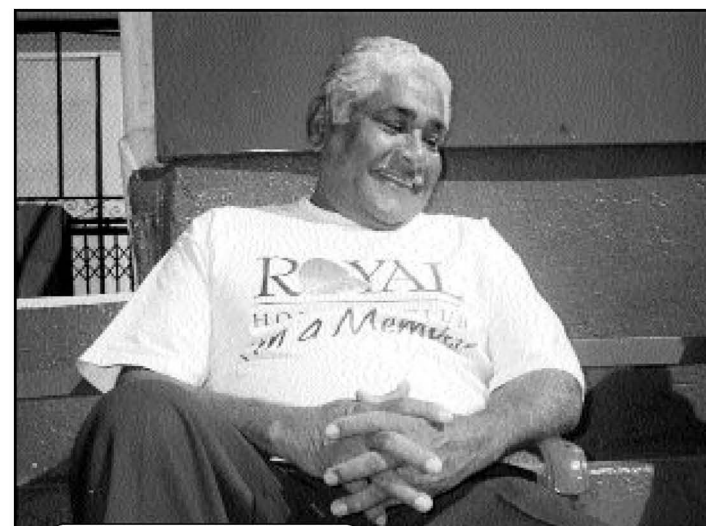
Masimilian Gentili italiarra (Polti) da orain itzuliko lider. Izan ere, lehen etapako irabazlea, Manuel Sanroma, 1:40ra sartu zen Saguntoko helmugan.

Rallyak. Gaur hasiko da Safari Rallya, Kenyan. Tommi Makinen munduko txapeldunak orain arteko bi probak irabazi ditu (Montecarlo eta Suedia), eta Kenyan ere garai-pena lortzeko faboritoa da pilotu finlandiarra. Munduko sailkapenean Makinen da lehena (20 puntu), Juha Kankkunen eta Didier Auriol bigarren postuan berdinduta dira (7 puntu) eta Carlos Sainz laugarrena da (6 puntu).

Portland. Kopako finaleko partiduen bideoa banatuko du Portland San Antoniok, Nafarroako egunkari baten bitartez. Bideoaren 2.500 ale banatuko dituzte. Portlandek, halaber, bi pantaila erraldoi jarriko ditu larunbatean Arrosadia pabilioian, Badel Zagreben aurkako Europako Kopako partida hobeki ikusi ahal izateko eta "giroa berotzeko".

Izotz hockeya.

Angeluk zazpigarren jarraitzen du Rouenek berdindu ondoren. Bigarren faseko 15. jardunaldia astearte gauean amaitu zen. Rouenek berdindu egin zuen Grenoblen (1-1) eta Caenek galdu egin zuen Amiens (2-10). Horrenbestez, Angeluko Hormadik zazpigarren postuan jarraitzen du 19 punturekin. Reims da liderra (36 puntu).

AP

Futbola

Jorge Campos atezainaren aita aske da

Alvaro Campos, Jorge Campos atezain mexikarraren aita, aske utzi zuten haren bahitzaileek herenegun. Sei egun eman ditu bahitzaileen menpe Mexikoko selek-

zioke atezainaren aita, erriflez armatutako lau gizonezkoek Acapulcoko errepede batean bahitu zutenetik. Aita-semeak pozarren agertu ziren atzo.

MARK TERRILL / AP

Golfa

Match Play Mundiala jokatzeko ari da Olazabal

Atzo hasi zen Match Play Mundiala Kaliforniako Carlsbad. Munduko sailkapeneko 64 onenak ariko dira torneo berri horretan, eta Jose Mari Olazabal tartean da. Argazkian, Miguel Jimenez espainiarrarekin ageri da Olazabal, Carlsbad.

Saskibaloia

Kobe Bryant eta Lakers umiliatu egin ditu Abdur-Rahimek

Vancouver Grizzlies lehen aldiz irabazi dio Los Angeles Lakersi NBA (93-83), eta Shareef Abdur-Rahim hegala Kobe Bryanten gainetik pasatu zen (argazkian). Abdur-Rahimek 29 puntu lortu zituen, eta Bryantek bost saskiratze baino ez, 21 aldiz jaurti arren.

NICK PROCAYLO / AP

GAURTIK ZABALIK DAGO KOLDO MITXELENA KULTURUNEAN DONOSTIAR ARTISTAREN 'BIDE BAZTER' ERAKUSKETA

Andres Nagel: «Denbora eta espazioa gehitu zaizkio erakusketan nire pertsonari»

■ Apirilaren 24a arte egongo da zabalik erakusketa, eta artistak azken urteotan eginiko lanak biltzen ditu gehienbat

■ Anjel Lertxundik *Muga-mugako zirriborroak* kontakizuna sortu du Nagelekin elkarlanean, erakusketaren kariatara

■ Erakusketako 68 artelanak artistaren bizi-planteamendu eta baldintzen testuinguruan kokatu nahi izan dira

Amagoia Iban / Donostia

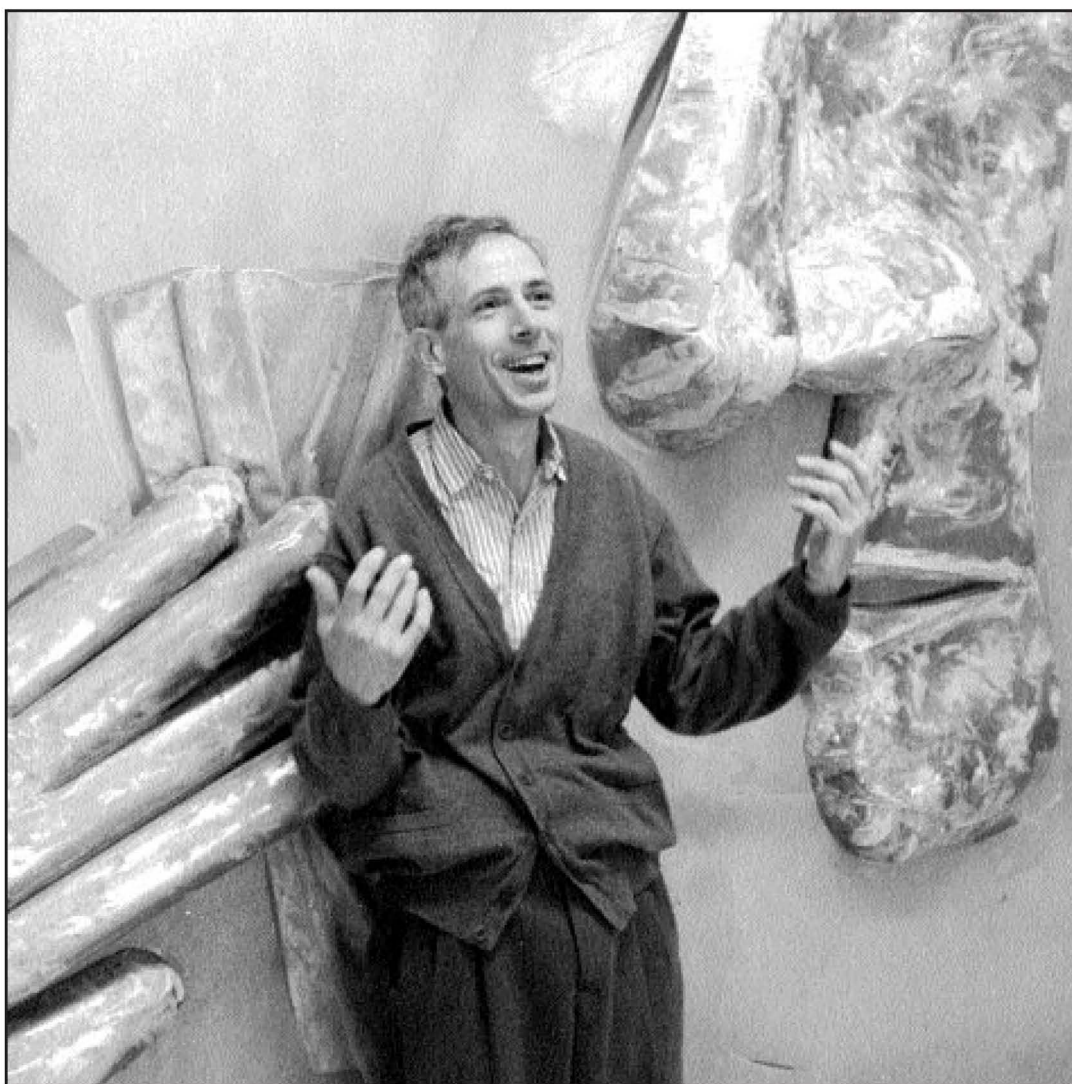
KOLDO MITXELENA kulturreneko sotoetara doazen eskailarak jaitsi eta berehala, *Fuera de servicio* dioen pareta bat aurkituko du bisitariak gaurtik apirilaren 24ra bitartean. Kulturunean dagoela jakingo ez balu, Donostiako edozein kaletako edozein paretaren aurrean dagoela pentsatuko luke begirale horrek. Baina ez, parez pare duen pintada horrek Andres Nagel artista donostiarraren erakusketa berriaren aldarri egiten du. Ez hori bakarrik. Artistaren planteamenduen lehen bristada da pintada hori.

Bide bazter ote dago Andres Nagel, erakusketaren euskarazko izenburuak dioen bezala? Hau ez da erakusketak bisitariari sortuko dion lehen galdera besterik. Izan ere, hamaika galdera eta kezka islatzen dituzte artista donostiarraren lanek. Zergatik du *Gure artea* dioen eskulturak indio luma bizkarrean? Zergatik ez du aurpegiak *Carbon* dioen koadroko meatzari bizkar-okerrak? Nori zurrupatu dio odola beste koadro hartako *Eltxuek*?

Antonio Zayak, erakusketako komisarioak, galderak erantzute aldera, galdera gehiago sortu dizkigu ia: «Andres Nagelen arte langintza testuinguru batean sartu nahi izan dugu, Euskal Herrian, Donostian, bere etxean, bere lana osotasunean eta era zabalagoan ulertu ahal izateko. Nagelen errealtatara hurbiltze hori ez da erabat ideologikoa, artearen diskurtsoa baizik».

Etxea museo

Artista donostiarraren etxera lehen aldiz joan, eta zur eta lur geratu zen Zaya. «Haren etxeak museo bat dirudi, eta hango lan batzuk hona ekarri ditugu». Erakusketara sarre-rako pintada parean dagoen objektu multzoa, esate bate-

GARI GARAIALDE

Andres Nagel, KMn ikus daitezkeen artelanetako baten altzoan.

rako, Nagelen etxeko lorategietan egon ohi da.

Baina hori ez da erakusketaren bitxitasun bakarra. Bada gela bat, zeinetan hiru diapositiba proiektore erakusketan ikus daitezkeen lanak paretetan proiektatzen

ari diren etengabe, txineraz mintzo den ahots baten doinupean.

Badira beste gela batzuk ere; berunezko xafiak erabiliz lau pareta erakusten dituen, esate baterako. Barrura sartu eta paretetako neoi argi

artean zorabiatzeraino txikia egiten den gela. Bada oin biluziz jositako gela bat ere.

Artista gustura

Nagel, behintzat, gustura geratu da oso emaitzarekin,

haren hitzek argi uzten duten bezala: «Antonio Zayak eta Ana Salaberriak [erakusketako koordinatzailea], nire lana baloratzeaz gain, denbora eta espazioa gehitu dizkiote nire pertsonari erakusketa planteatzeko orduan, eta hori zeharo eskertzekoa iruditzen zait, pertsona den artista denbora eta espazioa aldatu ahala aldatuz baitoa».

Hari beretik tiraka, arte figuratiboari buruz jende arruntak egun duen kontzeptuari buruz mintzatu zen artista. «Artelanak testuinguru batean sartzeak badu bere garrantzia, batez ere figuratibotasuna anekdota hutsera ekarri den garaian. Izan ere, egun arte figuratiboa irudi hutsera ekarria dute, eta hamaika osagarri gehiago ditu. Horregatik iruditzen zait oso garrantzitsua artelanaren azpian den ideiarene bila joan izana erakusketa honetan, artelanaren planteamendua artistaren bizi-planteamenduekin eta artistaren bizi-baldintzekin osatzen baita».

68 lan daude ikusgai guztira KMko sotoetan, olioak, beruna, burdina, beira, poliesterra, beira zuntza, latexa, beruna, zinka... hamaika material erabiliz gauzatuak. 90eko hamarkadan eginikoak gehienak. Izenbururik gabekoak gehienak, Andres Nagelek jada ez baitie izenik jartzen beren lanei. Andres Nagelek nahia-go du pintadak egin.

N. jaun artistaren zalantzaren iturriak

■ KORUKO AIZARNA Kultura eta Euskara diputatuak nabarmendu duenez, urtebeteko lana behar izan da Nagelen erakusketan prestatzeko, eta Anjel Lertxundirekin duela sei hilabete hasi zirela gaineratu du.

Lertxundik, hain

zuzen ere, ipuintxo bat asmatu du, *Muga-mugako zirriborroak* (*Edo pipiñoen aurkako kanpaina baten lehendabiziko zirriborroak*), Andres Nagelek marrazkiz jantzi duena.

Literatur arlotik beste sormen prozesu bat argitzea izan omen

du helburu idaztean Lertxundik, finean sormen lan bi direlakoan, material ezberdinak erabili arren: «Eta interpretazioa egiteaz gain, bere sormen prozesuan parte hartu dut».

N. jaun artista deitzen dio Lertxundik

Nageli bere ipuinean: «Kritikariek kriskitinka ospatzen, txalotzen, goratzen, laudatzen, hauspotzen zuten N. jaun artistaren lana... Baina zalantza sortu zitzaion N. jaun artistari: ospatu, txalotu, goratu, laudatu eta hauspotu, zer baina? Eta

galdera horrek zirritu bat zabaldu zuen. Eta, zirrituan, erabateko ilunbe batek egin zuen, kolore bizienez, eztanda...

N. jaun artistak, berriaz, Lertxundiren kontakizuna hitzez hitz ez sinesteko dio, «fabula delako».

Etzi abiatuko da Pagoarteren aurtengo lehen sei hilabeteko ekitaldi zerrenda

'Komiki-bertsotrama musikala' izango da egitaraua irekiko duen ikuskizuna

Amagoia Iban / Donostia

Bi prentsaurreko eman ohi dituzte Pagoarte ekin-tza iraunkorren guneko parte hartzaileek urtero. Prentsaurreko bakoitzean, hurrengo 6 hilabeteetako ekintza egitaraua azaltzen dute. Atzo egokitu zuten prentsaurreko horietako bat, eta datozen 6 hilabeteetarako ekimenetan hainbat proposamen berri topa daiteke.

ETZI abiatuko da urte erdiko egitaraua Pagoarten, *Ai Batix, Batix...* izeneko ikuskizunaz. «Pagoarte proiektuaren filosofia esperimentalarekin bat datorren ekimena erabat», Anton Mendizabalen arabera. Esperimentuaren nondik norakoak Antton Kazabonek aurkeztu zituen: «Narrazio labur bat kontatzaren hasiko naiz, marrazkilari bat —Jokin Mitxelena— eta bi bertsolari —Maialen Lujanbio eta Anjel Mari Peñagarikano— hari horretatik tiraka jartzeko. Marrazkilariak hedatuko du nire ipuin has-tapena eta bertsolariek bertsoak jarri berak marrazturi-koari, Karlos Jimenez piano jolearen laguntzarekin».

Ipuinaren abiapuntua besterik ez dute ezagutzen parte hartzaileek: Batix, zazpi urteko mutikoa, bere ama Edurnerekin bizi da. Ezkondu gabe izandako semea du Batix, eta biak bakarrik bizi dira. Edurnek etxetik kanpo egiten du lan, eta etxeokak ere berak egin behar izaten ditu.

Apiriletik aurrera zer?

Apirilean, beste berrikuntza bat helduko da Pagoartera. Olatz Beobide eta Txomin Hegiren Theatre des chimeres taldeak *Haurra xutik* antzezlan eskainiko du, «eta lehen aldia da gurean antzerkia eskaintzen dena», Mikel Mendizabalek gogoratu zuen bezala.

Maiatzean, bi ekitaldi izango dira nagusi. Arte erakus-keta bat batetik, eta disko baten aurkezpena bestetik. Erakusketa Jose Luis Zume-tak, Gonzalo Etxeberria eta Uztaro plastika taldearen lanekin osatuko da. Azken talde honetako Pello Etxeko-par zuberotarrak mitologiari buruzko muntaia bat aurkez-

EDURNE KOCH

Bat-batekotasuna entseiatzen. Etzi egingo den *Ai Batix, Batix...* ikuskizunerako motorra berotze aldera, entseiu txikia egin zuten atzo Pagoarten bertan parte hartuko duten guztiek. Bertan hedatu zuten ipuina, ordea, ez zen Batixena izan, beste bat baizik.

tuko dutela aipatu zuen. «Oraindik bukatzeko dugu, horregatik ez du izenik, baina 15 x 3 metroko neurriak dituen lan multidisziplinarra da. Martxoaren 28an aurkeztuko da Xiru jaialdian.

Disko aurkezpena, Jexux-mai Lopetegí eta Noizbehinka taldearen *Ez diren gauzak* lanarena, maiatzean egingo da ere. Taldearen hirugarren diskoa da eta trilogia bat osatzen du.

Ekainean, II. Pagoarte Euskal-Bideo Topaketa burutuko da, eta euskaraz lan egiten duten telebisten topagune bihurtzea du helburu, urteko euskarazko bideo ekoizpen berriak ezagutarazteaz gain.

Uztailan, *Egan* aldizkariaren ale berriaren aurkezpena eta Julen Lekuonaren kon-

JUAN CARLOS RUIZ

Pagoarteko sei hilabeteotako ekitaldietako partaideak atzo.

tzertua eskutik helduta egingo dira, literatur aldizkariak hiru gehigarri berezi izango baititu ale horretarako, bata Lekuonaren kantu bilduma-txo batekin osatua, Afrikako ipuin zaharrez osaturikoa

bestea, eta pastoralaren ingurukoa hirugarrena.

Sei hilabetekoa amaitzeko, abuztuaren bertso-pilota saioa antolatuko dute San Estebanetan. Zehazteko daude parte hartzaileen izenak.

Jendea, eta proiektu berriak hedatuz

PAGOARTEN iraunkorki lekua duten artisten kopurua igo egin da aurtun. Horrela, Anton Mendizabalen, Imanol Irigoienaren eta Mikel Mendizabalen proiektuei Maite Arratibelen pintura eta eskultura zahar-

berritze tailerra eta Xabier Mendarteren diseinu grafiko eta pintura tailerra gehituko zaizkie.

Jendeaz gain, areto bat gehiago ere izango dute Pagoartekoek, Oiartzungo Udalak bat eskuratu berri baitu, eta eu-

ren lanak bertan erakutsiko dituzte Pagoartekoek.

Babesle kopuruak ere gora egin du. Larunbateko ikuskizuna, esate baterako, Kutxak babesten du. *Argia* astekariarekin ere hitzarmena sinatu berri dute.

Bestetik, Euskal-Bideo Topaketan badi dira berrikuntzak. Auzoari begirako emanaldiak eta bideo maratoni etengabea antolatzeaz gain euskarazko telebistentzako topagune bihurtu asmoz hasiak dira lanean

Haur eta gazte literaturaz ariko dira Igerabide, Iturralde eta Zubizarreta gaur Iruñean

■ **Udal Aurrezki**
Kutxaren egoitzan
mintzatuko dira
arratsaldeko
19:30etan

Erredakzioa / Iruñea

HAUR eta gazte literatura-buruz mahai berean mintzatuko dira, gaur, Juan Cruz Igerabide, Joxe Mari Iturralde eta Patxi Zubizarreta idazleak. Egi-leok, zehazki, lenguaia poetikoa aztertuko dute, haur eta gazte literatura-ren eremura mugatuta. Mahai-ingurua arratsaldeko 19:30etan hasiko da, Iruñeko Udal Aurrezki Kutxaren egoitza nagusiko ekitaldi aretoan.

Igerabide, Iturralde eta Zubizarreta euskal idazle-ek, Nafar Ateneoak antolatu haur eta gazte literaturari buruzko jardunaldien baitan emanen dute, gaur, euren hitzaldia. Mahai-inguru eta beste hainbat emanaldiren bidez, irakurzaletasuna bultzatu eta haur eta gazte literatura-ren nondik-norakoak aztertu nahi ditu Nafar Ateneoak jardunaldion bitartez.

200.000 bisitari baino gehiago izan ditu Moneten erakusketak Londresen

Agentziak / Londres

DAGOENEN 210.000 bisitari ikusi izan dute *Monet XX. mendean* erakusketa Londresko Royal Academy of Arts museoan, eta, orain arte, 360.000 bat sarrera saldu dira aurretik. Royal Academy orain arte izan duen ikusle kopuru handiena izan da, eta arduradunek asteburuetako ordutegia zabaldu behar izan dute.

Hala, apirilaren 16tik 17ra arte, erakusketaren azken egunean, museoazabalik izango 24 orduetan. Egun horretan, 8.000 pertsona inguru espere dituzte arduradunek. Orain arte, batez beste, egunero 6.500 bisitari izan dira. Margolari impresionistaren azken garaiko 80 bat lan ikusi ahal dira *Monet XX. mendean* erakusketan.

Manex Erdozaintzi gogoan

'Lur Ezpalak' ikuskizuna estreinatuko da bihar arratsaldean, Donapaleun

Lutxi Fourcade / Baiona

Lur Ezpalak ikuskizun berria aurkeztuko dute asteburuan Txomin Hegi, Maialen Estekahandi eta Frantxua Cousteau antzerkilariek eta Karlos Gimenez musikariak. Duela hamabost urte pausatu zen Manex Erdozaintzi-Etxarten 22 testu eszenaratuko dituzte, Francis Basterotek kudeaturik.

TXOMIN HEGI, Maialen Estekahandi eta Frantxua Cousteau aspaldiko adiskideak dira. 1984an elkarretaratu ziren lehen aldikotz Bordaxuri antzerki taldean, *Basa Jau-na* antzerkia sortzeko. Geroztik, antzerki andana bat landu dute elkarrekin. Bide berriak jorratzeko asmoarekin, *Lumaren musika* poesia errezitaldia ere sortu zuten hirurek, Daniel Landartekin batera, duela hiru urte. Hainbat idazle ospetsuren lana irakurriz, bidaia bat proposatu zuten euskal literaturan. «Esperientzia aberatsa izan zen, eta, euskararen egoera orokorra eta literatura aberatsa ikusiz, ohartu ginen bazela zernahi lan egiteko maila honetan», adierazi zion EGUNKARIARI Txomin Hegik.

Lumaren musika-ren ondorengotik, bide beretik jarraitzeko asmoa izan du, beraz, taldeak. Alabaina, hainbat aldaketak gogoetatu zuen. Lehendabizi, lana mugatu nahi izan zion idazle baten lanari. Bestalde, testuak gogoz ikasi beharra ikusi zuen, irakurtzea baino. Azkenean, musika zuzenean sartu nahi izan zuen. «Idazlearen hautua errazki egin genuen», azaldu zuen Hegik. Izan ere, hiru antzerkilariek Erdozaintzi-Etxarten obra hagitz gustukoa zutela aitortu zuen, «gaurkotasun handia baitu eta poesia erakargarria eta sinplea baita».

Txomin Hegi (goian) eta Maialen Estekahandi (behean) dira *Lur Ezpalak* emankizuna osatu duen taldeko bi kide.

Erdozaintziren euskara oso erabilgarria dela esan zuen Hegik berak, eta erabili dituen gaiak ere Bordaxuri taldea hunkitzen dituen gaiak dira, hala nola gizatasuna, natura, lana, borroka edo sentimenduari lotzen diren gaiak.

Toki berezia musikarentzat

Erdozaintzi Etxarten sorkuntza zabala zelako, testu batzuen hautua egin izan behar dute lehendabizi. Eztabaida handiaren ondorengotik, 22 olerki hautatu dituzte, *Hinki Hanka* eta *Bizitza Pilpirak* liburuetatik hartuak. Tituluari dagokionez, *Hinki Hanka* izena ematea ere pentsatu zuten hasieran. «Alabaina, ezpala hitza bi aldiz baliatu zuen Manexek liburuaren hitzaurre xoragarrian. *Zur ezpalak* erabiltzeko ordez, *Lur ezpalak* titulu esanguratsua iruditu zigun Manexen obra omentzeko».

Lan hori antzerkilari bezala sortu dute eta Francis Basterot eszena zuzendariak kudeatu ditu lanak. Hain zuzen,

PIERRE RAUD

hiru kideek eszenografia eta jokoa landu nahi zuten, nahiz eta Erdozaintziren olerkiek lehentasuna izan.

Olerkiez gain, musikak ere garrantzi handia izan duela *Lur ezpalak* sorkuntzan azpimarratu zion Txomin Hegik EGUNKARIA-ri.

'Kultura eta erbeste donostiarra' gaiari buruzko mahai-inguru bi gaur eta bihar

■ Donostia Kulturak antolatu ditu Espainiako Gerra Zibilaren bukaeraren 60. urteurrenean

Erredakzioa / Donostia

DUELA 60 urte amaitu zen Espainiako Gerra Zibila. Gerra amaierak, ordea, guda berak baino arazo larriagoak ekarri zituen hainbat euskal herritarrentzat: besteak beste, erbesteratzea. Urteurrena eta arazo hori dela eta, Donostia Kultura Elkarteak *Kultura eta erbeste donostiarra* izenburua daramaten bi mahai-inguru antolatu ditu, gaur eta bihar. Solasaldi horiek Donostiako Liburutegi Nagusiko ekitaldi aretoan izango dira, 19:30etan.

Gaurko mahai-inguruak *Erbesteratzearen kultura eta gizarte testuingurua* eta *Euskal erbesteratuen kultura* dira. Euskal Herriko Unibertsitateko irakasle doktore Xabier Apaolazak gidatuko du lehen solasaldia, eta Deustuko Unibertsitateko irakasle doktore Jose Angel Askunzek bigarrena.

Biharko mahai-inguruan erbestera alde egin zuten hainbat euskal herritarren berri emango dute: Estornes Lasa anaiak, Eugenio Imaz, Jesus Maria Leizaola, Simon Otaola eta Miguel Pelay Orozko. Haien senide eta adituek gidatuko dute solasaldia.

Kantu Goxoak Miarritzen

■ LUR EZPALAK ikuskizunak 75 bat minutu iraunen du, eta bi aldiz aurkeztua izanen da asteburu honetan: Donapaleuko Argitzen zinean bihar arratseko 21:00etan, eta Miarritzeko Koliseo gelan heldu den igan-

dean. «Manexen zerbitzari xumeak izanen gara, baina obra deskubritzeko eta euskararen edertasunaz goxatzeko aukera paregabea izanen da», azpimarratu zuen Hegik.

Miarritzeko ikusgarria iraganen da

Kantu Goxoak Miarritzen asteburu karia. Miarritze Kultura taldeak lehen hitzordua finkatu du larunbat arratsean eta Anje Duhalde entzuteko aukera izanen da, Koliseo gelan. Anje Duhaldek nahiko kontzertu inti-

mista eskainiko du. Izan ere, ohiko rock estiloa baztertuz, abestuko ditu Lapurdiko kantu tradizionalak, Georges Brassens kantuak edo Amuriza bertso-lariaren kantuak, gitarra soilak lagundurik.

Donostiako Udalak Antzerki Eskola sortuko du Behin Batean egitasmoko bigarren aldian

Egitasmoko lehen zatian hiriko 25 ikastetxetako 1.122 haurrek hartu dute parte

Andoni Urbistondo / Donostia

Behin Batean egitasmoko bigarren aldiaren aurkezpena egin zen atzo Donostian. Ekimenaren helburua antzerkigintza ikastoletara zabal-

tzea eta guraso, haur eta irakasleei material didaktikoa eskura jartzea izan da oraintsu arte, baina ekimen berriak antzerki eskola sortzeko xedea izango du: «Haurrak, antzerkia ikusteaz gain, antzerkiaren sor-

menean parte hartzea nahi dugu», esan zuen Andoni Otaegi koordinatzaileak. Besteak beste, Teatro Paraiso, Markeline, Peter Roberts, La Paca eta Trokolo antzerki taldeek eskaini dituzte emanaldiak.

DONOSTIAKO UDALAK Behin Batean ekimeneko bigarren aldia abiatu du. Amaitu berri den egitasmoko lehen zatiko balantzea ona da. «Haur hezkuntzako zutabeak irakurketa eta antzerkia izanik, biak sustatzea da gure nahia. Behin Batean ekimenarekin, antzerkia ikastoletako haurrengana hurbiltzea zen xedea, eta errepresentazioak ikusi dituzten haur piloak ikusita asmatu dugula uste dut», adierazi zuen Udaleko Hezkuntza eta Euskara zinegotziak, Beatriz Otaegik. Behin Batean kanpainako lehen aldian —amaitu berria—, hiriburuko 25 ikastetxetako 1.122 haur agertu dira antzezlanetara.

Teatro Paraisoren *Ni hartza naiz*, Markelineren *Kartoibiraka* eta Sambhu taldearen *Lenaren sekretua* obrak antzeztu dira 15 aldiz. Talde profesionalen parte hartzea goraipatu zuen zinegotziak, «parte hartze handia egoteko ezinbestekoa baita kalitatezko produktua eskaintzea».

Hasiera batean 3 eta 16 urte arteko ikasleentzat pentsatu zen ekimena, baina jarraian 6 eta 12 urte arteko entzako mugatu zen. Arrazoia, «3.500.000 pezetako (140.000 libera) aurrekontuarekin oso zaila da 8.000 haurrengana iristea», zehaztu zuen Beatriz Otaegik.

Ekitaldi hauekin batera, Donostiako ikastetxe guztiek antzezlanen inguruko mate-

Behin Batean antzerki egitasmoko aurkezpena. Ezker-eskuin, Peter Roberts, Beatriz Otaegi eta Andoni Otaegi.

rial didaktikoa jasotzeko aukera izan dute. Material honekin, «haurra sormen prozesura hurbiltzea da, oster, sortzaile izateko aukera izateko. Kontua ez da antzezlanak ikusi eta alde egitea», Beatriz Otaegiren hitzetan. Andoni Otaegi koordinatzaileak, materialean, antzezlaneko xehetasunak emateaz gain, zenbait proposamen egiten direla esan zuen: «Antzezlanak familia harremanak aztertzen baditu, familia erlazioei buruzko proposamenak egiten ditugu. Gaia ingurugiroa bada, berdin».

Peter Roberts, La Paca eta Trokolo

Andoni Otaegik errepresentazioen —guztia euskaraz— planteamendua erraza dela azaldu zuen: «Haurtzaroarekin zerikusia duten antzezlanak nabarmentzen dira, bitarteko —dekoratuak— gutxiarekin».

Bigarren aldiko lehen lana herenegun antzeztu zen lehen aldiz: Peter Robertsen *Pertza magikoa* mimo-lana. Gaur izango da azkena. Aurkezpenean izan zen Roberts, eta antzezlanaren xehetasu-

nak eman ostean, ilusio handia dutela esan zuen: «Haurrak ikusle bikainak dira. Irribartsu ikusten dituzte antzerki obrak, eta guk are alaiago eskaini gure lana».

Martxoaren 2an, 3an eta 4an La Paca antzerki taldearen *Colorin Colorao* antzezlanak eskainiko da, eta oraindik noiz zehaztu gabe, Trokolo taldearen *Ali baba eta berrogei lapurrak* errepresentazioa. Antzezlanak Egia auzoko Jareño Kultur Etxean egingo dira (Donostia), goizeko hamarretan eta arratsaldeko hiruretan.

Pablo Gargalloren erakusketa bisitatu zuen haren alaba Pierrettek atzo

■ *Aitaren obra sailkatzen eman ditu azken 30 urteak*

Erredakzioa / Iruñea

PABLO GARGALLOREN alaba Pierrette, artista aragoarraren erakusketa ikusten egon zen, atzo, Nafarroako Museoan, Iruñean. Eskultorearen eta Magali Tartansonen alaba bakarra da Pierrette Gargallo, eta azken 30 urteak bere aitaren obra ezagutzera emateko, zabaltzeko, eta biltzeko lanean eman ditu. Eskulturaren munduan hasitako ibilbidea bazter utzi zuen hainbat erakusketa egin eta arrakasta lortu ondoren, eta, geroztik, eskultore aragoiarraren izena behar bezala baloratzea izan da Pierrette Gargalloren xede nagusia.

Nafarroako Museoan joan den urtarrilaren 28an zabaldu zuten Gargalloren erakusketa, martxoaren 14a arte. Museoan bildutako obra guztiak ikusi ondoren, kazetarien aurrean agertu zen Pierrette Gargallo atzo, eta aitaren figura, bizitza eta lana ekarri zituen gogora. Artista aragoiarra alabak 12 urte besterik ez zituen zende zen, eta, hori dela eta, aitari buruz dakien gehiena amaren bidez ikasi du Pierrette Gargallok. «Amak bezala, aita miresten ikasi nuen».

30 urte aitaren obrak biltzen

Pablo Gargalloren eskultura klasikoak eta metalez egindako obrak izan zituen haren alabak mintzagai. Azken 30 urteotan, artista aragoiarraren obra ezagutzera eman, hamaita txokotan barreiatutako obrak bildu, eta haiek sailkatu besterik ez du egin Pierrette Gargallok. Eskulturaren munduan hasitako ibilbidea bertan behera uztea erabaki zuen, aitaren izenari «merezki zuen oihartzuna» emateko.

Iaz, Pablo Gargalloren artelan osoaren katalogoa argitaratu zuen Parisen. «Aitaren argazkiak lagun-garriak izan zaizkigu bere obrak sailkatzeko eta eguna zehazteko», azaldu zuen. Eskultorearen obra asko Zaragozako museoan daude bilduta.

Sormen propioa sustatzeko xedea

■ ANTZERKI ESKOLAREN sustapena da egitasmoko berrikuntza garrantzitsua. «Partehartzeari, sormenari pisu gehiago eman nahi diogu. Zer hobe antzerki eskola baino», zioen Andoni Otaegik.

Astebete iraungo duten ikastaroak antolatuko dira hilabetero, eta haur, guraso eta irakasleentzat da. Udalak ikastola orduetako atsedenetan edota ikastolako orduetatik

kanpo eskainiko ditu ikastaroak, beharren arabera. Antolatzaileen arabera, ikastaroen lehen fruituak hirugarren hirulekoaren amaieran ezagutuko dira, ikastaroko azken lana antzerki bat sortzea izango baita.

Otaegik xede hori nahiagoa zaila zela esan zuen: «Haurrek ez dute antzerki zaletasunik, eta ikastolako orduak oso beteta daude».

Oteiza: «Laudorio handia da nire eskulturen kontra jotzea»

Bartzelonan izan zen atzo eskultura baten lanak ikuskatzen

Agentziak/ Bartzelona

Jorge Oteiza atzo Bartzelonan izan zen Terrassa herrian jartzekoa duen eskultura handi baten lanak nola doazen ikuskatzen. *Malevitx-eri omenaldia* du izena

eskultura horrek, eta oriotarrak egin izan dituen artelanen artean garrantzitsuena bat da. Sei metro luze eta beste hainbeste zabal izango den eskultura hori datorren maiatzean jarriko dute. Oteiza gustura agertu da lanen martxarekin.

LLUIS GENE

Jorge Oteiza, Malevitxen omenezko bere proiektuko maketaren aurrean, atzo Bartzelonan.

JORGE OTEIZA atzo Bartzelonan izan zen Terrassa herrian jarriko duen eskultura erraldoiaren segimendu lanak egiten. Eskultura hori Oteizak 1957an sortu zuen *Malevitx-i omenaldia* izeneko artelanaren erreplika handitu bat da.

Altzairuan eraikiko dute eskultura eta zink kapa batez estaliko, eta ondoren beltzez pintatuko. Terrassako herrian jarriko den eskultura sei metro luze eta beste hainbeste zabal izango da.

Eskulturaren eraikitze lanak Tamansa de Cornella tailerrean ari dira eraikitzen, eta horregatik Oteiza tailerrean bertan izan zen atzo lanak nola doazen ikusi eta behar izanez gero zuzentzeko. Oteiza gustura agertu zen lanen martxarekin, eta maketari ere oniritzia eman zion.

Malevitx-i omenaldia eskul-

tura Oteizaren artegintzaren barnean leku berezia duen lana da, eta eskultore oriotarrak egin izan dituen eskulturen artean garrantzizkoenetako bat da. Malevitx pintorearen lana aspaldidanik da eragin iturri Oteizarentzat.

Oteiza gurgildun aulkian izan zen atzo Bartzelonan. «Nire eskultura hori hutsak inguratzen duen pieza bat da

JORGE OTEIZA

■ ■ ■ «Nire eskultura *leben ere hor zegoen; nik aurretik zegoen hura azaltzeko baino ez dut jarriko*»

eta horrek eskulturak inguruan duen paisairi dion maitasuna agertzen du», adierazi zuen atzo Oteizak. «Nire eskultura lehenago ere hor zegoen, nik aurretik zegoen hura azaltzeko baino ez dut jarriko», gaineratu zuen.

Malevitx-i omenaldia eskultura Terrassako parke batean kokatuko da. Eskultura hori eta Bartzelonako Arte Garaikideko Museoan (MACBA) duena dira Oteizak Katalunian dituen bi lan bakarrak. Hain zuzen, azken horri eraso egin zioten orain aste gutxi. Gertaera horren aurrean zera adierazi zuen atzo eskultoreak: «Nire eskultura guztiak publikoak dira, eta niretzat laudorio handia da nire eskulturen kontra jotzea, horrela ni bezalakoak izango direlako, nik ditudan zauri berak izango dituztelako».

l a b u r r e a n

MONIKA DEL VALLE

Stephen Frears, Berlindik Bilbora. Zinemagile ingelesak Bilboko Guggenheim Museoa bisitatu zuen atzo, Berlin-go zinemaldian zuzendari onenaren saria jaso ostean. «Ezustekoa» izan da saria berarentzat, atzo Guggenheimen esan zuenez. Museoa asko gustatu zitzaion *The Hi-Lo Country* filma promozionatzen ari den Frearsi.

M U S I K A

■ Moshe Atzmon maisuaren zuzendaritzapean ariko da gaur eta bihar Bilboko Orkestra Sinfonikoa

BILBAO ORKESTRA SINFONIKOA (BOS) Moshe Atzmon maisu hungariarraren agindupean ariko da gaur eta bihar eskainiko dituen kontzertuetan. Arratsaldeko 20:00etan hasiko dira emanaldiok Bilboko Ayala antzokian, eta Mozarten 39. *Sinfonia mi bemol maiorrean* KV 543 eta Shostakovich-en 6. *Sinfonia Op. 54* lanak interpretatuko ditu BOSeK. Moshe Atzmon-ek hainbat orkestra zuzendu ditu, besteak beste Sidney, Hamburg, Tokio, Seul, Berlin Viena eta Londresen.

■ Caroline & Mixel bikoteak kontzertua emango du gaur Donostian, Soinuaroa egitarauaren baitan

CAROLINE PHILLIPSEK eta Mixel Ducauk bikoteak *Zatoz gurekin* bigarren diskoa aurkeztuko du gaur arratsaldeko 19:30etan, Donostiako Koldo Mitxelena Kulturunean. Euskal Herriko Unibertsitateko Gipuzkoako Campusak antolatu Soinuaroa egitarauaren baitan izango da kontzertua, eta Caroline & Mixel bikoteak, batik bat, munduko musikak, folklorea eta gaurkotasuna nahastuko ditu. Lan berriaren edukia, alegia. «Doinu erdi-tradizionalak, erdi-modernoak dira», Mixel Ducauren hitzetan. Biharko kontzertua doan izango da.

A N T Z E R K I A

■ Yves Lebreton frantses pailazoak '¿Eh?' ikuskizuna aurkeztuko du bihar Leioako Lamiako antzokian

YVES LEBRETON, Europako umorezko antzerkilari handienetako bat, Leioako Lamiako antzokian ariko da bihar gaueko 22:00etan. Frantses pailazo ezagunak *¿Eh?* izenburuko ikuskizuna aurkeztuko du. Bere lan berria dagoeneko Europako eta Amerikako antzoki ugartan aurkeztu izan du, eta txalo ugari jaso ditu orain arte. Aktore izateaz gain, musikaria eta margolaria ere bada, eta bere antzezlanetan garrantzia handia ematen dio gorputz espresioari eta mugimenduari. *¿Eh?* ikuskizun berrian, arlotearena egiten du Yves Lebretonek, eta mundua ezagutzeko leku batetik bestera abiatzen da.

Ion Tichy

■
Testuak: Stanislaw Lem. **Antzerkirako egokitzapena:** C. Panera, M. Martinez. **Euskarazko bertsioa:** J. R. Utrex. **Taldea:** Maskarada. **Zuzendaritza:** C. Panera. **Eszenografia eta jantzia:** J. Ibarrola, C. Panera. **Argiztaketa:** J. Ulla. **Antzezlea:** M. Martinez. **Lekua:** Bilboko Arriaga antzokia. **Eguna:** Otsailaren 23a, 24a eta 25a.

TITA MERELO deitu zen aurreko eguneko kritika, horrelaxe deitzen zen-eta pertsonaia nagusiaren ametsetako idoloa, eta *Ion Tichy* deitzen da gaurkoa, izen bereko pertsonaia delako *Izarretako bitakorako* protagonista. Itxura denez, izen propioak izenburutzat hartzeko joera daukat bolada honetan, ez dakit zergatik. Beharbada zurrumbilo grabitazional batetik ari naiz igarotzen neu ere, Ion Tichyren bidaia espazialetariko batean banengo bezala. Batek daki.

Maskarada taldeak Stanislaw Lem-ek idatzitako zerbait taularatuko zuela jakin nuenan harrituta geratu nintzen, erronka horren zailtasunak zein alde onak aldi berean ikusten nituelako. Alde onen artean gaia eta egilearen hautaketa zeuden, eta zailtasunen artean bada... ostera ere egilearen hautaketa eta gaia kokatzen ziren, oso erakargarria delako poloniar idazlea, batez ere zientzia-fikzioa jorratzeko duen estilo eroagatik. «Oso erakargarria, dibertigarria, eroa, baina oso zaila ere antzerkira eramaten, edo agian eramanezina eta guzti» pentsatzen nuen nik nire baitan.

Antzezlea gure artean dago

Bakarrizketa era aukeratu dute Maskaradakoek Ion Tichyren abenturak irudikatzeke eta Mikel Martinez tal-

Mikel
Martinez
aktorea da
bakarrizketa-
ren jokalaria.

ARTXIBOKOA

deko kide historikoak gorpuzten du pilotu espazialaren pertsonaia, ederki gorpuztu ere, Tichy bezain trebea baita irudimenaren bide labankorretatik nabigatzen eta hark bezainbeste eskarmentua duelako bakarlari gisa. Gogoratu adibidez Bilboko aktoreak bildutako esperientzia *Kontrabaxua* bakarrizketaren ibilbide luzean eta, bestetik, Stanislaw Lemen pertsonaiak erabateko bakardadean bidaiatzen duela espazioan zehar zibilizazio batetik bestera etengabe.

Antzeze bakarra dago gure aurrean, edo gure artean hobeto esanda, baina ikusleok ere parte aktiboa hartzen dugu ikuskizunean gure aulkitik mugitu gabe eta ezer ere esan barik, dramaturgia interresgarri eta sormentsu bati

esker. Eta dramaturgiak ari garela, funtsezkoa da antzezlanaren giroan Jose Ibarrolak diseinatutako eszenografia sinplea baina eraginkorra.

Oso baliogarria da, era berean, testuen hautaketa eta antzerkirako birmoldaketa. Izan ere, idazle irregularra da Lem, eta behin baino gehiagotan agertzen dira bere liburuetan pasarte nahasiak eta ideia errepikatuak, baina beraien artean harribitxiak ere aurkitzen dira eta haietariko batzuk erabili dituzte Maskaradakoek obra honetarako. Ez galdu, beraz, euskara goxoan egindako lan honetaz gozatzeko aukera. Ez zarete damutuko eta. Ion Tichy esana.

Agus Perez

Irribarre bat zorigaitzari

■
Filma: El baile de agosto. Erresuma Batua, 1998. **Jatorrizko izenburua:** *Dancing at Lughnasa*. **Zuzendaria:** Pat O'Connor. **Gidoigilea:** Frank McGuinness. **Argazkia:** Kenneth MacMillan. **Aktoreak:** Meryl Streep, Michael Gambon, Kathy Burke, Catherine McCormack, Brid Brennan. **Iraupena:** 92 minutu.

PAT O'CONNOR irlandarrak *Cal* eta *Month in the Country* film ederrak egin zituen sasoi oparoa dakarkigu gogora *Dancing at Lughnasa* filme samurrak. Hollywood-eko sirena kantuek erakarri zutenetik, ez zen taxuzko ezer filmatzeko gauza izan —*Circle of friends* izan ezik—. Hala, *Inventing the Abbotts* penagarriaren ostean, zinemagile gisa amaituta zegoela zirudien. *Dancing at Lughnasa*, ordea, ezuste atsegina izan da zinemara errezelo pixka batez joan garenontzat.

Donegal herritxoan egunerokotasun gordinari aurre egiten dioten bost ahizparen istorioa da filmaren muina. Emigrazioak gizonez hustu ditu Irlandako herri tipiak, eta teknika berriek langabezia areagotu dute. Gaztaroa apurka-apurka ihesi doakie bost ahizpei, baina, oraindik ere, ezkongabe jarraitzen dute.

Ahizparik gazteenak, ezkondata egon ez arren, seme bat du. Eta, horrek bekatari bihurtzen du erlijio katolikoaren adierazpen kontserbadoreena nagusi den lurralde horretan. Mutikoaren aita idealista bisitan datorkienean, ezkutatutako sentimendu anitz askatuko da. Era berean, Afrikan bizitza osoa misiolari gisa eman duen protagonisten neba eroaren paganismoak ere

kolokan ipiniko ditu dogma katolikoak.

Bizitzaren apologia

Izaera arras ezberdina duten bost emakume horien arteko elkartasun harremanak, lotura sendoak, ezin hobeto islatzen dituzte aktoreen interpretazio bikainek. Horien artean, Catherine McCormack-en interpretazio paregabea azpimarratzekoa da —ama ezkongabearen rola betetzen du—. Bost emakumeen dantza alaia-aren eszenak beste ezerk baino hobeto adierazten du euren arteko harreman sakon hori. Izan ere, gizarteak inposatutako jarrerak, elizaren errepresioak lurperatutako sentimenduak eta errealtate latzak ekarritako sofrimenduak supitoki lehertzen dira paganismo kutsu handiko dantza alai eta aske horretan, motorrean Irlandako zelaiak zeharkatzen dituzten maitaleen gorputzak haizeak astintzen ditueneko eszenaren askatasun sentsazioa inoiz baino ageriagoa eginez.

Dancing at Lughnasa film txikia den arren, handia da esentzian. Aberatsa oso. Ilusiorik eta itxaropenik eskaintzen ez duen errealtate antzu baten aurrean bizitzaren eta alaitasunaren apologia ederra proposatzen baitu. Unerik ahulena nabarduraz jositako interpretazio bikainek estaltzen dituzte, eta, hala, O'Connor gai da elkartasun eta askatasunezko zertzeladaz hornitzeko emakumeen sentimenduzko mundu aberatsa.

Iñaki Lazkano

MUSIKA

BILBO

- **Flying Rebollos** eta **JPS Brown**. Kafe Antzokian, 22:00etan.
- **Mikel Markez** Irala auzoko Camacho ikastetxean, 20:00etan. *Korrika Kulturala*.
- **Bilboko Orkestra Sinfonikoa**. Ayala antzokian, 20:00etan.

DONOSTIA

- **Caroline eta Mixel**. Koldo Mitxelena kulturunean, 19:30etan.

DURANGO

- **Arima Beltza, Iñaki Labaka**. Berbaro elkartean.

SORALUZE

- **PDK-2**. Jazz kontzertua Gaztelupe tabernan 22:00etan.

ANTZERKIA

BARAKALDO

- **Ni hartza naiz** haur eta gazte-txontzako obra interpretatuko du Paraiso Antzerkiak Barakaldo antzokian, 11:00etan eta 15:15etan.

BILBO

- **Izarretako bitakora** Stanislaw Lemen obra euskaraz interpretatuko du Maskarada taldeak Arriaga antzokian, 11:00etan eta 20:30etan.

IRUÑEA

- **Amaia edo VIII. mendeko euskaldunak** obra interpretatuko du Mikelats taldeak Salestarren aretoan, 20:00etan.
- **Arraultza delikatuak** obra interpretatuko du Hika taldeak Aintzina tanbernan 19:30etan.

HITZALDIA

AZPEITIA

- **Zer ikas dezakegu Ipar Irlandan eta Quebec-etik?** hitzaldia Joseba Egibarren -EAJ- eskutik Aitonenan 20:30etan. *Bake Foruma*.

AZKOITIA

- **'Nandus', Alaskatik suaren lurreraino** hitzaldia Kultur Etxean. *Korrika Kulturala*.

BALMASEDA

- **Balmaseda y el ferrocarril** hitzaldia Angel Hormaetxea katedradunarekin Ateneoan, 20:00etan.

BILBO

- **Aquitectura de las puertas de Madrid** hitzaldia Aitor Goitia Cruz arkitektoaren eskutik Euskal Museoan, 19:00etan.
- **Los 'deberes' de las corrientes políticas de ámbito estatal en el 'contencioso' vasco** hitzaldia Jaime Pastor UNEDeko ira-

ERAKUSKETAK

OSKAR MONTERO

Argazkilari handien lanak Lizarran, martxoaren 5a arte

El espacio testimoniado izenburupean zazpi argazkilariren lanak bildu dituzte Lizarran, Gustavo Maeztu Museoa. Ordoñez-Falcon Argazki Fundazioak antolatu du museoarekin batera. Jeff Wall, Dan Graham, Hannah Collins, Lorna Simpson, Andreas Gursky eta Eulalia Valdoseraren obrak ikus daitezke erakusketa horretan, martxoaren 5a bitartean.

kaslearekin Hika ateneoan (Atxuri), 19:30etan.

- **Energía en la ciudad** hitzaldia Carlos Corral garraoi eta energian adituarekin La Bolsan, 19:30etan. *Energia eta gizartea*.
- **Molinos y ferrerías** hitzaldia emango du Jose Torrecilla Gorbeak Foru Artxibategian (Maria Diaz de Haro, 11) 19:00etan.

DONAPALEU

- **Etxamendi eta Larralde bizi baten lekukotasuna: kantuak sortzen eta bizi-mina kantatzen**. Frantxixkanotan, 20:30etan.

DONOSTIA

- **Tertulias, mentideros y programas de radio** liburuaren aurkezpena eta mahai-ingurua Gotzon Toral EHUKo irakaslearekin Casares kultur etxean, 19:30etan. *V. Irrati Astea Altzan*.
- **Emakumea eta kirola** mahai-ingurua Altzako kultur etxean, 19:30etan. Hizlariak: Reyes Carrere (eskubaloia), Aintzane Argoitx (triatloia) eta Amaia Arana (marathoia).

ERRETERIA

- **Lizarran-Garazi akordioaren** gaineko hitzaldia sinatzaileekin Iztieta auzo elkartean, 19:30etan.

GALDAKAO

- **Everest espedizioari** buruzko hitzaldia Jangure mendi elkartean. *Korrika Kulturala*.

GASTEIZ

- **Bondades y maldades del de-**

porte mahai-ingurua kirolzaleekin Estadio S.D. aretoan, 20:00etan.

GERNIKA

- **Urdaibaiko saguzaharrak; egoera eta kontserbazio arazoak** hitzaldia Udaletxean Jose Ramon Aihartza adituarekin, 19:30etan.

GETXO

- **Etxe-bortxaketaren delitu berria** hitzaldia Emilio Olabarria Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiko batzordekidearen eskutik Getxo antzokian, 19:30etan. *Emakumeen Aldeko X. Jardunaldiak*.

HERNANI

- **Lizarran-Garazi akordioaz** hitzaldia sinatzaileen eskutik Biteri kultur etxean, 19:30etan.

IRUÑEA

- **Nuevos caminos de liberación** hitzaldia Gurutze plazako Institutuan 20:00etan. *Gogoia Foroa*.
- **Lurraldetasuna, zer, nola? eta noiz?** hitzaldia Patxi Larrión, Jerónimo de Ustaritz institutuko Zaldiko Maldikon (Antsolaga, 9-11), 20:00etan.

IRUN

- **Kurdistan, herri kurduaren historia eta borroka** hitzaldia Mikel Aramendi kazetariarekin Bidasoaldeko Ateneoan, 20:00etan.

LASARTE-ORIA

- **Peligro sectas** hitzaldia Manuel Lekuona kultur etxean, 16:30etan.

LIZARRA

- **El papel de la escuela y la familia** mahai-ingurua liburutegian, 18:00etan.

ZARAUZ

- **El nacimiento del cine argumental** hitzaldia Jose Julian Bakedano Bilboko BBAA Zinemateka Museoko arduradunarekin Olerti Etxean, 19:30etan.

ZINEMA-BIDEOA

BILBO

- **Cho Oyu** diapositibak Kalderapekon, 20:00etan, Alberto Gil de Muroren eskutik. *Lizardiko mendi taldearen 10. urteurrena*.

GERNIKA

- **El sentido de la Vista** bideo-artean inguruko emanaldia Kultur Etxean, 20:00etan. *En torno al dibujo* (Inma Jimenez) eta *En torno a la fotografía* (Oscar Gomez de Vallejo).

MARKINA

- **Kordadako lagun galdua** Iñurategi anaien diapositibak Kultur Aretoan, 20:00etan.

OÑATI

- **De todo corazón** Robert Guediguanen filma Santa Anan, 20:00etan. *Ingurugiro Astea 99*.

DANTZA

LASARTE-ORIA

- **Urbeltzen Dantza Ganbara** Jalgi kage antzokian, 21:00etan.

BERTSOLARITZA

GASTEIZ

- **Unai Iturriaga, Maialen Lujanbio, Oihane Perea eta Arkaitz Ugartetxearekin bertso-trama** Florida kultur etxean, 20:00etan. *Korrika Kulturala*.

IKASTAROAK

DONOSTIA

- **Hitano ikastaroa**. Groseko auzo elkartek antolatu du eta martxoaren 1ean hasiko da. Argibideak: 943 28 67 27 / 27 85 77 telefonoetan, edo Nafarroa Behera, 6 zenbakian.
- **Geriatría, Alzheimer, mendi orientazioa, masai hobekuntza eta ingurugiroa**. Ikastaro horiek Gurutze Gorriak antolatuta ditu, eta martxoan hasiko dira. Argibideak: 943 32 10 55.

BESTELAKOAK

BILBO

- **Unamuno, a la intemperie** liburuaren aurkeztuko dute Josu Ortuondo Bilboko alkateak, Angel Maria Ortiz Alfauk eta Felix Marañña egileak Bidebarrieta liburutegian, 19:30etan.

DONOSTIA

- **Jose Mari Carrere ipuin-kontalaria** Antiguako Garai tabernan 21:00etan. *Korrika Kulturala*.
- **Kristina Eizmendi ipuin-kontalaria** Egiako euskaltegian, 20:00etan. *Korrika Kulturala*.

ARABA

GASTEIZ

AZUL. La máscara del Zorro: 17:30 - 20:00. El milagro de P. Tinto: 22:30. **Enemigo público:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

GURIDI. Bichos: 17:30 - 20:00 - 22:30. Lluvia en los zapatos: 17:00 - 19:45 - 22:30. La hija de un soldado nunca llora: 17:00 - 19:45 - 22:30. Velvet goldmine: 17:00 - 19:45 - 22:30. **Quédate a mi lado:** 17:00 - 20:00 - 22:30. **Tienes un e-mail:** 17:30 - 19:45 - 22:30. La delgada línea roja: 17:30 - 21:00.

MIKELDI. Amigos y vecinos: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. ¿Conoces a Joe Black?: 17:00. Estado de sitio: 20:15 - 22:30. Bichos: 17:30 - 20:00 - 22:30. **Tienes un e-mail:** 17:30 - 20:00 - 22:30. La delgada línea roja: 19:15 - 22:30. Pleasantville: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SAMANIEGO. Jack Frost: 17:30. Estado de sitio: 20:00 - 22:30. **Divorcing Jack:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Uno de dos:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Entre las piernas:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

ASTORIA. El general: 17:30 - 19:45 - 22:00.

AVENIDA. Lluvia en los zapatos: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. **Jack Frost:** 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. **Barrio:** 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. La vida soñada de los ángeles: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. **Tienes un e-mail:** 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. **Bandwagon (J.B.A.):** 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00.

CAPITOL. Tienes un e-mail: 17:00 - 19:45 - 22:30. La hija de un soldado nunca llora: 17:00 - 19:45. La delgada línea roja: 17:30 - 21:00. **Quédate a mi lado:** 17:00 - 19:45 - 22:30.

CONSULADO. Jack Frost: 17:30 - 19:45 - 22:00.

IDEALES. Velvet goldmine: 17:00 - 19:45 - 22:30. Bichos: 17:30 - 19:45 - 22:30. Lluvia en los zapatos: 17:30 - 20:00 - 22:30. **El general:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **Divorcing Jack:** 17:15 - 20:00 - 22:30. **Entre las piernas:** 17:00 - 19:45 - 22:30. La extraña pareja: 17:30 - 20:00 - 22:30. **En las manos de Dios:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

‘Rompiendo las olas’

Cannesen Epaimahaiaren Sari Nagusia irabazi zuen 1996an Lars von Trierren film honek, baita Europako Zine Akademiak ematen duen Film Onenaren eta Aktore Onenaren saria ere (Emily Watson). Eskoziako komunitate txiki, zurrun eta erlijioso batean bizi diren Bess (Watson) eta Jan (Stellan Skarsgard) senar-emazteen bizipen gogorra kontatzen du filmak, eta Beasaingo Usurbe aretoan dago gaur ikusgai.

MIKELDI. La delgada línea roja: 19:00 - 22:15. Bichos: 17:30 - 20:00 - 22:30. Cosas que importan: 17:15 - 20:00 - 22:30. **Tienes un e-mail:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

MULTI. Uno de dos: 17:30 - 19:45 - 22:15. La cena de los idiotas: 17:30 - 20:00 - 22:30. ¿Conoces a Joe Black?: 17:00 - 20:15. La niña de tus ojos: 17:15 - 19:45 - 22:15. **Divorcing Jack:** 17:15 - 19:45 - 22:15. **Despertando a Ned:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Elizabeth:** 17:15 - 19:45 - 22:15. **El abuelo:** 17:30 - 20:15.

BARAKALDO

MAX CENTER. La delgada línea: 17:30 - 21:00. **Uno de dos:** 17:00 - 20:00 - 22:30. Bichos: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. **Equipo mortal:** 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. La hija de un soldado nunca llora: 16:30 - 19:30 - 22:30. **Velvet Goldmine:** 16:45 - 19:45 - 22:30. **Jack Frost:**

17:15. **Entre las piernas:** 19:45 - 22:30. **Estado de sitio:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **Tienes un e-mail:** 16:45 - 19:45 - 22:30. **Cosas que importan:** 16:45 - 19:45 - 22:30. **Quédate a mi lado:** 16:45 - 19:45 - 22:30. **Lluvia en los zapatos:** 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. Velvet goldmine: 17:00 - 19:45 - 22:30. **Tienes un e-mail:** 17:15 - 20:00 - 22:30. **Lluvia en los zapatos:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Quédate a mi lado:** 17:00 - 19:45. **El general:** 17:00 - 22:30. **Estado de sitio:** 19:45 - 22:30. La extraña pareja: 17:30 - 20:00 - 22:30. La delgada línea roja: 17:30 - 21:00. Bichos: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. Amigos y vecinos: 17:30 - 20:00 - 22:30.

ELORRIO

ARRIOLA. Zine Kluba: El silencio de los palacios: 20:15.

GETXO

GETXO ANTZOKIA. Zine Kluba: El indomable Will Hunting: 20:00.

LAUREN. Estado de sitio: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. ¿Conoces a Joe Black?: 16:00 - 19:15 - 22:30. Pleasantville: 16:15 - 19:45 - 22:15. **Quédate a mi lado:** 16:30 - 19:30 - 22:30. El milagro de P. Tinto: 16:30 - 19:30 - 22:30. **Place vendome:** 17:00 - 19:30 - 22:30. **Entre las piernas:** 16:30 - 19:15 - 22:15. La extraña pareja: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:15. **Tienes un e-mail:** 16:45 - 19:30 - 22:15. La delgada línea roja: 16:15 - 19:30 - 22:45. **Velvet Goldmine:** 16:45 - 19:30 - 22:30. Bichos: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15.

AREETAKO GRAN CINE-

MA. El indomable Will Hunting: 20:00.

LEIOA

ARTEA. Quédate a mi lado: 16:30 -

19:15 - 22:15. Bichos: 16:15 - 18:15

- 20:15 - 22:15. **Tienes un e-mail:**

16:00 - 18:15 - 20:45 - 23:00. La hi-

ja de un soldado nunca llora: 16:00

- 19:00 - 22:00. **Entre las piernas:**

16:15. La niña de tus ojos: 20:00 -

22:30. **Lluvia en los zapatos:** 16:00

- 18:00 - 20:00 - 22:00. **Estado de sitio:**

16:15 - 19:15 - 22:15. La delga-

da línea roja: 16:30 - 20:30. Plea-

santville: 16:00. **Enemigo público:**

19:00 - 22:00.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. Pleasantville:

17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. La delgada línea roja: 17:30 - 21:00. **Negociador:** 17:00. **Barrio:** 19:45 - 22:15. **Tienes un e-mail:** 17:15 - 19:45 - 22:15.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. Tienes un e-mail: 17:15

- 19:45 - 22:30. **Lluvia en los zapatos:**

17:15 - 19:30 - 22:00. La delgada línea roja: 17:00 - 20:30. **El general:**

17:00 - 19:30 - 22:15. **Entre las piernas:**

17:00 - 19:30 - 22:15. **Velvet Goldmine:**

17:15. **El abuelo:**

17:00 - 19:45. **Doña Bárbara:** 22:30.

ANTZOKI ZAHARRA. El baile de agosto: 17:30 - 19:45 - 22:30.

TRUEBA. Quédate a mi lado

(J.B.A.): 17:00 - 19:30 - 22:00. La vida soñada de los ángeles (J.B.A.):

17:00 - 19:30 - 22:00.

PRINCIPE. **Divorcing Jack:** 17:30

- 20:00 - 22:15. **Cosas que importan:**

17:00 - 19:30 - 22:15. La niña de tus ojos:

17:15 - 19:45 - 22:15. La hija de un soldado nunca llora:

17:30 - 20:00 - 22:30. **Gato negro, gato blanco:**

17:15 - 19:45 - 22:30. **Pleasantville:**

17:00 - 19:30 - 22:30.

GARBERA. Tienes un e-mail:

17:00 - 19:45 - 22:30. Bichos: 17:30

- 19:30 - 22:00. **Estado de sitio:**

17:00 - 19:30 - 22:15. **En las manos de Dios:**

17:15 - 19:45 - 22:00. **Equipo mortal:**

17:30 - 20:00 - 22:15. **Quédate a mi lado:**

17:15 - 20:00 - 22:30. La delgada línea roja: 17:00

- 20:15.

WARNER LUSOMUNDO.

Tienes un e-mail: 16:00 - 18:20 -

20:40 - 23:00. **Uno de dos:** 16:00 -

18:15 - 20:35 - 22:55. **Divorcing Jack:**

16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

El baile de agosto: 16:10 - 18:10 -

20:15 - 22:25. La delgada línea roja:

17:30 - 21:00. Bichos: 16:20 -

18:30 - 20:45 - 22:50. **Velvet goldmine:**

20:05 - 22:35. **Very bad things:**

16:00 - 18:00. **Quédate a mi lado:**

17:00 - 20:00. **Entre las piernas:**

22:40. La extraña pareja otra vez:

16:30 - 18:40 - 20:50 - 23:00.

Jack Frost: 18:15. **Estado de sitio:**

16:00 - 20:30 - 22:50.

ARRASATE

ALAI. Dos vidas en un instante:

19:00 - 21:30.

BEASAIN

USURBE. Zine Kluba: **Rompiendo las olas:**

21:00.

hiriburuetako filmak

ASTERIX ET OBELIX CONTRE CESAR. Frantzia, 1998. Zuz: Claude Zidi. Akt: Gerard Depardieu, Christian Clavier, Roberto Benigni, Michel Galabru. Zinema aretoetara iritsi dira Uderzo eta Gosciniren Asterix eta Obelix gudari galiarrak, eta Erromako Inperioko Zesar enperadorearen kontra borrokatuko dira. Gerard Depardieu eta Christian Clavier ageri dira, besteak beste, film honetan. *Baiona (Marine, Vauban).*

¿CONOCES A JOE BLACK?/RENCONTRE AVEC JOE BLACK. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Martin Brest. 180 m. Brad Pitt eta Anthony Hopkins dira filmeko protagonistak nagusiak. Lehendabizikoak Herioren rola jokatzen du. Bigarrenak, hiltzekotan den handiki batena. Claire Forlani aktoreak, berriz, Brad Pitten bihotza harapatuko du. *Bilbo (Multi), Gasteiz (Mikeldi).*

COSAS QUE IMPORTAN. EEBB, 1998. Zuz: Carl Franklin. 127m. Kate (Meryl Streep) alabarekin adiskide-tzen den ama da. Bere gaixotasunaren kontra gogor borrokatuko da Kate, aldi berean senarra zaintzeko

ahaleginak eginez. *Bilbo (Mikeldi), Donostia (Principe), Iruñea (Golem-Baiona).*

EL GENERAL. Irlanda-Britania Handia, 1998. Zuzendaria: John Boorman. 123 m. 98an Cannesen Zuzendari Onenaren Saria irabazi zuen Boormanek film honengatik. Zuri-beltzean eta Irlandan filmaturik, IRAK hildako gaizkile karismatiko baten bizitza azaltzen digu, baina mito bilakatu zuen kondairan erori gabe. *Bilbo (Astoria, Ideales), Donostia (Astoria), Iruñea (Principe de Viana).*

EN LAS MANOS DE DIOS. , 1998. Zuz: Zalma King. Mickey, Shane eta Kioni surfean ibiltzen diren hiru lagun abenturazale dira. Bidaia bat egitea erabakiko dute, halako batean, eta mila leku ezagutu eta hainbat lagun egingo dituzte. Nolanahi ere, hiru lagunetako bat hil egingo da, surfean ari dela, olatu batek harapatu ondoren. *Bilbo (Ideales), Donostia (Garbera).*

ENENMI D'ETAT/ ENEMIGO PUBLICO. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Tony

Scott. Akt: Will Smith, Gene Hackman. 127 m. Mafiaren aurkako borrokan aditua den abokatu gazte bat eraildako politikari baten auziko frogak ezkatzen ari da, oharkabean. Egoera beldurgarri batean, erakunde misteriosu baten azpiegitura ezagutuko du. Azkenean, dena bere kontrako azpifikoa dela ikusiko du. *Bilbo (Ideales), Donostia (Warner-Lusomundo).*

ENTRE LAS PIERNAS. Espainia, 1998. Zuz: Manuel Gomez. Akt: Victoria Abril, Javier Bardem. 115 m. Sexu menpekotasuna dute Mirandak eta Javierrek. Menpekotasun hori gainditzeko zentro batean elkar ezagutu, eta sexuan oinarritutako harreman bat hasiko dute. Hilketa bat ere izango da tartean. *Bilbo (Ideales), Donostia (Astoria), Warner Lusomundo), Gasteiz (Samaniego), Iruñea (Olite).*

ESTADO DE SITIO. EEBB, 1998. Zuz: Edward Zwick. Akt: Denzel Washington, Annette Bening, Bruce Willis. 116 m. Talde armatu islamiko bateko kideek lehergaiak josi dute New York. Hirian bizi diren arabiarrek kon-

tzentrazio esparru itxurako eremue-tan sartuko dituzte ondorioz. FBI, CIA eta Armadako kideek hainbat modutan erantzungo diote integristen mehatxuari. *Donostia (Garbera), Gasteiz (Mikeldi Zinema), Samaniego), Iruñea (Golem-Baiona, Olite).*

GATO NEGRO, GATO BLANCO / CHAT NOIR, CHAT BLANC. Jugoslavia-Frantzia-Alemania, 1998. Zuz: Emir Kusturica. Akt: Bajram Severdzan, Florijan Ajdini. Gerra ondorengo garaian dago kokatua, eta bere nahiaren kontra ezkontzekotan dagoen bikote baten familien hiru belaunaldi ageri dira. Naturaren kontrako itunak salatzen dira filmean. Politikari buruzko ideia asko txertatu ere egiten dira, eta baikortasunez betetako etorkizuna eskaintzen die gazteei. *Donostia (Principe), Iruñea (Golem-Yamaguchi).*

JACK FROST. EEBB, 1998. Zuzendaria: Troy Miller. 95 m. Jack Frost (Michael Keaton) musikari handia da, eta etengabe alde batetik bestera ibili behar izateak eragotzi egiten dio

bere emazte eta semearekin denbora gehiago egotea. Gabon batzuetan, bere ekitaldirik garrantzitsuenan alde batera utzi eta etxera doanean, istri-pua izan eta hil egingo da. Baina elurrezko pampina gisa itzuliko da bizi direnen artera bere semearen gozamenarako. *Bilbo (Avenidas, Consulado), Donostia (Warner Lusomundo), Gasteiz (Samaniego), Iruñea (Golem-Baiona).*

LA EXTRAÑA PAREJA, OTRA VEZ. EEBB, 1998. Zuz: Howard Deutch. Akt: Jack Lemmon, Warter Matthau. Garai batean New Yorkeko apartamentu batean bizi eta elkar jasan ezin zuten Felix Ungarrek eta Oscar Madisonek berriro egingo dute topo, urte askoren buruan. Baten alaba bestearen semearekin ezkonduko da, eta ezkontza egunean ikusiko dute elkar. *Bilbo (Ideales), Donostia (Warner).*

LA VIDA SOÑADA DE LOS ANGELES. Frantzia, 1998. Zuz: Erick Zanca. Akt: Elodie Bouchez, Natacha Regnier. Isa eta Marie ilargiaren bi aurpegiak dira, elkarren kontrakoak baina elkarrengandik banatu ezinak. Egu-

neroko bizitza islatu du Zoncak film gordin eta triste honetan. Zera esan nahi digu: ainguruak, mundutik babesteko, zoramenera jo behar duela. *Donostia (Trueba), Iruñea (Golem-Yamaguchi).*

LE CIEL, LES OISEAUX ET... TA MERE. Frantzia, 1998. Zuz: Djamel Bensalah. Akt: Jamel Debbouze, Stephane Soo Mongo. 115 m. 18-20 urte bitarte dituzte Youssef, Stephane, Christophe eta Mikek. Hiri berean bizi dira denak, eta lagunak dira. Bideo lehiaketa batean parte hartu eta sari bat irabazi dute, eta, ondorioz, Miarritzera joango dira, oportetan. *Baiona (Marine), Miarritze (Royal).*

LES 1001 PATTES / BICHOS. EEBB, 1998. Zuz.: John Lasseter, Andrew Stanton. 96 m. Spielbergen Antz (Hormigaz) filmari lehia egitera iritsi zaio Lasseter eta Stantonen azkenekoa, irudien hiru dimentsioak ongi baino hobeto lortzen dituen animazio digi-taleko lan honekin. Flik da protagonista nagusia, bere herriari eraso nahi duen matxinsalto taldeari aurre egin ahal izateko laguntza bila

zinema

BERGARA

NOVEDADES. Zine Kluba: A los que aman: 20:00.

EIBAR

RIALTO. *Quédate a mi lado*: 19:30 - 22:15

UNZAGA. *El general*: 19:30 - 22:15

ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. Zine Kluba: *El rey de las máscaras*: 22:15.

ERRETERIA

ON BIDE. Zine Kluba: *Aflicción*: 20:00.

IRUN

AVENIDA. *La delgada linea roja*: 19:30 - 22:15.

TXINGUDI-OSCAR. *Tienes un e-mail*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Uno de dos*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *La extraña pareja*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Bichos*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Estado de sitio*: 16:00 - 18:15. *La cena de los idiotas*: 20:30 - 22:45. *Doña Bárbara*: 16:00 - 18:15. *Entre las piernas*: 20:30 - 22:45. *La delgada linea roja*: 17:00 - 20:30.

LASARTE-ORIA

MANUEL LEKUONA. Zine Kluba: *Asaltar los cielos*: 22:00.

OÑATI

SANTA ANA. *De todo corazón*: 20:00.

TOLOSA

LEIDOR. Zine Kluba: *Funny games*: 21:30.

ZARAUTZ

MODELO. *Más fuerte que su destino*: 19:30 - 22:15.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALANTE. *Celebrity*: 15:00 - 18:45. *Pas vu, pas pris*: 17:00. *Fin Aout, début Septembre*: 20:45.

VAUBAN. *La ligne rouge*: 14:00 - 20:00. *Rien sur Robert*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. *Asterix et Obelix contre Cesar*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. *Les 1001 pattes*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. *Venus, beauté institut*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. *Ma meilleure ennemie*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15.

MARINE. *Asterix et Obelix contre Cesar*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. *Les grandes bouches*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. *Virus*: 14:00 - 16:30

hirira jotzeko prest dagoen txin-durria. *Baiona (Vauban)*, *Bilbo (Ideales, Mikeldi)*, *Donostia (Garbera, Warner Lusomundo)*, *Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak)*, *Iruñea (Carlos III., Golem-Baiona)*.

MA MEILLEURE ENNEMIE / QUÉDATE A MI LADO. EEBB, 1998. Zuz.: Chris Columbus. Akt: Julia Roberts, Ed Harris, Susan Sarandon. 124 m.. Moda munduan murgildutako argazkilari bat dibortziatu batekin maiteminduko da. Baina ez da maitasun istorio erraza izango, Harrisen lehendabiziko emazteak hainbat ahalegin egingo baititu euren bi haurrek argazkilaria onar ez dezaten. Gaixotasun larri bat ere topatuko diote emazte ohia, eta horrek nolabaiteko eragina izango du. *Baiona (Vauban)*, *Bilbo (Capitol)*, *Donostia (Trueba, Garbera, Antzoki Zaharra)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Iruñea (Golem-Baiona, Principe de Viana)*.

TIENES UN E-MAIL / VOUS AVEZ UN MESSAGE. EEBB, 1998. Zuzendaria: Nora Ephron. Akt: Tom Hanks, Meg Ryan. 120 m. Kathleen eta Joe

estreinaldiak

Oscar sarietarako zazpi izendapen lortu ditu *La ligne rouge* / *La delgada linea roja* filmak.

■ **LA LIGNE ROUGE / LA DELGADA LINEA ROJA.** EEBB, 1998. Zuz.:Terrence Malick. 170 m.. EEBBetako armadako fusileroen konpainia Guadalcanalera iritsi berria da, japoniarrak Pazifikoko uharteetan egiten ari diren aurrerakada geldiarazteko balioko duen borrokarako prest. Luxuzko aktore taldea bildu du Malickek bere itzuliko lanerako, eta zazpi izendapen lortu ditu Oscarren sarietarako. *Baiona (Vauban)*, *Barakaldo (Max Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Bilbo (Capitol, Mikeldi)*, *Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo)*, *Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak)*, *Getxo (Lauren)*, *Irun (Txingudi)*, *Iruñea (Principe de Viana, Golem-Baiona)*, *Leioa (Artea)*, *Santurtzi (Serantes)*.

■ **RIEN SUR ROBERT.** Italia, 1998. Zuz.: Pascal Bonitzer. Didier, ikusi ez duen film bati buruz idatzi duen kazetaria, etzabaidan ariko da Juliette neska-lagunarekin, eta euren harremana etengo dute. Orduan, Aurelie ezagutuko du kazetariak, beretaz maitemintzen den neska berezi samarra. Fabrice Luchinik egiten du errudun, zalantzakor eta larritasunez bizi den kazetariarena Bonitzerren film honetan. *Baiona (Vauban)*.

■ **VELVET GOLDMINE.** EEBB, 1998. Zuz.:Todd Haynes. 123 m.. Canneseoko azken Festibalean Ekarpen Artistikorik Onenaren Saria irabazi zuen film honek. 70eko hamarkadako *glam* mugimenduan murgilduta, Brian Sladeren fikziozko *biopica* ageri zaigu Haynesen azken lanean. *Barakaldo (Max Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Bilbo (Ideales)*, *Donostia (Astoria, Warner Lusomundo)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Getxo (Artea)*.

■ **DIVORCING JACK.** Frantzia-Britania Handia, 1998. Zuz.:David Caffrey. Joko ikaragarriak egiten ditu zuzendariak Frantziako egoera politiko eta sozialaren tribalizazioa alde batera utzi eta benetako satira soziala egiteko. Umore ukitutuz betea da. David Thewlis eta Robert Lindsay dira aktore nagusiak. *Bilbo (Ideales, Muti)*, *Donostia (Principe, Warner Lusomundo)*, *Gasteiz (Samaniego)*.

■ **LLUVIA EN LOS ZAPATOS.** Espainia, 1998. Zuz.:Maria Ripoll. 89 m.. Victorrek (Douglas Henshall), lanik gabe dagoen aktorea bera, harremana utzi berri du neskalagunarekin (Lena Headey), bere infidelitatearen berri eman ondoren. Bere desio bakarra denboran atzera joan eta berriro hastera da. *Barakaldo (Max Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Bilbo (Avenida, Ideales)*, *Donostia (Astoria)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Leioa (Artea)*, *Iruñea (Golem-Yamaguchi)*.

■ **LA HIJA DE UN GENERAL NUNCA LLORA.** EEBB, 1998. Zuz.:James Ivory. 127 m.. 60ko eta 70eko hamarkadetan kokatua, Parisen bizi den familia amerikar baten istorioa kontatzen zaigu: aita (Kris Kristofferson), Bigarren Mundu Gerrako beteranoa eta idazle arrakastatsua da. Ama (Barbara Hershey), emakume jakituna. Channe alabaren bizipenetan oinarrituta azalduko zaigu Ivoryren azken lana. *Barakaldo (Max Center)*, *Bilbo (Capitol)*, *Donostia (Principe)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Leioa (Artea)*.

■ **UNO DE DOS.** Frantzia, 1997. Zuz.:Patrice Leconte. Alain Delon eta Jean-Paul Belmondo aktore ezagun eta helduek ironiaz betetako pertsonaiak antzeztzen dituzte film honetan. Biak borrokan arituko dira Vanessa Paradisen aitatasunagatik. *Barakaldo (Max Center)*, *Bilbo (Ideales)*, *Donostia (Warner Lusomundo)*, *Gasteiz (Samaniego)*, *Irun (Txingudi)*, *Iruñea (Olite)*.

■ **EL BAILE DE AGOSTO.** EEBB, 1998. Zuz.:Pat O'Connor. 92m.. Bost ahizparen istorioa kontatzen digu O'Connorrek film honetan. Mundyttarrak katolizismoaren moral zurrunaren baitan bizi dira, baina tartean ama ezkongabe bat dute, eta horrek lisarrak sortuko ditu ahizpen artean. *Donostia (Antzoki Zaharra, Warner Lusomundo)*.

- 19:45 - 22:15. **Very bad things**: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **La vie est belle**: 14:00 - 16:30 - 19:45. **Le ciel, les oiseaux et... ta mère!**: 22:15. **Les collegues**: 14:00 - 20:00. **A tout jamais**: 16:30 - 22:15.

MIARRITZE

ROYAL. *Asterix et Obelix contre Cesar*: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Venus, beauté institut**: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Les 1001 pattes**: 14:00 - 16:30 - 19:45. **A tout jamais**: 22:15.

NAFARROA

IRUÑEA

CARLOS III. *Bichos*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

GOLEM (BAIONA). *Patch Adams (aurre-estreinua)*: 22:30. *La delgada linea roja*: 17:30 - 21:30. *Cosas que importan*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Tienes un e-mail*: 17:30 - 20:00 - 22:45. *Jack Frost*: 17:45. *Bichos*: 17:45 - 20:10 - 22:45. *Quédate a mi lado*: 17:15 - 20:00. *Estado de sitio*: 20:10 - 22:45.

GOLEM (YAMAGUCHI). *Lluvia en los zapatos*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:45. *La cena de los idiotas*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:45. *Gato negro, gato blanco*: 17:15 - 20:00. *Pleasantville*: 17:30 - 22:30. *La vida soñada de los ángeles*: 20:00 - 22:30. *La niña de tus ojos*: 17:30 - 20:00. *Johnny cogió su fusil (J.B.A.)*: 22:30.

OLITE. *Estado de sitio*: 20:00 - 22:30. *Uno de dos*: 17:30 - 20:00. *Entre las piernas*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *¿Conoces a Joe Black?*: 17:30 - 21:30. *El abuelo*: 17:15. Zine Kluba: *Cube*: 22:30.

PRINCIPE DE VIANA. *La delgada linea roja*: 17:30 - 21:30. *Tienes un e-mail*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Quédate a mi lado*: 17:30 - 20:00. *El general*: 22:30.

NAFARROA BEHEREA

DONIBANE - GARAZI

VAUBAN. *Asterix et Obelix contre Cesar*: 16:00. *L'ennui*: 20:30.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. *Celebrity (J.B.A.)*: 20:15.

elkarri lehia egiten dioten bi liburu-saltzaile dira. Gauza guztietan oso ezberdinak dira bi protagonistak, baina Internetek elkartu egingo ditu. *Bilbo (Avenidas, Capitol, Mikeldi, Multi)*, *Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo)*, *Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak)*, *Iruñea (Principe de Viana, Golem-Baiona)*.

PLEASANTVILLE. EEBB, 1998. Zuz.: Gary Ross. 114 m. Telebistak konpontzen dituen langile batek telekomando berezi bat emango die David eta Jennifer anai-arrebei. Telekomando horren bidez telebistako errealtatean sartzeko aukera dute, eta nahi gabe Pleasantville telefilmekoan gelditzen dira harrapatuta, 50eko hamarkadako telefilm batean, hain zuzen ere. Anai-arreben etorrerak goitik behera aldatuko du Pleasantvilleko bizimodu orekatua. Joan zen astean Hego Euskal Herrian estreinatu ondoren, orain iritsi da Ipar Euskal Herriko aretoetara. *Bilbo (Coliseo Albia)*, *Donostia (Principe)*, *Gasteiz (Mikeldi Zinemak)*, *Iruñea (Golem-Yamaguchi)*.

horoskopoa

✍ *Uxue Agirre*

A R I E S
marboak 21 - apirilak 20

Buruan sartu zaizun hori egin arte ez zara lasai gertatuko. Egizu ba!

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Alboko hori jasateagatik sari bat emango dizute aurki.

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20.

Zure buruko min horiek uste baino lehenago izango dute amaiera.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Egunak, asteak, hilabeteak... konturatu gabe igarotzen dira. Adi egon.

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Eskatzea ongi dago. Hori bai, ematen ere jakin behar da.

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Lanean ari zarenetik dirua oso erraz iritlen da zure patrikatik. Kontuz!

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Urte hasieratik guztiz aldatu zara. Zuk jakingo duzu onerako edo txarrerako den.

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Egon zaitetz lasai, guzti-guztia ondo aterako baita. Seguru.

S A G I T T A R I U S
azaroak 24 - abenduak 23

Noiz hasi behar zenuen agindutakoa betetzen? Alfer hori!

C A P R I C O R N U S
abenduak 24 - urtarrilak 20

Ez dakit zertarako joaten zaren zinemara. Lo egiteko leku hobeak badaude.

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Telefono dei batekin mirariak egin daitezke. Saia zaitz.

P I S C I S
otsailak 19 - marboak 20

Txoferra guztiz nazkatuta dago zuri itxaroteaz. Hori aurpegia zurea!

efemerideak

Federiko Baraibar hil zen

1919. urteko otsailaren 25ean hil zen Federiko Baraibar gasteiztarra. Bere ikerketa linguistiko-literarioaz 40 liburu osatu ziren. Arkeologo lanetan ere aritu zen: Arabako dolmenak, erromatarrek utzitako aztarnak... inork baino hobeto ezagutu zituen. Arabako gaztelania mintzatuan 2.920 hitz aurkitu zituen euskaratik hartuak. Arabako ahalduen nagusia ere izan zen. **1119.** Mairuek Tuter a hiria utzi zuten betiko.

SANTUAK

Sebastian, Izaro.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: OZ. DE ZARATE, Heradio Fournier kalea, 28. ETCHABARRY, Hoduras kalea, 12. AZAGRA MARTIN, Prudencio Mª Berastegi kalea, 4. *Gau eta egun*: GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34. **LAUDIO.** *Gau eta egun*: CARLOS FUERTES, Viña Vieja, 9. **AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA.** *Gau eta egun*: HERNANDEZ, Elejondo, 11 (Amurrio).

Bizkaia

BILBO. 22:00ak *arte*: CARRAL, Madariaga Etorbidea, 35. LEZEA, Perez Galdos, 14. MAGUREGI, Zabalburu Enparantza, 4. PARIZA, Correo, 4. Sarrikolea, Heros, 19. 22:00etatik aurrera: ARIETA-ARAUNABENA, Agirre Lehendakariaren Etorbidea, 1. EGIRAU, Hurtado de Amezaga, 10. **ARRATIA.** *Gau eta egun*: TRAVER, J.A. Agirrerren Enparantza z/g. (Bedia). **BARAKALDO.** *Gau eta egun*: GARDE, Arteagabeitia, 13. **BASAURI.** *Gau eta egun*: SANCHEZ, Kale Nagusia, 33. **BERMEO, MUNDAKA.** *Gau eta egun*: SANCHEZ, Dolariaga z/g. (Bermeo). **DURANGALDEA.** *Gau eta egun*: IRIGOIEN, Bixente Kanpanaga, 3 (Iurretta). **ERANDIO-TXORIERRI.** *Gau eta egun*: AZEBAL, Iturri-Gane, 2 (Sondika). **GALDAKAO.** 09:00-22:00: GARCIA FERNANDEZ, Señorío de Bizkaia, 39. **GERNIKA, BUSTURIA, FORUA.** *Gau eta egun*: BOYRA, Artekalte, 1 (Gernika). **GETXO.** *Gau eta egun*: PLATERO, Eduardo Coste z/g (Areeta). **LEIOA.** 09:00 - 22:00: DIEZ, Artaza Auzoa, 35 (Artazagane). **LEKEITIO-EA.** *Gau eta egun*: CASTRO, Atea, 14 (Lekeitio). **MEATZALDEA.** *Gau eta egun*:

SESMA, Meatzarien Etorbidea,10 (Abanto). **MUNGIALDEA.** *Gau eta egun*:BOYRA, Konkordia, 10 (Mundia). **ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA.** *Gau eta Egun*: BONET, Iturribarri, 18 (Ondarroa). **PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO.** *Gau eta egun*: ESTEFANIA, Muga-koa, 3 (Portugalete). *Gau eta egun*: BULLAIN, Antonio Alzagaren Etorbidea, 8 (Santurtzi). 09:00-13:30: SANTOS-EGILUZ, Blasco Ibañez, 6 (Sestao). **URIBE-KOSTA.** *Gau eta egun*: EGIA, Sabino Arana, 20 (Berango). **ZORNOTZA.** *Gau eta egun*: ARANBU-RU, Txiki Otaegi, 3 (Amorebieta).

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: LOIDI, Loiola, 8. EZKERRA-URIARTE, Matia, 58 (Antiguo). BLASCO, Karkizano, 12 (Gros). ZELAIA, Altza Pasealekua, 57 (Altza). *Gauetz*: MOKOROA, Legazpi, 7. **ANDOAIN.** *Egunetz*: DIAZ, Kale Nagusia, 19. *Gauetz*: BIADUR, Jaizkibel Enparantza, 2 (Lasarte). **ARRASATE.** *Gau eta egun*: RUIZ, Magdalena, 31. **AZKOITIA, AZPEITIA.** *Egunetz*: ZULAIKA, Harzubia Hiribidea, 20 (Azpeitia). *Gau eta egun*: RUIZ, Kale Nagusia, 13 (Azkoitia). **BEASAIN, ORDIZIA.** *Egunetz*: URBIZU, Kale Nagusia, 8 (Beasain) *Gauetz*: ATORRASAGASTI, Pakea auzoa (Ordizia). **BERGARA.** *Gau eta egun*: GUALLAR, San Antonio, 5. **BILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZIZURKIL.** *Gau eta egun*: ITURRIOZ, Euskal Herria, 3 (Ibarr). **DEBA, MUTRIKU.** *Gau eta egun*: PORTILLO, Astillero, 2 (Deba). **EIBAR, ERMUA.** *Gau eta egun*: ELORZA, Juan Gisasola, 18. **ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO.** *Gau eta egun*: ANDUAGA, Mendarozabal, 1 (Mendaro). **ERRETERIA, LEZO, PASAIA.** *Egunetz*: ANTON, Salk eta Sabin, 5 (Erreterria). *Gauetz*: PAGES, Biteri, 11 (Erreterria). **ARETXABALETA, ESKORITATZA, GATZAGA.** *Gau eta egun*: FRALIE, Herriko Plaza, 10 (Aretxabaleta). **HERNANI, URNIETA.** *Egunetz*: CHUCLA, Kardaberaz, 48 (Hernani). *Gauetz*: BIADUR, Jaizkibel Enparantza, 2 (Lasarte). **HONDARRIBIA.** *Gau eta egun*: ERAUSKIN, San Pedro, 28. **IRUN.** *Gau eta egun*: EZKURRA, Bentas Auzoa.

LASARTE-ORIA, USURBIL. *Gau eta egun*: BIADUR, Jaizkibel Enparantza, 2 (Lasarte). **OIARTZUN.** *Gau eta egun*: IRAGORRI, Mikeleteak z/g. **OÑATI.** *Gau eta egun*: GALARZA, Kale Berria, 6. **TOLOSA.** *Gau eta egun*: ITURRIOZ, Euskal Herria, 3 (Ibarr). **URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI.** *Gau eta egun*: L.FENOLL, Aizkorri, 12 (Legazpia). **ZARAUTZ, ORIO, AIA.** *Gau eta egun*: AZALDEGI, Urdaneta, 8 (Zarautz). **ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA, AIZARNAZABAL.** *Gau eta egun*: MUTIOZABAL, Poligono Alai z/g. (Zumaia).

Nafarroa

IRUÑERRIA. 09:00-22:00: LORCA, Gazte-lu Enparantza, 25. ALDANA, Pedro, 1. GUTIERREZ-PURROY, Matieminduen Pasealekua, 31. ORMAZABAL, Ferial Enparantza, 9. MARTINIKORENA, Udaletxea, 7 (Barañain). 22:00-09:00: Aginaga, Zapateria, 25. GUTIERREZ-PURROY, Matieminduen Pasealekua, 31. MARTINIKORENA, Udaletxea, 7 (Barañain). Iruñea aldeko farmaziak: SOS Navarra: 22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiko farmazien izenak ematea debekaturik dago. Guardiaiko farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizia komisariara deitu beharra dago derrigorrez.

► Gaurko iragarpena

Hobekuntza, bereziki hegoaldean

GAUR
Azoreetako antiziklotaren eratzak Frantziatik sartzea lortuko du, eta, ondorioz, azken egunetako ipar-mendebalako ipar-ipar ekialdeko ukitua hartuko du. Dena den, hodei ugari tritsiko da; ipar-ipar-ekialdeko zera hodeitsua zango da, hatzeta tokian estaltza, eta euria egingo du tarteka. Barneakleku eta bereziki hegoaldean, ostalarie ugarri eta eguzkiak gogatzeko aukera. Temperaturak zerbitzailak behera, eta elurra, 1.200 metrotik gora.

BIHAR
Antiziklotaren eragina areagotu egingo da, pernitalar: egunkortasun atmosferiko handiagoa eta presio gora, beraz egurakiti eguzkitsua zango da barneakleku, eta tarteka hodei altu bazuak. Iparraldea eta mendit inguruetan, hodei gehiago eta euri tartareri bat bazeko aukera, baina ere ilunabarretik aurrera. Hakea oso aldu, ipar-mendebala nagusitu arren. Merkurioa gora.

► Itsasaldiak

ITSASGORA

ORJELA METEORAK

12:34 • 3,27

ITSASBEHERA

ORJELA METEORAK

05:05 • 1,23
18:34 • 1,32

Hake ahuia

Hake gogorra

Ekaritz hatza

► Ilargia

ilbete igandea 31

ilbehera astelehena 8

ilberri asteartea 16

ilgora asteartea 23

OTSAILA

► Eguzkia

eguztu 08:00

eguztu 19:05

► Tenperaturak

EUSKAL HERRIAN			
Baiona	7 ↓ 14 ↑	Gasteiz	1 ↓ 8 ↑
Bilbo	4 ↓ 12 ↑	Iruñea	4 ↓ 9 ↑
Dorribane-Garazi	6 ↓ 13 ↑	Maule	6 ↓ 13 ↑
Donostia	7 ↓ 10 ↑		

EUROPAN					
Amsterdam	1 ↓ 8 ↑	Kopenhaga	-3 ↓ 1 ↑	Mosku	0 ↓ 4 ↑
Atenas	7 ↓ 13 ↑	Stockholm	-1 ↓ 0 ↑	Paris	3 ↓ 8 ↑
Berlin	0 ↓ 3 ↑	Geneva	-1 ↓ 4 ↑	Praga	-1 ↓ 2 ↑
Born	1 ↓ 6 ↑	Lisboa	11 ↓ 16 ↑	Varszoda	-3 ↓ 1 ↑
Bratislava	1 ↓ 3 ↑	London	3 ↓ 8 ↑	Viena	1 ↓ 3 ↑
Brusela	-1 ↓ 5 ↑	Madrid	2 ↓ 15 ↑	Zurich	-6 ↓ 2 ↑

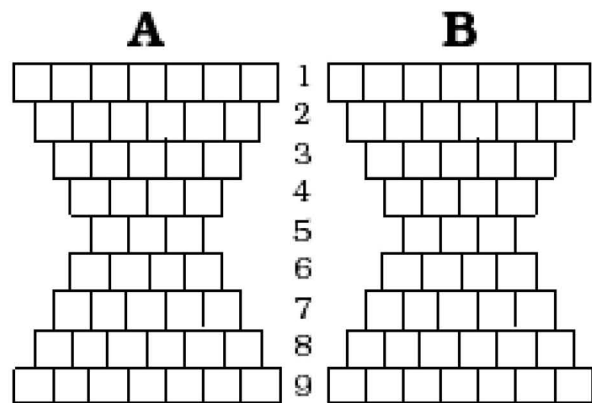
► Munduko tenperaturak

City	Temperature
Calo	-11
N. York	-3/0
Los Angeles	12/20
Lima	22/27
Buenos Aires	23/33
Rio de Janeiro	26/33
Shanghai	16/28
Pekin	-1/13
Tokio	4/9
Manila	22/30

denborapasa ◆

GOITIBEHERA

Aurkitu beharreko hitz bakotiza letra bat gehiago edo gutxiagochuen aurrekoedoondorengo hitzaren anagrama da.

A- 1. Leleak. 2. Arauak. 3. Hitzak. 4. Karrika. 5. Bihit. 6. Bizikletaren eserlekua. 7. Zaletasuna ageri duena. 8. Lepez. 9. Belardita.

8. 1. Itzota. 2. Beharitsua.
3. Hegazti txiki. 4.
Jaurtiketa. 5. Intsektu-
mota. 6. Arnas ezak hila. 7.
Gizon zena. 8. Zeruia. 9.
Zenbaki bikoitia.

Aufgaben zum Selbsttest

●	T	●	A	●	O	●	M
T	X	E	P	E	T	X	A
●	I	P	U	R	U	A	K
E	N	A	R	A	●	I	I
●	D	I	T	●	G	●	L
D	O	L	U	M	I	N	A
●	K	E	●	I	R	A	K
B	I	A	R	N	O	●	A

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA			
• Kostaldeko ospitalea	59443535	• Errepidetako informazioa	945254200
• SAMU	15/59633333	• Ertzaintza-Arkaute	945282000
• Pozoindatze kasuetan	56.96.40.80	• Miñitzaia	945135500
• Suhiltzaileak	18	• Goardia Zibila	945256100
• Suhiltzaileak BAmen	59635555	• Txagorritxuako Ospitalea	945242600
• Polizia	17	• Santiaġoko O. Orokorra	945253600
• Baionako Suprefetura	59590919	• Ospitale Militarra	945136577
• Elektriara-gas arazak	14/59521018	• Politiklinika	945223300
• Errepedietako berri	56963333	• Arana Eriteketa	945282800
• Kontsellu Orokorra	59257840	• 'Naa. S. Esperanza'	945252500
• Miarritzeko aireportua	59239066	• Asepeyio klinika	945274655
• SNCFko trenbideak	59555050	• Araba klinika	945142100
• Laborantzia Ganbara	59295043	• Forondako Aireportua	945273300
• Ordua telefonoz	3699	• Gasteizko RENFE	
• Meteo agiria (grabatu)	59220330	getokia	945230202
• Meteo zerbitzuak	59238415	• Autobus geltokia	945258400
• Batona Taxi	59594848	• 'Radio Taxi'	945273500
		• Elbarrituentzako taxiak	908870144 908870244
HEGOALDEA		BIZKAI A	
• SOS Delak	112	• Diputazioak	
• Udaltzaingoa	092	suhiltzaileak	949422800
• Polizia Nazionala	091	• Bilbokoa suhiltzaileak	944233000
• Ordua telefonoz	093	• Gurutze Gorria	944222222
• Telefono argibideak	1003	• DYA	944319200
		• Ertzaintza	944414444
		• Larrialdiak (Osakidetzak)	944757500
		• Basurtoak ospitalea	944418800
		• Galadakaoko erretxeta	944571557
		• Santa Marina	944462066
		• Gurutzetako ospitalea	944903100
		• Sondikako aireportua	944869301
		• RENFE	944238633
		• Eusko Tren	944338008
		• Bizkaia iraili taxidiak	944162222
		• 'Radio Taxi'	944448888
		• 'Tele Taxi'	944442330
		• Naturgas 902- 123456 / 900- 400523	
		• Alkoholiko Anonimok	944150751
		• HIESari aurre egiteko	
		Hiritar Elkarteak, T-4	944221240
G I P U Z K O A		N A F A R R O A	
• DYA	943464622	• SOS Delak /foruzaingoa	112
• Gurutze Gorria	943222222	• Irueña suhiltzaileak	948222222
• Itasoako Gurutze Gorria	943277222	• DYA	948177177
• Ospitale Probintziala	943006000	• Gurutze Gorria	088
• Erresidentzia	943007000	• Errepidetako informazioa	948237000
• Gurutze Gorria (Donostia)	943214600		948427500
• Gurutze Gorria (Iruin)	943611203	• Goardia Zibila	948221100
• Politiklinika	943462200	• Egungone Psikiatroi O.	948273812/61
• Deba Garaiako erretxeta	943035300	• Nafarroako Ospitalea	948422100
• Zumarragako ospitalea	943035000	• Bideko Ama Birjina O.	948429400
• Bidaskoak ospitalea	943007700	• Noingo aireportua	948168700
• Mendarako ospitalea	943032800	• Iruñeko Autobus	
• Amarako ospitalea	943007400	getokia	948223854
• Ertzaintza	943288888	• RENFEko geltokia	948130202
• Goardia Zibila	943211100	• Radio Taxi	948221212
• Hondarribiko aireportua	943642240	• Telelaxi	948232300

zozketak ♦[illegible]

telebista ♦ irratia

Monica Lewinskyri egindako elkarrizketa emango du ETB2k

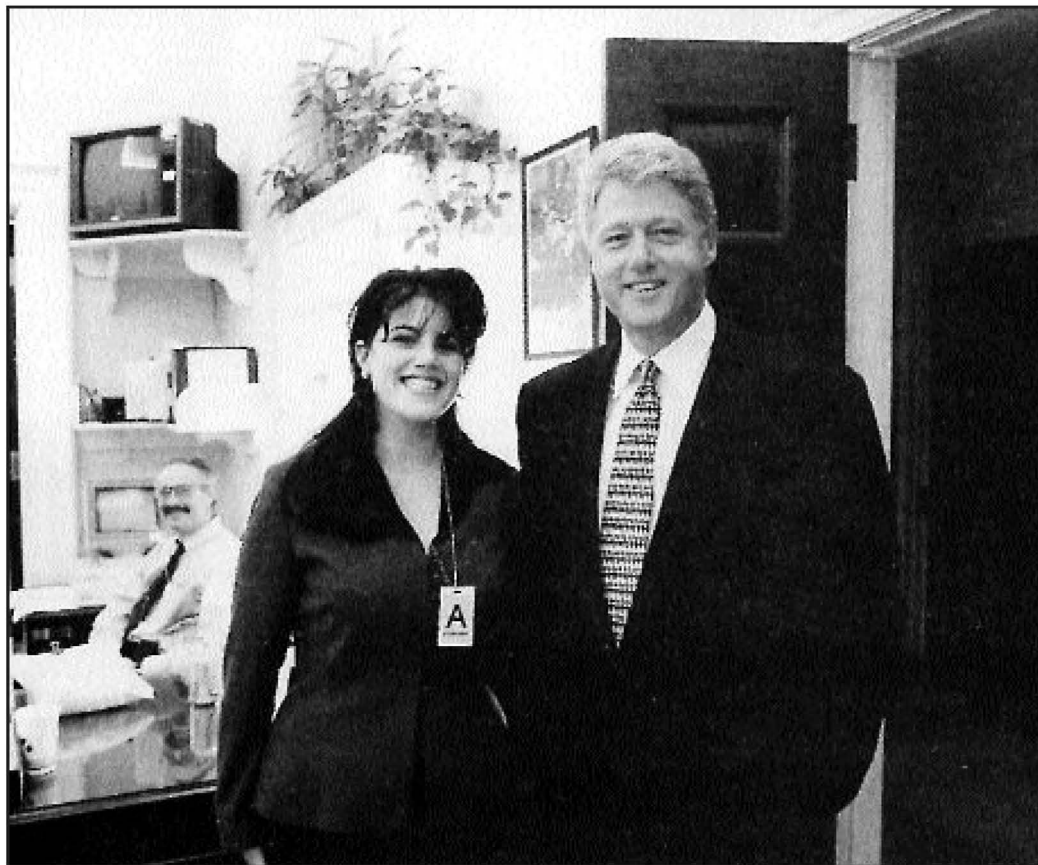
Channel Four Newsek eskusiban egindako elkarrizketa martxoaren 5ean eskainiko da

Erredakzioa / Donostia

Monica Lewinsky Etxe Zuriko bekadun ohiari Channel Four News telebista kateak egindako elkarrizketa emango du ETB2k martxoaren 5ean. Gaueko 21:45etan eskainiko den elkarrizketa hori Lewinskyk eman dituen bi elkarrizketetako bat da.

BILL CLINTON Estatu Batuetako lehendakariarekin izandako harremanekin mundu osoan ezagun bihurtu dute Monica Lewinsky Etxe Zuriko bekadun ohiak. Hala, *Lewinsky* kasua izenekoak kargugabetzetik hurbil izan du Estatu Batuetako lehendakaria. Orain, Clintonen aurkako *impeachment* prozesua bukatuta, Lewinskyk bere isilunea apurtu eta kasuaren inguruko xehetasun guztiak ezaugaraztea erabaki du.

Hori dela eta, Monica Lewinskyk bi elkarrizketa eskusibo eman zituen joan den astebukaeran diru truke. Bat, Estatu Batuetan barrik zabaltzekoa, ABCK

Monica Lewinsky eta Bill Clinton 1995ean ateratako argazki ofizial batean.

egin zuen. Bestea, European zabaltzekoa, Channel Four Newsek eginga da. Hala, Euskal Telebistak ordubeteko elkarrizketa horren eskubiak erosi eta martxoaren

5ean, ostirala, eskainiko du informatibo berezi baten barnean. Elkarrizketa bera martxoaren 3an emango dute Estatu Batuetan, eta 4an Europako hainbat herritan.

Elkarrizketan era guztietako galderak egin dizkiote Monica Lewinskyri. Hala, besteak beste, Clintonekiko harremanez, Ken Starr fiskalaz... aritzen da Lewinsky.

txoritxoari mokoka ♦ Sara Lostau

ETA azkenean kendu egin dute parrillatik *Me lo dijo Pérez*. Goian Bego. Egon ere, oso goian egon da beti, goregi behar bada espainolen mailarako, ez baitiote usaina ere hartu.

Audientzia —morrantzaren gordina— beti eta apalago izan du, ekoizpena arruntzeko egin diren ahaleginak aha-lerin. Lehenbiziko saioa, biribilena, eta ez ustekabe faktore hutsagatik, ez horixe, La Cubana libreena izan zelako bai- zik: gero etorriko ziren kimatze eta ustez pulitze lanak ohiko sailekin homologatzeko. Eta orain fini da. Horra Pereztarren bekatua; sobera gora egin dute tiro, eta nagusiek mediokritate aldera eskolatu nahi izan dituzte, arruntek ez bide diote-eta arrunkeriari umorerik hartzen. Era arrunkeriati- k zuten sublimea eraiki La Cubanakoek. Familia ederto diseinaturik zegoen, emakumezkoak bereziki: alargun egos- korra, koinata progrea, errain zekena, amona zaharra... Arizaleak, gainera, pertsonaia desberdinetan bikoizten

Audiencia Nacional

ziren, bai eta hirukoizten ere zenbaite- tan, ikusle argienak ere begiak zorroz- tuz gero nekez bereiz zitzakeelarik.

Hizkuntza ereduak eta mailak ere askotarikoak ziren, eta atlasa, espai- niera bezain luze-zabala: sinesgarritasun handiz, nahasian, andaluzak, kubanoak, castellanoak, katalanak, aragonesak eta argentinak entzun ahal izan genituen, umorez beti.

Eta batbederak porrusalda honen falta nabaritzen du ETBn: noizko gerni- karrak, basaburutarrak eta Tafallako euskaldun berriak lapiko berean, Ida- hokoak eta arabarrak Uruguay-koekin adibidez... ametsetan ari naun ordea.

Ospetsuei egin elkarrizketan arinak eta goxoak izan dira, maitasunez baina piper eta gatzaz ahaztu barik. Eta gatzaz zen T.B.ko umore larria, erraza, bai- na fina eta xehea. Eta berriz aipatuko dut sinesgarritasuna hemen, *Héroes en*

zapatillas-en itzulpen telebisiboa goza- tu dugu: Cristina Almeida baxeran laguntzen, Carina lisaburdinean, Jesu- lin halteretan, Lolita merendatzan...

Saioaren azpisailak ere aipatzekoak ziren: *Izan zaitez ospetsu pereztarrekin*, non ez baitzuten inoiz egiazko parte hartzaileak hurbiltzea lortu, eta haiek beraiek bete behar izan zutena, Perez- tarrak eztabaidaka, soziologia eta tipolo- gia tesia, *Bisitan etorritako perezta- rrak*, *Pereztar ospetsuak*...

Zenbait unetan eskuetatik ihes egi- ten ziela, pandemonium bihurtzen zela, eromena zela, ez zituztela gonbidatuak behar bezala aprobetxatzen... Beharba- da kritika horiek guztiak zuzen daude, bale, eta horien aurrean zera deklaratu- tzen dut: hala eta guztiz ere, bigarren aukera merezi dutela. Bidenabar, esan dezadan: niri, eromena, ihesa eta pan- demonium baldin eta nork, eta nola, izugarri gustatzen zaizkit.

Uste dut TBko saiorik onena gabe gelditu garela.

aditza badut ♦
Xabier Lasa

Coitus interruptusak

Gutunak oasitik • Euska- di Gazteak entzule ez-pen- tsalariak, irri eta onomato- peiaren automatik, bere fartsari segizio pasiboa egingo dioten konpartsak lantzen ditu. Goizetik gaue- ra, suge-liluratzailaz jan- tzitako musika-jartzaileek mundu zoriontsu baten ihesbide kimerikoa eskain- tzen diete gazteei. Eta hauek —audientziari eta beren kexu faltei so eginez gero—, bapo dira eskain- tzen zaienaz. Neurona erre- beldeak lehortzen dituen basamortuan, aurki, aurki daiteke oasi txikirik ere. Ainhoa eta Daniren *Hi Bizi haiz*, *hi* saioa, urrutira ga- be. Amodiozko gutunen proposamenari 60tik gora gazte erantzun diote. Pasa den astelehena eta datorre- na hartu dituzte horietako hunkigarrienak irakurtze- ko. Datu adierazgarria: dra- matikoak, ez-amodiozkoak, femeninoak dira gehienak. Are adierazgarriagoa: bes- tela pentsatzera eramaten gaituzten arren, EGko ent- zuleak badiu sentimen- duak, literatur gosea... Sis- temaz zikiratu izan zaion sormenaren arrazirik zaionean, euskal gaztediak badaki ezusteko pozgarriak ematen.

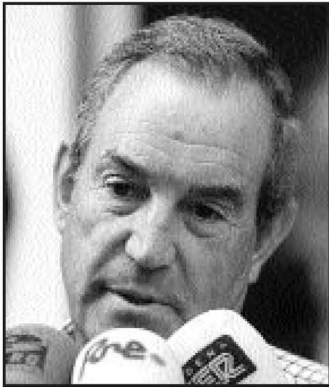
Amaia Vazquez • Astele- henero ere, aholkularitza sexologikoa irekitzen da irratsaio berean. Egunotan irrati ororen galdera da «non eta zertan zeunden 8leko O-23an, Tejerazoa- ren garaian?». Bada Amaia- ren entzule eta aholku es- katzaile ugari gurasoen pentsamenduan baino ez ziren bizi. Guraso horiek politikoki eta sexualki coi- tus interruptusaren kultu- ra jaso zuten. Gaurko be- launaldiak, aldiz, aurreko- en ezipal berekoak izan ez daitezen saiatzen da poliki Amaia. Bere entzule fine- nak lehen esperientzia se- xualekin noraezean dabil- tzanak direnez, psikologia ere erabiltzen du. Gorpuzari izua kendu eta goza- menaren gaitasuna desku- britzea da bere predikua. Dena naturaltasunez egin- dakoa. Bere adierazbidea- ren estiloaren pareko.

telebista ♦ irratia

Carlos Garaikoetxeari elkarrizketa

TVE 1 • 09:00etan

Carlos Garaikoetxea, EAko lehendakaria, izango da gaur *Los desayunos de TVE* elkarrizketa saioko protagonista.

Gurasoen eragina seme alabengan

Arte • 20:45etan

Delinkuentziarekin zerikusia duten gazteengan gurasoen eragina aztertuko du *Papa, maman, le juge et moi* dokumentalak.

Garbiñe Biurrun epailea 'Sikofonian'

ETB 1 • 22:40ean

EAEko Auzitegi Nagusiko Gizarte Gaietarako Gelako epaile Biurrun elkarrizketatuko du Piter Ansorenak.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal. Albisteak.
09:00: Los desayunos de TVE. Gonbidatua: Carlos Garaikoetxea (EA).
09:50: Esmeralda.
11:15: Saber vivir.
12:45: Asi son las cosas.
13:50: Noticias.
13:55: Informativo territorial.
14:25: Corazón de invierno.
15:00: Telediario 1.
15:55: El Tiempo.
16:05: Calle Nueva. Telesaila.
16:40: Luz María. Telesaila.
18:25: Digan lo que digan. Mis hijos de padres diferentes.
20:00: Gente.
21:00: Telediario 2. Albistegia.
21:45: El Tiempo.

22:00
Una de dos.

Cada oveja con su pareja.

01:10: Telediario-3. Albisteak.
01:55: Se ha escrito un crimen. Telesaila. El secreto de Gila Junction / Temblores en Aspen.
03:25: Corazón de invierno. Errepikapena.
03:55: Telediario-4. Albisteak.

LA 2

06:00: Euronews.
06:30: A vista de pájaro Jaén.
07:00: That's english.
07:30: Con mucha marcha.
09:30: Empleate a fondo.
10:00: TV. educativa: Las aventura del saber.
11:00: Zinema.
El cantor de México. Zuz.: Richard Pottier. Aktoreak: Luis Mariano, Annie Cordy, Bourvil. 1996.
13:00: Con mucha marcha.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Txirindularitza. Valentziako saria.
16:50: Vigilantes de la naturaleza.
17:20: El escarabajo verde.
17:50: Hyakutake.
19:05: Un chapuzas en casa. Telesaila.
19:30: Todo nieve.
20:00: Informativo territorial.
20:30: Aretoko futbola. Selekzioen arteko Europako Txapelketa: Espainia-Jugoslavia.
22:00: La2 Noticias.
22:20: Loteria primitiva.
22:30: Documentos TV. Pequeños criminales.
23:40: Las claves: Otelio Saraiva de Carvalho.
00:45: El tercer grado.
01:20: Concierto de Radio-3: June of 44.
01:50: Cine Club.
Marrakech express. Zuzendaria: Gabriele Salvatores. Aktoreak: Diego Abatantuono, Fabrizio Ventivoglio.
03:35: Cine Club.
Tiempo de mator. Zuz.: Rick King. Aktoreak: Kiefer Sutherland, Beau Bridges. 1987.

TF1

05:55: Les annes fac.
06:20: Les nouvelles filles d'a cote.
06:45: TF1 INFO.
06:55: TF1 Jeunesse.
08:30: Tele shopping.
09:05: TF1 Jeunesse.
11:10: Hooker. Telesaila.
12:05: Tac o Tac.
12:10: Cuisinez comme un grand chef.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:45: Les feux de l'amour.
14:30: Arabesque. Telesaila. L'assassinat de Sherlock Holmes.
15:30: La loi est la loi. Telesaila. Fatale attraction (1/2).
16:25: L'homme qui tombe a pic.
17:15: Sunset Beach. Telesaila.
17:40: Beverly Hills. Telesaila. Incoscience.
18:35: Exclusif.
19:05: Le bigdil.
20:00: Le journal.
20:50: Marc Eliot. Telesaila.
22:40: Telefilma.
Une femme traquée. Zuzendaria: Stuart Cooper. Aktoreak: Harry Hamlin, Madchen Amick. EBBB.
00:35: Les rendez-vous de l'entreprise.
01:00: TF1 nuit.
01:15: Tres chasse.
02:10: Reportages.
02:30: Tanzanie: les vertes collines.
03:30: Mode in France.
04:20: Histoires naturelles.
04:50: Musique.
05:00: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:45: La chance aux chansons.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureuse-ment vôtre.
09:00: Amour, gloire et beauté.
09:30: Les vacances de DKTV.
10:50: Flash info.
11:05: Motus.
11:40: Les z'amours.
12:15: Pyramide.
12:50: Rapports du loto.
13:00: Le Journal.
13:50: Derrick.
14:55: Soko. Telesaila. En dehors du service.
15:50: Tiercé.
16:05: La chance aux chansons.
16:45: Des chiffres et des lettres. Telesaila.
17:20: Cap des pins.
17:50: Hartley coeurs a vie.
18:45: Et 1, Et 2, Et 3!
19:20: Qui est qui?
19:55: Météo.
20:00: Le journal. Albisteak.
20:55: Direct.
22:40: Expression Directe.
22:50: Zinema:
Les aventures de Jack Burton dans les griffes du mandarin. Zuzendaria: John Carpenter. Aktoreak: JKurt russel, Kim Cattrall.
00:30: Le journal.
00:50: La 25e Heure.
01:55: Mezzo l'info.
02:05: Dans le secret du Samu.
03:25: 24 heures d'info.
03:45: Les Z'Amours.
04:15: moins sale que les larmes.
04:40: Eurocops: Blanc comme neige.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:45: Les minikeums.
10:40: Fame.
11:30: A table!
11:55: Le 12-13.
13:20: Keno.

13:25
Operatin Omega.

Telefilma.

15:00: Simon et Simon.
16:40: Les minikeums.
17:45: Le kadox.
18:20: Questions pour un champion. Lehiaketa.
18:50: Un livre, un jour.
18:55: Le 19-20.
20:10: Cosby.
20:40: Tout le sport.
20:50: Consomag.
20:55: Zinema.
Ils sont fous ces sorciers. Zuzendaria: Georges Lautner. Aktoreak: Jean Lefebvre, Henri Guybet.
22:40: Soir 3.
23:05: La preuve par trois.
00:00: Espace francophone.
00:30: Hors serie.
02:05: Nocturnales.
02:30: Amaiera.

A 3

06:25: Cuentos de la cripta. Telesaila.
06:45: La bella y la bestia. Telesaila.
07:30: Club Megatrix. Haurrentzako saioa.
09:25: Noticias.
09:30: El primer café.
Gonbidatua: Teofila Martinez.
10:30: La mañana de Rosa.
12:55: Los vigilantes de la playa. Telesaila.
14:00: Padres forzosos. Telesaila.
14:30: Cosas de casa. Telesaila.
15:00: Noticias-1. Albisteak.
15:55: El tiempo.
16:00: Sabor a ti.
19:05: Alta tension. Constantino Romero gidatutako lehiaketa.
20:00: Los Simpson.
20:30: Impacto Tv.
21:00: Noticias-2.
21:45: El tiempo.

21:55
Manos a la obra.

Telesaila.

23:15: Un pais maravilloso.
01:25: Noticias.
02:05: Zinema.
El Yang-Tse en llamas. Zuzendaria: Robert Wise. Aktoreak: Steve McQueen, Richard Attenborough. 1966.
05:10: Televenta.

T 5

05:45: Avance de programación y espacios promocionales.
06:00: Informativos Telesinco.
10:00: Autopista hacia el cielo. Telesaila.
11:00: Cocina con fundamento.
11:15: Día a día. María Teresa Camposek aurkeztutako saioa.
14:00: El juego del eumillón.
14:30: Informativos Telesinco. Albisteak.
15:25: Al salir de clase. Telesaila.
16:00: Zinema.
Fuego en el corazón. Zuzendaria: H. Gordon Boss. Aktoreak: Amanda Peet, Michael Vartan, Peter Facinelli. 1997.
18:00: Diagnostico asesinato. Telesaila.
19:00: Las tardes de Alicia.
19:50: El super. Historias de todos los días. Telesaila.
20:30: Informativos Telesinco. Albisteak.
21:30: Telecupón.
21:35: El informal.
22:00: Zinema.
La seducción fatal. Zuzendaria: Charles Wilkinson. Aktoreak: Melissa Gilbert, Dennis Weaver, G.W. Bailey. 1997.
00:00: Crónicas marciales.
02:00: Informativos Telesinco. Albisteak.
02:30: Infocomerciales.
03:30: Murder one. Telesaila.
04:30: Chips.

M 6

06:50: Boulevard des clips.
08:00: M6 express.
09:05: M6 boutique.
11:20: Seuls au monde!
11:50: M6 express.
12:00: Ma sorcière bien-aimée.
12:35: La petite Maison dans la prairie.
13:30: Telefilma.
Danger au paradis. Zuzendaria: Alan Roberts. Aktoreak: Corey Feldman, Zach Galligan.
15:15: Les routers du paradis. Quelle vie den chien!
16:15: Boulevard des clips.
17:40: Les nouvelles aventures de Robin des bois.
18:25: Lois et Clark. Resurrection.
19:20: Maries deux enfants.
19:54: 6 minutes.
20:00: Mode 6.
20:10: Notre belle famille.
20:40: Passé simple junior.
20:50: Zinema:
Les demons de Jesus. Zuzendaria: Bernie Bonvoisin. Aktoreak: Nadia Fares, Patrick Bouchitey.
22:55: Zinema:
House. Zuzendaria: Steve Miner. Aktoreak: William Katt, Kay Lenz.
00:35: La maison de tous les cauchemars.
01:30: Boulevard des clips.
02:30: Turbo.
03:00: Fan de.
03:25: Frequentstar.
04:05: Rock Heavy Metallico.
04:55: Plus vite que la musique.

CANAL + (e)

07:07: Dokumentala.
08:00: CNN News.
08:35: Los 40 principales.
09:05: Lo + Plus.
10:00: Zinema: La fuerza de un angel.
11:48: Zinema: Chevrolet.
13:30: Los 40 principales.
14:00: Más deporte.
14:55: Redacción.
15:00: De repente Susan.
15:30: Dokumentala.
16:28: Zinema: Batman y Robin.
18:29: El planeta de los toros.
19:26: Detras de la camara.
20:05: Especial Canal +.
20:30: Lo + Plus.
21:30: Noticias.
21:52: Las noticias del Guinól.
22:00: Zinema: El pasajero clandestino.
23:45: Nuestro cine.
23:56: Zinema: Al limite.
01:28: Dokumentala.
02:23: Zinema: El Crisol.
04:21: Zinema: familia inesperada.

CANAL + (f)

07:00: Flash Info.
07:05: ABC News.
07:20: Flash info.
07:25: Le journal de l'emploi.
07:30: Teletubies.
07:55: T.V. +
09:00: Zinema: Homere, la dernière odysee.
10:55: Zinema: Mad Dogs.
12:30: Un autre journal.
13:30: Le journal de l'emploi.
13:35: Le journal du cinéma.
13:55: Zinema: contre-attaque.
15:40: Le vrai journal.
16:25: 1 an de +.
17:10: Zinema: Cherie, nous avons ete retrecis.
18:30: Nulle part ailleurs.
20:30: Futbola: PSG-Lyon.
22:35: Zinema: Reducteur de tetes.
00:00: Futbola.
01:35: Izotz Hockeya.
04:55: Zinema: Paris.
06:30: Au zoo de Melbourne

LA CINQ

05:30: Les amphis de la cinquième.
06:25: Méthode Victor.
06:45: Ça tourne Bromby.
08:00: Au nom de la loi.
08:30: Les ecrans du savoir.
10:40: Arrêt sur images.
11:35: Le monde des animaux.
12:10: La vie au quotidien.
12:25: Celulo.
12:50: 100 % Question.
13:15: Tous sur orbite!
13:30: La vie au quotidien.
13:45: Le journal de la santé.
14:00: Les authentiques.
14:30: La Cinquième rencontre...
16:00: P1= 3,14.
16:30: Correspondence pour l'europe.
17:00: Au nom de la loi.
17:30: 100 % question.
17:55: Paysages du monde.
18:25: Météo.
18:30: Le monde des animaux.

ARTE

19:00: Australia.
19:50: Arte info.
20:15: Sport et business.
20:40: Théma.
20:45: Papa, maman le juege et moi.
Dokumentala.
21:35: Debat.
22:20: L'ecole des parents.
00:05: Zinema: La dixieme symphonie.
Zuzendaria: Abel Gance.
01:35: Zinema: Le temps s'envole.
02:50: Amaiera.

Emilio Olabarria mehatxuen inguruan

ETB 2 • 12:10ean

Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiko kidea epaile eta fiskalei egindako mehatxuez ariko da *A mediodia*-n.

gaurko filmak Ane Muñoz

■ EL ULTIMO GRAN HEROE.

Ekoizpen komertzial garesti hau Arnold Schwarzenegger luzitzeko egina da, baina ez die kasu handirik egiten haren giharrei eta gorputz landuari, eta, heroi gisa aurkeztu ordez, ohiko Schwarzeneggerren parodia egiteko eskatzen dio; Arnoldek txukun erantzuten dio McTiernanek eskaturikoa-ri. Mutiko batek, sarrera magiko bati esker, haren idoloak protagonizatzen duen film batean sartzea lortuko du. Beraz, Woody Allenen *La Rosa púrpura de El Cairo* ederrak abiapuntutzat duen ideia bertsua darabil, baina argumetua eta, oro har, errealizazioa oso bestelakoak dira. Akziozko film entretenigarria duzue.

■ MARRAKECH EXPRESS.

Gabrielle Salvatore italiarrak zuzendua da —, gogoratuko duzuenaz, duela urte batzuk *Mediterraneo* film handiarekin aho zabalik utzi gintuen Salvatorek—. Egungo errealitate gogor eta ezatsegin bat islatzen du, zenbait pertsonaiaren lagunarteko harremanak aztertzen dituen bitartean. Teresaren senarra Marokon kartzelatu dute, ustez drogaren munduan aritzeagatik. Lagunek, ordea, ahalegin guztiak egingo dituzte gizona infernu hartatik ateratzeko. Diego Abatantuono eta Cristina Marsillach aktoreek antzeztzen dituzte rol nagusiak.

■ HOUSE.

Steve Minerrek zenbait aktore ezezagun bildu zituen idazle baten gorabeherak filmatzeko. Protagonistak ederki ezagutzen ditu istorio beldurgarriak, genero horretan aditua baita, baina ez du sekula idatzi etxe sorgindu batean biziko duen amesgaizto ezatsegin eta beldurgarria bezalakorik. Beldurrezko film burugabea da, zenbait unetan umorez bustia, sekuentzia biolentoz josia badago ere. Sail arrakastatsu

Mia Farrow ameslaria pantailako izarrekin flirteatzen

■ **LA ROSA PURPURA DE EL CAIRO.** Woody Allenen film zerrenda amaigabea interesgarrienetakoa da eta, dudarik gabe, berezietakoa. Cecilia isila (Mia Farrow) ez da zoriontsua, lanean ez dago pozik, eta, etxean, senar mozkiak jipoitu egiten du. Cecilia-ren ilusio bakarra zinemara joatea da, filmetako pertsonaiekin amestera, eta, halako batean, Jeff Daniels aktorea filmetik atera eta aretoan azalduko zaio. Egoera bitxi hori abiapuntutzat harturik, Allenen oso istorio polita osatu du; batzuetan, dibertigarria eta, bestetan, oso samur eta hunkigarria.

Derecho a elegir 1983, George Schaefer 10:15 ETB2	♦♦
El cantor de México 1956, Richard Pottier 11:00 La2	♦♦
Fuego en el corazón 1997, H. Gordon Boss 16:00 T5	♦♦
Les démons de Jesus 1996, Bernie Bonvoisin 20:50 M6	♦♦
Ils sont fous ces sorciers 1978, Georges Lautner 20:55 F3	♦♦
La seducción fatal 1997, Charles Wilkinson 22:00 T5	♦♦
El pasajero clandestino 1995, Agusti Villaronga 22:00 C+(e)	♦♦
El último gran héroe 1993, John McTiernan 22:00 ETB2	♦♦♦♦
Les aventures de Jack... 1986, John Carpenter 22:50 F2	♦♦♦♦
House 1985, Steve Miner 22:55 M6	♦♦♦
La dixième symphonie 1917, Abel Gance 00:05 Arte	♦♦♦
La rosa púrpura del Cairo 1985, Woody Allen 00:30 ETB2	♦♦♦♦
Marrakech express 1989, Gabriele Salvatores 01:50 La2	♦♦♦
El Yang-tse en llamas 1966, Robert Wise 02:05 A3	♦♦♦
Tiempo de matar 1987, Rick King 03:35 La2	♦♦
TXARRA	♦♦
ESKASA	♦♦♦
BALEKOA	♦♦♦♦
ONA	♦♦♦♦♦
BIKAINA	♦♦♦♦♦

baten lehen atala da eta, noski, onartzeko moduko bakarra.

■ EL CANTOR DE MEXICO.

Nor izango izenburuak aipatzen duen abeslaria, eta Luis Mariano irundarra! Behin baino gehiagotan aritu zen

kameraren parean, eta film zaharkitu eta arrunt honetan, adibidez, haren luzimendua da helburu bakarra. Dena dela, garaiko hainbat izar ospetsuz inguratuta azaltzen da: esate baterako, Bourvil frantziarrak rol garrantzitsu bat jokatu du.

ETB 1

- 06:35: Bertatik Bertara.
- 07:20: Superbat. Marrazki bizidunak eta telesailak. 'Superheroiak', 'Mamu harapakariak', 'Kapitain Planet', 'Potto-kiak', 'Martitzeko motosaguak', 'Mutanteen liga'.
- 09:35: Axut. Lehiaketa.
- 10:05: Goenkale. Telesaila. Errepikapena.
- 11:45: Euskal Herriak.
- 11:20: Ikusgela.
- 12:15: Bertatik Bertara.
- 12:55: Iparraldearen orena.
- 13:05: Tom eta Jerry. Marrazki bizidunak.
- 13:30: Gaur egun. Albistegia.
- 14:20: Txirrita.
- 14:40: Goenkale.
- 15:20: Hamaika korapilo.
- 16:55: Australiako animailak.
- 17:30: Iparraldearen orena.
- 17:35: Superbat. Ikusgela, 'Candy, Candy'.
- 18:35: Euskaraokea.
- 19:00: Supernet.
- 19:20: Euskaraokea.
- 20:00: Gaur egun. Albistegia.
- 20:50: ETB kirolak.
- 21:05: Bertatik Bertara.
- 21:45: Goenkale.
- 22:40: Sikofonia.
- 23:40: Algara.
- 00:40: Bakarrik.
- 02:10: Kriskitin sugea eta la-bezamorro doktorea. Dokumentala.
- 03:05: Penelope enea.
- 03:35: Nire bi aitak.
- 04:00: Axut.
- 04:25: Hamaika korapilo.
- 05:50: Ikusgela.
- 06:15: Maite dut nire hiria. Dokumentala.

ETB 2

- 07:35: Empresa vasca.
- 08:05: Del pais de los vascos.
- 08:35: Adderly. Telesaila.
- 09:25: El show de Jeff Foxworthy.
- 09:50: Forum.
- 10:15: Zinema.
- Derecho a elegir.**
Zuzendaria: George Schaefer. Aktoreak: Bette Davis, Melinda Dillon, John Harkins. 1983.
- 12:10: A mediodia.
- 12:30: La cocina de Pedro Subijana.
- 12:45: Pacific Blue. Telesaila.
- 13:35: La botica de la abuela.
- 14:00: Informativo territorial.
- 14:28: Teleberri. Albistegia.
- 15:20: ETB Kirolak.
- 15:50: Lo que faltaba.
- 18:25: Luz de luna. Telesaila.
- 19:15: Pacific Blue. Telesaila.
- 20:20: Todo o nada.
- 20:58: Teleberri. Albistegia.
- 22:00: Cine éxito.
- El último gran héroe.**
Zuzendaria: John McTiernan. Aktoreak: Arnold Schwarzenegger, F. Murray Abraham, Art Carney. 1993.
- 00:30: Zinema.
- La rosa púrpura del Cairo.**
Zuzendaria: Woody Allen. Aktoreak: Mia Farrow, Jeff Daniels, Danny Aiello. 1985.
- 01:55: Ruth Rendell.
- 02:50: Lo que faltaba.
- 04:10: Forum. Errepikapena.
- 05:40: Amaiera.

irratia ♦

Euskadi Irratia. Hamabostean behin egiten duten tertulia ekonomikoan bilduko dira 08:45etan Karmelo Urdangarin, Joseba Garmendi, Joseba Barandiaran eta Eduardo Malagon, *Goizean behin* saioan. Jarraian, Iñaki Perurenari egingo diote eguneko galdera: *Aspaldian egin beharreko zer egingo duzu gaur?* 10:00etan, berriz, Jakoba Errekondok asteroko bisita egingo du landareen inguruko guztiak kontatzeko. 10:30etan, Euskadiko Filmategiko

berri emango du elkarteko buru Miguel Reyk. Ordu laurden geroxeago, *Kontaidazu* zuk lehiaketa hasiko da; eta 11:00etan, Andoni Egañaren esaldia eta esana entzuteko tartea izango da. Ondoren, Antton Irusta ipuin kontalariarekin bilduko dira 11:15etan, eta *Luki Barrabasa* izeneko bere azken lana aurkeztuko du Irustak. 11:25ean, azkenik, Senpereko Kukumiku taldeko bi kide elkarrizketatuko dituzte, Eurovision abesti txapelketan Frantziako

ordezkari izan baitaiteke talde euskaldun hori.

Segura Irratia. 09:00etatik aurrera entzulea izango da protagonista *Kalejira* saioan, zorion-agurrak egin eta bestelako kontuak kontatzeko aukera izango baitute. 15:00etan, kultura informazioa eskainiko du, euskal musikarekin tartekatuta, *Handik eta hemendik* emankizunak. 21:00etan, berriz, *Panorama: la otra cara de la actualidad* saioak berri bitxiak eskainiko ditu.

ZAKILIXUT

Taloa, asebeteko gutizia

■ Igande honetan Oreretako Arto-Zelai Talo Kofradia aurkeztuko dute

EGUNEROKO ogia zen garai batean taloa. Ogi zuririk ez mahaian, eta hamaika etxetan -batez ere baserri giroan- taloa ugari jaten zen. Irinez eta urez egindako opil biribilak hainbat lagunen gosea berdindu eta miseria arindu zuen. Gaur egun, ordea, desagertua da euskal herritar gehienek normalean jaten dituzten elikagaien artetik. Edadetuenentzat, garai batean sukalde bazterrean egindako zientoka otorduren oroitzapena da; gazte-ententzat, berriz, festa eta erromerietan dasta daitekeen gutizia bitxia.

Behar gorrian asebeteko poza zekarren elikagaia ez dute ahanzturaren bazterrean utzi nahi, ordea, hainbat lagunek. Horien artean daude Errenteria-Oreretako Landare elkarteak. 1996. urtean antolatu zuten aurrengo Talo Eguna, eta, orduz geroztik, urtero-urtero berritu dute ekimen hori. Usadio bihurtua da herrian, martxoko lehenengo igandean, Euskal Herri osoko talogileei harrera egin eta egun osoko festa polita atontzea. Aurten, IV. Talo Eguna martxoaren 7an izango da, ohikoa denez Zumardian. Bertan, egun osoan, sei talogile talde ariko dira jo eta su lanean.

Egun handi horren atarian, beste ekitaldi batzuk ere atondu dituzte aurten, ordea, Landare elkarteak. Izan ere, igande honetan Arto-Zelai Oreretako Talo Kofradiaren aurkezpena egingo dute. «Momentuz 25 andra-gizon gaude kofradia honetan», eman zuen aditzera atzo Jose Luis Insausti, kofradiako lehendakaria. «Ateak zabal-zabalik daude, ordea», gaineratu zuen ilusioz. Izan ere, oso gustura ibili dira kofradia hau atontzen eta herriko gainontzeko elkarte eta eragileek harrera arrunt ona egin dietela esan zuen gainera. Harrera benetan beroa egin omen diete Euskal Herriko gainontzeko kofradia gastronomikoetako kideek ere. Izan ere, piloa daude Euskal Herri osoan. Txakoliñak, babarrunak, Idiazabalgo gaztak... Hamaikatxo bat jakik badute berezko kofradia. «Igandetik, taloak

ANE LARDI

Hamaikatxo bat talo egiten zen garai batean sukalde bazterretan. Normalean, andrazkoak arduratzen ziren zeregin horretaz.

ere bai», esan zuten atzo gustura kofradia berriaren bultzatzaileek, modu horretan Euskal Herriaren kultura-re alde lanean ari direla azalduz.

Egun beteko egitaraua

Iganderako egun beteko egitaraua atondu dute Arto-Zelai kofradia berriko kideek. Goizeko 10:00etan txistu eta trikiti doinuak diana egin eta berehala, 11:30tan Euskal Herriko gainontzeko kofradiekin egingo diete harre- ra Landare elkarteak. 11:00etan meza

entzungo dute eta 11:30tan Talo Kofradiaren lehendakari eta kideen zin egitea egingo da, eguneko ekitaldi nagusia. Ordurako jada dena ondo atonduta dutela zioten atzo gustura kofradia berriko kideek. «Soinean, baserri- tar jantziak eramango ditugu», eman zuten aditzera. Hala, baserri- tar jantzi- rik, zin egitearen ondoren kalejira bat egingo dute hainbat musikarirekin.

Egitaraua bazkari eder batekin birliduko dute. Horren aurretik Udal Areto Nagusian ohorezko kofradekide- ta merituzko kofradekidea izen- datuko dituzte. «Ekitaldi hori urtero errepikatzen ahaleginduko gara», esan zuen atzo Jose Luis Insaustik. Modu horretan urtero hainbat perso- nari onespina, mirespena eta esker- ona azaldu ahal izango dizkiete.

Behar gorrian
asebeteko poza zekarren
elikagaia ez dute
ahanzturaren bazterrean
utzi nahi

Arantxa Iraola
ERRENTERIA

kasu!

Internet bidezko mezak

Alemaniko apaiz talde bat lan handia egiten ari da Eli- zaren jarduna teknologia berrien munduan sartzeko. Hala, esaterako, Internet bidez mezak ematen hastera aholkatu dute, eta posta elektronikoa oso egokitzat jo dute fededunei aholku eta gomendioak emateko. Kon- tu horiei guztiei buruz hitz egiteko, egunotan Credo-Bit izeneko biltzarra egingo dute.

Lapurrik txokolatezaleena

Hollywoodeko denda handi batean sartu zen iragan egun batean gizonezko bat. Lapurretan egiteko asmoa- rekin sartu zen, bai eta bere nahia bete ere: hamar kilo txokolate ostu zituen. Albo- an askoz ere gauza gares- tiagoak zituen -ordenadore- ak, esaterako-, baina haiek denak hantxe utzi eta txo- kolotea baino ez zuen la- purtu.

Udaberria geroz eta lehenago

Aditu batzuek egin duten ikerketaren arabera, udabe- rria geroz eta lehenago iris- ten da, eta amaitu ere geroa- go amaitzen da. Annette Metzel eta Peter Fabian iker- tzaileek egindako azterketa fenologiko baten arabera, azken 30 urteotan bost egu- neko aurrerapena izan du udaberriak, eta bost egu- neko atzerapena udazkenaren etorrerak. Iragarri dutenez, gainera, aldaketa hori geroz eta nabarmenagoa izango da etorkizunean.

barkatu ama

▲ mikel martinez

aste
honetan

Josu Mujika *dantza odolean* ● Jonathan Richman ● Xabier Mikel Errekondo

Lehiaketak

Antzerki Asteko kartela aukeratzeko lehiaketa ■ Urretxu-Zumarraga. Urretxu eta Zumarragako Udalek antolatuta, XIII. Antzerki Astea egingo da Urolako bi herri horietan, eta, horren harira, asteko kartela aukeratzeko lehiaketa antolatu dute. Lehiaketan edozeinek har dezake parte, eta egile bakoitzak gehienez hiru lan aurkeztu ditzake. Neurria 60 x 40 zentimetrokoa izango da, baina edozein eratan egin daiteke lana: *collage*, margoa... Lehiaketaren gaia, antzerki astea izanik, ondoko testu honek azaldu behar du: «Urretxu-Zumarragako XIII. Antzerki Astea, Josu Etxeberriaren omenezkoa, apirilaren 19tik 25a bitartean». Sari bakarra egongo da, 50.000 pezetakoa. Lanak martxoaren 18ko eguerdiko 12ak baino lehen bidali behar dira, honako helbide hauetara: Kultur etxea, Jauregi kalea 19, 20700 Urretxu; eta Zumarragako Udala, Euskadiko enparantza 1, 20700 Zumarraga.

Bekak

Literatur sorkuntzarako beka idezie berrientzat ■ Beasain. Beasaingo Udalak, euskal kultura zabaltzeko eta idazle gazteen lanari laguntza emateko asmoz, II. Igartza Literatur Sorkuntzarako beka sortu du idazle berrientzat. Bekak 500.000 pezetakoa dirulaguntza izango du. Deialdira narratibazko lanak (eleberrir edo ipuin bildumak) aurkeztu litezke, jatorrizkoak eta euskaraz sortuak, eta parte hartu nahi dutenek 35 urte bete gabe izan beharko dituzte. Parte hartzaile bakoitzak landu nahi duen kontakizunaren azalpena,

2-4 orri bitarteko luzerakoa, aurkeztu beharko du, eta baita idazlanaren lagina edo erakusgarria ere, 15-20 orrialde bitartekoa. Proiektuak datorren ekainaren 30a baino lehen bidali behar dira helbide honetara: II. Igartza Literatur Sorkuntzarako Beka, Euskara Zerbitzua, Udaletxea, Loizoko San Martin plaza, 20.200 Beasain. Bekaren gaineko informazio gehiago ere han jasoko duzue.

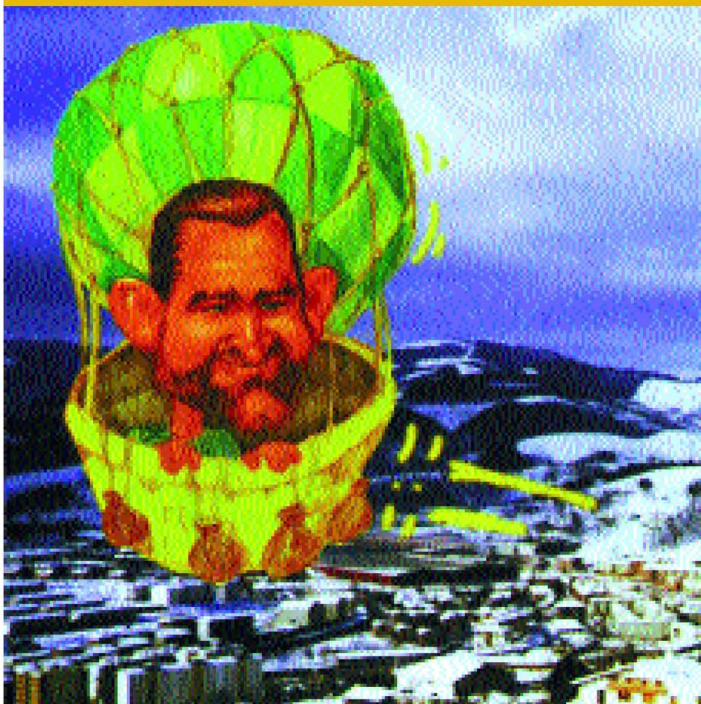
Film luzeetako gidioak egiteko laguntzak ■ Zinemarako gidioak egiteko dirulaguntzak eskatzeko epea zabaldu du Espainiako Kultura eta Hezkuntza Ministerioak. Edozeinek egin dezake eskaria. Laguntza 2.000.000 pezetakoa izango da, eta eskaerak apirilaren 2a aurretik aurkeztu behar dira. Informazio gehiago Espainiako Boletín Ofizialean aurki daiteke.

Ikastaroak

Garapen profesionalerako ikastaroak ■ Bilbo. Lana bilatzeko eta bakoitzaren garapen profesionala lortzeko ikastaroak antolatu ditu Novia Salcedo fundazioak. 30 urtez azpiko emakumei zuzendua dago ikastaroa, ikasketak hauetakoren bat baldin badute: LH2, diplomatura edo lizentziatura. Martxoan hasi eta lau hilabete iraungo du ikastaroak, astegunetan 11:00etatik 14:00etara. Informazio gehiago nahi izanez gero, ondoko telefonora dei dezakezue: 94.4239993.

Literatur mintegia ■ Lasarte. Lasarteko Manuel Lekuona kultur etxeak 14 eta 18 urte bitarteko gazteentzako literatur mintegia antolatu du. Mintegiak ordu eta erdiko hamar saio izango

Karikatura erakusketa Urretxun.

J.M. Bereziartuaren karikatura erakusketa Urretxun

J.M. Bereziartuaren karikaturak eta argazki muntaiak ikusgai izango dira Urretxuko Juan de Lizarazu erakusketa aretoan, martxoaren 7a bitartean. Marrazkigintzan urte asko daramatza Bereziartuak. Bi urtetan marrazki bizidunetako film batean aritu zen lanean, eta hiru edo lau urtetan gune turistikoetan izan da karikaturak egiten. Telebista, politika eta beste esparruetako jende ezagunaren karikaturak dira erakusketa-aren oinarria. Horrez gain, Photoshop ordenadore programaren bidez argazki zaharrak berritu ahal izango dira, bai eta edozein argazki muntaia egin ere.

ditu, eta otsailaren 24tik maiatzaren 21era egingo da. Bi talde izango dira; bata euskarazkoa eta bestea gaztelaniazkoa. Euskarazkoa Yolanda Arrieta zuzenduko du eta ostiraletan izango da; gaztelaniakoa, berriz, Arantza Egitegi zuzenduko asteazketan. Izena emateko azken eguna gaur da (Gazteen Informaziorako Bulegoa. Kultur Etxeko 2. solairua)

Lanpostuak

Ingenieria ■ Bilbo. Bilboko Udalak goi mailako ikasketak dituen ingeniari bat behar du. Oinarriak EAEko Boletín Ofizialean aurki ditzakezu, eta eskaerak hilaren 27a baino lehen aurkeztu beharko dira.

Administratibo laguntzailea ■ Bergara. Administratibo laguntzaileentzako lan poltsa deitu du Ber-

garako Udalak. Oinarriak Gipuzkoako Boletín Ofizialean aurki ditzakezu. Eskaerak hilaren 26a baino lehen aurkeztu beharko dira.

Proposamenak

Film laburrak ■ Zumea. Nazioartean arrakasta izan duten Euskal Herriko lau film labur eskainiko dira larunbatean, hilaren 27an, Zumaia Kultur Etxean *Laburmetraien gaua* izenburuarekin. Ekitaldi hori Korrika Kulturalaren barruan dagoenetako bat da. Jon Anduezak zuzendutako *Laugarren galeriatik* eta *Bernar* film luzeak eta Asier Altunak eta Telmo Esnalek zuzendutako *Txotx* film laburrak eskainiko dira, Koldo Izagirrek Korrikarako idatzitako bideo erreportaiaz gain. Bukatzeko, Korrika dela-eta Korrika 11 Band-ek (Alan Mafrundi, I-igo Muguruza, Maddalen Lujanbio, Txatunga Benbe eta Skandalu) eginiko bideoklipa izango da ikusgai.

Hitzorduak

Bertsotramak ■ Gasteiz eta Ermua.

Unai Iturriagak, Maialen Lujanbio, Oihane Pereak eta Arkaitz Ugartetxeak Bertso trama deituriko bertso saioa eskainiko dute gaur, arratsaldeko 20:00etan, Gasteizko Florida Kultur Etxean. Bihar, ostirala, lau bertsolariak Ermuko Infreñu tabernan izango dira, gauetako 22:00etan. Saioak Korrika kulturalaren barrukoak dira.

Narrazio erotikoa ■ Bilbo. Korrika kulturalako ekitaldien barruan, Mikel Markezek narrazio erotikoa kontatuko ditu gaur, osteguna, arratsaldeko 18:30etan, Bilboko Irla auzoko Camacho ikas-etxean.

Internet en irristatzen

irristatzen@egunkaria.jalgi.com

Liburuak etxetik erosi

Liburu eta disko denda birtualak sarean

Betiko liburu dendek duten xarma ez dute izango, baina negozioaren zati gero eta handiagoa hartzen dute. Liburu eta diskoen denda birtual erraldoiak modan dira, eta, horregatik, denda txikiagoak ere beren leihatilak irekitzen ari dira sarean.

Liburudenda birtualik handienak Amazon eta Barnes and Noble dira. Haien abantaila nagusia liburu kopurua da, Amazonek hiru milioi baititu. Bertan, askoz errazagoa izaten da liburu bat topatzea liburu denda normal batean baino, bilaketa tresnak izaten dituztelako izenburuaren, argitaletxearen eta hizkuntzaren arabera bila zabiltzan liburu edo diskoa aurkitzeko.

Amazon Internetarako jaio zen, hasiera-

hasieratik sarean bakarrik egon baita. Hasieran, ospea eta bezero kopuru handi bat lortu bitartean, defizitariora izan da duela gutxi arte, baina horrelako negozioek ez dute ia langilerik eta ez dute lokalik ordaindu behar. Barnes and Noble ohiko liburu denden kate handia, horretaz ohartuta, Amazon sarean garaitzeko konpetentzia zoroan hasi da.

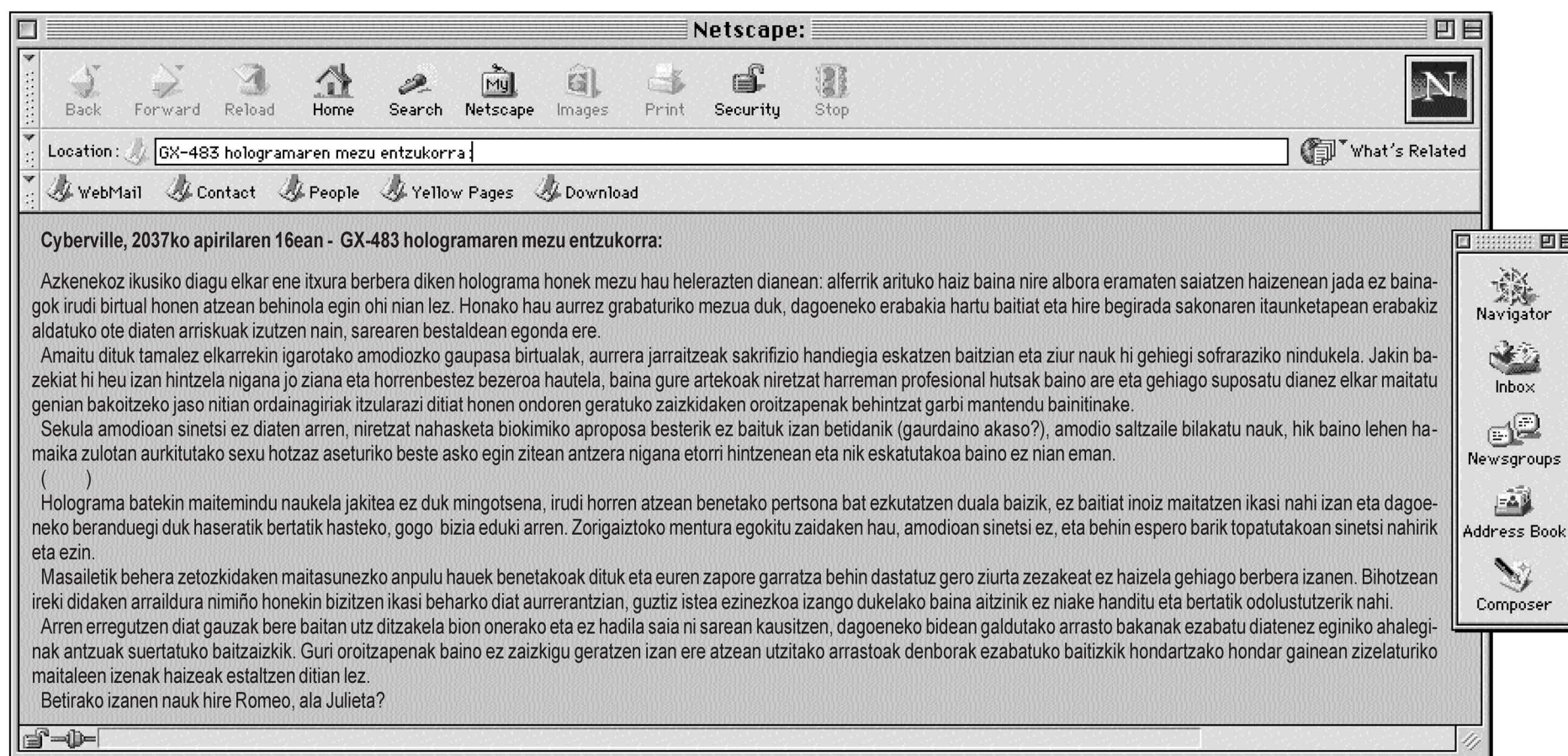
Baina gure artean ere bada horrelako dendarik. Lau euskal liburu dendaren artean Megadenda izeneko denda birtuala abiarazi dute. Bertan, bideoak, diskoak, liburuak eta abar aurki daitezke. Diskoak bilatzen

baditugu, Frudisk dendaren gunera jo dezakegu. Bertan erosteko, gure posta elektronikoko helbidea eta gako bat sartu behar dugu. Espainiako Estatuan Libropolis da handiena, eta Papiros informatikari buruzko liburuetan berezitu dago.

Hona hemen aipatu ditugun helbideak:

- <http://www.amazon.com/>
- <http://www.barnesandnoble.com/>
- <http://www.jalgi.com/megadenda>
- <http://www.frudisk.com/>
- <http://www.libropolis.com>
- <http://www.papiros.es/>

Adur Ezenarro

«Zorionez edo tamalez, ez dut amodiozko gutunik idazten»

Adur Ezenarro ordiziarrek eskuratu du aurtan

Bergarako *Berrigara* aldizkariak antolatzen duen Amodiozko Gutunen Lehiaketako irakurle gazteen saria Teknologia eta maitasuna nahastu ditu bere lanean.

 mikel izarralde

Aurtengoa ez da Adur Ezenarro Bergarako lehiaketarekin izan duen lehendabiziko harremana. Orain dela hiru urte aurkeztu zuen aurreneko aldiz idazlan bat lehiaketara, eta iaz lehendabiziko saria zein irakurle gazteena jaso zituen, haurdun dagoen moja batek erretoreari igorritako eskutitz bati esker. Aurtan, etorkizuna, teknologia berriak eta maitasuna uztartzen dituen gutun batekin ateratu da garaile.

■ **Hiru urte daramatzazu *Berrigara*-ren lehiaketara aurkeztzen, baina amodio gutunez bestelako idazlanak ere idazten dituzu?**

Bai, baina lehenago gehiago idazten nuen. Orain Arkitektura ikasketak egiten ari naiz, eta pixka bat utzita daukat idaztearena. Idatzi idazten dut, ipuinak, idazlanak eta noiz edo noiz olerkia ere bai, baina lehiaketarako gutxi. Normalean *Berrigara*-ko lehiaketarako soilik idazten du; ikasketek denbora asko kentzen didate.

■ **Zergatik aukeratu duzu amodiozko gutunen arlo hori lehiaketetara aurkezteko?**

Gutunen formatua motzagoa izaten da, eta ez dizu beste lan batek adina denbora kentzen; eta era berean, amodiozko gutunek joko handia ematen dute, istorio bat eraiki behar duzulako eta horretarako tarte gutxi duzulako. Ideia bat lortzea izaten da zailena, eta Bergarako epaimahaikoek beraiek ere esaten zuten gaiak berak duela gehienetan garrantzi handia.

■ **Lehiaketetara aurkeztzen dituzue amodiozko gutunak; baina zuk zeuk, idazten dituzu benetako amodiozko gutunak?**

Ez, ez. Ez dakit zorionez edo tamalez, baina ez. Aurreko egun batean esan zidaten amodio gutun guztiak ezinezko istorioak zirela, eta behar bada zorionekoa ni, ez baititut idazten.

■ **Amodiozko gutunak, beraz, literatur lanak dira zuretzat?**

Bai, oraingoz bai. Aurtan bi lan aurkeztu ditut lehiaketara, eta bitxia bada ere, bestea landuagoa zegoen hizkuntza aldetik. Hau, berriz, arratsalde

batean idatzi nuen, lanak aurkezteko epea amaitzeaz zegoela, eta idazmakinarik ez nuela. Beste lana, berriz, konbentzionalagoa zen gai aldetik. Hiru laguni idatzitako amodiozko gutun bat zen, eta beno, azkenean hiru lagun horiek irakurri dute, ulertu dute, eta beharbada, hobe ez irabazi izana.

■ **Romeo, ala Julieta? lanean 2037. urteko Cyberville izeneko leku batera garamatzazu. Zergatik aukeratu duzu denbora hori?**

Lana hika idatzita dago, eta jasotzailea gizonezkoa den bezala, ez nuen nahi gutunean idazlea gizonezkoa ala emakumezkoa den nabaritzea. Bestalde, interesgarria egiten zitzaidan maitemintzea baina bi pertsonaiek elkar ez ezagutzea. Espazio birtual bat eraiki nahi nuen amodioa egiteko, beren makinekin eta abar, eta horregatik joan naiz 2037. urtera. Teknologikoki lortu dituzte amodio saltzaileak, eta gutunean horrelako harreman bat azaltzen da, harreman profesional

bat. Pertsona bat maitemindu egiten da, baina ez du ezagutzen maite duen pertsona, eta hurrengo pausoa, ezinbestean, izan behar du elkar ezagutzea.

■ **Ez da posible maitasuna bestela?**

Gutunetan nahi dituzun istorioak kontatu ditzakezu, baina gero, azken batean, hori aurrera eramateko, aurrez aurre ikustea da hurrengo pausoa. Gutun honetan, idazleak ez du bere burua horretarako gai ikusten, aurrera egiteko, eta moztu egiten du harremana.

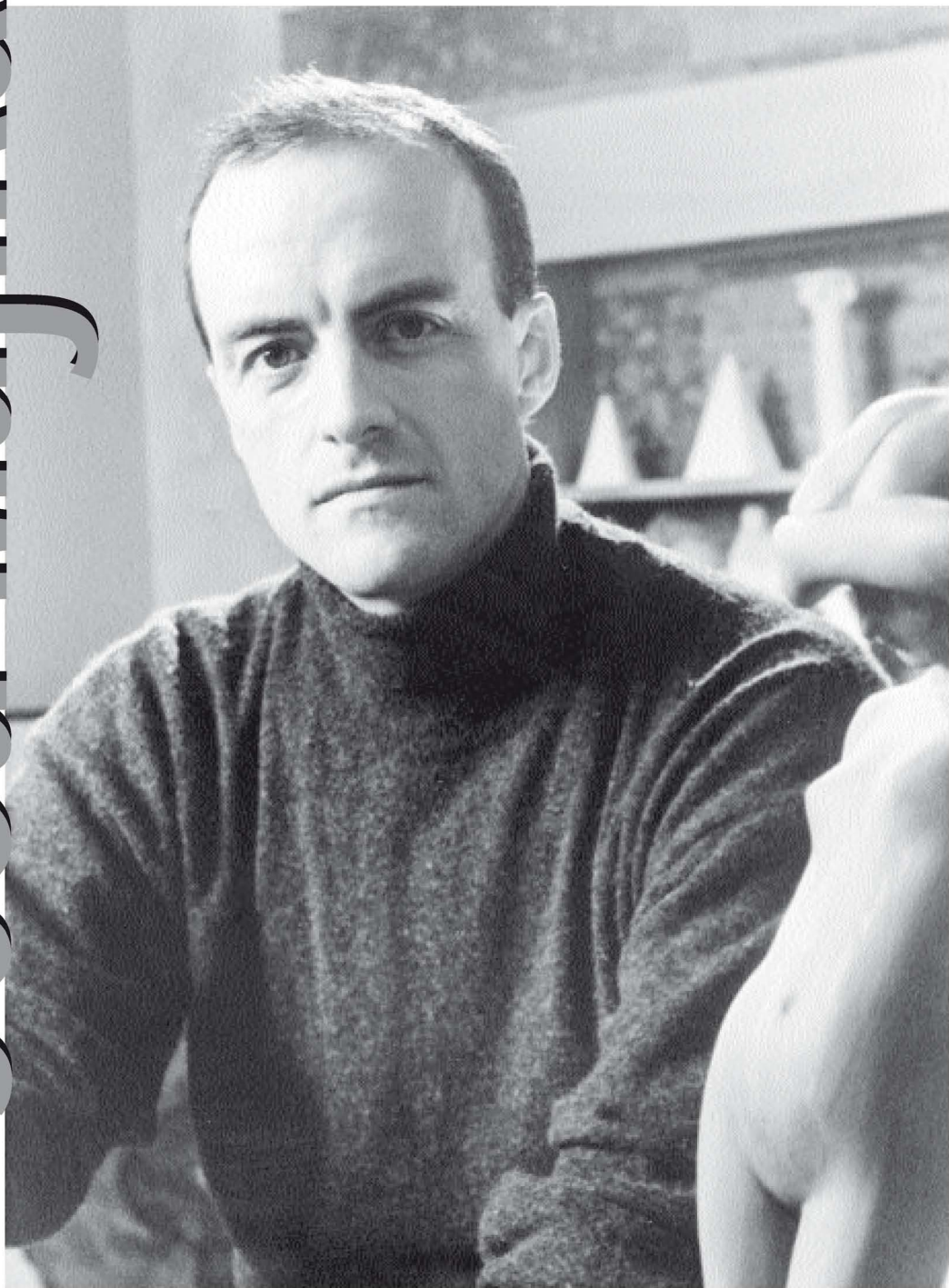
■ **Zeure sentimenduak islatzen dituzu gutunetan?**

Beti dago norberaren zerbait, ez amodiozko gutunetan bakarrik, idazlan guztietan baizik. Baina zure sentimendu horiek askotan handitu egiten dituzu edo nahastu egiten dituzu asmatutakoekin, eta azkenean idatzitako horretan zure zerbait dago baina ez dakizu zer den.

▲ Gari Garaialde

JOSU MUJIKA

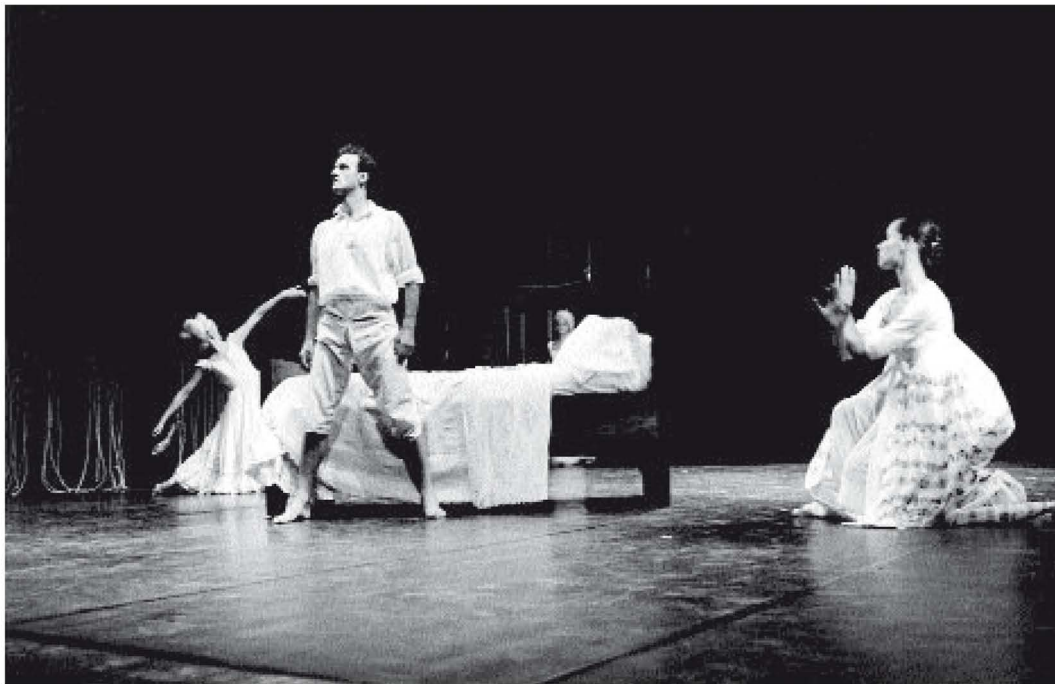

«Ikuskizun berria prestatuko dut maiatzerako»

ane sarasketa

Arraldetik ezagutzen du jende gehienak Josu Mujika, baina *Goenkale* bere ibilbide profesionaleko tanta txiki bat besterik ez da. Josu Mujika dantzaria da berez, dantzari profesionala.

Kontatzen duen guztia bizi du, eta bizi duen guztia kontatzen. Dantzaria da, eta hitz egiteko moduan ere igartzen zaio. Mugimendua du eskuetan eta gorputzean, eta edozein azalpen emateko duda izpirik ez du egiten mugimendu horiek erabiltzeko. Asko bizi izan du, eta, ondorioz, asko daki. Cantinflasen film bateko *twist* batek erakarri zuen Josu haurtzaroan, eta egun ere, bere lehen pausoak aipatzeko orduan, ez du film hori inola ere ahazten. Orain ikuskizun berri bat prestatu nahiko luke, maiatzerako-edo. Bere kabuz antolatutako ikuskizuna litzateke hori, eta nazioartean aurkeztu nahiko luke.

▲ Josu Mujika dantzari elgoibartarrak parte hartutako zenbait obren eszenak dituzue orriotakoak.

■ Dantza da...

Asko betetzen nauen zerbait. Ezin azal dezaket hitzez, barruan sentitzen baitut. Dantzan ari naizenean ongi nago. Dantza sofrimendua ere bada, lana, izerdia, min handia, pausoak. Dantza zer den esatea baino errazagoa zait esatea zer aurkitu dudan dantza-aren bitartez: nire gorputza, besoak non, eskuma-ekerra, bertikalitatea... Zerbait adierazi nahi dudanean, dantza-aren bitartez egiten dut.

■ Eta artea da dantza?

Bai, jakina, baina oso subjektiboa da, eta, beraz, ez dago arau finkorik. Dantza egiten duzunean, barruan duzuna islatzen duzu. Subjektiboa denez, teknika da kanpotik ikusten dena; nola mugitzen zaren, alegia. Baina garrantzitsuen zera da: zer heltzen zaion publikoari. Publikoaren eta jendearen artean sortu behar da zerbait, eta zerbait horretan sortzen da artea. Zerikusia badu musikarekin eta arkitekturarekin.

■ Arkitekturarekin?

Bai. Dantza espazioan eta denboran mugitzen da. Arkitektura espazioa da, eta musika espazioa eta denbora da. Maurice Bejartek esaten zuen: «Dantza, matematika eta musikarekin batera, zientzia zehatza da». Gero nola erabili espazio eta denbora hori, koreografo bakoitzak erabakitzen du.

Teknikaren gorenera heltzen garenean, ezin genezake ezer gehiago eskaini teknikoki. Orduan, zer gehiago eman genezake? Barrutik irteten dena. Hor dago batez ere artea.

■ Dantzari profesionala zara. Zer behar da horretarako?

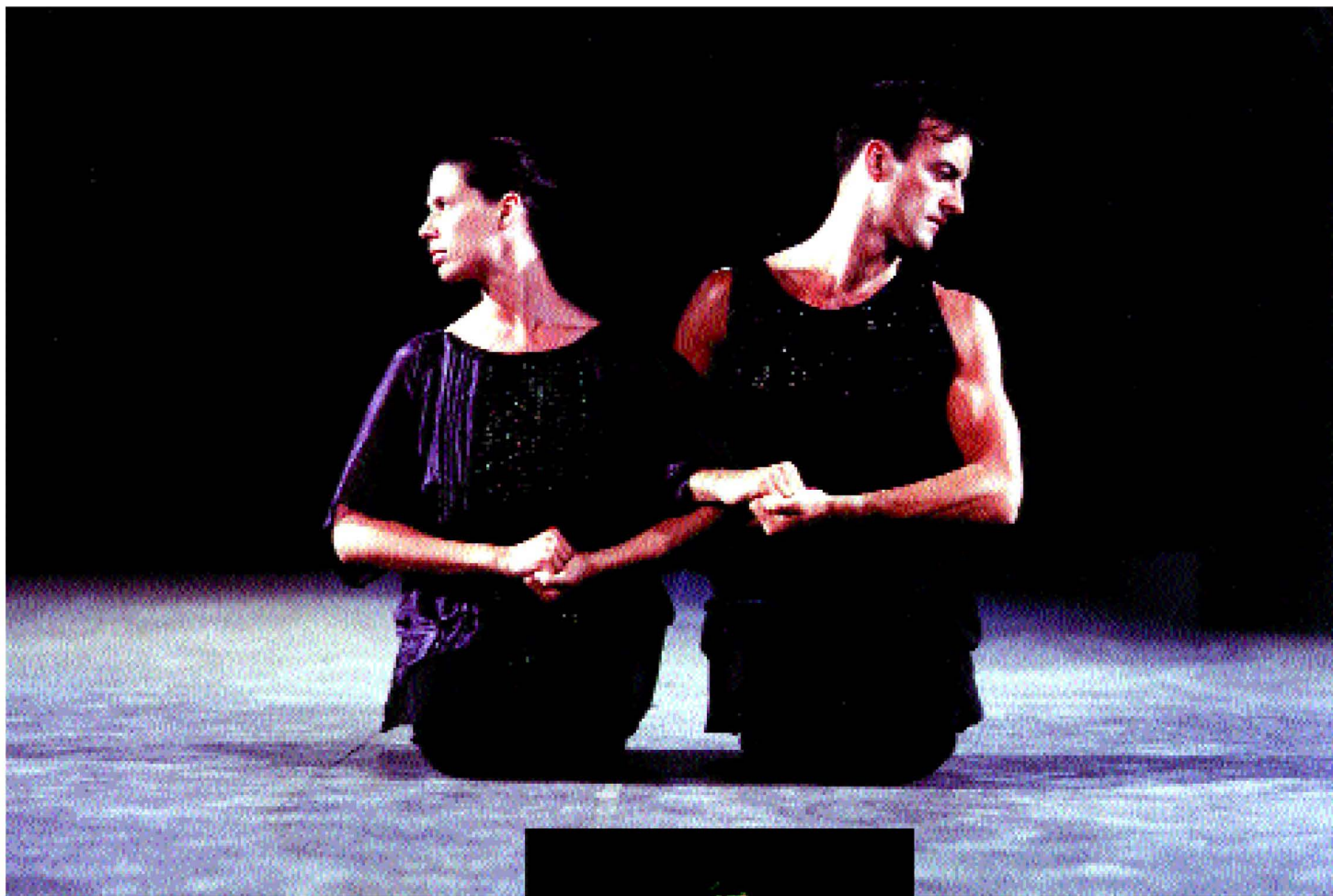
Garaiz hasia. Ni berandu hasi nintzen, 20 urte nituela, baina, zorionez, maila batzuk segituan igaro nituen. Hasi eta lau urtera, talde batekin nintzen. Ordu asko sartu behar dituzu lanean. Pausoak eta burua landu egin behar dira, eta elikatu. Ez soilik dantzarekin, inguruko edozer gauzarekin baizik: zinema, musika... Jakin-mina eduki behar da.

■ Berandu hasi zinen, baina bide luzea egin duzu. Teknika asko ikasi dituzu: Graham, Cunnigan, Limon...

Garai hartan munduan zegoen eskolarik garrantzitsuenetakoa Belgikan zegoen. Mundu guztiko jendea joaten zen hara. Klasikoa, garaikidea,

jazz... Bestalde, artearen komedia, interpretazioa, kantua ere lantzen genituen.

Guztia bertan behera lagatzekotan ere izan nintzen, jazza ikasten hasi nintzenean. Nire maila oso baxua zen orduan, eta bi maisu fenomeno genituen. Zoratu egiten nintzen jazzarekin. Deitu nion Belgikara joateko bultzatu ninduen dantzariari, eta esan nion laga egingo nuela. Ezetz eta ezetz berak. Oso gogorrak izan ziren eskola hartan igaro nituen bi urteak, baina, azkenean, emaitza bat dago. Irauten baduzu, noski. 200 hasi ginen eta zortzik amaitu baike-

Nondik nora

Elgoibarko ikastolan zebilela, dantza klasikoaren lehen pausoak ikasi zituen Josu Mujikak, Errusian bizi izandako andereño eibartar batekin, Juanitarekin. Sei urte zituen orduan. «Oraindik oroitzen ditut garai haiek; Arnaldo Otegi ere gurekin zebilen», dio, irribarrez. «Gainera, urte hartan bost mutil hasi ginen dantza klasikoa ikasten, eta hurrengo urtean, berriz, bat ere ez», dio, hausnarketa eginez. Gero, Cantiflasen film bateko *twist* bat aipatu du Josuk: «Eragin handia izan zuen nigan». 1974. urtean, berriz, Elgoibarko Haritz Euskal Dantzari taldean ekin zion dantza egiteari, eta hurrengo pausoa Bartzelonako Instituto de Teatrora joatea izan zen. 1978. urtean ekin zion Bartzelonan, eta han bi urte igaro zituen; gero Bruselara joan zen, Mutra eskolara. 1982. urtean, profesional moduan ekin zion lanari. Tartean, Teatro «L'emblesse»n ere egin zuen lan, baita beste talde askotan ere, baina ezin hemen guztiak aipatu. Euskal Herrira bueltatu zenean, *Amets beroak* ikuskizuna egin zuen, eta orain beste ikuskizun bat prestatzeari ekin dio. Jakina, bide horretan *Goenkale*-ra egina du bisita.

«Oso dantza eskola zabala behar dugu hemen, eta bertan interpreteak hezi»

Josu Mujika

nuen. Gogorra.

■ **Teknika asko dituzu ikasiak. Baina nolakoa da zure dantza, zuk egiten duzuna?**

Ez diot izenik ipintzen. Bartzelonan izan nintzenean, han erakutsi ziguten halako pausoa klasikoa zela eta halakoa modernoa. Gero, Belgikan konturatu nintzen ez zela hori kontua. Ardua duena emaitza da. Zuk dantza egiten duzu, eta, horretarako, nahi duzun teknika erabiltzen duzu. Barruan duzun hori adierazten-edo saiatzen zara zure gorputzarekin. Tekni-

kak lagundu egiten dizu gorputzaz nahi dituzun mugimenduak egiten, zure gorputzak zer egiten duen jakin behar baitu. Batzuetan barruko hori bestela ere irteten da, baina teknika bat menderatzeak asko laguntzen du.

■ **Munduan ibili eta Euskal Herrira itzultzean ezberdin ikusiko duzu guztia, ala?**

Beste mundu bat da hau. Begira, orain ikuskizun bat prestatu nahi dut, baina oztopo ugari aurkitu ditut. Ez dago azpiegitura egokirik eta baliabide egokirik. Erakundeen aldetik, orain hasi dira lanean apur bat. Euskal Herrian edozer lortzeko, asko bo-

rrokatu behar da. Antzerki arloan ere urte askotan aritu dira borrokan, eta gaur oso talde onak daude gure herrian. Dantzan ere, hasierakoek lan handia egin beharko dute, gero datozenek zerbait egin ahal izan dezaten.

■ **Zuk, baina, aurretik *Amets beroak* ikuskizuna taularatu zenuen hemen.**

Gipuzkoako Foru Aldundiak diru asko eman zuen, eta maila egoki batean egin genuen lan. Talde jator bat sortu genuen, eta hura amaitu zenean izugarriko pena eman zidan, dantzari onak baitzeuden bertan, eta jarraipena emanez gero, oso talde ona izango zen hiru urtetan. Dantzari batek egunero landu behar du bere gorputza. Jarraitu ezina da, egun, dantzari batek duen oztopo handiena.

■ **Nola dago dantza Euskal Herrian?**

Badago dantza egiten duen jendea, baina kanpora doa sarritan. Oso dantza eskola zabala behar da hemen, eta bertan interpreteak hezi behar dira, gaur egun ez baita dantza ongi egitearekin soilik ezer lortzen. Teknika behar da, eta antzerkia egiten jakin behar da, eta kantua, interpretazioa, klaketa, jazza... Zer ez! Estatu Batuetan gertatzen da hori; lan eskaintzari dagokionez, jendea oso ongi prestatzen da. Kultura zabalagoa dute gainera. Gu itxiagoak gara. Hau hemendik doa eta beste hori hortik; hori esaten dugu. Buruan muga bat dugu hemen.

■ **Eta ikuslerik badago gure herrian?**

Ikuslerik badago, baina ez du ideiairik ere. Dena iruditzen zaio polita, eta ez dagoelako hezia gertatzen da hori. Ikusiz ikasten da. Antzerkian, esaterako, ikusleria sortu da. Dantzan, eskaintza falta da, eta heziketa ere bai. Gozatzen hasi behar da dantza, eta hori ikusiz lortzen da.

■ **Baliabide guztiak izanez gero, zer egingo zenuke zuk orain?**

Talde bat osatuko nuke. Talde iraunkor bat, sei lagunekin edo. Entsegatzeko leku finko batekin, eta egunero egitasmoekin.

ANTZERKIA

Pertza majikoa ■ (P. Roberts), gaur, Donostiako Jareño aretoan, 10:00etan.

Ristorante Immortale ■ (Ristorante Immortale), bihar, etzi eta etzidamu, Donostiako Lugaritz aretoan, 20:30etan. Asteazkenean, Eibarko Hezkuntza Esparruan, 20:30etan.

Sasa ■ (Fregoli), bihar, Abadiñoako Kultur Etxean, 22:00etan.

Un minuto ■ (Ander Lipus), larunbatean eta igandean, Bilboko Mina Espazioan, 20:00etan.

Hinki-hanka ■ (Bordaxuri), igandean, Miarritzeko Coliseo-n, 17:00etan.

Dakota ■ (Tanttaka), asteartean, Eibarko Hezkuntza Esparruan, 20:30etan.

DANTZA

Flamenco directo ■ (Nuevo Ballet Español), bihar, Zornotza aretoan, 21:00etan. Larunbatean, Elorrioko Arriola kultur aretoan, 22:30etan. Igandean, Durangoko San Agustin aretoan, 20:00etan. Astelehenean, Eibarko Hezkuntza Esparruan, 20:30etan.

Homenaje al Romancero Gitano ■ (Antonio Canales), larunbatean, Iruñeko Gaiarre antzokian, 20:00etan.

ZINEMA

Rompiendo las olas ■ (Zuz: Lars Von Trier), gaur, Beasaingo Usurbe antzokian, 21:00etan.

Los silencios del palacio ■ (Zuz: Moufida Tlati), gaur, Elorrioko Arriolan, 20:15etan.

Johnny cogió su fusil ■ (Zuz: Dalton Trumbo), gaur, Iruñeko Golem zinema aretoetan, 22:30etan.

Laugarren galeriatik+Txox+Berna ■ (Euskal film laburrak) larunbatean, Zumaia Aita Mari zinema aretoan, 22:00etan.

Metropolis ■ (Zuz: Fritz Lang), asteartean, Zornotza Aretoan, 20:15etan.

Gaztetxeen mugimendua nahiko moteldua dago Euskal Herrian. Durangaldean

ikaragarritzko indarra hartu du, eta eskualde horretako herririk gehienek badute gaztetxea: Abadiño, Durango, Atxondo, Berriz eta Elorrio. Oraindik ez dutenak okupatzekotan daude. Gaztetxeen boom-aren aurrekaria izango ote da?

Asier Iturriagaetxebarria

Gaztetxe bat sortzeko pausoa eman duten azken eskualdeko azken gazteak Durangokoak eta Berrizkoak izan dira. Hilaren 14an, larunbat goizean, herriaren erdian dagoen bost solairuko eraikina okupatu zuen Durangoko gazte talde batek, aurrez Abadiñoko eta Atxondoko gazteek egin zuten legez.

Durangon aspalditik dute gaztetxea izateko nahia. Orain hamar urte inguru Gazte Asanblada izan zen, eta gaztetxea sortzekotan izan ziren. Baina istiluak izan ostean Gazte Asanblada disolbatu egin zen, eta mugimendu eta nahi hori baztertua gelditu zen. Orain bi urte Gazte Asanblada eratu zen berriro, eta gaztetxe bat sortzeko beharra piztu zen herriko gazteen artean. «Hasie-

ran udaletxe azpian egiten genituen bilerak Udala presionatzeko asmoz. Baina pixkanaka lokal bat behar genuela gero eta nabariagoa zen, eta etxe batera sartzea erabaki genuen», azaldu zigun Unaik, Durangoko Gazte Asanbladako kide batek.

Abadiñon antzeko zerbait gertatu zen. Udalak agindu zion Gazte Asanbladari lokal bat utziko ziola, baina, emandako hitza betetzen ez zuela ikusita, Abadiñoko gazteek herriaren er-

dian hutsik dagoen jauregi baten mouroien etxea okupatzea erabaki zuten.

San Blas jaiak hasi aurreko larunbatean, urtarrilaren 30ean, egin zen inaugurazio ekitaldia, eta Abadiñoko biztanleek erortzeko zorian zegoen etxe bat gazte talde batek nola konpondu duen ikusteko aukera izan zuten. «Herriaren jarrera ikusgarria izan da. Sartu ginenean herritar batzuek gaztetxe hitza zentzu txarrean hartu zuten. Baina ikusi dutenean gure asmoa herriko gazteei zerbait eskaintzea dela eta lanean gogor ari garela, beraien laguntza eskaini digute», adierazi zigun Antonio Morales Abadiñoko Gazte Asanbladako kideak. «Herriaren jarrerak galarazten dio Udalari gu kanporatzea», gaineratu zuen.

Abadiñon herriaren jarrera ona izan bada, ez da hain ona izan Atxondon

eta Durangon. Azken herri honetako gazteek argi daukate ez dutela istulurik nahi, eta gaztetxe inguruko bizilagunekin bildu dira euren asmoa zein den azaltzeko.

«Gaztetxea ez da jai bat»

Gaztetxe guztietako kideek argi daukate herri guztiko gazteengana heldu behar dutela, eta etxe irekia izan behar duela. Jendea beraien «jarrera irekia» adierazi nahi diote, Unaik azaldu zigunez. «Badakigu badagoela jende bat uste duena gu mozkortzera, drogatzera eta kontzertuetara bakarrik joaten garela gaztetxera. Guk argi utzi nahi dugu gaztetxea ez dela jai bat, eta hemen mota askotako ekintzak egingo direla». Horren eredu da Durangoko gaztetxea: ireki bezain laster margo erakusketa bat antolatu da.

Etxeak okupatzeko orduan Gazte Asanbladak garrantzi handia izan duite, baina ez dute horretara mugatu nahi. «Abadiño herri txikia denez, Gazte Asanbladak herriko gazte gehienak hartzen ditu. Hala ere, gaztetxearen barruan beste kolektibo batzuk sartzea eta sortzea nahi dugu», adierazi zuen Antoniok.

Euskal Herriko gaztetxeen mugimendua bizi, 80ko hamarkadaren bazuen ere. Hala ere, Durangoko gaztetxe sortu dira, beraz, baliteke loraldia etortzea.

Abadiñoko Gazte Asanbladako kideek uste du behintzat: «Baliteke Durangoko mugimenduaren hazia izatea. Baina ez dugu erabaki okupatzeko asmoa. Durangoko Gazte Asanbladako kideek okupazioak egitea eta gaztetxeak sortzea artean dagoen behar bat ikusi du.

Durangaldean denbora gutxi darama arrazoiak gazte asanbladen artean dagoela uste du Antoniok. «Herriaren egoten da, eta ikusten denean ikusten dutela, eta ez dela ezer gertatzen», adierazi zuen. Horri gehitu behar zaio gazteek Gaztetxeen Koordinakundearen bidez, Unaik, Antoniok bezala, herriaren mugimendua eragin handia izan duela uste du. Aurretik gaztetxea sortzeko nahiak azpimarratu du.

Aipatu legez, gaztetxe mugimendua Euskal Herrian 80ko hamarkadaren hasieran sortu zen. Gaztetxea 1992. urtean itxi zen, baina gainbehera hasi zela uste du Antoniok. Gaztetxearen inguruan sortu zen mugimendua handia egin zion gaztetxe mugimenduari gainbehera. Hala ere, Antoniok azalduaz gero mugimenduak et-

Durangoko gaztetxeak inguruko bizilagunekin bilduko dira euren asmoak azaltzeko

alaldean

Gaztetxeen mugimendu berriaren hazia

Euskal Herriko gaztetxeen mugimenduak ez du unerik gozoena bizi, 80ko hamarkadan ikaragarri zabaltzea lortu bazuen ere. Hala ere, Durangaldean azken hilabeteetan lau gaztetxe sortu dira, beraz, baliteke berriro ere gaztetxeen loraldia etortzea.

Abadiñoako Gazte Asanbladako Antonio Moralesek hori uste du behintzat: «Baliteke Durangaldea gaztetxe mugimenduaren hazia izatea. Badakigu beste herri batzutan ere eraikinak okupatzeko asmoa dutela», aurreratu digu. Durangoko Gazte Asanbladako kide Unairen aburuz, okupazioak egitea eta gaztetxeak sortzea «Euskal Herriko gazteen artean dagoen behar bati erantzuten dio».

Durangaldean denbora gutxian lau gaztetxe sortzeko arrazoia gazte asanbladen artean dagoen harremanean dagoela uste du Antoniok. «Herri askotan okupatzeko asmoa egoten da, eta ikusten denean beste batzuek ere egin dutela, eta ez dela ezer gertatzen, beraiek ere ausartzen dira. Horri gehitu behar zaio gazte asanbladen eta Gaztetxeen Koordinakundearen barruan egiten den lana». Unai, Antoniok bezala, herrien artean dagoen harreman estuak eragin handia izan duela uste du, «baina alde zuzenetik gaztetxeak sortzeko nahia hori egon behar da», azpimarratu du.

Aipatu legez, gaztetxe mugimenduak arrakasta handia izan zuen Euskal Herrian 80ko hamarkadan. Baina Bilboko Gaztetxea 1992. urtean itxi zenean mugimenduaren gainbehera hasi zela uste du Antoniok. «Bilboko Gaztetxearen inguruan sortu zen kontrainformazioak min handia egin zion gaztetxe mugimenduari, eta hori hasi zen gainbehera». Hala ere, Antonioren aburuz, «jendea zer den azalduaz gero mugimenduak etorkizuna du».

Berrizko gaztetxea

Berrizkoa izan da eskualdean sortu den azken gaztetxea. Joan den astean 60 gazte inguruk osatutako gazte talde batek herriko alhondiga zaharra hartzea erabaki zuen, Udalaren aginduak betetzen ez zirela ikusteaz aspertuta. Izan ere, Berrizko Udalak gazteentzako lokal bat atonduko zuela agindua baitzion herriko Gazte Asanbladari.

Esan bezala, hiltegi zaharra okupatu dute, eta, ohikoa ez bada ere, Udalak ondo hartu du gazteen ekimena, eta arazorik ez dela izango agindu die. Laguntzeko prest daudela ere esan omen du Udalak.

Ezkerrean Durangoko gazteak okupatu duten gaztetxe berria. Goitik behera Atxondoko gaztetxea, Abadiñoako gazteak konponketa egiten, eta Abadiñoako gaztearen ikuspegi bat. Arg.: mikel martinez

Horrelakoetan gertatzen den legez, konponketak egiten dihardute Berrizko 60 gazte inguruk. Kontzertuetarako eta tailerretarako gela bat egiteko asmoa dute. Horrez gain, Berrizko musika taldeek entsegatzeko lokalak ere egingo dituzte.

Atxondoko gaztetxea

Atxondon aspaldikoa da gaztetxe bat izateko asmoa, eta aurrez saialdi gehiago izan dira. Azkena 1998ko azaroan izan zen, baina etxean sartu eta bi ordutara bota zituen

Ertzaintzak. Hala ere, Atxondoko gazteek ez zuten etsi, eta tren geltoki zaharra okupatu ostean gaztetxea inauguratu zuten joan den urtarrilaren 18an.

Herriko sarreran dago Atxondoko gaztetxea, hiru solairuko eraikin bat. Beste gaztetxeetan ez bezala, bi lagun bizi dira bertan, «etxea inork baino hobeto zaintzen dutenak». Atxondoko Gazte Asanbladako Jonak azaldu duenez.

Gaztetxeok lehendabiziko solairuan kontzertuak, bideo emanaldiak eta antzerkia egiteko tokia dute, tabernaz gain. Bigarren solairuan dute bizitza bi lagunek. Horrez gain, herri bazkariak antolatzeak sukalde bat dago. Hirugarren solairua biltegi moduan erabiltzen dute oraingoz.

Abadiñoako gaztetxea

Abadiñoako gaztetxea herriaren erdian dago. Lorategiz inguratutako etxetxo polit eta dotore bat da, Galindez jauregiko morroien etxea. 1998ko irailean sartu ziren lehen aldiz Abadiñoako gazteak morroien etxera. Horrelako kasuetan gertatzen den legez, konponketa handiak egin behar izan ziren etxean. Orain arte 600.000 pezeta inguru (2.400 libera) gastatu dute konponketetan. «Lan ikaragarria egin behar izan genuen. Dena guk egin dago, lehenengo zutabea jartzetik azken konponketaraino», azaldu zigun Antoniok.

Lan horren emaitza ikusteko aukera izan dutenak harrituta gelditu dira horrenbeste urte hutsik egon den etxe bat gazte talde batek nola konpondu duen ikusita. «Gure artean badira batzuk eraikuntzan-eta lan eginda daudenak. Horiek azaltzen ziguten zer egin behar zen, eta guk lana egin ahala ikasi egin dugu».

Galindezeko morroien etxeak hiru solairu ditu. Lehenengoan taberna eta eszenatokia daude, kontzertuak, antzerkiak eta antzerako ekitaldiak egiteko. Bigarren solairuan bilerak egiteko gela bat eta sukaldea jarri dituzte. Hirugarren solairuan kolektibo bakoitzarentzako gelak, artxiboa eta liburutegia jartzeko asmoa dago.

Durangoko gaztetxea

Durangoko Montevideo zeharkalean dago Gazte Asanbladak okupatu duen eraikina, herriaren erdi-erdian. Azken sei urteetan hutsik egon da, eta lehen erregistro zibila eta beste bulego batzuk zeuden bost solairuko eraikin horretan.

Hilaren 13an erabaki zuten Durangoko gazteek etxe hori okupatu eta gaztetxe bat sortzea. Gauza berria denez, oraindik ez dago argi etxearen jabea nor den. «Itxura baten, herriko enpresa gizon bat da jabea. Udalak argudio hori erabiltzen du arazoari aurre ez egiteko», esan zuen Unai. Eraikinak badu beste arazo bat ere: legez kanpoko da ibaiaren gainean dagoelako, eta botatzeko agindua omen dago.

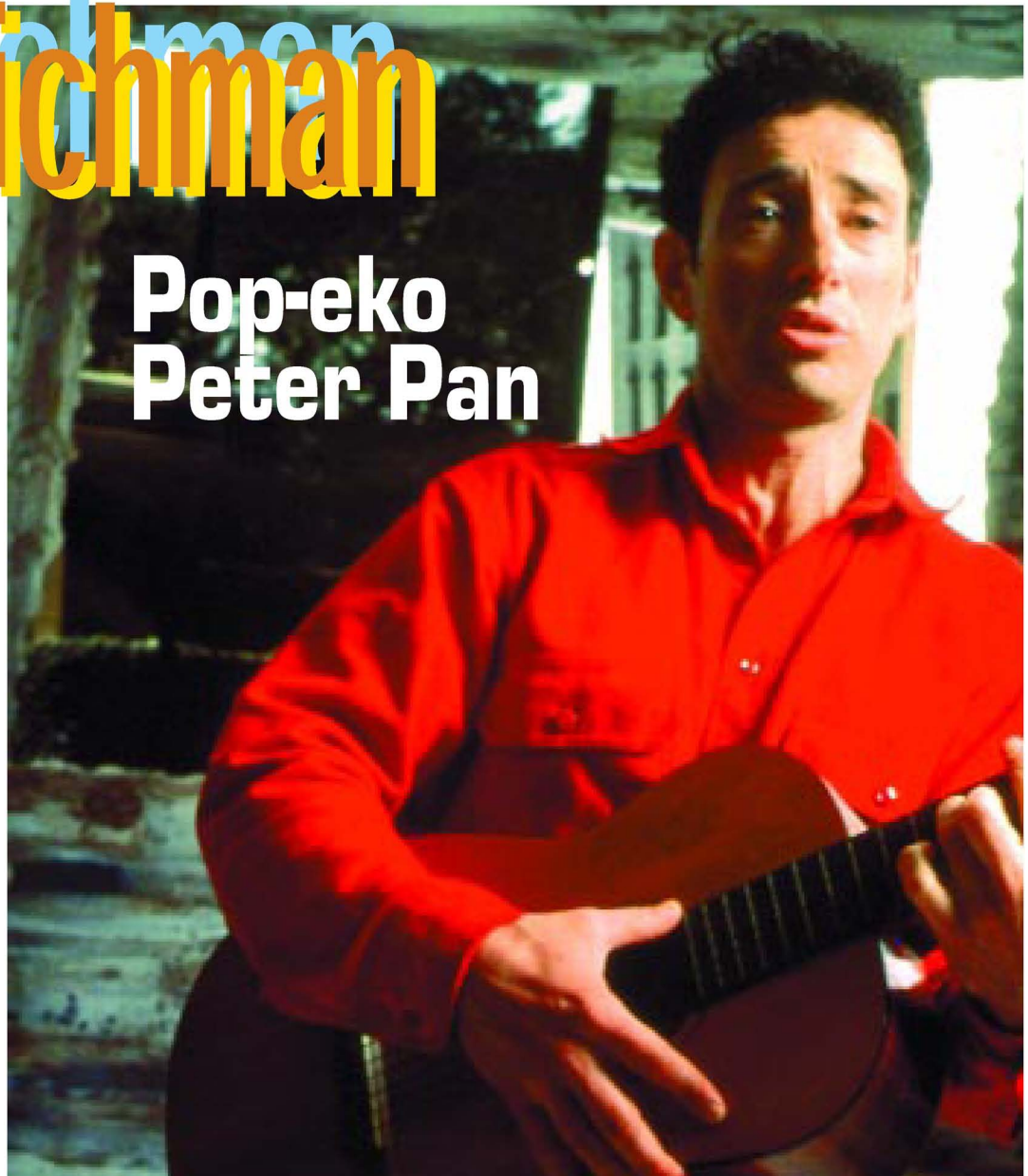
Hori guztia kontuan izan gabe okupatu dute bost solairuko eraikina, baina oraingoz hiru baino ez dituzte erabiliko. Lehenengo solairuan bilerak egiteko, erakusketak egiteko eta antzeko ekitaldiak antolatzeak gela handi bat dago. Bigarren solairuan, taldeentzako bulegoak eta liburutegia. Hirugarren solairua, berriz, biltegi moduan erabiltzen dute, baina etorkizunean irratirako libre bat jartzeko asmoa dago. «Ez dugu presarik, eta oraingoz ez dugu tabernarik jartzeko asmorik», azaldu zuen Unai.

Jonathan Richman

Jonathan Richman abeslari estatu batuarak Getxon aurkeztuko du bihar bere azken lana, *I'm so confused* Modern Lovers taldeko burua izan zen, eta bakarlari gisa ibilbide luzea egin du. *Something about Mary* filmean agertu izanak bultzada bat eman dio.

 mikel lizarralde

Jonathan Richman rock & rollaren munduan dagoen umerik alaiena eta zaharrena dela diote zenbaitek. Egia esan, bere kantuei *Abominable snowman in the market*, *My little kookenhaken*, *I'm a little dinosaur* eta *The U.F.O. man* bezalako izenburuak jarri dizkion pertsona batek badiu adjektibo horiek bere gain hartzeko hainbat arrazoi. Baina Richman hori baino gehiago ere bada, eta soberan erakutsi du 70eko hamarkadaren hasieran Modern Lovers taldearekin izen bat lortzen hasi zenetik. Mende laurdenean bere kasa ibili da, bere inguruan gertatzen zenari arreta gehiegi eskaini gabe, eta abestiak eta abestiak eginez. Azken urte honetan, ordea, bultzada bat jaso du zinemaren aldetik. Farrrelly anaiei *Something about Mary* filmean parte hartu du, eta horrekin batera, bere enegarren diskoa kaleratu du, Rick Ocasekek ekoitzia.

Cameron Diazek protagonizatutako lanean azaldu aurretik, ordea, ibilbide luzea egin du Richmanek. 1951n Bostonen jaioa, 60ko hamarkadaren erdialdean igo zen lehenengo aldiz taula gainera, artean gitarra jotzen eta abesten oso ondo ez jakin arren: «Banekien ez nuela abesten eta jotzen besteek bezala, baina ez zen hori nik nahi nuena. Banekien *feeling*-a nuela eta nahikoa zen. Banekien zintzoa nintzela». Bere lehenengo esperientziak oso pozgarriak ez izan arren, musika zen Jonathanen helburu bakarra, eta The Velvet Undergrounden managerraren etxean bizitzen egon eta Lou Reed taldea zuzenean 75 (!!!) aldiz ikusi ondoren, bere taldea sortzea erabaki zuen. Hala, 1970ean, John Felice, David Robinson eta Rolfe Andersonekin batera Modern Lovers taldea sortu zuen, eta urte pare bat geroago —ordurako Jerry Harrison (geroago Talking Head taldearen sortzaileetako bat) taldean zela—, bere lehenengo abestiak grabatu zituzten. The Velvet Undergrounden eragina nabarmena zen kantu haietan, gerora klasiko bihurtu diren *Roadrunner*, *I'm straight* eta *Hospital* kantuen lehenengo bertsiok han zeuden,

baina soinuaren gordintasunak izutu egin zituen disketxeak, eta inork ez zituen kaleratu nahi izan. 1981ean *The Original Modern Lovers* izenpean azaldu ziren.

Bide berrien bila

 1973an grabatu zuen taldeak bere lehenengo diskoa —1976 arte ez zen merkaturatu—, baina, disko hartan kantu ederrak izan arren —*Roadrunner* bera, *Astral plane*, *Pablo Picasso*

Richmanek berezko nortasuna eranstean zion. Modern Lovers berri batzuekin, umorez jantzi zuen bere musika eta gaur egun ezagutzen dugun Jonathan jaio zen.

Harrez geroztik, Bostongo abeslariak estilo guztiekin jolastu du —rock & rolla, folka, popa, musika egiptiarra, country—, baina berezko estiloa sortu duela ere esan dezakegu. Izan ere, Richmanen abesti guztiek ukitu berezi bat dute, bakarria egiten duen ukitu bat. *Egyptian reggae* instrumental zoragarria, *This kind of music*, *Give Paris one more chance* edota *Gail loves me* ezberdinak dira, baina guztiak dira Jonathan Richmanenak, zalantzarik gabe.

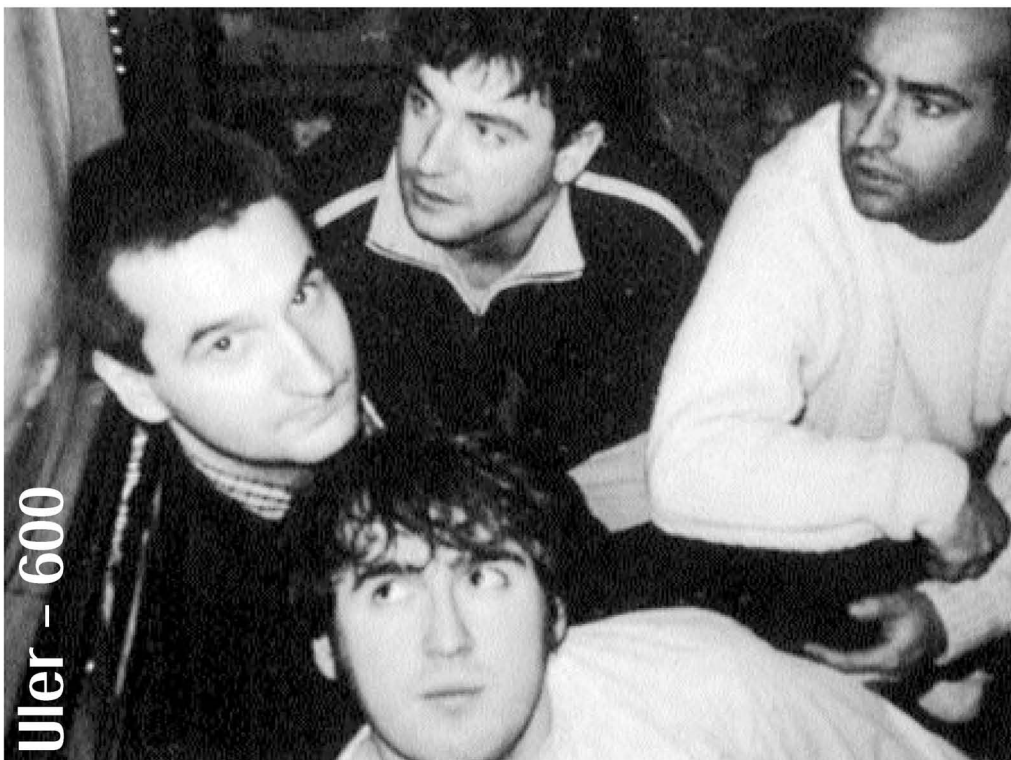
Azken urteotan, zuzeneko emanaldietan eman du duen onena abeslari estatu batuarak. Diskoak kaleratzen segitu du, baina kontzertuetan

Bostongo abeslariak estilo guztiekin jolastu du

mitikoa...—, Jonathanek aldatzeko gogo zuen ordurako, eta hilabete batzuen buruan taldea desegin egin zen. Orduan azaldu zuenez, musika lasaiagoa egiteko gogo zuen: «Kontzertu batzuk egin genituen, baina izugarritzko gogo nuen estilo berri bati ekiteko». Estilo hark 50eko hamarkadako rock & rolletik eta doo wopetik edaten zuen, baina

islatu du bereziki bere Peter Pan izaera, hazi nahi ez duen musikariaren izaera. Bihar Getxo Antzokira joango direnek zuzenean ikusi ahal izango dute. Tommy Larkins bateriaren laguntzarekin, bere azken diskoko —*I'm so confused*— abestiak aurkeztuko ditu, baina dudarik gabe, klasiko bilakatu dituen abesti askori ere tokia utziko die. Eta ez du irribarre galduko.

Bilbo Hiria lehiaketa abian da

Uler - 600

Atzo arratsaldean hasi ziren, Bilborock aretoan, Bilbo Hiria XI. Pop-Rock Lehiaketan sailkatutako taldeen zuzeneko emanaldiak. Maiatzaren 6a arte, 36 talde —24 pop-rock atalean eta 12 metal arloan— igaroko dira aipatutako aretotik, eta, haiekin batera, Bilboko bederatzi talde gonbidartu ariko dira. Asteazkenetan metal gauak izango dira, eta ostegunetan, berriz, pop-rock atalean parte hartu duten taldeen txanda izango da. Lehendabiziko kontzertua atzo izan zen.

Bilboko lehiaketa etengabe hazten ari da, eta aurreten, aurreko urteetan bezala, hautsi egin du parte hartzaile errekorra. Guztira, Espainiako Estatuko 971 taldek bidali dute euren maketa lehiaketara, iaz baino % 17 gehiagok, eta horietatik 36 baino ez dira sailkatu finalerako. Beraz, inoiz baino gaitzagoa izan da lehen kanporaketa hori gainditzeara. Metal adarreko taldeen artean, hiru Euskal Herrikoak dira (Ondarroako Psychop-

hony, Gasteizko Bounzin' eta Arrasateko Brutal Melody), eta gainerakoen artean Bartzelona, Madril, Valentzia, Cadiz eta beste hainbat herrialdeetakoak daude. Pop-rock ataleko finalera, berriz, bederazi euskal talde sailkatu dira, iaz baino bi gehiago (Lodosako Bol, Iruñeko Polaris eta Sparky's Dreams, Mendaroko Uler-600, Andoaingo Gaizki-e, Errenteriako III, Amurrioko Triturbo, Getxoko Electra eta Bilboko All Fool's day). Gainerako taldeen artean, zenbait komunikabidetan oso harrera kritiko ona jaso duen Bartzelonako Fang taldea aipatu beharra dago.

Bilboko Hiria lehiaketako emanaldiei atzo eman zieten hasiera No me pegue usted madre Castelloko taldeak eta Sukoi Bilboko talde gonbidatuak. Gaur, berriz, eta pop-rock atalarekin hasiz, Triturbo arabarrak, Torazinas talde kataluniarra eta Split 77 bilbotarra (gonbidatuak) ariko dira. ■ mikel lizarralde

Atzo hasi zen Bilbo Hiria lehiaketaren finala

Potencial Hardcore

■ mikel lizarralde

Punk eta hardcore doinuak entzuteko parada izango dugu asteburu honetan Gasteizen eta Bilbon. Izan ere, Madrilgo Vallecas auzoko Potencial Hardcore disketxeko lau talde biran ari dira, eta ostiralean eta larunbatean Gasteizko gaztetxean eta Bilboko Kukutza gaztetxean izango dira. Auto-produkzioaren aldeko kontzertu-jai hauetan —lau taldeek diskoak dituzte katean, eta Potencial Hardcore zigiluan ohikoa denez prezio oso merkean— Segismundo Toxicomano, 37 Hostias, Kloakao eta Hiperkoré taldeek joko dute.

37 Hostias eta Hiperkoré Madrildik datoz; lehenengoak hiru disko kalera-tu ditu —37 Hostias, *Cantando bajo la lluvia ácida* eta *Tratado sobre el ruido*—, guztiak Potencial Hardcoren eskutik, eta Hiperkoré, berriz, maketa bat eta pare bat LP —*Vertigo Caspo-Glam*, *Caldo erótico festivo* eta *Menage atrozo*—. Kloakao, bestalde, Torrelavegako taldea da (Kantabria), eta laster izango du katean bere lehenengo disko izango dena —*Veículo longo*—.

Amaitzeko, laugarren taldea, Segismundo Toxicomano, Gasteizkoa da, eta orain dela hilabete gutxi batzuk argitaratu zuen estraineiko lana.

Zaunka jaialdia Irunen

■ asier iturriagaetxebarria

Musika atsegin duenak Irungo Tunk! aretoan hitzordua dauka hurrengo larunbatean Zaunka Jaialdian. Arratsaldeko 15:00etatik aurrera goizaldeko ordu txikiak arte, musikaz gozatzeko aukera zabala izango dute, hainbat modutan gainera.

Donostiako Zaunka disketxeak jaialdia antolatu du, eta, horretarako, hiru talde gonbidatu ditu: Ka-a bi ka-a, Los Kebras eta Naun. Azken talde horrek *Eta legeaz landako gure mintzairan solastuko* azken lana aurkeztuko du. Kontzertua gaueko 21:00etan hasiko da,

eta, amaitu ostean, Punk-Rock Gaua hasiko da amaitzeko ordua iritsi bitartean.

Arestian aipatu legeaz, musika entzun eta kontzertuak ikustea ez da musikazaleak Zaunka Jaialdian egin ahal izango duen gauza bakararra, Zaunka disketxeak musikazale amorratuentzako erakusketa antolatu baitu. Arratsaldeko 15:00etan irekiko da, eta, bertan, bildumazaleak bere bilduma osatzeko falta duen biniloa edo konpaktua aurkitzeko aukera izango du Zaunka disketxe-

Naun

▲ Edurne Koch

ak prestatutako erakusmahai berezietan.

Horrez gain, binilo eta konpaktu aukera zabala ere izango da, hemengo eta inportazioko materiala eta zure talde gustukoenaren mer-

chandising produktuak eskuratzeko aukera ere bai. Eta zure musika produktu beharrak ase ostean, gaua berotzen hasteko garagardo festa izango da, kontzertua hasi aurretik.

diskoak

Le Mans

Aquí vivía yo ■ Elephant

Malenkonia jantzia

Pixkanaka iragarri nahi izan zигuten agurra, eta zortzi urteko ibilbidean izan duten jarrerari eutsiz, donostiarrek dotorezia erakutsi dute taldearen ibilbideari amaiera emateko orduan ere. Izan ere, *Mi novela autobiográfica* eta *Yin Yang* EPetan eraku-

tsitako heldutasuna dario Le Mansen azken diskoari, *Aquí vivía yo* malenkoniatsu honi.

Saudade-n bezala, Ibon Errazkinen gitarra akustikoak gidatzen du lan osoa, baina disko hartan ez bezala, *Aquí vivía yo* lanean orain arte ezkutuan gorde dituzten musika tresnak erabili dituzte. Tronpetak, pianoak, perkusioak, samplerrek eta, batez ere, mandolinak aberastasun izugarria eman diete, berez oso ederrak diren baina konponketarik gabe hotzak gerta zitezkeen kantu askori. Joneren ahotsa sentisualak ere areagotu egiten du *Papá negro*, *Buenos días*, *cora-*

zón eta *No vino, estaba enferma o de vacaciones* kantuen berotasuna. Eta zer esan hitzei buruz. Dagoeneko berba gutxiarekin sentimendu handienak azaltzea lortu dute. Diskoari eta taldearen ibilbideari bukaera emateko, urte hauetan guztietan grabatu duten abesti ederrenetakoarekin (*Sic transit gloria mundi*) itxi dute diskoa, Josetxo Anitua (Cancer Moon) eta Tito Pintado (Penelope Trip, Telefilme, Anti) laguntzaile dituztela. ■ **mikel lizarralde**

Estrellas de Areito

Los héroes ■ World Circuit / Arpa folk

Ez dira, ez, pieza berriak, baina izugarrizko gaurkotasuna erakusten dute. 1979.eko azaroan grabatu zuten Habanako Egrem-eko estudioan Areito zigiluko artista nagusiek, hau da, hogeita hamar instrumentu jole eta kantarik. Bost album sortu ziren bilera hartatik, baina ordutik ezin iza dira aurkitu. Hamalau kantu luze hauetan New York eta Puerto Ricon sorturiko *salsa*-ren erantzuna dugu: «Si te hablan de la salsa, Ámentira, se llama son!», dio Pio Leyvak *Póngase para las cosas* hasierako kantuan. Egia da: izena aldatzeak ez du axolarik. Musikarien zerrenda itzela da: Richard Egues, Miguelito Cuni, Arturo Sandoval, Tito Gomez, Paquito D'Rivera, Felix Chapotin, Jesus Rubalcaba, Ruben Gonzalez, Tata Guines, Enrique Jorrin, Teresa Garcia Caturla... Hogeitaz geroago batzar haren suak pizturik segitzen du, *son*, *guaguanco*, *pregon*, *charanga*, *bolero* eta aba-

rrez. Orduko argazki ugari, kantuen hitzak eta azalpen pilo bat (ingelesez) barruko liburuxkan. Etxean edukitzeko modukoa. ■ **roberto kribi**

Naun

...eta legeaz landako gure mintzairan solastuko ■ Zaunka

Pare bat kantu lasai samarrak izan arren eta beste kantu batzuetan *hard-core* edo rock ukituren bat ere ageri, *mid tempo* erritmoak dira nagusi Naun taldearen —eta Zaunka zigilu berriaren— lehenengo disko luzean. Haien gainean, gogotak, kezkak eta sentimenduak azaltzen dituzte, mundu zikin honen erdian, eta hainbatetan pentsamendu horiek haserre bihurtzen dira. Gitarra dira ardatz nagusi, baina Naunekoek melodiak eta leloak ere zaintzen dituzte. Jorge Reboredorekin grabatu dituzte kantuak, bi saiotan, eta saio bateko kantuen nahasketak beste saiokoenak baino orekatuagoak eta trinkoagoak geratu zaizkie. Lan txukuna osatu dute. Soinua ona da, indartsua; ahots nagusia

polita da, eta musika tresna bakoitza bere tokian dago. Nahiz eta Naunen doinuek gauza berri handirik ez esan, lana ondo egin dago. *Preso egon denaren gogo*a, *Kaleko kronika* eta *Egunen batean* dira nire kantu gustukoena. Diseinu lana ere ondo egin dago, eta, batez ere, kontrazaleko eta liburuxkako irudiak gustatu zaizkit. Azalekoa, berriz, ez zait asko gustatu. ■ **Joxi Ubeda**

Askoren artean

Stereoparty IV ■ Subterfuge

Dover taldearen arrakasta komertzial izugarriari esker, Espainiako disketxe independente indartsuena bilakatu da Subterfuge hamargarren urtemuga betetzear dagoenean, eta egun ere, Cristina Llanosen taldeak multinazionalen bidea aukeratu duenean, jarraitzen du proposamen berriei bidea ematen. *Stereoparty IV* da horren adibide garbiena.

Stereoparty IV-k Madrilgo zigiluaren arma guztiak erakusten dizkigu, bere alde guztiekin. Zigiluaren katalogo orokorrari begiratu bat ematen badiogu, Undersha-

Ainhua Gozategi-ren...

10 ezinbestekoak

«Lehenengo hiru diskoak gureak aukeratu ditut; horiek gustatzen ez bazaizkit, gaizki gabilta!», dio barrez.

1. Gozategi (Gozategi):

2. Ainhua (Gozategi):

3. Kalanbreak (Gozategi):

4. Hertzainak (Hertzainak):

Garai bateko hitzak eta musikak dira, eta uste dut eragin zabala izan zutela garai hartan. Talde honen beste diskoak ere gustatzen zaizkit.

5. Azken guda dantza (Kortatu):

6. Negu Gorriak (Negu Gorriak):

Zoratu egiten ninduten kanta haiek. Gainera, nire lehen kontzertuak dakarzit gogora. Baita Delirium Tremens ere.

7. Hitaz oroit (Benito Lertxundi):

Kontzertuetatik bueltan gatozanean, sarritan, kotxean jartzen dugu. Eraxatu egiten nauten doinu horiek.

8. Clandestino (Manu Chao):

Lehenengo abestia entzuten dudun bakoitzean oilo larrua jartzen zait, dardaraka hasten naiz. Ez dakit nola azaldu.

9. Peio eta Pantxoa (Pantxoa eta Peio):

Beraien disko guztiak gustatzen zaizkit, baina hori bereziki. Melodiak oso politak dira, eta hitzek guztia esaten dute.

10. Bilbao 00h (Kepa Junkera):

Fenomeno bat da Kepa, eta bere talde guztia. Fandango izugarri bat ere biltzen du diskoan. Muntrotu bat da bera.

kersek, Mercrominak, Purr donostiarrek, eta guztien gainetik, Sexy Sadiak ekartzen dituzte unerik gozoe-nak, baina badira CDan azken aldiari oihartzun handia izaten ari den pop naifaren ordezkari pare bat —Los Fresones Rebeldes eta TCR—, eta baita apustu berriak ere —B-Coretik iritsitako From Head to Toe—. Bestalde, Subterfuge 80ko hamarkadako zorioneko mobidako kantu galduak berreskuratzen ari da, eta horiek ere badute tokia sampler honetan —Alaska y los Pegamoides, Ciudad Jardin, Paralisis Permanente eta Glutamato Ye-ye—. Bildumaren eklektikotasunaren adierazgarri, *lounge* musika ere entzun dezakegu Mastretta eta Alfonso Santistebanen eskutik, eta diskoaren azken atalean, soinu elektronikoa nagusitzen dira Najwajean, Smol Tosi eta Jeanekin. Fangoriaren *Mi gran noche* ezinbestekoarekin ixten da bilduma irregular bezain interesgarri hau. ■ **mikel lizarralde**

jarrita

antena

Bide Ertzean taldearen lehenengo lan luzea eta Mikel Urdangarin abeslariaren bigarren diskoa izango dira **Gaztelupeko Hotsak** disketxeak datozen hila-beteotan kaleratuko dituen aurreneko bi disko-

ak. Iaz kaleratutako maxiaren ondotik, Tolosako taldeak martxoaren bigarren hamabostaldian grabatuko du *Zure minari* izeneko diskoa. Kantuen hitz guztiak Jose Luis Otamendi poetarenak izango dira. Bestalde, Mikel Urdangarinaren bigarren diskoa —*Badira hiru aste*— kalean izango da hurrengo egune-tan. Diskoan musikari bikainek hartu dute parte —Pello Ramirez, Luis Camino, Eñaut Elorriaga, Igor Arzuaga, Jonathan Bews, Galash Eskoziako taldea—.

Blur taldeak heldu den martxoaren 15ean argitaratuko du bere seigarren diskoa, *13*. Disko berria William Orbitek ekoitzi du —aurrekoak Stephen Streetek ekoitzi zituen—. Diotenez, pop musika baztertu gabe, lan berrian joera esperimentalagotara hurbildu dira ingelesak, eta The Fall, Nick Drake eta Fausten izenak ere aipatu dituzte beren musika definitzeko orduan.

Festimad jaialdia maiatzaren 14an eta 15ean izango da, Madril. Hasiera batean, apirilaren 30ean eta maiatzaren lehenean zen egitekoa, baina, azkenean, nazioarteko talde ugari-erentzat egokiagoak direlakoan, maiatz erdialdeko bi egune-tan kokatu dute. Antolatzaileek oraindik ez dituzte jakinarazi Festimaden joko duten taldeen izenak, baina dagoeneko salgai jarri dituzte bi egunetarako bonuak, 7.500 pezetan.

Tamla Motown musika beltzaren disketxeiko artista ugari **Frank Sinatraren** errepertorioan ohikoak ziren kantuen bertsioak egin zituzten 60 eta 70eko hamarkadetan, eta orain, *crooner* handia hil ondoren, disko batean bildu dituzte abesti horiek. *Motown Celebrates Sinatra* CDan, beste batzuen artean, Diana Ross and the Supremesek (*The lady is a tramp*, *Strangers in the night*), The Temptationsek (*Night and day*), Marvin Gayek (*Something stupid*, *One for my baby*, *Witchcraft*), Stevie Wonderrek (*The lonesome road*) eta Smokey Robinson & The Miracles (*The best is yet to come*) egokitutako kantuak azaltzen dira.

Leku hau zabalik duzu zure ekitaldien berri emateko

Kontzertuen agenda

Abisua astearte eguerdiko 14:00ak baino lehen eman ezazu, arran

Osteguna 25

- BILBO ▶ **Flying Rebollos** eta **J.P.S. Brown**. Kafe Antzokian, 22:00etan.
- ▶ **Ellos Bailan Solos**. Rock'n'Roll aretoan, 22:30etan.
- ▶ **Souffle de Harlem**. El Consorcio aretoan.
- ▶ **Torazines, Triturbo** eta **Split 77**. Bilborock aretoan. Bilbo Hiria rock lehiaketa.
- ▶ **Iñaki Arakistain Trio**. Palladium aretoan, 21:00etan eta 22:30etan. 1.200 pezetan. Jazz hirokoteak John Coltrane eta Sony Rollins kanuak jotzen ditu, besteak beste.
- DONOSTIA ▶ **Caroline Phillips** eta **Mikel Ducau**. Koldo Mitxelena kulturunean, 19:30etan. Disko berriaren aurkezpena..
- ▶ **DJ Paz**. Etxekalten.
- GASTEIZ ▶ **La Vacazul**. Tapioca aretoan, 21:00etan. 800 pezetan.
- **Iñaki Arakistain Trio**. Unibertsitatean, 12:15etan.
- IRUÑEA ▶ **Derviches**. Terminal tabernan, 21:00etan.
- ▶ **Beron Rojo**. Reverendos aretoan, 23:00etan.
- SORALUZE ▶ **POK-2**. Gaztelupe tabernan, 22:00etan. Jazz taldea. Korrika kulturalaren barruan.

Ostirala 26

- ASTRABUDUA ▶ **Hardezan** eta **Zero**. Etxebeltz gaztetxean, 22:00etan.
- BARTZELONA ▶ **Gozategi**. Harlem aretoan, 23:30etan.
- BERGARA ▶ **Jesus Martyr** (Argentina), **Avulsed** (Madril), **Crucible** (Haway) eta **Nomen** (Arrasate). Jam aretoan, 22:00etan. Trash eta death metal kontzertua. 1.200 aldez aurretik eta 1.400 aretoan bertan.
- BILBO ▶ **La Vacazul** eta **Black Bottom**. Bilborock aretoan, 22:00etan.
- ▶ **Mister Blues**. Sarea aretoan, 21:00etan.
- DONOSTIA ▶ **DJ Gazton**. Etxekalten.
- ▶ **Jauko Barik**. Egiako kultur etxean, 21:00etan. Emakumearen astearen barruan.
- ELIZONDO ▶ **Derviches**. Casino tabernan, 22:30etan.
- EL REPAL (ERRIOXA) ▶ **Zer Bizio?** eta **El Corazon del sapo**.
- GASTEIZ ▶ **Segismundo Toxicomano**, **Hipercore**, 37

Skunk eta Brigada Flores Magon

Elorrioko gaztetxean

Andar Gillenea

- Hostias** eta **Kloacao**. Gaztetxean, 20:00etan. Talde guztiek Potencial Hardcore diskoetxearekin grabatu dute diskoa.
- GETXO ▶ **Jonathan Richman**. Getxo Antzokian, 20:00etan. 1.000 pezetan.
- HERNANI ▶ **Daddy Jeff**, eta ondoren, musika beltza jartzen, **Aritz Sound System**. Atxur tabernan, 22:00etan. Ghetto Diskak festa.
- LASARTE ▶ **DJ Imanol** eta **DJ Charly**. Zulo aretoan. Intermusic party.
- MADRIL ▶ **Oskorri**. 1º Mayo kultur ateneoan, 22:30etan.
- ▶ **Purr** eta **Devot**. El Sol aretoan. Donostiako taldearen azken kontzertuetako bat.
- PASAIA ▶ **Ezinezkos**. Kamio tabernan, 22:30etan. Doan.
- TOLOSA ▶ **Ozel**. Gaztetxean

Larunbata 27

- ARRASATE ▶ **Spiders**, **Haggish** eta **Ass-Draggers**. Gaztetxean, 22:00etan.
- BERGARA ▶ **Reincidentes** eta **Biotec**. Jam aretoan, 22:00etan. 1.500 pezetan.
- BERRIOZAR ▶ **Zea Mays**, **Kashbad** eta **Soziedad Alkoholika**.
- BILBO ▶ **Mama Ladilla**. Bilborock aretoan. 22:00etan.

Elorrioko gaztetxearen urtemuga ospatzeko kontzertua antolatu dute larunbaterako. Han izango dira Skunk taldekoak, eta, haiekin batera, Paristik datorren talde bat: Brigada Flores Magon. Brigada talde politiko-musikala da, eta hitzetan kapitalaren aurkako eta iraultzaren aldeko mezuak zabaltzen ditu. Hori bai, jai giroa da nagusi bere zuzeneko emanaldietan. Kontzertua 23:00etan hasiko da.

- Gaztetxean, 22:00etan. 400 pezetan.
- IRUN ▶ **Kaia Bi Kaia**, **Kebras** eta **Naun**. Tunk! aretoan, 21:00etan. Zaunka Diskak festa.
- ▶ **Oskorri**. Amaia antzokian, 20:00etan.
- LASARTE ▶ **Mikel Urdangarin**. Jalgi kafe antzokian, 23:00etan. Kultur Errotaren barruan.
- ▶ **DJ M&M** eta **DJ Polain**. Zulo aretoan.
- LEKUNBERRI ▶ **π.L.T.**. Larrauko gaztetxean.
- LESAKA ▶ **Zein** eta **Petti**. Atxaspi tabernan, 22:30etan. Doan.
- OIARTZUN ▶ **Anari** eta **Ruper Ordonika**. Madalensoro pilotalekuan, 22:30etan. Korrika kulturala.
- OLAZTI ▶ **King Mafrundi**, **Txatunga Benbe** eta **Piztiak**. Gaztetxean, 23:00etan.
- ZARAGOZA ▶ **Atom Rhumba**. Arrebato aretoan.
- ZUMARRAGA ▶ **Nuevo Catecismo Catolico** eta **Bongolocos**. Gallery aretoan, 00:00etan.

Igandea 28

- LASARTE ▶ **DJ M&M** eta **DJ Blami**. Zulo aretoan.

Astelehena 1

- HERNANI ▶ **Mixel Arotza**, **Meddi Oihenart** eta **Mikel Etxekopar**. Musika eskola publikoan, 19:00etan. *Lurralde zilarra* diskoaren aurkezpena.

Asteazkena 3

- SORALUZE ▶ **Caballero reynaldo**. Gaztelupe tabernan, 21:30etan. Malcolm Scarparen taldean aritutako musikariak.

π.L.T.-zozketa

Lagun hauek irabazi dute π.L.T. taldearen Hotzez minduta singlearen ale bana:

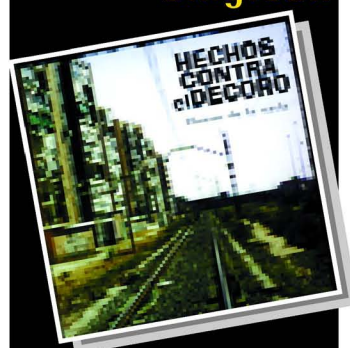
1. Leire Garcia (Donostia)
2. Isusko Diez (Deustua)
3. Patxi Barriga (Hernani)
4. Saioa Arana (Zornotza)
5. Fax Darlas (Basusarri)
6. Ruben Ramirez (Gasteiz)
7. Roberto Corrales (Sestao)
8. Unai Galparsoro (Beasain)
9. Eneko Etxebarria (Igorre)
10. Idurre Colinas (Elgoibar)
11. Eli Urdangarin (Orrio)
12. Eider Barandiaran (Durango)
13. Iñaki Eguzkitza (Getxo)
14. Aitziber Gallastegi (Elorrio)
15. Ander Osa (Arrasate)

La Venganza de la abuela-zozketa

Honako hauek eramango dute etxera La Venganza de la abuela talde berriaren single bana:

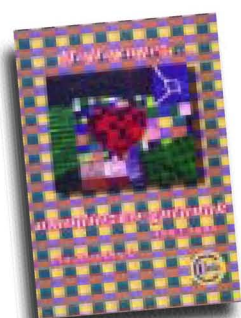
1. Mikel Erauskin (Zarautz)
2. Roberto Corrales (Sestao)
3. Iker Vazquez (Bilbo)
4. Eneritz Peñagarikano (Donostia)
5. Aitor Romeo (Deustua)
6. Valentin Mugerza (Mallabia)
7. Iñaki Eguzkitza (Getxo)
8. Karlos Sanchez (Iruñea)
9. Xabier Irigibel (Iruñea)
10. Agurtzane Pedrosa (Gasteiz)

Hechos contra el decoro singleak

Madrilgo Hechos contra el decoro taldea Martxoan izango da gure artean bere azken lana, *Danza de los nadie*, aurkeztu. Bitartean, disko horretatik ateratako azken singlea (*Dueño de la nada/Que te voy a contar*) zozketatuko dugu baratu ama-ko irakurleen artean. Agur polit bat bidaltzearekin nahikoa izango duzue.

Egunero da San Valentín!

AMODIOZKO GUTUNEN BERRIGARA LEHIAKETAKO LIBURUA

Amodiozko gutunak 1993-1998

▶ 21 amodiozko gutun eta 150 piropo ▶ Liburudenda nagusienetan salgai ▶ 1000 pezeta besterik ez!

azken portuko tabernan

garikoitz berasaluze

Xabier Mikel Errekondo

«Selekzioaren orain arteko
partiduak
folklore
hutsean
geratu dira»

▶ Gari Garaialde

Nortasun agiria

Usurbilen jaio zen, 1964ko abuztuaren 12an. Gaur egun, Iruñean bizi da, emaztea-rekin, zazpi hilabeteko semearekin eta lau urteko alabarekin. Informatikako lizen-tziaduna da. Pilotan eta futbolekin aritu ondoren, hemezortzi urterekin eskubaloian hasi zen eta, Oarso, Bidasoa, Ciudad Real eta Tekatik igaro ostean, Portland San Antonion jokatzeko du gaur egun, oraintsu Espainiako Kopa irabazi duen taldean.

Asteburuan gelditu ginen Xabier Mikelekin, Usurbilgo plazan da-goen taberna batean. Lehen al-dia zen bere taldeak Espainiako Kopa irabazi zuenetik jaioterriratzen zena eta, beraz, ez zuen lan makala izan jendea agurtzen eta jasotako zorionak

eskertzen. Lasai eseri eta solasari hel-tzea lortu genuenean, ordea, ohartu ginen hein batean Xabier Mikelek ba-duela arantza txiki bat barruan, usur-bildarra izanik nahi adina sagardotegi bisitatzea galarazten diona. Ez daki parrandarako herri gustukoena auke-

ratzen ere: «Parranda zer den ere ahaztu zait! Lau urte badira haurra izan genuenetik, eta emaztea haur-dun geratu zenetik ia bost. Ordudanik ez dut parrandarik egin!».

Betidanik kirolari aparta izan da, eta eskola garaian pilotan aritu zen: «Pilotarako amorratua naiz orain ere. Usurbilen kalean bizi nintzen, frontoi ondoan, eta eskuz, palaz eta zestare-kin ere ibili naiz, hamalau-hamabost urte egin arte. Gaur egun ere, zorio-nez, gimnasioan Asegarseko pilota-riak ditugu: Beloki, Tirapu, Nagore eta horiek. Eta jokatzeko dugu tarteka. Oso gustura aritzen naiz. Gero, futbo-

lean hasi nintzen serioago. Ia heme-zortzi urterekin gorabehera batzuk izan genituen, eta, zerbait egiteagatik, eskubaloian hasi nintzen, Usurbilen».

Bere gorpuzkera garaia eta sendo-ak lagunduta, gero Oarso, Bidasoa,

Teka eta Ciudad Real ezagutu zituen. Orain bi urte, berriz, Portland San Antonio heldu zen eta «ikaragarri gustura»

dago. «Etiket ber-tan. Iruñea, gainera, historikoki errefe-rentzia garrantzi-tsu da niretzat».

Ez da harritzekoa. Ideiak oso argi di-tuen abertzalea bai-ta Xabier Mikel. Ho-rrek, gainera, noiz-bait sortu izan dio arazoren bat. Orain dela hamabi bat ur-te, Euskal Herriko hedabideei elkarriz-keak euskaraz ba-karrik emango ziz-kiela erabaki zuen, eta batek edo bestek ez zuen begi onez ikusi erabaki hura. Euskal selekzioaren aldeko iritzi sendoa du, baina hauxe esan digu: «Beldurra ematen dit ez lortzea bilatzen dena eta fol-klore hutsean gera-tzea luzera begira. Orain arteko selek-zioaren partiduak

horretan geratu dira, beharbada hel-buru horrekin jokatu ez badira ere. Pena horrek ematen dit. Baina aurre-ra atera behar den gai bat da, beste as-ko bezala. Hala ere, horren isla zuzena badakigu noiz emango den: gure geroa argitzea lortzen dugun egunean».

Amaitzeko, penalti puntutik baloi-kada batzuk gogotsu nori jaurtiko liz-kiokeen esan digu. Nor jarriko lukeen atezain, alegia: «Jende asko. Badirudi zibilizatuak izan beharra dugula mundu honetan, baina kolpetxoren bat edo beste jende askori emango nioke. Politikoen artean, aho betez hitz egiten duen jende asko dago».

Amaitzeko, penalti puntutik baloi-kada batzuk gogotsu nori jaurtiko liz-kiokeen esan digu. Nor jarriko lukeen atezain, alegia: «Jende asko. Badirudi zibilizatuak izan beharra dugula mundu honetan, baina kolpetxoren bat edo beste jende askori emango nioke. Politikoen artean, aho betez hitz egiten duen jende asko dago».

bat-batean

■ Film bat?

Le Nom de la rose (Arro-saren izena)

■ Hiru musika talde?

Hiru Truku, Tapia eta Le-turia band, eta Tapia eta Leturia. Tapia koadrila-koa dut eta...

■ Oporretarako leku bat?

Egipto.

■ Liburu bat?

Patxi Zabaletaren *Ukore-ka*.

■ Jaki gustukoena?

Txuleta.

■ Aurten zenbat sagardotegi bisitatu dituzu?

Bat ere ez.

■ Hiru desio?

Euskal Herria aske izatea bere eskubide guztiekin eta euskaldun guztiak etxean libre egonik. Ara-zo sozialik ez izatea. Eta egunerokotasunean gau-za txarrik ez gertatzea.

■ Bizitzeko herri edo hiri bat?

Usurbil. Baina Iruñean ere oso gustura gaude.

infernuko
sukaldek

harkaitz cano

Amadou Diallo

Gripe asko dabil aurten. Kutsakorra oso. Bai-na ez zen gripea izan duela hiru aste, Ama-dou Diallo 22 urteko gazte afrikarra hil zue-na. New Yorkeko Poliziak berrogeita bat tiro emanda erail baitzuen, Bronxen. Amadou Diallok mugimendu arraroak egin zituen. He-rioren dantza, ziurrenik. Gainera, *beeper* bat zuen esku artean eta Poliziak pistola bat zela uste izan omen zuen. Behar bada, pistola se-miautomatikoetarako baino, optikarako au-rrekontu handiagoak komeni dira Polizia departamen-tuetan. Poliziek ez dute oraindik epailearen aurrean deklaratu. Ez daude behartuta, FBI-a tartean sartu de-

nez, epaimahai berezi bat izan den dute. Armak entrega-tu beharrik ere ez zuten, baina hiritar zintzoak izaki, beren borondatez entregatu dituzte eta kaleak patruil-atzean utzi, bulego lana betez oraingo. Gripea harra-patzeko arrisku gutxiago, hartara.

Gertaeren ondoren, etorkinen alde lan egiten duten taldeak alkatearekin bildu ziren. *Tragedia bat izan dela esan digu alkateak*, adierazi zuen erakunde hauetako bozeramaile batek bileraren ostean. Alkatearen idaz-kariak zuzendu egin zituen ordea bere hitzak: alkateak *akatsa* deitu zion gertaerari, baina ez *tragedia*, eta gainera, Amadou Diallok, edozein kasutan, Polizia bila zebilen bortxatzaile baten antza handia zuela berretsi

zuen. Elkarren antza handia zuten, onartu beharra da-go. Biak ziren beltzak. Polizia Saileko buruek, armatu gabeko gazte bat *gerarazteko* berrogeita bat tiro tiro gehiegi ez ote diren galdetu zaienean, zera erantzun dute: fenomeno honek baduela izen zientifiko bat, zeina den *tirokatze kutsakorra*. Lehenengo tiro *erabat bi-dezkoen* ondoren, kate-erreakzio bat sortzen da ingu-ruko poliziengan, eta energia ezkutu batek eraginik festara elkartzen omen dira, senak hala aginduta.

Gripe asko dabil aurten. Kutsakorra oso. Ezutlka dabilta errebolberrak ere, nonbait. Eta honek ere ba-du izen zientifiko bat. Miserableek beti iraunen dute.

■ NY 99-2-24